

JEZUŠ, LJUBAV MOJA!

Molitvena knjižica s pjesmama za Megjimurce.

S dopuštenjem duhovne oblasti.

Priredio i izdao

JURAJ LAJTMAN.

Treće izdanje.

Ljubljana, 1916.

Tisak Katoličke tiskarne.

Ordinariatus Archidioecesis Zagrabiensis.

Nrus 6430.

Nihil obstat.

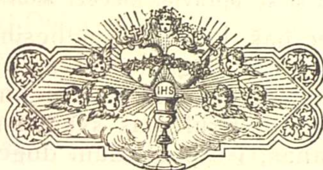
Dr. Josephus Lončarić,
censor.

Imprimatur.

Datum Zagrabiae, die 21. Octobris 1915.

Dr. Dominicus Premuš m. p.,
consecr. ep., vic. gen.

MOLITVE.

I. Svagdašnje molitve.

1. Jutarnja molitva.

U jutru, kad se probudiš, ostavi na stran sve druge misli, pa odmah podigni pamet svoju k Bogu. Neka bude prva misao i prva rieč tvoja: »Jezuš, Marija, Jožef!«, a zatim se prekriži i govori:

U ime Oca † i Sina † i Duha Svetoga. † Amen. Hvaljeno budi presveto Trojstvo sada i na sve vieke viekova. Amen. Ustajem, Bože moj, da tebe hvalim i slavim, da tebi živim i služim.

Kad si se opravio, klečeći moli:

Otec naš, koji si na nebesih, sveti se ime tvoje, dogji kraljevstvo tvoje; budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdašnji daj nam danas; i otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnikom našim i ne upeljaj nas u skušavanje, nego oslobodi nas od zla. Amen.

Zdravo Marija, milosti puna! Gospodin je s tobom; blagoslovljena si ti megju ženami i blagoslovljen plod utrobe tvoje, Jezuš. Sveta Marija, majko Božja, moli za nas grješnike sada i na čas smrti naše. Amen.

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje. I u Jezuša Kristuša Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je začet po Duhu Svetom, rodjen od Marije Djevice; mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan; sišao nad pekel, treći dan uskrsnuo od mrtvih; uzašao na nebesa, sjedi na desnu Boga Oca svemogućega; odonud

hoće doći suditi žive i mrtve. Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Cirkvu katoličku, općinstvo Svetih, oproštenje grieha, uskrsnuće tiela, život vječni. Amen.

Bože! vjerujem u te, jer si vječna istina.

Bože! ufam se u te, jer si neizmjerno vjeran i milosrdan.

Bože! ljubim te, jer si neizmjerno dobar i ljubežljiv. Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, kak je bilo na početku, tako i sada i na sve vieke viekova. Amen.

U ime Oca † i Sina † i Duha Svetoga. † Amen.

2. Kratke molitve u različitim prilikama preko dana.

Kada zvoni na »Pozdravljenje angjelsko« u jutru, podne i na večer.

Angjel Gospodinov naviestio Mariji i ona začela po Duhu Svetom. — Zdravo Marija . . . i t. d.

Evo službenica Gospodinova, neka mi bude po rieči tvojoj. — Zdravo Marija... i t. d.

I Rieč tielom postala i prebivala megju nami. (Ovdje se udari u prsa.) — Zdravo Marija... i t. d.

Moli za nas, sveta Bogorodica!

Da vriedni postanemo Kristovih obećanja.

Molimo te, Gospodine, ulij milost svoju u duše naše, da mi, koji smo po angjelu glasniku doznali za utjelovljenje Krista, Sina tvoga, po njegovoj muki i križu zavriedimo slavno uskrsnuti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Na večer dodajemo za vjerne mrtve još ovo:

Molimo za vjerne mrtve.

Pokoj vječni daruj im Gospodine i svjetlost vječna naviek im svietlila.

Otec naš... Zdravo Marija...

Duše svih vjernih mrtvih po milosrgju Božjem neka počivaju u miru. Amen.

Od velike subote do svetkovine presvetoga Trojstva moli stojeći mjesto »Angjel Gospodinov« ovo:

Kraljice neba, raduj se, Alleluja.
Jer kog si dostojna bila nosit, Alleluja.
Uskrsnu, kako je rekao, Alleluja.
Moli Boga za nas, Alleluja.
Veseli se i raduj se, Djevica Marija, Alleluja.
Jer je Gospodin u istinu uskrsnuo, Alleluja.

Molimo te, Bože, koji si se dostojao razveseliti sviet uskrsnućem Sina tvoga, Gospodina našega, Jezuša Krista, daj, da po materi njegovoj, Djevici Mariji, zadobimo radosti vječnoga života. Amen.

Dobra nakana prije svakog posla.

Sve neka bude na veću slavu Božju!

Bože, priteči mi u pomoć!

Pred jelom.

Blagoslovi, Gospodine, nas i ove tvoje darove, koje po tvojoj darežlji-

vosti budemo primili, po Kristu Gospodinu našem. Amen. — Otec naš...

Po jelu.

Zahvaljujemo ti se, Gospodine Bože, na svim dobročinstvima tvojima, koji živiš i kraljuješ na sve vieke vjekova Amen. — Otec naš...

Kada ideš mimo cirkve.

Hvaljen i slavljen budi Jezuš Kristuš.

Kada ideš mimo groblja.

Pokoj vječni daruj, Gospodine, svim vjernim mrtvima i svjetlost vječna navieke im svietlila. Daj im, Gospodine, počivati u miru.

Kada ideš mimo raspela.

Klanjam ti se, Jezuš Kristuš, i slavim te, jer si svojim svetim križem otkupio sviet.

Kada ideš mimo kipa Majke Božje.

Moli za nas, sveta Bogorodica, da vriedni postanemo Kristovih obećanja.

Kada ideš mimo kipa kojega sveca.

Moli za nas, sveti N. (sveta N.), da vriedni postanemo Kristovih obećanja.

Kada se škropiš blagoslovljenom vodom.

Očisti me od mojih grieha, za koje se kajem od srca, Bog † Otec, Bog † Sin, i Bog † Duh Sveti.

Kada stupiš u cirkvu.

O Jezuš, vjerujem u te! O Jezuš, ufam se u te! O Jezuš, ljubim te nad sve!

Kada ideš iz cirkve.

Jezuš, tebi živim; Jezuš, tebi umirem; Jezuš, tvoj sam živ i mrtav.

Kada sastaneš svećenika, koji nosi bolesniku svetu pričest.

Hvaljen i slavljen budi presveti Šakrament! Klanjam ti se, Jezuš Kristuš, i molim te, podieli bolesniku po svojoj svetoj volji zdravlje duše i tiela.

U skušavanju.

Jezuš, Marija, Jožef, pomozite mi! — Volim umrieti, nego sagriešiti! — O slatko Srce Jezuševo, daj, da te sve više i više ljubim! — O Marija, gospa i majko moja, spomeni se, da sam diete tvoje! Brani me, čuvaj me kao stvar i svojinu svoju!

Ako si sagriešio.

O Jezuš, smiluj se meni grješniku! Žao mi je, da sem te griehom uvriedio, molim te, oprosti mi! Ah ne daj, da te ikada više uvriedim.

Kada vidiš, da drugi grieše.

Dobri Bože; boli me, da te drugi vriegjaju. Daj, da upoznaju svoj grieh i da se popraviju.

U nesreći.

Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji. O koliko si više trpio za mene ti, moj Otkupitelj. Rado budem trpio, o Bože, da zadovoljim za premnoge griehe svoje.

Zaziv angjela čuvara.

Angjel Božji, čuvar moj, vodi me putem Božjim i čuvaj me od svakoga zla duše i tiela.

3. Večerna molitva.

U ime Oca † i Sina † i Duha Svetoga. † Amen.

Premilostivi Bože, prosvietli sada pamet moju i daj mi milost, da se zmislim na sve griehe svoje, koje sam danas učinio. Probudi volju moju krepošću tvojom, da se poniznim i skrušenim srcem pokajem, jer sam uvriedio tebe, najveće dobro svoje.

Promisli sada, nijesi li možebiti danas dragoga Boga kakovim griehom uvredio.

Jesi li propustio molitvu? Jesi li kleo? Kako si se vladao u cirkvi, školi, doma ili kod igre? Jesi li bio poslušan roditeljima, učiteljima, starijima? Jesi li se s kim svadjao, tukao? Jesi li koga nagovarao na grieh? Jesi li danas kaj nesramnoga mislio, govorio, želio ili činio? Jesi li roditeljima ili drugomu uzeo stvari ili mu učinio kvar? Jesi li lagao, koga ogovarao — klevetao? Jesi li se komu rugao (norca delao)?

Kad si se ovako ispitao, reci:

Ah, pomiluj me, Bože, po velikom milosrgju svojem. Poznam sada preveliku zloću svoju, ali i poznam mnogo veće milosrgje tvoje. I zato, ufajući se u neizmjerno milosrgje tvoje, kajem se, o Bože moj, i žao mi je iz svega srca, da sam uvriedio tebe, Boga svojega, neizmjerno dobro, koje ljubim više nego sve drugo. Oprosti mi, Gospodine, oprosti! Odlučujem čvrsto, da se budem po milosti tvojoj čuvao svakoga grieha i svih griešnih prilika, a za griehe svoje budem dostojnu pokoru činio!

Čuvaj me, Gospodine, ovu noč bez grieha! Smiluj mi se, Gospodine, smiluj mi se!

Molim te, Gospodine, pohodi stan ovaj i otjeraj iz njega svako skušavanje; tvoji sveti angjeli nek prebivaju u njemu, da me čuvaju u miru i da blagoslov tvoj bude naviek s menom. Amen.

Dopusti mi, Gospodine, počivati ovu noć sretno i sveto, da po tvojoj

volji okriepim tielo svoje na službu tvoju. Kolikogod puta ovu noć dahnem, toliko puta nek je hvaljeno sveto Ime tvoje.

O Gospodjo moja, o majko moja! Tebi preporučam svega sebe i da pokažem, kako sam ti vjeran, posvećujem ti ove noći oči svoje, uha svoja, srce svoje i svega sebe. Kad sam dakle sav tvoj, o dobra Majko, čuvaj i brani me, kao stvar i svojinu svoju.

O vi sveci Božji: sv. Jožef, sveti Alojzije i sv. N. (spomeni sveca, čije ime nosiš), koji ste u ovom smrtnom životu prazninu lažnoga svieta, nasladu tiela i skušavanja vražja nadvladali i vječnu krunu primili, vam se preporučam. Pogledajte milosrdno na me, koji još vojujem za vječnu krunu i nalazim se u pogibli otkupljenja. Dogjite mi milostivo u pomoć, da i ja sljedeći vas na onom putu krepósti, koji ste vi znojem i suzama poškropili, srećno stignem k vama u nebo. Amen.

Otec naš... Zdravo Marija... Vjerujem u Boga...

Jezuš, Marija, Jožef, vam preporučam dušu i tielo svoje. Amen.

Poškropi blagoslovljenom vodom sebe i postelju, prekriži se i reči:

U ime Oca † i Sina † i Duha Svetoga. † Amen.

II. Misne molitve.

Sveta je misa žrtva novoga zavjeta, u kojoj se Jezuš Kristuš pod prilikama kruha i vina neprestano prikazuje svojemu nebeskomu Ocu. Sveta je misa dakle ona ista žrtva, koju je Jezuš Kristuš prikazao na križu, samo je način prikazivanja različit. Na križu se naime prikazao Jezuš krvnim načinom, a u svetoj misi prikazuje se nekrvnim načinom, jer u sv. misi ne prolieva krvi, kako ju je prolejao na križu. Potom kad ideš k svetoj misi, pomisli, da sprevagjaš Jezuša, koji nosi teški križ na Kalvariju. Kod mise pak misli, da stojiš pred raspetim Jezušem na Kalvariji. Kako nema svetije i dragocienije

stvari od tiela i krvi Jezuševe, isto tako nema svetijega i Bogu ugodnijega i za otkuplenje većega čina, nego je slušati svetu misu. Onda naime dolazi sam Jezuš Kristuš s nebeskoga priestolja na oltar naš, da podieli zasluge svoje neprocienjene krvi, koju je prolejao na križu.

Pa ipak toliko je djece pod svetom misom svojevoljno rastrešeno, smiju se, razgovaraju se, ogledavaju se, pa tako samo druge buniju.

Ti drago diete, vladaj se pod svetom misom čedno i pobožno, kao da si pod križem Jezuševim na Kalvariji. Pod cielom svetom misom budi pazljiv. Duh tvoj, srce tvoje, osjetila tvoja neka budu upravljena na to, da čim bolje proslaviš Boga. Već se na putu pripravi za to. A idi ranije s doma, da ne zakasniš k svetoj misi.

Molitva, koju običavaju moliti duhovni pastiri po nedjeljama pred svetom misom s bogoljubnim pukom.

U ime Oca † i Sina † i Duha Svetoga. † Amen.

Svemogući, vječni Bože; Bog jedan u božanstvu, a troji u osobama, Otac, Sin, i Duh Sveti. Mi nevoljni grješniki klanjamo se Tebi, ponizujemo se pred tobom Bogom Gospodinom i Ocem našim. Hvalimo ti za sve darove i milosti, koje nam milostivo iskazuješ, najviše pak, da u svetoj vjeri kršćansko katoličkoj othranjeni jesmo i da nas grješnike na pokoru milostivo čekaš.

Prikazujemo ti sve naše trude, teškoće, bolesti i nevolje, koje do sada pretrpjeli jesmo. Neka ti budu na hvalu i diku. Ponizno te molimo, oprosti nam naše griehe, podieli nam milost prave pokore, poboljšanje života našega i stalnost u tvojoj svetoj službi.

Raširi vjeru katoličku, iskorjeni pogane, obrati krivovjernike, složi kralje i vladare kršćanske. Zateri, o Bože, krivovjerstva, pogibeljne bune, nepokornost prema poglavarom; zateri jal, nazlobu, srditost i svagje, kletve, psovke i neslogu; zateri lako-

umnost i pohlepnost na tugje, krivice i sva griešna djela.

Blagoslovi nas, družinu, hiže, blago, gospodarstvo i sav imetak naš. Oslobodi nas kuge, glada, vojske i teških bolesti, nagle i nepripravne smrti.

Smiluj se svim živima, za koje mi moramo moliti; svim vjernim mrtvima daj pokoj vjekivječni.

To te, o dobri Bože, danas ponizno molimo i na ovo nakanenje prinosimo ti današnju svetu službu i prikazujemo ti ovoga tjedna (ili mjeseca) sva naša mišljenja, govorenja i činjenja.

O preljubljeni Oče, usliši prošnje i uzdahe naše, daj nam milost, da te nikada više hotimice ne uvriedimo, nego da naviek tvoju svetu volju ispunimo, tebe istinski ljubimo i po smrti u nebo dogjemo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

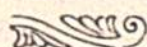

Pristup.

Na početku svete mise stoji svećenik pred oltarom, ispovjeda svoje grijehe, te moli za oproštenje i pomilovanje.

Bože, sad budem pri svetoj misi. Mislio budem na Jezuša, koji je po tvojoj odluki umro za me na križu. Kolika je, Oče, tvoja ljubav, a kako sam ja nedostojan tolike ljubavi! Ja se niesam još niti rodio, kad si se ti već za me brinuo, pa ipak toliko puta zaboravljam na tebe!

Oče, evo pred tobom padam na koljena i priznajem, da niesam dobro diete! Sa svećenikom se udaram u prsa i vapim k tebi: Oče, smiluj mi se! Jezuš, smiluj mi se! Kajem se za sve zlo, koje sam načinio. Daj mi, slatki Jezuš, da se misleći na smrt tvoju, pobolšam. Oče, nebeski Bože, Sin, Otkupitelj svieta Bože, Duše Sveti Bože, smiluj mi se! Amen.

Početak sv. mise.

Početak sv. mise.

Velika je i neizmjerna ljubav tvoja, o presveto Trojstvo, napram nama, nevoljnim stvorovima! Ti si nas, Oče, tako ljubio, da si radi nas svoga jedinorogjenoga Sina poslao na zemlju. O božanski Otkupitelj, Jezuš Kristuš, ti si iz ljubavi k nama griešnicima sišao na zemlju, da nas otkupiš. Po tvojoj ljubavi i milosti, Duše Sveti, danas prikazuje svećenik presvetu žrtvu.

Za tu preveliku ljubav, o presveto Trojstvo, hvalim ti iz dna svoga srca. Nastojao budem danas a i u buduće, da nikada ne pozabim na preveliku ljubav tvoju.

Zahvalnim srcem budem se naviek spominjao onih velikih milosti, koje dobivam slušajući pobožno svetu misu. Gledao budem, da kod svete mise čim više ploda poberem i zasluga stećem za nebesko kraljevstvo.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu; kak je bilo na početku, tako i sada i na sve vieke viekova. Amen.

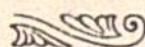

Slava.

Slava.

Slava (»Gloria«) je ona vesela pjesma, koju su pjevali angjeli kod rogjenja Jezuševa. Svećenik slavi Boga tom molitvom i hvali mu za sve milosti.

Oče, neka ti bude slava, čast i poštenje. Kaj ti činiš, to je ljubav, kaj se po tvojoj volji dogadja, to je za čovječanstvo blagoslov. Samo da se mi nikad nebi spozabili s tebe! Slava i čast neka bude i tebi Jezuš Kristuš, Sin Božji, prijatelj svih ljudi, a osobito djece. Ti si došao na zemlju, da nas razveseliš, — da nam javiš, da je tvoj Otac i naš Otac. Ti si nam nebo otvorio; pak se u njem brineš za sve nas, koji vjerujemo u tebe. Daj, da naviek tako živim, kako to uči tvoja sveta vjera. Slava Bogu Ocu, Bogu Sinu, Bogu Duhu Svetomu na sve vieke viekova. Amen.

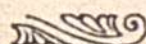

Čitanje poslanice.

Čitanje poslanice.

Poslanica je kratak diel Svetoga Pisma novoga ili staroga zakona.

Kako svećenik moli kod žrtvenika, tako budem i ja molio, Bože moj! Ti rado slušaš, kad djeca mole, slušaj dakle dobrostivo i molitvu moju! Čuvaj me, Oče, jer sam ja slabo diete pak bi me lahko tkogod zaveo na zlo. Vodi me, Oče moj, ja neznam, koji put je za mene najbolji. Blagoslovi me, Oče, bez tvoga blagoslova ne mogu biti sretan, jer svaka sreća dolazi od tebe. Podieli mi jakost, da uzmognem naviek živjeti po tvojem nauku. Daj, da u svakom skušavanju i pogibli mislim na tebe i na tvojega jedinoga Sina, da me ta misao u svakom dobru kriepi. Amen.

Evangjelje.

Evangjelje.

Evangjelje je takodjer diel Svetoga Pisma, nego se uzima naviek samo iz novoga zakona. Dok se evangjelje čita, narod se u cirkvi križa i stoji iz počitanja k rieči Božjoj.

Ti si, Bože, za istinu Otac svih ljudi. Moj otac, kojega imam ovdje na zemlji, veli mi naviek, kaj mi je činiti, kaj ne; a to zato, jer me ljubi. Tako si i ti, Bože, svim ljudima, jer ih ljubiš, po svom Sinu rekao, kaj moraju činiti, kaj ne, da budu dobri i tebi povoljni.

Hoću slušati tvojega Sina Jezuša i učiniti sve, kaj mi zapovieda. Ako slušam Jezuša, slušam i tebe, Oče nebeski!

Jezuša budem slušao kod propovedi i u nauku kršćanskom. S tihom radosti budem si usadio u srce opomene njegove; nikad ih ne budem pozabio, nego svagdje budem se tako vladao, kako mi je Jezuš rekao, da ti želiš.

Vjerovanje.

Vjerujem u te, Bože moj! Ti si otac svim ljudem, ti si stvorio nebo i zemlju, ti se za sve brineš i sve uzdržavaš.

Vjerujem u te, Jezuš Kristuš! Ti si došao s neba na zemlju, rodio se od Marije Djevice. Ti si naučavao ljude, kako moraju živjeti. Umro si za nas na križu, treći dan uskrsnuo od mrtvih, a četrdeseti dan si uzašao na nebesa. Odonud hoćeš doći suditi žive i mrtve.

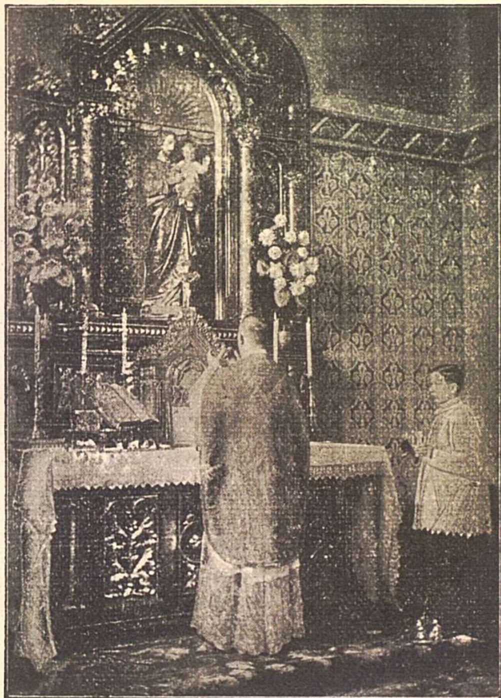
Vjerujem u Duha Svetoga. Duh Sveti mora rasvietliti svakoga, koji želi, da u Boga i u Jezuša Kristuša vjeruje.

Vjerujem u kršćansko-katoličku Cirkvu. Vjerujem, da Bog oprašta griešnikom griehe, ako se za njih pokaju, ispoviede i poboljšaju.

Vjerujem, da budu svi mrtvi uskrsnuli. Jezuš ih bude oživio.

Vjerujem u život vječni. Svi oni budu došli u život vječni, koji na zemlji kreposno i pobožno živu. Pomozi mi, Bože, da po toj vjeri živim i u njoj da umrem. Amen.

Prikazanje.

Prikazanje.

Prikazanje je prvi glavni diel svete mise. Svećenik prikazuje Bogu kruh i vino, koje se bude kasnije pretvorilo u tielo i krv Jezuševu.

Kruh i vino uzdiže sada svećenik kod oltara k tebi, Bože, i moli za sebe, za sve ovdje nazočne i za sve ostale žive i mrtve kršćane.

I ja vapim sa svećenikom k tebi. Pogledaj milo na to, kaj ti prikazujemo! Neka nam bude korisno za život vječni! — Ali i sam sebe prikazujem tebi, Bože moj! Od tebe je sve, kaj imam. Tebi budem služio dušom i tielom. Cieli svoj život izručam u tvoje ruke.

Primi milostivo, o slatki Jezuš, ovu moju dragovoljnu žrtvu i molim te, da mi podieliš svoju svetu milost, da budem naviek s tobom sjedinjen, pak da tako dogjem k tebi, koji si put, istina i život. Amen.

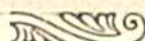

Svet.

Svet.

»Svet« je svečana molitva, kojom se slavi Božja svetost. Pred »Svet« pjeva svećenik (u tihoj misi samo čita) svečanu pjesmu, koja se zove »predslavlje«.

Ti si, Bože, svet. Sveti bi morali biti i svi ljudi; svet bi morao biti i ja. Tebe vječnoga Oca sva zemlja poštuje. Tebi svi angjeli, tebi nebesa i svekolike vlasti, tebi Kerubini i Serafini neprestano pjevaju: »Svet, svet, svet je Gospodin Bog nad vojskama.« — I ja ti kličem s angjelima nebeskim: »Svet, svet si ti, o Bože!« Bože, slušaj glas moj, premda niesam dostojan, da te slavim i dičim. Koliko sam puta pokazao činom, da mi nije naviek na pameti tvoja slava! Koliko puta sam sagriešio! O Bože, oprosti mi! Od danas budem nastojao, da se posvetim, da se od svakoga zla očistim, da svako zlo mrzim, a samo se dobru veselim. Amen.

Pred podizanjem.

Ti, Bože, ljubiš sve ljude, sve si od ljubavi stvorio, svi su tvoja djeca, svi bi morali doći k tebi u nebo. Ja ne bi bio dobro diete, kad ne bi sve ljude ljubio. Tvoj Sin Jezuš reče: »Ljubite se megjusobno, kako sam ja vas ljubio.« Jest, on je sve ljubio; za sve je umro na križu, pak i sada se hoće za sve žrtvovati na oltaru. Bože, usliši molbu moju! Ja se budem za sve molio. Učini, da budu svi ljudi dobri, i daj svima, kaj trebaju! Daj gladnomu hljeba, bolesnomu zdravlja, a tužnomu utjehe.

Blagoslovi one, koji me uče na dobro. Blagoslovi sve, koji mene ljube i meni dobro čine. Ti imadeš svega, zato nadari dobre ljude, kojima ja nikaj ne mogu dati.

Ne dopusti, da budu djeca zla, neposlušna, već pomozi meni i svoj djeci, da budemo tako dobri, kak je Jezuš bio, da budemo srećni i da dogjemo k tebi u nebo. Amen.

Podizanje.

Podizanje je najglavniji diel svete mise. Po vlasti od Jezuša Kristuša dobivenoj pretvara svećenik kruh u presveto tielo, a vino u presvetu krv Jezuševu, izgovarajući pri tom iste rieči, kojima je sam Jezuš na zadnjoj večeri svetu misu naredio. Za podizanja kleči, križaj se i udaraj u prsa.

Pred tobom, Jezuš dragi, padam na koljena. Sada si ti na oltaru. Kruh se pretvorio u tvoje tielo.

Jezuš, tebi živim!

Jezuš, tebi umirem!

Jezuš, tvoj sam živ i mrtav!

Ti si za nas svetu krv prolejao. Tvoja je sveta krv sada u kaležu.

Gospodine Jezuš, budi meni milostiv!

Gospodine Jezuš, smiluj mi se!

Gospodine Jezuš, oprosti mi griehe!

Podizanje.

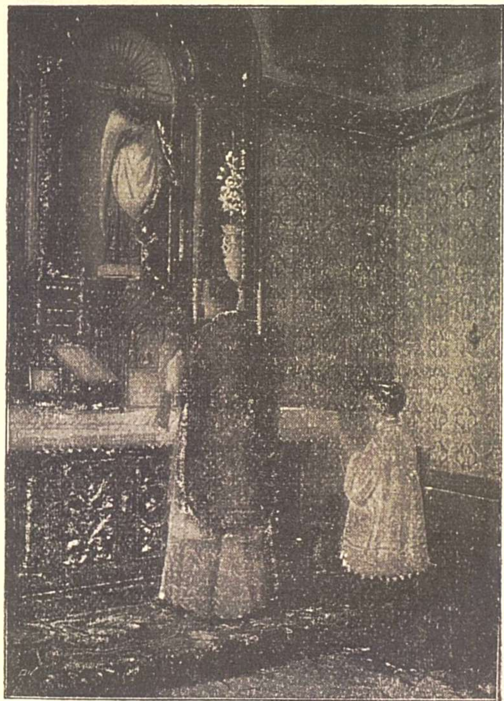
Poslije podizanja.

Svećenik moli Boga Oca, da bi se dostojao primiti ovu nekrvnu žrtvu i podieliti nam njezine plodove.

Sada moram misliti samo na tebe, ranjeni moj Jezuš. Ti si bio tako dobar, pak ipak su ti ljudi toliko zla učinili. Ti si mnogima pomogao, bolesne vračio, sliepima si povraćao vid, a mrtvima život; pak si ipak toliko morao trpjeti. Vidim, kako si se krvavim znojem znojio, kako si bio bičevan, trnjem okrunjen. Vidim, kako si teški križ nosio, kako su ti ruke i noge čavlima pribili na križ. Kako su velike bile muke, koje si ti trpio! Ali ti si rado sve to pretrpio, dapače oprostio si svima, koji su te mučili. — Već si visio na križu, ali još su te grdili, a ti si bio i onda strpljiv, dok niesi naklonio glavu i umro.

O moj Jezuš! sramim se pred tobom. Ti si bio tako strpliiv u najvećim mukama, a ja neću nikaj strpljivo podnositi. Oprosti mi, moj Jezuš! Amen.

Za mrtve.

Za mrtve.

Sada se svećenik spominje svih vjernih pokojnika, koji su u Gospodinu umrli, i moli, da bi im Bog bio milostiv.

Približava se vrieme, kad ne budemo mogli doći u cirkvu, niti ne budemo mogli biti kod svete mise. Svi budemo morali ostaviti ovaj sviet, ali kad umremo, dobro bude za nas, ako smo kreposno živjeli.

Spomeni se, Gospodine, svojih sluga i službenica, koji su otišli pred nama u vječnost, pak počivaju u miru. Osobito molim tvoje milosrgje za duše N. N. (misli ovdje na pokojnike, za koje hoćeš moliti). Oslobodi ih muka čistilišnih, dopusti, da njim svietli svjetlost vječna i da počivaju u miru.

O moj Jezuš, budi milostiv svima, koji su umrli. Oprosti mi griehe. Uzmi ih u nebo. A kad dogje čas i moje smrti, smiluj se i meni, pak mi oprosti griehe. Amen.

Otec naš.

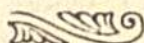
Otec naš.

»Otec naš« (»Pater noster«) je ona preliepa molitva, koju je sam Otkupitelj učio apoštole i zapovjedio im, da tako svi vjernici moraju moliti.

Moj dragi Jezuš, ti niesi samo umro za nas, već si nas i naučio sve, kaj moramo znati, da budemo dobri. Tako si nas naučio, kako treba da molimo. Molio budem tako, kako si me ti naučio:

Otec naš, koji si na nebesih, sveti se ime tvoje, dogji kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.

Kruh naš svagdašnji daj nam danas; i otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnikom našim i ne upeljaj nas u skušavanje, nego oslobodi nas od zla. Amen.

Pričest.

Pričest.

Pričest je treći glavni diel svete mise. Svećenik se sam pričešćuje presvetim tielom i krvlju Jezuševom. — Probudi sada u sebi živu želju za ovom nebeskom hranom, pak se duhovno pričesti.

Sada se svećenik kod oltara može od srca radovati, Jezuš Kristuš došao je u njegovo srce. — O, da sam ja sada na mjestu toga svećenika, onda bi Jezuš i k meni došao, pak bi i meni donesel novu jakost, da ostanem dobar.

Za tobom uzdišem, slatki moj Jezuš! Dogji k meni i ostani pri meni! U svom ti srcu dajem mjesta. Ti budeš jedina radost moja. Na tebe budem samo mislio, tebe slušao i sliedio. Dogji dakle, slatki Jezuš, pak se sjedini s menom. Ako se ti s menom sjediniš, onda budem tebi i nebeskomu Ocu milo diete.

Blagoslov.

Blagoslov.

Sveta se misa svršava molitvom, svećeničkim blagoslovom i zadnjim evangjeljem.

Blagoslovi nas Bog Otac, Sin i Duh Sveti! Blagoslovi nas, Oče nebeski, da budemo naviek tvoja dobra djeca. Jezuš Kristuš, Sin Božji, blagoslovi nas, da budemo pokorni Ocu nebeskomu, kako si i ti bio. Ti si od pokornosti prema njemu umro na križu. Duše Sveti, blagoslovi nas, da budemo takova djeca, kakav je bio dragi Jezuš.

Bože, blagoslovi cieli sviet i sve čovječanstvo! Utješi sve, koji plačeju. Daj, da se zli poboljšaju; daj, da se svi megjusobno ljubimo i kao dobri umremo. Amen.

Poslije sv. mise.

Daj, Bože, da mi bude na korist, da sam opet bio kod svete mise. Sveta misa, koja nikaj drugo ne prikazuje nego smrt Jezuševo na križu, neka me sve čvršće sjedinjuje s tobom, o Bože, i s tvojim Sinom, Jezušom Kristušom. Videći Jezuša, gdje visi na križu, moram misliti: Bože, ti si moj najbolji Otac. Ti tako ljubiš svoju djecu, da je Jezuš morao trpjeti i umrieti, samo da joj pomogne.

Oče, k tebi podižem ruke: vodi mene, nevoljno diete, u nebesko svoje kraljevstvo! Tebe hoću ljubiti, tebe slušati i ono činiti, kaj mi tvoj Sin Jezuš zapovieda, koji takodjer želi, da dogjem u nebo.

Blagoslovi me, Oče! Blagoslovi me, Jezuš! Mnogo puta budem došao k svetoj misi, da se ojačam u dobru, da tako ojačan uzmognem to izvršiti, kaj sam sada odlučio. Amen.

Molitve,

koje po nalogu pape Leona XIII. treba u svim crkvama svieta po dovršenoj tihoj sv. misi klečeći moliti.

Svećenik s narodom moli tri puta: Zdravo, Marijo...

Za tim: Zdravo, kraljice, majko milosrgja, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapimo prognani sinovi Evini, k tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, zagovornice naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslije ovoga progona pokaži Jezuša, blagosloveni plod utrobe tvoje. O blaga, o mila, o sladka Djevica Marija!

V. Moli za nas, sveta Bogorodica,

R. Da vriedni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Bože, utočište naše i kreposti, pogledaj milostivo narod, koji k tebi viče i po zagovoru slavne i neoskvrnjene Djevice Bogorodice Marije sa blaženim Jožefom, njezinim zaručni-

kom, i blaženim apoštolima Petrom i Pavlom i svimi sveci molitve, koje izlijevamo za obraćenje grješnika, za slobodu i uzvišenje svete matere Cirkve, milosrdno i dobrostivo usliši. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Neka se doda prizivanje: Sveti Mihael arkangjel, brani nas u boju, od pakosti i zasjeda vražjih budi nam zaklon. — Neka mu Bog zapoviedi: ponizno molimo: i ti vojvodo vojske nebeske, sotonu i druge duhove zlobne, koji svietom obilaze na upropašćivanje duša, božanskom krepošću u pekel porini. Amen.

Za tim tri puta: S. Presveto Srce Jezuševo!

P. Smiluj se nam.

Sveti otac papa Leon XIII. podjeljuje svima, koji mole ove molitve, oproštenje 300 dana.

III. Molitve za svetu ispovied i pričest.

1. Za svetu ispovied.

Jedan samo smrtni grieh, kršćanska dušo, dosta je, da za naviek propadneš, ako si ga učinio, te ako se prije smrti za nj ne pokaješ i ne ispoviediš ga. Stoga ničega se ne moraš toliko čuvati, koliko smrtnoga grieha, a ako si ga počinio, za nikaj se ne moraš toliko brigati, koliko da ti se oprosti. Za oproštenje pak smrtnih grieha poslije krsta učinjenih naredio je Jezuš šakrament pokore, u kojem nam svećenik po vlasti od Jezuša Kristuša dobivenoj oprašta naše griehe.

Tko hoće, da dostojno primi šakrament pokore, treba: 1. da ispita svoju savjest; 2. da se pokaje; 3. da odluči ne griešiti više; 4. da se ispoviedi; 5. da zadovolji za griehe.

Ako se pravo ispoviediš i odlučiš, da budeš se popravio, onda ti bude Bog oprostio sve griehe. Ispitaj dobro svoju savjest, da

možeš spoznati sve svoje griehe, a kad ih spoznaš, pokaj se za nje od srca. Na ispoviedi ne zataji nikaj, znaš, da svećenik nikomu ne smije reći, kaj je čuo na ispoviedi. Uzdaj se u milosrgje Božje, Jezuš Kristuš je i za tvoje griehe umro; radi njegovih zasluga bude ti je oprostio Otac Bog nebeski.

Prije svete ispoviedi.

Priznanje.

Milosrdni Bože! Skrušenim i poniženim srcem padam pred božanskim veličanstvom Tvojim. Molim Te ponizno, da me ne othitiš od sebe. Priznajem i ispoviedam, Gospodine, da sam sagriešio i učinio zlo pred očima tvojim, da sam bio nezahvalan Tebi za tolika dobročinstva, koja si mi učinio. Evo dolazim k Tebi kao izgubljeni sin k svomu ocu. Gospodine, spomeni se, da ne ćeš smrti grješnika, nego da se obrati i živi. Spomeni se, da je Tvoj jedinorogjeni Sin Jezuš Kristuš došao na sviet, da potraži i otkupi one, koji su se izgubili. Gospodine, ja sam zaslužio, da

me kazniš, jer sam mnogo i mnogo sagriešio. Nego sada se hoćem obratiti i povratiti k Tebi. Pomozi mi, Bože, da se skrušeno pokajem za griehe, da ih skrušeno i iskreno ispovjedim i da se za istinu popravim.

Prizivanje Duha Svetoga.

Dogji, o Duše Sveti, i zrakom božanske milosti svoje prosvietli pamet moju, da jasno spoznam sve griehe svoje. Dogji, o Duše Sveti, i užgi u srcu mojem oganj ljubavi svoje, da se savršeno pokajem za sve griehe, koje sam učinio. Dogji, o Duše Sveti, i napuni dušu moju svetim strahom, da u ispoviedi hotimice ne zatajim nijednoga grieha, nego da sve velim tako iskreno i razumljivo, kako je budem sada po tvojoj milosti spoznao.

Sveta Marija, Majko Božja, sveti angjel čuvar i svi sveci i svetice Božje, molite se za me, da svetu ispovied čim bolje i pravije obavim i da potpuno oproštenje svojih grieha zadobim. Amen.

Ispitivanje savjesti.

Ja moram sada saznati, kakav sam, jer ako toga ne znam, ne mogu se dobro ispovjediti, niti poboljšati. Ja moram spoznati, da niesam onako živio, kako bi morao živjeti.

Duše Sveti, budi mi u pomoć! Sada budem razmišljavao o svojem životu, budem si ispitivao svoju savjest. Poiskao budem sve griehe, koje sam počinio.

*

Razmisli najprije: Kada i kako sam se zadnji put ispovjedio? Jesam li zatajio koji smrtni grieh? Koji? Jesam li pozabio ispovjediti koji smrtni grieh? Jesam li zadanu pokoru izvršio?

Zatim razmisli, kaj si sagriešio mišlenjem, riečju i činom ili zanemarivanjem dužnosti? Kod smrtnih grieha ispitaj se i za broj grieha, koliko puta si koji grieh načinio poslie zadnje ispovjedi?

Pitaj se: kaj sam sagriešio.

Proti 1. zapoviedi Božjoj. Jesam li hotimice slušao ili čitao stvari proti vjeri katoličkoj? Koliko puta? Propustio svakdašnje molitve? Rugao se svetim stvarima?

Proti 2. zapoviedi Božjoj. Jesam li kleo? Krivo se zaklinjao? Koliko puta? Bez potrebe se zaklinjao?

Proti 3. zapoviedi Božjoj i proti 1. i 2. zapoviedi cirkvenoj. U nedjelju i svetke zanemario svetu misu? Po nemarnosti došao poslije prikazanja ili prije pričesti otišao iz cirkve? Koliko puta? U cirkvi se nepristojno ponašao?

Proti 4. zapoviedi Božjoj. Jesam li roditelje jako ražalostio? Koliko puta? Bio im nepokoran? Roditeljima ili učiteljima ili poglavarima zlo želio?

Proti 5. zapoviedi Božjoj. S drugima zlo postupao? Druge srdio? Svagjao se? Tukao se? Drugoga mrzio? Veselio se tugjemu zlu? Druge učio ili zaveo na grieh? Na veliki grieh? Na koji? Koliko puta?

Proti 6. i 9. zapoviedi Božjoj. Rado i s nasladom mislio na sramotne stvari? Koliko puta? Želio takove stvari gledati, činiti? Koliko puta? Jesam li nepristojne stvari gledao ili čitao? O takovim stvarima govorio? Jesam li sramotne stvari činio sam sa sobom (koliko puta?), ili s drugima? Koliko puta? S pokvarenima jesam li vodio prijateljstvo?

Proti 7. i 10. zapoviedi Božjoj. Jesam li roditeljima ili drugima uzeo stvari? Kaj? Drugomu kvara načinio? Drugoga prevario? Tugje stvari htio uzeti?

Proti 8. zapoviedi Božjoj. Jesam li lagao? Bez razloga zlo mislio na koga, sumnjao?

Tugje pogrješke pripoviedao? Lažne stvari govorio o drugima? Drugomu se norca delao, rugao?

Proti 3. zapoviedi cirkvenoj. U postne dane bez razloga meso jeo? Koliko puta? (Odrasli: jesam li postio, kad bi bio mogao postiti?)

Jesam li sagriešio glavnim griehima? Jesam li bio ohol? Lakoman? Lijen? Zanemario svoje dužnosti?

Ako si učinio još kakav grieh, koji se ovdje ne spominje, a ti taj skrušeno ispovjedi. Ispitaj se još, koji je tvoj navadni i najobičniji grieh. Taj budeš spoznao, ako razmisliš, zbog čega te najviše karaju i kaštigaju. Napokon promisli, jesi li se od zadnje ispoviedi popravio?

Pazi dobro i na prilike grieha, u kojima si ih počinio, pak i ove ispoviedaj iskreno.

Pokajanje.

Pokajanje je najpotrebitija stvar kod svete ispoviedi. Bez pokajanja nema oproštenja grieha. Zato moli pobožno ovako:

Znao sam, o Bože moj, da ti neizmjerno mrziš na svaki grieh. Znao sam, da ti i svaki mali grieh karaš i kaštiguješ u strašnim mukama čisti-

lišta, u mukama mnogo većim i strašnijima, nego su sve muke ovoga svieta. Znao sam ovo, a ipak sam te svojim griehima toliko puta uvriedio. Tvoj jedinorogjeni Sin Jezuš Kristuš pretrpio je najstrašniju smrt na križu, samo da zadovolji tvojoj neizmjernoj pravednosti za griehe, koje smo mi, nezahvalna djeca tvoja, načinili. Znao sam, da na neki način svojim griehima iznova zadajem muku Gospodinu Jezušu Kristušu i na križ ga raspinjem. Znao sam, o Bože moj, da sam od tebe neizmjerno dobro primio. Znao sam sve to, pa ipak sam te ja nesretan grješnik uvriedio, rasrdio i pogrdio griehima mojim.

Kada razmišljam, kaj sam načinio, sav se zarumenim od srama, da sam bio tako nezahvalan svomu najvećemu dobrotvoru; drhćem od straha i boli i ne usugjujem se griešnik svoje oči podignuti prama nebu. No ipak još ne gubim ufanja, jer si ti rekao po proroku Ezekielu: »Ako griešnik učini pokoru za sve griehe svoje, koje

je učinio, ne budem se više spominjao griehov njegovih.«

Oprosti mi, Bože moj, i nemoj me suditi po rasrgjenoj i preoštroj pravdi svojoj. Sada vidim, koliko imam uzroka bojati se i drhtati. I zato kajem se za sve svoje griehe, jer sam uvriedio tebe, Bože moj, i griehima svojim zaslužio strašne muke peklenske. O, kad bi mogao i krvavim suzama izbrisati griehe svoje.

No nije samo strah od kaštige najveći uzrok tugi i žalosti mojoj. Ti si, predragi Bože, koji si u sebi dobro najveće: tvoja je neizmjerna dobrota najveći uzrok žalosti mojoj. Žalim, uzdišem i kajem se najviše zato, jer sam uvriedio tebe, predobroga i predragoga Oca, tebe, moje jedino najveće dobro. Boli me, da sam uvriedio tebe, Boga svoga, koga ljubim svim srcem više od svih stvari i želim ljubiti do vieka. I iz ove ljubavi odričem se svih grieha svojih cieloga života i mrzim na nje kao na najveće zlo. O, da morem uništiti griehe svoje ili uči-

niti, da te, Bože, nigdar više ne uvriedim!

Rani, Otkupitelj moj, srce moje ljubavlju svojom, da se rastapa u njoj oplakujući griehe, kojima sam te uvriedio. Podieli mi samo jedan najmanji diel one neizmjerne žalosti, koju si oćutio na gori Maslinskoj tugujući za griehe moje.

Obećanje.

Do sada ti niesam, dobri Oče, služio, kako bi morao. Niesam te ljubio, ali svim srcem želim to od sada činiti. Zato tvrdo odlučujem s pomoću tvoje svete milosti, da te nikada više uvriediti nećem. Volim jezero puta umrieti, nego te više s kakovim, a navlastito smrtnim griehom uvriediti.

Obećajem, da budem izbjegavao svaku griešnu priliku, koja bi me mogla navesti na grieh. Obećajem takogjer, da budem sve svoje griehe skrušeno, ponizno i cjelovito ispovjedio,

pokoru i sve, kaj je potrebno, ispunio. Opraščam svima, koji su me uvriedili, o Bože moj, da i ti oprostiš meni prevelike griehe moje. Poniznim te srcem, Bože, molim za neprociенjenu krv Gospodina Jezuša Kristuša, potkriepi me u obećanju i odluki ovoj, da sve ovo potpuno izvršim. Amen.

Pogji sada, dragi kršćanine, pa se ispovjedi. Ne boj se! Evo, tvoj angjel čuvar ide s tobom; on se raduje, da se ti ispoviedaš. Samo se grieha imaš bojati, a ne ispoviedi. Ako nije još red na tebe došao, moli žalosnu krunicu ili Litanije svih svetih.

Način ispoviedanja.

Došavši pred ispovjednika, klekni, prekriži se i reči:

»Molim vas, otac duhovni, za sveti blagoslov, da griehe svoje pravo i potpuno očitovati morem.«

Kad si dobio blagoslov, reči dalje:

»Ja nevoljni grješnik tužim se Bogu svemogućemu, Blaženoj Djevici Mariji, svim svetima i vam, otac du-

hovni, na mjesto Boga, da sam od svoje zadnje ispoviedi, koju sam (na primjer: u korizmi, u adventu, prije mjesec dana i t. d.) izvršio, mnogoputa i teško sagriešio. (Ako se pak još nikada niesi ispovjedio, onda reči... da sam od svoga djetinstva mnogoputa i teško sagriešio...)

Sade reći razumljivo i iskreno sve, a osobito smrtne svoje griehe. Ako te ispovjednik kaj zapita, odgovori mu čedno i iskreno, te si zapamti pokoru, koju ti naloži.

Ispovied se svršava ovako:

»Za ove i sve ostale griehe svega života svojega kajem se od svega srca, jer sam uvriedio Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje griehe, i tvrdo odlučujem, da budem se popravio i da ne ću više griešiti. Amen.«

Kad ispovjednik učini nad tobom križ, onda se i ti prekriži i počekaj, dok ti ne reče: Hvaljen budi Jezuš Kristuš. Odgovori pobožno: Na sve vieke, i otidi na svoje mjesto te moli ovu molitvu:

Poslije svete ispoviedi.

Blagoslivaj, duša moja, Gospodina, i sve, kaj je u meni, neka blagosliva sveto ime njegovo! Hvala ti, Bože, da niesi postupào s menom po griehima mojim, niti mi vraćao po zloćama mojim. Hvala ti, Jezuš dragi, da si mi milostivo oprostio griehe i očistio dušu moju. Ti si mi opet svoju milost dao, koju sam griehom izgubio. Odmah čim sam priznao griehe svoje, tvoj me namjesnik, svećenik, od njih odriešio. Tim si ponovno posvedočio svoju neizmjernu ljubav k meni. Bio sam izgubljena ovca, koju si kao dobar pastir iskao; primio si me u milost, premilostivi Otac, kao raskajenoga, razmetnoga sina. Zato od ovoga časa, Otac nebeski, hoćem biti tvoje poslušno diete; hoćem da te ljubim, kako je ikada koje dobro diete svojega najboljega oca ljubilo. A ovu ljubav hoćem pokazati djetinjskom poslušnošću tvojim božanskim zakonima, pravom marljivošću i pot-

punom odanosti u svetu volju tvoju, te vjernim izvršivanjem svih svojih dužnosti.

Ti, dragi Bože, vidiš, da je iskrena ova moja odluka. Ali znam, da sam se već mnogo puta na nekaj dobra odlučio, a da toga ipak niesam ispunio. Nećem ipak zato zdvajati, nego se s tim više uzdam u tebe, svemogući Bože moj! Ti mi jedini možeš i hoćeš pomoći. Dao si mi volju, daj mi i jakost protiv neprijatelja moje duše, da ustrajem u dobru.

Sveti angjel čuvar, koji si na vieke s menom, ti poznaješ sada odluku moju, ali poznaješ i slabost moju. Ako bi kada pozabio, kaj sam sada odlučio, molim te, sjeti me onda. Pomozi mi u borbi, da se ne iznevjerim dragomu Bogu i tebi.

Sveta Marija, koja si tako mnogim grješnikom isprosila od Boga milost obraćenja s konačnom ustrajnošću u dobru, molim te ponizno, izmoli i meni ovu milost, da do konca svoga života ostanem vjeran učinje-

nim odlukama i da nikada više hotimice Boga nikakovim griehom ne uvriedim.

Sveti Jožef, hranitelj Jezušev, sveti imenjak N. i svi sveci Božji, pomozite mi svojim zagovorom, da zadobijem od Boga sve ono, kaj mi je potrebno za zveličenje, da budem ustrajan u dobru; da budem poslušan roditeljima, učiteljima i poglavarima i da ih štujem; da budem dobar i ljubežljiv prama braći i sestrama i drugim ljudima; da budem strpljiv u mukama, a najviše da ljubim Boga onako, kako ste ga i vi ljubili.

Primi, o dobri Bože, ovu moju ispovied, moje molitve i dobra djela, moje muke i tuge, koje sam do sada pretrpio. Primi je u jedinstvu sa zaslugama svoga Sina Jezuša Kristuša, s mukama svih svetih mučenika, s pokorničkim djelima i molitvama svih svetih. Vječni Oče, prikazujem ti dragocjenu krv Jezuša Kristuša kao zadovoljštinu za svoje griehe i za potrebe svete Cirkve.

Dragi Jezuš, daj mi svoj božanski blagoslov, da živim u miru, da svoj život popravim, da nikada više ne sagriešim i da jednom u tvojoj milosti umrem.

O Jezuš, tebi živim!

O Jezuš, tebi umirem!

O Jezuš, tvoj sam živ i mrtav. Amen.

Sada izvrši zadanu pokoru, ako ti ju ispovjednik nije za drugo vrieme naložio. Ako ju ne možeš sada izvršiti, a ti ju izvrši čim prije, da ju ne pozabiš.

2. Za svetu pričest.

Treba, drago diete, da dostojno primiš presvetu pričest. Jer tko nedostojno prima tjelo Gospodina našega Jezuša Kristuša, tomu ono ne donosi blagoslova i života, nego kaštigu i smrt. Misli zato i živo vjeruj, da je u svetom šakramentu sam Jezuš Kristuš, koji je pravi Bog i pravi čovjek; onaj isti, koji je za tebe umro na križu, koji sada kraljuje na nebesima i koji ti bude po smrti oštri sudac. Nastoj ga dakle primiti čista, ponizna i raskajana srca želeći vruće, da se s njim sjediniš.

Prije svete pričesti.

K stolu preslatke gozbe tvoje, Gospodine Jezuš Kristuš, želim pristupiti. O da mi je dostojno primiti tvoje presveto tielo! Ja sam slab i nevoljan griešnik, a treba, da u sebi pripravim stan tebi, veliki i sveti Bože! Ne bi se usudio ni približiti se k tebi, da me ti sam ne zoveš tako milo i ljubezno. Jer kad me zoveš, uzdam se, da budeš mi i milost dao, po kojoj budem vrijedan tvojega visokoga pohoda.

Pritecite mi u pomoć i vi sveti angjeli i vi sveci, a osobito ti, preslavna Djevica, Mati Jezuševa i Mati moja! Ti si ovo isto tielo Sina Božjega, koje ja kanim sada primiti, u svojoj utrobi slavno začela i nosila. Daj, molim te, da tielo Otkupitelja mojega ne bude na propast, nego na spas duši!

A otkud meni ovo, Gospodine Jezuš, da ti čudesnim načinom pod

oblikom kruha dolaziš k meni? Djelo je to tvoje ljubavi.

O kako je neizmjerna ta tvoja ljubav prama nama! Iz ljubavi postao si čovjek, pretrpio si gorke muke, da, i samu smrt na križu. Ali sve ovo nije ti bilo dosta. Ti si htio, da budeš navieke s nama, stoga si i na vječnu uspomenu svoje muke i smrti naredio ovaj presveti šakrament. Ti u njem prebivaš, u njem daješ samoga sebe duši mojoj za hranu i za vračtvo. — O kako bi ti zato morao biti zahvalan! A ipak, Jezuš moj, ja sam te još vriegjao svojim griehima. Žao mi je jako, kajem se iz svega srca, obećajem, da te ne budem više uvriedio. Jezuš dragi, ojačaj me ti tvojom svetom milošću!

Ali jesam li ja vriedan, da dogješ k meni? Čisto mora da bude srce, u koje ti dolaziš. Operi s toga, molim te ponizno, dušu moju od svake nečistoće, kako si na zadnjoj večeri oprao noge svojim učenicima.

Čin vjere.

U ovoj hostiji primam tebe, moj Jezuš. Ja to čvrsto vjerujem, jer si ti sam, vječna istina, uzevši na zadnjoj večeri kruh u ruke svoje, rekao: »Ovo je tielo moje.« Iz ljubavi spram mene ponizio si se tako, da si pod priliku kruha sakrio svoje tielo i krv, svoje božanstvo i čovječanstvo, samo da nam se možeš dati. Duboko se klanjam neizmjernom tvojem veličanstvu, koje je istina, sakrito mojim tjelesnim očima, ali otvoreno očima vjere. S poklonom svih stvorova nebeskih i zemaljskih primi i ovaj moj smjerni poklon.

Čin ufanja.

Kad se zmislim, o Bože, tko si ti, a tko sam ja, u strahu se moram pitati, otkuda meni ovo, Gospodine, da se dostojiš doći k meni? Jer ti si Bog svemogući, — a ja sam nevoljni stvor zemaljski. Ali, o ljubljeni Jezuš, ti nas sve milo pozivaš, ti nam i zapoviedaš,

da te primamo u presvetom šakramentu. Groziš se smrću onima, koji te neće primati, a obećaješ velike milosti i život vječni onima, koji jedu tielo tvoje. Pa kako onda, da ne bi srce moje čeznulo za tobom, predobri Otkupitelj? S tobom, ufam se, da budem dobio sve. Ti zato i dolaziš k meni, da me ojačaš za svako dobro, da bude moj život sličan tvomu, da budem dobro diete. To se nadam pouzdano od tebe, mili Jezuš, jer si mi obećao i jer me neizmjerno ljubiš.

Čin ljubavi.

Jest, ti me ljubiš. Dao si ne samo dušu svoju za mene, nego evo sada daješ i cieloga sebe duši mojoj za hranu. Ne moram li i ja tebe zato ljubiti! Daj mi milost, rasplamti srce moje, o slatki Jezuš, da te sve više i više — bez prestanka ljubim. Ali jer bez tebe ne možem nikaj, niti ljubiti tebe, dogji stoga i rasvietli me, da te bolje upoznam i jače uzljubim. Duša moja

gladuje tebe, o kruh života! I srce moje pripravno je i otvoreno, da te primi i stobom se sjedini. Dogji dakle, ljubavi srca mojega, jedino dobro moje, Bože moj, i sve moje! — Nedostojan sam tebe, ali jedna rieč tvoja bude očistila dušu moju. Jaganjče Božji, koji uzimaš na sebe griehe svieta, oprosti mi, — usliši me, — smiluj mi se!

Kad ministranti mole prije pričesti »Konfiteor«, pokaj se još jedamput za sve svoje griehe, a kad svećenik pokazuje svetu hostiju, udaraj se pobožno u prsa i reči tri puta:

Gospodine, niesam vriedan, da dogješ pod krov moj, nego samo reči rieč, pak bude ozdravila duša moja.

A onda pristupi sklopljenim rukama i oborenim očima k oltaru, klekni, metni pod bradu molitvenik ili čisti rubac, podigni malo glavu, otvori usta, ispusti jezik na doljnu usnicu i primi ponizno presveto tielo Jezuševo u srcu govoreći:

Tvoje presveto tielo, Jezuš Kristuš, nek jača i čuva dušu moju, da dogjem u život vječni. Amen.

Kad si primio presveto tielo Jezuševo, vrati se čedno na svoje mjesto i moli sliedeću molitvu:

Poslije svete pričesti.

Dušo Kristova, posveti me;
Tielo Kristovo, spasi me;
Krv Kristova, napoj me;
Vodo iz prsi Kristovih, operi me;
Muko Kristova, okrepi me;
O dobri Isuse, usliši me;
U rane svoje sakrij me;
Ne dopusti mi, da se odielim od tebe;
Od neprijatelja hudoga brani me;
U času smrti moje zovi me;
I zapovjedi mi, da dogjem k tebi,
Da te sa svim svetima tvojim hvalim
Na sve vijeke vjekova. Amen.

Sada si kod mene, moj Jezuš! Pozdravljam te velikom poniznošću; blagosloven da si, koji si došao od neizrečene ljubavi i dobrote svoje, da nahraniš svojim tielom mene siromaka. Dostojao si se doći kao gost k meni griešniku: molim te ponizno, neka prečisto tielo tvoje očisti dušu moju.

Iz dubljine srca klanjam ti se, Jezuš moj ljubljeni! Ti si Gospodin moj, Bog moj i Otkupitelj moj! Svi angjeli i sveci klanjaju ti se kao kralju neizmjerne slave i veličanstva. S njihovim poklonima združujem i ja ovaj svoj slabi poklon, da ti čim više omilim. Hvala ti i slava na sve vieke! I ja te želim slaviti sve dane života svoga.

O kak sam sretan primivši tebe, Otkupitelj moj! Bez tebe bio sam slab, bio sam nikaj. S tobom morem sada sve, u tebi imam sve. Ti me budeš ojačao za dobra djela i nadielio svakim dobrom. Pak kako da ti se zahvalim za ovu milost, premili moj Jezuš! — Veličaj, duša moja, Gospodina, i raduj se u Bogu, Otkupitelju tvojem!

»Koji jede tielo moje i pije krv moju, u meni ostane i ja u njemu,« to su rieči tvoje prevelike ljubavi. Ti jesi u meni, daj, o ljubezni Jezuš, da i ja budem u tebi. Budi ti veselje moje, ljubav moja, blago srca mojega. Nek

oćuti duša moja prisutnost tvoju, nek kuša, kako si sladak, Gospodin moj, da od ljubavi tvoje obuzeta nikaj izvan tebe ne išče, nikaj ne ljubi, nego samo tebe i radi tebe!

Kaj da ti povrnem, premili moj Jezuš, da si mi darovao samoga sebe, da si se s menom sjedinio? Znam, da ti nećeš nikaj drugo, nego da ti dajem samoga sebe. Evo, stoga ti dajem i prinosim cieloga sebe: posvećujem ti skrušeno i ponizno srce svoje, sve sile svoje, svoje tielo i dušu. Moje srce se bude samo tebi radovalo, pamet bude samo na tebe mislila; volja moja bude se ravnala prema volji tvojoj, jezik moj bude hvalio i slavio samo tebe. Ojačaj me za sve to, Jezuš dragi, koji si sada kod mene!

Zato i jesi došao. Učini sam po svojem milosrgju, da ti ova moja žrtva bude ugodna. Ti si kralj moj, ne pozabi na siromaštvo moje, nadieli me svakom milosti potrebnom za tielo i za dušu. Ti si sudac moj, oprosti

mi griehe i pomiluj me na strašnomu sudu. Ti si liečnik moj, ozdravi sve bolesti i nemoći moje. Ti si vogja i branitelj moj, vodi me putem zveličenja i savladaj sve neprijatelje moje, koji me hoće porinuti u vječnu propast. Budi mi Zveličitelj, a osobito na času smrti. Daj, da mi i onda bude tvoje presveto tielo hrana za život vječni i zalog uskrsnuća mojega tiela. Ti si napokon Bog moj i sve moje. U tebe daj da čvršće vjerujem, jače ufam i žarće te ljubim.

Okiti me, Jezuš dragi, svim krepostima, da te morem nasljedovati i živjeti kao dobro i pobožno diete. Napuni mi srce strahom Božjim, da sve činim prema volji tvoga Oca nebeskoga, da vršim točno zapoviedi tvoje i tvoje svete Cirkve. Ti si sve ljude ljubio i ja je hoćem ljubiti! Štovat ću svoje roditelje i budem im poslušan u svemu. Ljubio budem braću, prijatelje i sve ljude, makar mi i ne bili dobri. Siromahu rado pomognem i uvredu bližnjemu rado oprostim, ka-

ko si i ti meni milostivo oprostio griehe moje.

To te sve ponizno molim, a molim ne samo za sebe, nego i za sve ljude, za pravednike i griešnike. Budi u pomoć svima! Blagoslovi moje roditelje, dobročince i sve, za koje sam dužan moliti. Svima daj oproštenje i milost, a mrtvima pokoj vječni.

Jezuš dragi, koji si sada kod mene, ostani i na dalje s menom, a ja ti obećajem, da te ne ću više uvrijediti. Sada se budem čuvao svakoga grieha. Mislio budem, zakaj si me stvorio, zakaj si trpio i umro za mene. Hoćeš naime, da dogjem k tebi u nebo i ondi živim u vječnom veselju. Uživanje tvojega svetoga tiela naj me kriepi na putu!

Tebi se još jedamput izručam. Blagoslovi me, mili Jezuš moj! Preporučam se i tebi, Majko Božja. Molim te po zagovoru mog angjela čuvara i zaštitnika N., učini, da poslie svete pričesti ostanem naviek sjedinjen s Jezušom. Amen.

Pouka o oprostu.

U sv. ispovjedi opraščaju nam se samo griehi i vječne kaštige pekla; dok vremenita kaštiga ostane i za nju treba trpjeti ili na ovom svietu ili u čistilištu. Neizmjerne zasluge Jezuševe, zatim zasluge Bl. Dj. Marije i svecov, koji su više pokore činili, nego je njim bilo potrebno, — sve je to zajedničko blago svih katolika. Cirkva dieli oproštenje vremenite kaštige iz te zajedničke blagajne zasluga Jezuševih, Bl. Dj. Marije i svecov.

U stara su vremena cirkveni poglavari odregjivali za velike grješnike tešku i dugu pokoru. Ako se pokornik skrušeno vladao, pokraćivali bi mu pokoru za više dana, mjeseci ili godina. Kada se danas veli, da možeš dobiti oproštenje n. pr. 40 dana, to znamenuje, da ti se otpušta toliko vremenite kaštige, koliko bi ti se oprostilo, da činiš pokoru 40 dana po starim cirkvenim propisima.

Oproštenjem se ne otpuštaju griehi, nego samo vremenite kaštige za griehe. Potpuno ili obilno je oproštenje, ako se sve vremenite kaštige otpuste, a nepotpuno je, ako se samo jedan diel otpusti. Tko hoće da dobije nepotpuno oproštenje, treba: 1. da je u milosti Božjoj; 2. da ima nakanu dobiti oproštenje. Ovu nakanu može u jutro načiniti; 3. da skrušenim srcem izreče ili načini, kaj je propisano. Za potpuno oproštenje išće se još skrušena ispovied i dostojna pričest, molitve po nakani sv. Cirkve (za sv. Cirkvu, za

papu, za obraćenje krivovjernika, za mir i slogu vladara), pohagjanje nekih cirkva, post i milostinja.

Mnogo se oprosta može po dozvoli sv. Oca pape prikazati i za duše u čistilištu.

Poslije svake dostojne ispoviedi i pričesti dobiva potpun oprost tko klečeći pred kipom ili slikom raspetoga Jezuša pobožno izmoli ovu molitvu:

Molitva, da se dobi oprost.

O dobri i preslatki Jezuš, na koljena se hićem pred licem tvojim i s najvećim žarom srca te molim: daj, utisni u moje srce živu vjeru, ufanje i ljubav, te pravu pokoru za moje griehe i najčvršću volju, da ih popravim, dok ja s velikim ganućem i žalosću razmišljam u sebi pet rana tvojih, imajući pred očima ono, kaj je prorok David rekao o tebi, o dobri Jezuš: »Proboli su ruke moje i noge moje; prebrojili su sve kosti moje.« (Ps. 21, 17—18.)

Oprosti mi, Otkupitelj dragi, vremenite kaštige, koje sam dužan pre-

trpeti za premnoge griehe svoje. Primi u to ime molitvu moju, koju ti prikazujem po nakani svetoga oca pape. Osobito te molim, dragi Jezuš, da se dostojiš braniti i upravljati svoju svetu Cirkvu; da se dostojiš u svetoj vjeri sačuvati vrhovnoga pastira, biskupe i sve cirkvene redove; da se dostojiš prosvietliti sve vjernike i krivovjernike i ganuti sve griešnike, da se poprave i k tebi obrate; da se dostojiš poniziti sve neprijatelje svoje svete Cirkve; da se dostojiš podieliti mir i pravu slogu svim kršćanskim vladarima.

Izmoli pet »Otec naša« i pet »Zdravo Marija«.

Ako pak želiš, da ovo oproštenje dobije koji pokojnik, onda reči:

Ovo oproštenje prikazujem za dušu N. Smiluj se njoj, predobri Jezuš, nadari ju zaslugama neprecienjene krvi svoje, da se oslobodi od muka, koje trpi. Izpeljaj ju iz čistilišta u mjesto hlada, svietlosti i vječnoga pokoja. Amen.

Obnova krsnoga zavjeta.

Svećenik: Kaj ste prosili kod svetoga krsta od Cirkve Božje?

Deca: Vjeru.

Svećenik: Kaj vam vjera daje?

Deca: Život vječni.

Svećenik: Ako hoćete imati život vječni, obdržavajte zapoviedi: Ljubite Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim silama svojim, a bližnjega svojega kao samoga sebe.

Sveć.: Odričete li se vraga?

Deca: Odričemo.

Sveć.: I svih njegovih djela.

Deca: Odričemo.

Sveć.: I sve njegove oholosti?

Deca: Odričemo.

Sveć.: Vjerujete li u Boga Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje?

Deca: Vjerujemo.

Sveć.: Vjerujete li u Jezuša Kristuša, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, rogjenoga i mučenoga?

D e c a : Vjerujemo.

S v e ć. : Vjerujete li u Duha Svetoga, svetu Cirkvu katolićku, općinstvo svetih, oproštenje grieha, uskrsnuće tiela i život vječni?

D e c a : Vjerujemo.

S v e ć. : Vjerujete li, da je Jezuš Kristuš u presvetom oltarskom šakramentu s dušom i tielom, s tielom i krvlju, s Božjom i čovječjom naravi?

D e c a : Vjerujemo i ispoviedamo.

S v e ć. : Vjerujete li u sve ono, kaj nam sveta Cirkva katolička vjerovati nalaže?

D e c a : Vjerujemo.

S v e ć. : Obećajete li svetoj i nepogrješivoj Cirkvi vjernost i poslušnost?

D e c a : Obećajemo.

S v e ć. : Hoćete li kao prava deca svete matere Cirkve njezine zapoviedi naviek obdržavati?

D e c a : Hoćemo.

S v e ć.: Hoćete li kao pravi katolici do zadnjeg časa živjeti i umrieti?

D e c a : Hoćemo.

S v e ć. : Kleknite i pobožno molite.

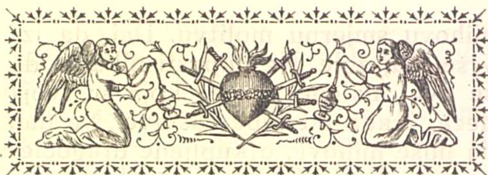
D e c a (klečeć) : Hvalimo ti iz dna srca — Bože, Oče nebeski — kaj si nam milostivo dao — da vjerujemo u te — i u tvojega Sina, Jezuša Kristuša, Gospodina našega — i u Duha Svetoga — i kaj si nam dobrostivo podelio — da smo se u tvojoj svetoj i nepogriešivoj Cirkvi rodili! — Klečeć pred tobom — obećajemo ti pred svim angjelima i svecima — vjernost na vieke, — koju su ti u ime naše — drugi kod našega krštenja obećali. — Ojačaj nas, Gospodine, svojom milošću! — Čuvaj nas u svim našim skušavanjima! — Daj, da prije umremo, nego li ti nevjerni budemo! Podieli nam milost, — da riečima i činom — svoju vjeru naviek zasvjedočimo, — pak nas k sebi uzmi u život vječni, — kada bude sveta volja tvoja.

Zatim svećenik moli ovu molitvu:

Milostivni dobri Bože, pogledaj na ovu svoju djecu i uslišaj milostivno

njihovu smjernu molitvu. Daj, da izvrše, kaj žele. Ne dopusti nikada, da se ove malene sirote, koja su tvoja deca, ikada od tebe rastave. Ne daj, da duše njihove, otkupljene dragociepnom krvlju jedinorogjenoga Sina tvojega, zarobi neprijatelj, koji na nje vreba. Svjetlo prave vjere naj im naviek svietli i u tom svietlu spoznavali naviek tvoju volju i vjerno ju vršili. Naj rasteju u mudrosti i dobi; vodi ih od kreposti do kreposti, dok ne zagledaju svietlost vječnu, gdje budu tebe, svojega nebeskoga Oca i tvojega jedinorogjenoga Sina i Duha Svetoga licem u lice gledali i hvalili sa svim angjelima i svecima na sve vieke viekov. Amen.

IV. Posebne molitve.

1. Molitev na čast presv. Trojstvu.

Na dan Jezuševog narogjenja.

Hvalim ti, o premili Jezuš, za tolika dobra, koja si iskazao meni i cielomu rodu ljudskomu svojim narogjenjem. Da ti nisi došao na zemlju, ne bi nitko od nas mogao doći u nebo. Ti si nam nebo otvorio i pokazao nam put, po kojem tamo možemo dojti.

Kolike sreće za mene, da vjerno sliedim tvoj nauk i primjer i marljivo upotrebljavam sredstva zveličenja, koja si mi dao. Klečeći pred jaslicama tvojim, prosim te za ovu milost od svega srca. Danas je dan, u koji si se

ti svietu kao nevino djetešce u najvećem siromaštvu pokazao, jer si htio, da mi bez svakoga straha pred te dojdemo i od tebe svako dobro pouzdano molimo.

Usliši dakle, božansko djetešce, prošnju moju. Napuni i moje srce radošću, koju su kod tvoga narogjenja naviještali angjeli nevoljnom rodu ljudskom. Daj, da mi neizmjerna ciena tvojega narogjenja bude na korist. Amen.

Litanije o Presvetom Imenu Jezuševom.

Ime Jezuš je najsvetije ime, pred kojim se svako koljeno prigiblje. Zazivaj ga zato rado u svakoj potrebi, jer bez njega nema zveličenja. Izgovaraj ga navieke s najvećim štovanjem i čuvaj se, da ga čim ne pogrdiš. — Tko ove molitve izmoli, dabiva 300 dana oprosta, koji se može prikazati i za duše u čistilištu.

Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Jezuš, čuj nas!
Jezuš, usliši nas!

Otec Bog nebeski,
Sin Bog, otkupitelj svieta,
Sveti Duh Bog,
Sveto Trojstvo, jedan Bog,
Jezuš, Sin Boga živoga,
Jezuš, sjajnost Očeva,
Jezuš, jasnost vječne svjetlosti,
Jezuš, kralj slave,
Jezuš, sunce pravice,
Jezuš, sin Marije Djevice,
Jezuš, preljubljeni,
Jezuš, čudesni,
Jezuš, jaki Bože,
Jezuš, otac budućega vieka,
Jezuš, angjel velikoga savjeta,
Jezuš, premogući,
Jezuš, prestrpljivi,
Jezuš, preposlušni,
Jezuš, blagi i ponizni u srcu,
Jezuš, ljubitelj čistoće,
Jezuš, ljubitelj naš,
Jezuš, Bog mira,
Jezuš, početnik života,
Jezuš, primjer kreposti,
Jezuš, revnitelj duša,
Jezuš, Bog naš,

smiluj se nam!

Jezuš, utočište naše,
Jezuš, otac siromaha,
Jezuš, blago vjernika,
Jezuš, dobar pastir,
Jezuš, prava svietlost,
Jezuš, vječna mudrost,
Jezuš, dobrota beskrajna,
Jezuš, put i život naš,
Jezuš, radost angjela,
Jezuš, kralj patriarka,
Jezuš, učitelj apoštola,
Jezuš, naučitelj evangjelista,
Jezuš, jakost mučenika,
Jezuš, svjetlost ispovjednika,
Jezuš, čistoća djevica,
Jezuš, kruna sviju svetih,

smiluj se nam!

Milostiv nam budi; — oprosti nam, Jezuš!

Milostiv nam budi; — usliši nas, Jezuš!

Od svakoga zla,
Od svakoga grieha,
Od srditosti tvoje,
Od zasjeda vražjih,
Od duha bludnosti,

oslobodi nas, Jezuš!

Od smrti vječne,
Od nemara za nadahnuća tvoja,
Po otajstvu svetoga utjelovljenja tvoga,
Po rogjenju tvojem,
Po djetinstvu tvojem,
Po prebožanstvenom življenju tvojem,
Po poslovima tvojim,
Po smrtnoj borbi i muki tvojoj,
Po križu i zapuštenosti tvojoj,
Po bolestima tvojim,
Po smrti i pokopu tvojem,
Po uskrsnuću tvojem,
Po zastupljenju tvojem,
Po radostima tvojim,
Po slavi tvojoj,

oslobodi nas, Jezuš!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, oprosti nam, Jezuš!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, usliši nas, Jezuš!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, smiluj nam se, Jezuš!

Jezuš, čuj nas!
Jezuš, usliši nas!

Pomolimo se.

Predragi Jezuš Kristuš, koji si rekao: prosite i budete dobili; iščite i budete našli; kucajte i bude vam se otvorilo; daj nam, molimo te, božansku tvoju ljubav, da te svim srcem, ustima i djelima ljubimo i nikada te ne prestanemo ljubiti.

Daj nam, Gospodine, da se tvojega presvetoga imena bojimo i zajedno ga navieke ljubimo, jer nikada ne prestaješ one ravnati, koje utvrgjuješ u svojoj ljubavi. Po istom Jezušu Kristušu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Bernardina Presvetom Imenu Jezuševom.

O dobri Jezuš, preslatki Jezuš, Sin Djevice Marije, pun milosrgja i milosti. O slatki Jezuš, smiluj mi se po velikom milosrgju svojem. O predobri Jezuš, molim te za onu dragocjenu krv tvoju, koju si se dostojao na oltaru križa za nas nevoljne grieš-

nike proliti, da opereš sve griehe moje, i da se dostojiš pogledati na me nevoljna i nevriedna griešnika, koji ponizno prosim za oproštenje. O ime Jezuš, ime preslatko! Ime Jezuš, ime preljubljeno. Ime Jezuš, ime spasonosno! Jer kaj je Jezuš drugo kak Zveličitelj? Dakle, dragi Jezuš, radi presvetoga Imena svojega budi meni Jezuš i zveliči me. O predobrostivi Jezuš, ne dopusti, da ja poginem, koji si me od nikaj stvorio i neprecienjenom krvlju otkupio. O dobri Jezuš, naj me ne uništiju griehi moji, kad me je stvorila svemoguća dobrota tvoja.

O premilostivi Jezuš, smiluj se meni, dok je još vrieme smilovanja, da me ne osudiš za vrieme sugjenja. O predragi Jezuš, ako sam ja nevoljni griešnik po strašnoj pravdi tvojoj zaslužio vječne muke radi teških grieha svojih, ufajući se još u neizmjerno milosrgje tvoje utičem se k tebi i nadam se, da mi se budeš smilovao, koji si premilostivni otac i premilosrdni gospodar. O predragi Jezuš, kakova

korist od krvi tvoje, ako me stigneju vječne muke, jer te neće hvaliti mrtvi, koji dogju u pekel. O premilosrdni Jezuš, smiluj mi se; o preslatki Jezuš, oslobodi me; o predragi Jezuš, milostiv mi budi griešniku! O predobri Jezuš, primi me u broj odabranih tvojih! O Jezuš, radosti onih, koji se u te ufaju, o Jezuš, utjeha onih, koji te zazivaju! O predobri Jezuš, ulij u me milost, ljubav, mudrost, čistoću, poniznost i svetu strpljivost u svim nevoljama; dopusti mi, da savršeno tebe ljubim, tebe hvalim, tebe uživam, tebi služim, u tebi se radujem, ja i svi oni, koji zazivaju Presveto Ime tvoje: Jezuš. Amen.

Jezuš moj, milosrgje!

(100 dana oprosta.)

Preslatki Jezuš, naj mi biti sudec, nego Zveličitelj!

(50 dana oprosta.)

Jezuš, Bog moj, ljubim te nad sve!

(50 dana oprosta.)

Pohvale presvetomu Imenu Božjemu.

Ovim pohvalama nastoje pobožni kršćani zadovoljiti za uvrede, koje se kletvama danomice nanašaju Bogu. Mogu se moliti u svako vrieme, ali osobito, kad drugi proklinju. Tko ih svaki dan moli, dobiva jedamput na mjesec potpun oprost uz obične uvjete.

Blagoslovljen budi Bog!

Blagoslovljeno njegovo sveto ime!

Blagoslovljen Jezuš Kristuš, pravi Bog i pravi čovjek!

Blagoslovljeno ime Jezuševo!

Blagoslovljeno Presveto Ime Jezuševo!

Blagoslovljen Jezuš u presvetom oltarskom sakramentu!

Blagoslovljena velika Bogorodica, presveta Marija!

Blagoslovljeno sveto i bezgriešno njeno Začeće!

Blagoslovljeno ime Marije, Djevice i Majke!

Blagoslovljen Bog u svojim angjelima i svojim svecima! Amen.

Molitva raspetomu Jezušu.

U korizmi.

O preslatki Jezuš! Ti trpiš i na križu umiraš, premda si sama dobrota i nedužnost. Ali ja znam, zakaj ti trpiš. Svojom mukom i smrtjom otvorio si opet meni i svim ljudima nebo. O tko da te ne ljubi? Ti umiraš, da mi možemo naviek s tobom u nebu živjeti. Ti umiraš, da nam pokažeš, kako nam dobro želiš, kako nas više ljubiš, nego li svoj život.

Ti si naš najbolji prijatelj! Ti si umro za sve ljude.

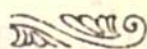
Pred križem tvojim padam na zemlju i morao bi plakati videći, kako nedužan trpiš. Tri ure visio si na križu. Trpio si neprestance jednu bol za drugom.

Pred križem tvojim kajem se za sve do sada učinjene griehe! Jaj, već mnogo puta nisam na to mislio, kaj si ti za mene trpio, pak sam zato i tako zločest! Ali sada za stalno odlučujem, da budem na tebe mislio i da

budem tako živio, kako ti zapoviedaš.

Višeputa mi može biti ne će dobro biti na ovom svietu. I veliki me križevi lehko čekaju u životu. Zato već sada govorim, kako si i ti: »Oče, naj bude volja tvoja, a ne moja.« Otac nebeski me sigurno ne će zapustiti u nijednoj nevolji. — Ti si, dragi Jezuš, sve strpljivno podnosio. Tako želim i ja činiti, kad budem imao kaj trpeti. Ako budu mi ljudi zli, hoćem im rado oprostiti; nećem na nje mrziti, niti im vraćati žao za sramotu, nego se budem molio za nje kak i ti: »Oče, oprosti im!«

Jezuš dragi, pomozi mi u dobru. Odvrni od mene sve, kaj bi me moglo zavesti; pak ako mi morebiti za života ne bude dobro, daj, da na tebe mislim; ojačaj me, da budem postojan u mukama, kak si i ti bio postojan do zadnjega časa života svoga. Amen.

Sveti križni put.

Pouka.

Megju svim pobožnostima u katoličkoj Cirkvi nema spasonosnije od razmišljanja gorke muke i smrti Jezuša Kristuša. Sveti Augustin veli: »Nikaj nije tako spasonosno, kao svagdanje razmišljanje, koliko je Bogčovjek za nas trpio.«

Sveti Ivan Zlatousti tvrdi, da nam megju svim dobrim djelima nijedno ne pomaže toliko, koliko razmišljanje gorke muke Jezuševe. Zato je i bila muka i smrt Jezuševa svecima i odabranicima Božjim knjiga, iz koje su naučili sve kreposti. Veliki cirkveni učitelj sv. Toma Akvinski priznaje, da je iz knjige raspetoga Jezuša više naučio nego iz svih ostalih knjiga.

Razmišljanje o gorkoj muki i smrti Jezuša Kristuša je najuzvišenija i najspasono-

snija pobožnost. Ona mora biti svakome kršćaninu prva škola i najglavnija nauka. — Zato opominje sv. majka Cirkva svoju djecu, da često misle na muku i smrt svoga Boga i Zveličitelja. Na to nas potiče Cirkva osobito pobožnošću svetoga križnoga puta.

Ovršivati pobožnost svetoga križnoga puta znači duhom pohagjati ona mjesta u Jeruzalemu, koja su posvećena stopama i krvlju našega Zveličitelja. Ta nas pobožnost opominje na onaj put, kojega je Jezuš Kristuš pod teškim bremenom križa prevalio iz Pilatove hiže na goru Kalvariju. Već u početku kršćanstva polazili bi pobožni i sveti ljudi u Jeruzalem i cjelivali put, kojim je Zveličitelj naš nosio sv. križ na Golgotu (Kalvariju) i zahvaljivali za neizmjernu ljubav Božju, a sebi krepili dušu.

Doskora načine kršćani na tome putu četrnajst slika, pred kojima su molili i razmišljali. Odatle je nastalo četrnajst postaja u pobožnosti križnoga puta, jer bi pred svakom takovom slikom malo stajali i molili. I u nas imade na nekojim mjestima takovih postaja križnoga puta sa slikama, koje prikazuju muku i smrt Gospodinovu. Stoga, kršćanska dušo, ako imade u tvojoj blizini takovih postaja, obavi tu pobožnost tamo i izmoli pred svakom postajom odregjene molitve. Nema li takovih postaja, možeš izvršiti pobožnost svoju u cirkvi ili doma. Počni dakle s ovom pripravnom molitvom.

Prikazanje sv. križnoga puta.

O predobri i milostivi Jezuš Kristuš, ja nevoljan i nevriedan stvor, u poniznosti srca pred božanskim Tvojim veličanstvom klečeći, klanjam se Tebi i častim Tebe Boga i Gospodina svoga. Vjerujem u Te, ufam se u Te, i ljubim Tebe vrhu svega, pak iz ove goruće ljubavi kajem se iz svega srca, jer sam Tebe najvekše dobro toliko put uvredio. Ja Ti prikazujem ovaj sveti križni put na hvalu i poštenje i spomen onoga preteškoga puta, kojega si Ti za me nevoljnoga griešnika učinio, ja želim po ovoj pobožnosti zadobiti sve one oproste, koje su rimski Oci Pape ovu pobožnost izvršavajućim podielili, od kojih jedan potpuni obraćam na zveličenje svoje vlastite duše, a sve ostale prikazujem vjernim dušam u čistilištu, a osobito ovim: (ovdje se spomeni za one pokojne, kojim želiš oprost namieniti).

Ja počimam ovu pobožnost križnoga puta Tvojom sv. pomoću, i po

obrambi i zaštiti Tvoje prežalostne Majke Marije i svetoga angjela moga čuvara i molim Te, dragi Jezuš, da po pobožnosti križnoga puta zadobim na ovom svietu Tvoju milost, a na drugom vječno veselje. Amen.

Staše plačuć tužna mati,
Polak križa kada pati,
Sin na križu viseći.

Postaja I.

Jezuša osude na smrt.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Pomisli ovdje, o griešnik, preveliku poniznost svojega ljubljenoga Jezuša, kojom je On ovaj krivični sud bez svakoga pravdanja primio. — Tvoji su griehi, o griešnik, oni lažljivi i krivi svjedoci, koji su na ovom sudu svjedočili proti Jezušu i zasliepili onoga suca, da je nedužnoga Jezuša na smrt osudio. Obrni se onda, o gries-

nik, k njemu, plači i uzdahni iz dubljine srca:

Molimo.

O moj ljubljeni Jezuš, kako je velika ljubav Tvoja prama meni nevoljnomu griešniku, jer si Ti za me nezahvalno stvorenje okove, bičevanje i ostale tuge i nevolje podnesao i dopustio si se na sramotnu smrt križa osuditi. — Ah, to je dosta, da rani srce moje i da oplakujem sve griehe svoje, koje sam počinio jezikom svojim. Radi ovih kričim k Tebi, o dragi Jezuš, smiluj se meni i budi milostivan meni griešniku.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu i t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Koje dušu tugujuću
I pregorko uzdišuću
Mač je britki prošao.

Postaja II.

Jezuš uzima na sebe križ.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli ovdje, o griešnik, s kakvim je veseljem dobri Jezuš ovaj sveti križ zagrlio i kak je strpljivo podnašao osramoćenja i psovke onoga nezahvalnoga ljudstva! Ti pak, o griešnik, pun nestrpljivosti bježiš od križa. Kaj misliš? jeli ne znaš, da se bez križa ne može postići kraljevstvo nebesko? Ah oplakuj svoju sljepoću,

obrni se svomu Jezušu, uzdahni i reci Njemu:

Molitva.

Meni, a ne Tebi pristoji se ovaj križ, koji su griehi moji na Te navalili. — O ljubljeni Jezuš, daj mi Tvoju milost, podieli mi jakost, da sve križe, koje sam svojimi griehi zaslužio, strpljivo i dobrovoljno podnašam. Učini, da križ rado primim. Podieli mi takovu ljubav spram križu, da svigdar s Tvojom službenicom sv. Terezijom želim umrieti ili trpjeti.

Otec naš — Zdavo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu i t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

O koliko rastužena
Bila ona preblažena
Majka Sina jedinog.

Postaja III.

Jezuš pada prviput pod križem.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Pogledaj i premisli, o griešnik, kako je dragi Jezuš posve oslabljen pao na zemlju. Ah, gledaj i premišljavaj, kako ga šakami tuku, nogami tlače i jezikom psuju; kraj svega toga ipak ne mrmlja, niti se tuži. On trpi i muči, ti pak mrmljaš i tužiš se, ako moraš samo kakav mali križ nositi ili kakovu protivnu rieč čuti. Ah, otiraj,

o griešnik, od sebe tako veliku nestrpljivost i oholost pak uzdahni k Jezušu:

Molitva.

O moj ljubljeni Jezuš, eto mene siromaha i velikoga griešnika! Ja klečim pred nogama Tvojim. Ah, kolikoput i u kak velike sam griehe propao! O dragi Jezuš, protegni svoje milostivne ruke i meni je podaj. Za pomoć Te prosim i ovu od Tebe tražim, da u cielom svom životu nikad u smrtni grieh ne padnem, da se ovako u zadnjem času mogu nadati vječnom blaženstvu.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Koja tužna i cvileća
Drhtala je sva, videća
Muke Sinka dragoga.

Postaja IV.

Jezuš se sastaje s majkom svojom.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli ovdje, o griešnik, kako je veliku žalost i bol ćutilo srce Jezuševo i kako je velikom tugom i žalosti bilo napunjeno srce Marijino, kada su se na putu sastali. Slušaj, o nezahvalni griešnik: »Kaj je tebi učinio moj Sin?« kriči k tebi Marija; — »Kaj je tebi zla učinila moja majka?« — pita tebe Jezuš. Ah, ostavi jedanput griehe svoje, radi kojih mi tako

veliku muku i žalost trpimo. — O griešnik, kaj veliš na ovo? Reci sada i zdehni iz svega srca i moli za oproščenje:

Molitva.

O moj Jezuš, sin Marije Djevice! O ljubljena Mati moga Zveličitelja! Ja u žalosti i poniznosti klečim pred vašim nogama. Ja sam onaj nemili izdajnik, uzrok vaše muke i trpljenja. Ja sam svojima griehima zaoštrio onaj britki mač, koji je ranio srca Vaša. Žao mi je iz svega srca i zato Vas molim, oprostite mi, nevoljnom griešniku. Podieli mi, o Jezuš, milost, da nikad više ne griešim, nego da Vašu žuhku muku i žalost dan i noć premišljavam i dostojno oplačem griehe svoje.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Tko je, da se ne razplače
Misleć, kako gorko plače
Majka s Sinkom tugujuć.

Postaja V.

Šimon cirenejski pomaže Jezušu križ nositi.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli ovdje, o griešnik, da si ti onaj isti Šimon, koji odviše prikovan nasladama svieta, križe svoje nestrpljivo i prisiljeno nosiš. — Ah, probudi već jedamput srce svoje i smiluj se svomu tako izmučenom Otkupitelju; primi dragovoljno sve križe i teškoće, koje ti ljubljeni Otec nebeski pošilja. Obećaj nadalje, da budeš ne samo sve

suprotivštine dobrovoljno i strpljivo podnašao, nego da budeš i za sve Gospodinu Bogu zahvalan.

Molitva.

O ljubljeni Jezuš Kristuš, ja Ti zahvaljujem za tolike nauke, koje mi daješ, da za ljubav Tvoju i za svoje vječno dobro uviek pred očima imam muku i smrt Tvoju. O moj Bože, daj mi tu milost, da sve, kaj mi se na ovom svietu dogodi, strpljivim srcem podnosim, da tako po teškočama ovoga svieta postanem dielnik vječnoga veselja. Učini, o moj Jezuš, da se ovdje s tobom žalostim, trpim i plačem, a zatim da se s Tobom veselim na sve vieke u nebeskom kraljevstvu.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Zarad grieha svoga puka
Vidi Ona njeg' u muka
Oštrim bičem podložna.

Postaja VI.

Veronika Jezušu daje rubac.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Pogledaj ovdje, o griešnik, na ovom rubcu sveti obraz Otkupitelja svoga. Ljubi i ti Jezuša i po ovoj ljubavi utisni Njegov sveti obraz u srce svoje. O kako budeš sretan, ako s obrazom Jezuševim u svom srcu živeš, š njim u vječnost otideš. Da ovu milost dobiješ, prosi Boga i reci:

Molitva.

O moj rastuženi Jezuš, ja Tebe prosim, utisni u moje srce priliku svetoga obraza svojega, da bez prestanka na Tebe mislim, Tvoju gorku muku dan i noć pred očima imam i da svoje griehe oplakujem. O Jezuš, Tvojom mukom hoću ja dušu moju hraniti; daj mi pomoć, da oči moje neprestano suze toče.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Vidi Sinka preljubljena,
I od Oca ostavljena,
Kad umiruć izdiše.

Postaja VII.

Jezuš drugiput pada pod križem.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli ovdje, kak Jezuš Kristuš, tvoj ljubljeni Otkupitelj, opet pod teškim križem leži na zemlji, oslabljen od prevelike muke i boli, izmučen i preziran od neprijatelja svojih. Premisli, da je tvoja oholost Jezuša na zemlju hitila. Ah, othiti dakle, o griešnik, svoju oholost, pokaj se i

obečaj, da budeš sada ponizen, i reci skrušenim srcem:

Molitva.

O dragi Jezuš, ja vidim, da na zemlji ležiš, ali kraj svega toga ja Te molim, hvalim i častim, kao svoga svemogućega i vječnoga Gospodina Boga. Ja Te prosim, ponizi moju oholost i pretiraj svaku preuzetnost iz srca moga, da spoznam svoju ništetnost i tako u poniznosti živem, daj mi, o ljubljeni Jezuš, tu milost, da Ti mogu na zemlji ležećemu pomoći, a zatim s Tobom uzvišen biti u nebeskom kraljevstvu.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Majko, vrelo od slatkosti!
Daj, da gorkost od žalosti
Čuteć s Tobom proplačem.

Postaja VIII.

Jezuša oplakuju žene jeruzalemske.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli, o griešnik, i pitaj srce svoje, zakaj bi se morao plakati i žalostiti? Najprije radi tvoga ljubljenoga Jezuša, koji je zbog tebe mnogo podnesao, zatim radi samoga sebe, buduć si tako nezahvalan, da ga i sada još ne prestaješ svojim griehima žalostiti. Jeli moguće, da premišljavajuć njegove strašne muke još tvrdo ostane

srce tvoje? Gledaj, kako milostiven i ljubežljiv je bio pram onim jeruzalemskim ženama, kad im je rekao: ne plačite se nad menom, nego nad samima sebom i nad djecom svojom. Imaj dakle i ti ufanje u njega i uzdahni od srca:

Molitva.

O moj ljubljeni Jezuš Kristuš! Kako je to, da se moje srce ne rastopi od suza prevelike žalosti? Za suze, o moj Jezuš, za suze prave pokore Te prosim, da tako suznim očima i pravim pokajanjem postanem dielnik one milosti, koju si Ti jeruzalemskim ženama iskazao.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Čini, da i srce moje
Gori ljubeć kak i Tvoje,
Da Jezušu ugodim.

Postaja IX.

Jezuš treći put pada pod križem.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli ovdje, o griešnik, kako je opet Jezuš od prevelike muke opao pod križem. Premisli, da je bio kao krotki Agnec od pogana i židova bičevan, psovan i navlačen po tvrdom kamenju. O nesretni griehi, koji istoga Sina Božjega tako strašno mučite. — O griešnik, premisli, je li je tvoj sav

izmučeni Otkupitelj vriedan tvojih suza? Ah, reci dakle iz dubljine srca svojega:

Molitva.

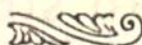
O svemogući Bože, koji nebo i zemlju jednim prstom držiš, tko je tebe tako nemilostivo hitio! Ah, nitko drugi, nego griehi moji, u koje sam se mnogoput povratio. Ali gledaj, o dobri Jezuš, pred nogami Tvojim ja sada tužen i žalosten klečim i skrušenim srcem obećajem svim griehima konec učiniti, plačućim očima obećajem Ti, da nigdar više neću griešiti.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Sveta Majka! rane Tvoga
Sinka za me razpetoga
U srce mi pritisni.

Postaja X.

Jezuša svlače.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli, o griešnik, kako je sveto Jezuševo tielo iz vana ranjeno, isprebijano i golo, kao najvekšega siromaha; iz nutra je pak bilo octom i žučem, kao kakovog lakomnika napajano. — Premisli onda, kako je On nepristojno i gizdavo tvoje odievanje svojom golotom i ranami, tvoju pak lakomnost octom i žučem plaćao. Ah,

hiti se onda na koljena, o griešnik, pred noge svojega Otkupitelja i usklikni žalosnim srcem:

Molitva.

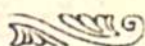
O žalosni Jezuš! Kako je velika razlika med Tobom i menom. Ti si sav izranjen, pun tuge, gorkosti i sav krvlju obliven, ja sam pak pun oholosti, naslade i veselja. Ah, zaista ja nisam na pravom putu. Učini, da sva veselja ovoga svieta meni žuhka i odurna budu, i da mjesto naslade ovoga svieta želim sve teškoće i muke s Tobom trpjeti, zatim pak u nebeskom kraljevstvu vječno veselje uživati.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Čini, da ja bez prestanka,
Do zadnjega svoga danka,
S Tobom plačuć tugujem.

Postaja XI.

Jezuša pribijaju na križ.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli, o griešnik, neizrečenu bol i muku, koju je dobri Jezuš ćutio onda, kada su Židovi njegove ruke i noge nemilosrdno čavlima preboli i na križ ga pribili. O kako je to, da srce tvoje ne pukne od velike žalosti, kada vidi, da su griehi tvoji tako nemilo tvoga Jezuša mučili. Sada barem toči suze i čini pokoru za griehe

svoje i reci žalosnim srcem svojemu na križu raspetomu Jezušu:

Molitva.

O dobri, radi mene na križ raspeti Jezuš, ulij u srce moje strah i ljubav prama Tebi; i buduć, da su griehi moji oni čavli, koji su Tebe na križ pribili, učini svojom svetom milosti, da sva moja griešna poželenja na ovaj križ budu pribita i na njem uništena, da tako u životu i na smrti s Tobom raspet uzmognem s Tobom veselje nebesko na sve vieke uživati.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Polak križa s Tobom stati,
I u družtvu tugovati,
S Tobom, Majko, ja želim.

Postaja XII.

Jezuš umire na križu.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Otpri sada oči svoje, o griešnik, i pogledaj svoga na križu pribitoga Jezuša, gledaj onaj bliedi božanstveni obraz! Slušaj, kako On prosi Oca svojega nebeskoga za oproščenje svim onima, koji su ga uvriedili i na križ ga raspeli; obećaje razbojniku nebesko kraljevstvo, izruča svoju ljubljenu Majku Ivanu, preporuča dušu svoju Ocu nebeskomu i napo-

kon prignutom glavom umira. Tako je umro Jezuš, umro na križu i to radi tebe, o griešnik. O dušo moja, kaj budeš ti sada začela? Ah, ne udalji se od ovoga mjesta drukčije kak poniznim i žalosnim srcem. Zagrli ovaj sveti križ i zdehni k svomu mrtvomu Jezušu:

Molitva.

O moj ljubljeni Otkupitelj, ja priznajem i vjerujem, da su griehi moji Tebe tako nemilostivno umorili. Nijedne više milosti nisam ja vriedan, jer sam Tebe na križ raspeo. Ali polak svega toga, o kako veliko veselje i ufanje ćuti duša moja, kada čujem Tebe prositi za one, koji su Tebe na križ raspeli. Nadam se, da budeš i meni sve oprostio.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Da u srcu naviek nosim
Križ i muke Sinka, prosim,
Da nje budem dielnikom.

Postaja XIII.

Tielo Jezuševo u naručaju Marijinom.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslivljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli, o griešnik, kako je ošter bio onaj mač, koj je srce žalosne Majke Marije prebo, kada je mrtvoga Sina svojeg u naručaj svoj prijela. — Vidjela ga svega ranjena i krvava. O kakovu je bol i žalost ona u svom srcu oćutila! Ali koji je mač probo srce njeno? Ah, grieh je Jezušu smrt zadao i srce Marijino tako strašno ra-

nio. — Plači dakle sada, o griešnik, nad griehima svojim, sjedini suze svoje sa suzami žalosne Majke Marije i pram njoj ovako zdehni:

Molitva.

O Kraljice svih mučenika, kada budem vriedan pravo razumjeti muku i žalost Tvoju? Kada budem dielnik milosti, da žalost i trpljenje Tvoje naviek u svojem srcu nosim i s Tobom trpim. — O žalosna Majko, izprosi mi milost, da ja dan i noć plačem i zdihavam nad griehima svojimi, koji su Tebi toliku muku i žalost prouzročili, da tako plačem i pokorom živem i umrem, a po smrti s Tobom živem na sve vieke. Amen.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Čini, da me križ obrani,
Sinka Tvoga smrt sahrani,
Milost Tvoja pomože.

Postaja XIV.

Jezuševo tielo polažu u grob.

V. Klanjamo se Tebi, Kriste, i blagoslavljamo Tebe,

R. Jer si po svojem svetom križu otkupio sviet.

Premišlavanje.

Premisli ovdje, o griešnik, tešku žalost i plač Magdalene, Ivana i drugih pobožnih duša, kad je bio Jezuš pred očima njihovim s križa uzet i u grob položen. Osobito pako premisli onu preveliku tugu i pregorku žalost Marije, ljubljene majke Njegove, kad je njezin preljubljeni sin iz naručaja uzet bio. Premišlavajuć tu njenu ža-

lost i muku moraš se, o griešnik, sramiti, da si vršeć ovaj sveti križni put tako malo milosrgja pokazao. — Ah, sada barem na zadnjem ovom mjestu probudi srce svoje i poljubi svetim strahom kamen svetoga groba, položi unutra srce svoje i reci svome mrtvomu i u grob položenomu Jezušu:

Molitva.

O milosrdni Jezuš, koji si iz čiste i do sada nečuvene spram meni ljubavi tako krvavi i teški put učinio, ja Te hvalim, dičim i molim. Ah, ja Te želim u svojem srcu imati, da se tako po ovom svetom križnom putu naviek s Tobom združen morem na nov život preobrnuti i u Tvojoj milosti s ovim svietom rastaviti. Prosim Te, o premilostivni Jezuš, da mi po Tvojoj pregorkoj muki, koju sam sada premišlaval, na smrtnoj uri zadnja hrana bude presveto tielo Tvoje, moje zadnje rieči: Jezuš, Marija, Jožef, i da moj zadnji dah bude združen s onim, kojim si ti na križu za me raspet svo-

ju svetu dušu zdehnuo, da tako živom vjerom, tvrdim ufanjem i gorućom ljubavlju s Tobom i radi Tebe umrem i s Tobom na sve vieke živem u nebeskom kraljevstvu.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, i. t. d.

Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se.

Kad pak duša s tiela pojde
Čini, da se duši dade
Slava raja vječnoga.

Molitva.

Kod oltara.

Svemogući vječni Bože, Otec nebeski, radi one prevelike ljubavi, kojom si ti svojega jedinorogjenoga sina Jezuša Kristuša zbog mene na ovaj sviet poslao i radi ljubavi, iz koje je On mene s preteškom mukom i s pregorkom smrti svojom otkupio, prikazujem ti ovaj križni put, koji sam po

svetoj milosti izvršio. Primi ovu moju pobožnost na veću hvalu, čast i diku svoju; i na zahvalu sviju tako meni, kako i drugim podeljenih milosti, za oproštenje mojih grieha i siromašnih duša u čistilištu, navlastito onih, za koje sam Te u početku molio. O milostivni Otec nebeski, pogledaj na obraz Jezuša Kristuša, Sina svojega, posluhni glas njegove presvete krvi i budi milostivan meni siromašnom griešniku.

Ponizno prosim i tebe, o dragi Jezuš! ne dopusti, da neizgovorna vriednost krvi tvoje bude badava prelejana i da moja duša, koju si otkupio, pogine. Amen.

U ime † Oca i † Sina, i † Duha Svetoga. Amen.

Molitva na blagdan Jezuševog uskrsnuća.

Neprijatelji su tvoji, o preslatki Jezuš, mislili, da su sve učinili, kad su na grob, u koji su tvoje mrtvo tielo položili, navalili teški kamen, zape-

čatili ga i stražom opkolili. Ti si ipak uskrsnuo slavodobitno iz groba. Tim si osramotio nevjernike i očevidno pokazao, da si više nego čovjek, da si Sin Božji, koji si sam sebi povratio život, koji ti je ugrabila ljudska zloba! No kako si ti, Jezuš dragi, uskrsnuo, tako budem i ja jednom uskrsnuo i iz groba se podigao. O kako je utješljiva i radosna ova istina! Već se sada radujem srećnom onom času, kad budem iz groba ustao. Daj mi, o dobri Jezuš, da i ja preobražen s tobom jednoć na vječni život uskrsnem! Amen.

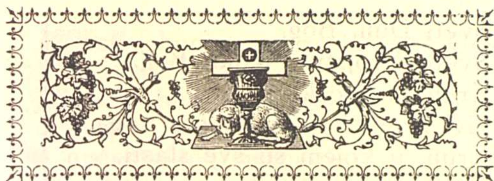
Molitva na blagdan zastupljenja Jezuševa.

Danas si se ti, božanski Otkupitelj, opet povratio u nebo k Bogu svomu i k Bogu momu, k Ocu svomu i k Ocu momu. Danas si ti otišao u nebo, da meni ondje pripraviš stan. Ti hoćeš, da ondje, gdje si ti, budem i ja.

Zato se hoću trsiti, da budem naviek dobar. Mrzit ću na svako zlo

i ugibati mu se kak peklu. Nasuprot budem dobra djela činio, čim više budem mogao. Onda budem radosno svojim prijateljima, kao ti svojim učenicima, rekao: »Ne tugujte, ja odlazim k svomu i vašemu Ocu, k svomu i vašemu Bogu. Ondje se budemo doskora opet vidjeli, ondje tekar bit će naša radost savršena i naša ljubav vječna.« Amen.

Litanije o presvetom oltarskom sakramentu.

Najveće blago, koje Cirkva ima, je presveti oltarski sakramenat, jer u njem je pravo tielo i prava krv našega Gospodina i Otkupitelja Jezuša Kristuša pod prilikama kruha i vina. Ovaj je sakramenat otajstvo svih otajstva. Poštuj taj sakramenat, imaj u njega naviek čvrstu vjeru i goji spram njega vruću ljubav. Klanjaj se Jezušu mnogoput u ovom presvetom sakramentu; moli ga, da oprosti one pogrde, koje se svaki dan nanašaju ovome sakramentu.

Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kristuš, čuj nas!
Kristuš, usliši nas!

Otec, Bog nebeski, smiluj nam se!
Sin Bog, Otkupitelj svieta,

Sveti Duh, Bog,
Sveto Trojstvo, jedan Bog,
Kruh angjeoski,
Živi kruh, koji si sišao s neba,
Kruh, u kojem su sve slasti,
Kruh, koji si predan za život svieta,
Bože sakriveni i Otkupitelj,
Kruna izabranika,
Plod iz stabla života,
Izvor milosti,
Neprestana žrtva,
Jaganjac neokaljani,
Hrana angjeoska,
Blago pravovjernika,
Radost pobožnih srca,
Uspomena božanskih čudesa,
Pomirba griešnika,
Sveza mira i ljubavi,
Utjeha žalosnih,
Hrana gladnih,
Zdravlje bolesnih,
Poputbina u Gospodinu umirućih,
Zalog buduće slave,

smiluj nam se!

Milostiv budi — oprosti nam, Gospodine!
Milostiv budi — usliši nas, Gospodine!

Od nedostojnog primanja tvojega presvetega tiela i krvi,
Od pohlepa tjelesnih,
Od pohlepa očiju,
Od oholosti života,
Od griešne prilike,
Po želji, kojom si želio, da narediš ovaj sakramenat,
Po dubokoj poniznosti, kojom si učenicima svojim noge prao,
Po žarkoj ljubavi, kojom si naredio ovaj sveti sakramenat,
Po svojem svetom tielu i krvi, koje si nam ostavio u ovom presvetom sakramentu,
— oslobodi nas, Gospodine!

Mi nevoljni griešnici, — molimo te, usliši nas!

Da nam vjeru, štovanje i pobožnost k ovom presvetom sakramentu umnožiš i sačuvaš,
Da nas od smrti grieha na vječni život probudiš,
— molimo te, usliši nas!

Da svoju milost u nama potvrdiš i sačuvaš,
Da nas od zasjeda zlobnoga neprijatelja obraniš,
Da nam pamet milošću svoga pohoda rasvietliš i ravnaš,
Da se uviek veselimo u tebi,
Da upališ u nama oganj ljubavi svoje,
Da nas združiš vezom ljubavi vječne,
Da nas na smrti tom nebeskom hranom okriepiš i opskrbiš,
Da nas na večerju vječnoga života privedeš,
Sin Božji!

molimo te, usliši nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, smiluj nam se!
Kristuš, čuj nas! Kristuš, usliši nas!
Gospodine, smiluj se! Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!

Otec naš — Zdravo Marija.

R. Kruh s neba dao si njima. (Alleluja.)

O. Svu slast u sebi imajući. (Alleluja.)

Pomolimo se.

Bože, koji si nam pod čudesnim sakramentom ostavio uspomenu muke svoje: daj nam, molimo te, da sveta otajstva tvoga tiela i krvi tako štujemo, da plod tvoga otkupljenja uviek u sebi oćutimo. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga, Bog na sve vieke viekova. Amen.

Litanije o presvetom Srcu Jezuševu.

Opomeni se, kršćanska dušo, na premilostivo Srce dragoga nam Otkupitelja, da nas je to Srce od jaslica pak do križa ljubilo neizmjernom ljubavlju, a na križu se dalo za nas probosti. Probudi u sebi čim žarču ljubav k predragom tome Srcu, te moli pun ljubavi ove litanije i molitvice. Moli ih svaki prvi petak u mjesecu, jer je taj dan posvećen Presv. Srcu Gospodina našega Jezuša Kristuša.

Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kristuš, čuj nas!
Kristuš, usliši nas!

Otec, Bog nebeski,
Sin Bog, Otkupitelj svieta,
Sveti Duh, Bog,
Sveto Trojstvo, jedan Bog,
Srce Jezuševo, Sina Oca vječnoga,
Srce Jezuševo, u krilu Djevice Matere od Duha Svetoga načinjeno,
Srce Jezuševo, Riečju Božjom bitno sjedinjeno,
Srce Jezuševo, veličanstva beskrajnoga,
Srce Jezuševo, sveti hram Božji,
Srce Jezuševo, šator Svevišnjega,
Srce Jezuševo, hiža Božja i vrata nebeska,

smiluj nam se!

Srce Jezuševo, žarka peć ljubavi,
Srce Jezuševo, pravda i posuda ljubavi,
Srce Jezuševo, dobrote i ljubavi puno,
Srce Jezuševo, punina svih krieposti,
Srce Jezuševo, svake hvale predostojno,
Srce Jezuševo, kralju i središte sviju srca,
Srce Jezuševo, u kojem prebiva sva punina božanstva,
Srce Jezuševo, u kojem je sve blago mudrosti i znanja,
Srce Jezuševo, koje je Ocu omiljelo,
Srce Jezuševo, od kojega smo punine svi mi primili,
Srce Jezuševo, želja bregova vječnih,
Srce Jezuševo, strpljivo i mnogoga milosrgja,
Srce Jezuševo, bogato za sve, koji zazivaju tebe,

smiluj nam se!

Srce Jezuševo, izvor života i svetosti,
Srce Jezuševo, pomirba grieha naših,
Srce Jezuševo, nasićeno pogrdama,
Srce Jezuševo, satrto zbog grieha naših,
Srce Jezuševo, do smrti poslušno postalo,
Srce Jezuševo, kopljem probodeno,
Srce Jezuševo, izvor sve utjehe,
Srce Jezuševo, život i uskrsnuće naše,
Srce Jezuševo, mir i pomirenje naše,
Srce Jezuševo, žrtva za griehe,
Srce Jezuševo, otkupljenje onima, koji se u te ufaju,
Srce Jezuševo, ufanje onima, koji u tebi umiraju,
Srce Jezuševo, milina svih svetih,

smiluj nam se!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, smiluj nam se!
R. Jezuš, krotki i ponizni srcem,
O. Učini srce naše po Srcu svojem.

Pomolimo se.

Svemogući vječni Bože, pogledaj na Srce preljubljenoga Sina svojega i na hvale i zadovoljštine, koje u ime griešnika tebi daje, i njima, koji milosrgje tvoje iščeju, ti milostivo oproščenje podieli, u ime istoga Sina tvojega Jezuša Kristuša, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, na sve vieke viekova. Amen.

Jezuš Kristuš, Gospodine moj i Bog moj, s dubokom pobožnosti i velikom boli klečim pred tobom, jer se spominjem nezahvalnosti, kojom mi ljudi protiv tebe, našega najvećega dobročinitelja i najmilijega Otkupite-

lja, griešimo. Ti se nisi time zadovoljio, da si nas nekad do smrti ljubio na zemlji, već hočeš, da na čudnovati način u svetom sakramentu megju nama stanuješ do konca svieta, da svoju uspomenu u nama živu uzdržiš, i da nam sve plodove svoje muke i smrti obilno predaješ. O bezkonačna ljubavi, kako je moguće, da se ipak tako malo spominjemo tebe, te ne prestajemo svojim mnogim griesima vriegjati tvoje nježno i predobro Srce? Kako je moguće, da takovom hladnoćom griešimo uprav protiv sakramenta tvoje žarke ljubavi, kao da si samo zato nazočan na tolikim mjestima, da te posvuda nezahvalni ljudi griesima odurjavaju i vriegjaju. Ah, i ja sam te u presvetom sakramentu tako često i teško zbantuvao. O da morem to popraviti, da morem ovom svojom pritužbom i prošnjom, štovanjem i obožavanjem, kojim sebe i sve svoje žrtvujem tvomu božanskomu Srcu, zadovoljiti za svoje i za griehe sviju ljudi! O da morem sve ove griehe

izbrisati pred tvojim licem! Utječem se k tvomu Srcu, toj pomirnoj žrtvi za griehe svieta, tomu izvoru svakoga milosrgja Božjega. Previše je nesavršena bol, kojom se kajem za svoje griehe, premaleno je dobro, kaj ti morem za naknadu ponuditi. Ali ja združujem svoje pokajanje s onim mukama, koje je tvoje Srce ćutjelo, kad si se molio na Maslinskoj gori i kad si s križa gledao nezahvalne ljude. Ono malo dobra, kaj uz tvoju milost činim, združujem s neizmernim zaslugama tvoga presvetoga Srca. Ufam se za stalno, da budem u njemu našao oproštenje i obilnu milost, da svoj život popravim. Tom milosti okriepljen hoćem nastojati od sada, da tebi, Bogu i Otkupitelju svomu, s pravom revnosti i stalnom ljubavlju služim. Osobito budem nastojao, da tvoj presveti sakramenat štujem živom vjerom i dubokom poniznosti. O, usplamti moje hladno srce svojom ljubavlju, daj da osim tebe, svoga Otkupitelja, niti kaj želim niti za čim težim. Evo,

ja ti se posvećujem; dajem se za žrtvu tvome svetome Srcu. U njem želim od sada stanovati, u njem svoj mir, svoje ufanje i svoje blaženstvo iskati. O ti, moj kralj, moj pastir, moj učitelj, moj Otkupitelj, moj Bog i sve moje! Amen.

Molitva Bogu Duhu Svetome.

Na Duhove.

O Duše Sveti, Bože ljubavi, po kojem ja dišem i kojemu uzdišem, koji si me na svetom krštenju posvetio i milostima svojim preobilato nadario, hvala tebi na svim darovima, koje si mi podielio i u napredak hoćeš podieliti. Priznajem, da nisam dostojan milosti zaradi srca svojega otvrdnula i gluha na spasonosna nadahnuća tvoja; ali oprosti, molim te, za neizmjernu dobrotu tvoju.

Utješitelj preslatki, kojemu je vlastito tješiti, dostoj se premilostivim pohogjenjem svojim mene tužna i žalostna u vrieme smrti utješiti i milošću svojom potkriepiti, da tebe s

Ocem i Sinom hvalim i slavim na sve vieke. Amen.

Bože, koji si srca vjernih poučio rasvietljenjem Duha Svetoga, daj nam po istom Duhu, kaj je pravo, razumjeti i njegovom se utjehom naviek veseliti. Po Kristušu Gospodinu našem. Amen.

Molitva prije sv. sakramenta firme ili potvrde.

Svemogući, vječni Bože, koji si me na svetom krstu očistio od svih grieha, posvetio i tako me uzeo za svoga službenika: pošlji mi s neba svoga božanskoga Duha, da me napuni mudrošću, razumom, savjetom, jakošću, znanjem, pobožnošću i strahom Božjim. Daj, da naviek i svagdje živim kao dobar i pravedan kršćanin, da vjerujem živom vjerom i tako se spasim. Jezuš, premili Otkupitelj, koji si svojim apostolima obećao i poslao Duha Svetoga te ga po njima i njihovim nasljednicima svim pravovjernicima podielio, daj, da se u potvrgjenim

srcima nastani taj isti Duh Sveti, pak da je živom vjerom u Jezuša vodi u krepostan život, a po tom i u nebo. Amen.

Molitva poslie svetoga sakramenta potvrde.

Svemogući vječni Bože, zahvaljujem ti, da si me nevriednoga dobrohotno primio u krilo svoje svete Cirkve i označio me na potvrdi znakom Duha Svetoga. Uzbudi opet u meni milost dobivenu po mazanju svetim uljem i po položenju ruku, koju sam do sada griesima izgubio. Daj, da mi srce urodi plodovima Duha Svetoga, ljubavlju, dobrotom, mirom, strpljivošću, čednošću, blagošću, umjerenošću i nevinošću. Neka mi priteče u pomoć tvoja sveta milost, da od dana na dan napredujem u kršćanskoj savršenosti, koju sam ispoviedio u otajstvima svetoga krsta i potvrde. Daj, da se živo držim katoličke vjere i da ju postojano svagdje ispoviedam; da se nedam ni grožnjom ni običajima

ovoga svieta zavesti s pravoga puta, već da se do konca života vjerno borim u duhovnome boju. Amen.

Molitve na čast Bl. Dj. Mariji.

Litanije lauretanske.*

Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kristuš, čuj nas!
Kristuš, usliši nas!

Otec, Bog nebeski,
Sin, Bog otkupitelj svieta,
Sveti Duh Bog,
Sveto Trojstvo, jedan Bog, } smiluj nam se!

Sveta Marija,
Sveta Bogorodica,
Sveta Djevo djevica,
Majko Kristova,
Majko Božje milosti, } moli za nas!

* 300 dana oprosta.

Majko prebistra,
Majko prečista,
Majko neoskvrnuta,
Majko netaknuta,
Majko ljubezna,
Majko divna,
Majko dobrog savjeta,
Majko Stvoritelja,
Majko Otkupitelja,
Djevica premudra,
Djevica časna,
Djevica hvale dostojna,
Djevica moguća,
Djevica milosrdna,
Djevica vjerna,
Ogledalo pravde,
Priestolje mudrosti,
Uzrok naše radosti,
Posuda duhovna,
Posuda poštovana,
Posuda uzorna pobožnosti,
Ružica tajinstvena,
Turen Davidov,
Turen bjelokosni,
Hiža zlatna,
Škrinja zavjetna,

moli za nas!

Vrata nebeska,
Zviezda jutarnja,
Zdravlje bolesnih,
Utočište griešnih,
Utjeha žalosnih,
Pomoćnica kršćana,
Kraljica angjela,
Kraljica patrijarka,
Kraljica proroka,
Kraljica apoštola,
Kraljica mučenika,
Kraljica ispovjednika,
Kraljica djevica,
Kraljica svih svetih,
Kraljica bez grieha začeta,
Kraljica svetog čisla,
Kraljica mira,

moli za nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, smiluj nam se, Gospodine!

Otec naš . . . Zdravo Marija.

Pod tvoju obranu utičemo se, sveta Bogorodice; naših prošnja ne pre-

zri u potrebama našim, nego nas od sviju pogibli naviek oslobodi, Djevica slavna i blagoslovljena, Gospa naša, posrednica naša, odvjetnica naša! Sa svojim Sinom nas pomiri, svojemu Sinu nas preporuči, svojemu Sinu nas prikaži.

R. Moli za nas, sveta Bogorodica!

O. Da vriedni postanemo Kristovih obećanja.

Pomolimo se.

Molimo te, Gospodine, ulij milost svoju u duše naše, da mi, koji smo po angjelu glasniku doznali za utjelovljenje Krista Sina tvoga, po njegovoj muki i križu, zavriedimo, slavno uskrsnuti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

R. Moli za nas, sveti Jožef!

O. Da vriedni postanemo Kristovih obećanja.

Pomolimo se.

Molimo te, Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge zaručnika

presvete majke tvoje, da zadobijemo njegovim zagovorom, kaj svojom slabоćom postići ne možemo. Koji živiš i kraljuješ na sve vieke viekova. Amen.

Zdravo kraljica.

Zdravo kraljica, majko milosrgja, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapimo prognani sinovi Evini, k tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, zagovornica naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslie ovoga progona pokaži Jezuša, blagosloveni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo.

R. Moli za nas, sveta Bogorodica!

O. Da vriedni postanemo Kristovih obećanja.

Pomolimo se.

Svemogući, vječni Bože, koji si sudielovanjem Duha Svetoga pripravio tielo i dušu slavne Djevice Majke Marije, da bude dostojno prebivalište Sinu tvomu; daj, da nas ona, koje se

ovdje s radošću spominjemo, milostivim zagovorom izbavi od sadanjih zla i od vječne smrti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za papu.

Svemogući, vječni Bože, smiluj se slugi svome, vrhovnome našemu pastiru N., i ravnaj ga milostivo na putu k vječnomu spasenju: da s pomoću tvojom, kaj je tebi povoljno, želi i svom jakosti vrši. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za biskupa.

Bože, čija dobrota i ljubav nad narodom tvojim bdije i vlada, nadahni duhom mudrosti slugu svoga (nad-) biskupa našega N., čijoj si nas duhovnoj brigi izručio, da se duhovnim napretkom ovca umnoži vječna radost pastira. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za kralja.

Molimo te, svemogući Bože, da sluga tvoj N., kralj naš apoštolski,

koji je po tvojoj dobroti primio upravu kraljevstva, zadobije takogjer povećanje svih kreposti: da njima dostojno urešen uzmogne grdobe opačine izbjegavati, neprijatelje svladavati, i drag dojti k tebi, koji si put, istina i život. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za svekoliko kršćanstvo.

Svemogući, vječni Bože, Gospodine Oče nebeski, pogledaj očima neizmjernoga milosrgja svoga na nevolje i potrebe naše. Smiluj se svim pravovjernicima, za koje je tvoj jedinorogjeni Sin, Gospodin i Otkupitelj naš Jezuš Kristuš, dobrovoljno se predao u ruke grješnicima i prolio svoju dragocjenu krv na križu. Po ovom Gospodinu našem Jezušu Kristušu odvrati od nas, milostivi Oče, zaslužene kaštige, sadašnje i buduće neprilike, pogibeljne bune, rat, dražinu, bolesti, tužna i nevoljna vremena. Prosvietli takogjer i objači u svakom dobru duhovne i svjetovne

poglavare, da revno izvršuju sve, kaj može unaprediti tvoju slavu, naše otkupljenje, općeniti mir i blagostanje svih kršćana. Bože mira, sjedini nas u vjeri, dokini svako krivovjerstvo i raskolništvo. Obrati nam srca na pravu pokoru i poboljšanje života. Užezi u nama oganj ljubavi svoje. Daj nam postojano ići za pravednošću, da ti budemo kao pokorna djeca u životu i na umoru mili i dragi. Molimo takodjer, kako hoćeš, o Bože, da molimo, za prijatelje i neprijatelje svoje, za zdrave i bolesne, za sve žalosne i nevoljne kršćane, za žive i mrtve. Tebi, Gospodine, preporućamo sav svoj posao i pokoj, sve svoje trude i pute, svoj život i smrt. Dopusti nam, da ovdje uživamo tvoju milost, a ondje sa svima izabranima u vječnom veselju i blaženstvu tebe hvalimo i slavimo. To nam podieli, Oče nebeski, po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Pet »Otec naša« i pet »Zdravih Marija«.

Litanije o preslatkom Srcu Marijinu.

Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj!
Gospodine, smiluj se!
Kristuš, čuj nas!
Kristuš, usliši nas!

Otec, Bog nebeski, smiluj nam se!
Sin Bog, Otkupitelj svieta, smiluj nam se!
Sveti Duh Bog, smiluj nam se!
Sveto Trojstvo, jedan Bog, smiluj nam se!

Srce Marijino, bez istočnoga grieha začeto, moli za nas!
Srce Marijino, od svakoga osobnoga grieha čisto, moli za nas!
Srce Marijino, svake kreposti i milosti puno, moli za nas!
Srce Marijino, pravilo svetosti, moli za nas!
Srce Marijino, koje je po tajinstvenom navještenju postalo stanom Božjim, moli za nas!
Srce Marijino, koje je po tajinstvenom pohodu obdareno novim milostima, moli za nas!

Srce Marijino, koje je najtesnija prisutnost utjelovljene Rieči kroz devet mjeseci veselila,

Srce Marijino, koje je u porodu Jezuša, Sina tvoga, neiskazanim veseljem natopljeno,

Srce Marijino, koje je u prikazanju Sina tvoga u hramu po Simeonovu proročanstvu mačem tuge probodeno,

Srce Marijino, koje je zbog tri dana izgubljenoga Jezuša jako rascviljeno,

Srce Marijino, koje je radi nagjenoga Jezuša neopisivo razveseljeno,

Srce Marijino, koje je zbog rastanka s Jezušom jako ražalošćeno,

Srce Marijino, koje je zbog tuge Sina svoga u Maslinovu vrtu jako rastuženo,

Srce Marijino, koje je kod šibanja nevinog Jezuša isto tolikim udarcima ranjeno,

moli za nas!

Srce Marijino, šiljcima trnove krune izbodeno,
Srce Marijino, terhom križa opterećeno,
Srce Marijino, s raspetim Sinom takogjer na križ pribito,
Srce Marijino, koje je svih Jezuševih muka dielnikom bilo,
Srce Marijino, koje je u smrti Sina tvoga blizu križa morem muka obliveno,
Srce Marijino, s mrtvim Jezušom skupa pokopano,
Srce Marijino, zbog tolikih grieha ljudskih prežalosno,
Srce Marijino, koje je u uskrsnuću Jezušovu od radosti opet oživjelo,
Srce Marijino, koje je u uzašašću Jezušovu neiskazanom slašću napunjeno,
Srce Marijino, koje je u dolasku Duha Svetoga novim obiljem milosti napunjeno,

moli za nas!

Srce Marijino, koje je u slavnom uznesenju tvojem nad sve blažene duhove uzvišeno,
Srce Marijino, uzrok naše radosti,
Srce Marijino, zdravlje bolesnih,
Srce Marijino, utjeha nevoljnih,
Srce Marijino, utočište grješnika,
Srce Marijino, ufanje i slatka obrana tvojih vjernika,
Srce Marijino, jakost umirućih,
Srce Marijino, rashlada duša u čistilištu,
Srce Marijino, obrana vojujuće Cirkve,
Srce Marijino, radost angjela i svih svetih,
Srce Marijino, stan Duha Svetoga,
Srce Marijino, milina Jezuša, Sina tvoga,
Srce Marijino, srce po srcu vječnoga Oca,

moli za nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, smiluj nam se!

R. Dostoj me, da hvalim Srce tvoje, Marija.

O. Daj mi jakost proti neprijatelja tvojih.

Pomolimo se.

Svemogući, vječni Bože, koji si u Srcu Blažene Djevice Marije pripravio dostojan stan Duhu Svetomu, dopusti milostivo, da svetkovinu prečistoga njezinoga Srca pobožno spominjemo i po tvojem Srcu živjeti uzmognemo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Sveta Marija, Majka Jezuševa, koja si nekad iz ljubavi k nama ćutjela svu onu sramotu i muku, koju je božanski tvoj Sin na križu trpio, s kolikom se boli spominjem, da i tebe, kao i njega, još i sada nezahvalni ljudi ja-

ko vriegjaju! Istina, Bog te je od vieka izabrao, da pogaziš glavu paklenoj kači; istina, on ti je podielio najveće milosti, da budeš vriedna roditi Otkupitelja svieta i žrtvovati se s njim skupa za otkupljenje ljudi; istina, on te je uzvisio nad sve stvorove i okrunio za kraljicu neba i zemlje: ali te ipak mrzi i ismjehiva ne samo pekel, nego i mnogi nezahvalni ljudi. Ti se moliš za nje pred priestoljem Božjim, a oni grde tvoje sveto ime; ti nastojiš, da im pribaviš milosti i spasenje, a oni se ismjehivaju tvojim vrlinama i slavi; ti ih sve nosiš u materinskom Srcu, a oni se trude, da tvoju uspomenu iskoriene iz srca; oni grde tvoje dostojanstvu, ismjehivaju tvoje sluge, ruše tvoje kipove i slike, oskvrnjuju mjesta, koja su tebi posvećena. Uzvišena Majka Boga moga, evo me na koljenima pred tobom, da dokažem, kako jako trpim one iste boli, koje ćuti tvoje Srce zbog tolikih opačina. O da morem najsavršenijim štovanjem, najvećom revnosti u tvojoj

službi, vjerno nasljedujući tvoje kreposti, zadovoljiti tvojem materinskom srcu za tolike tako gorke uvrede. Ali jaj, kako sam i ja svojom mlitavošću i hladnoćom, a možda i mnogo većim griehima, ogorčio tvoje Srce, i tebi, svojoj premilostivoj dobročiniteljici, tako nezahvalan bio! O, kajem se iz svega srca, majka milosrgja, usliši moju skrušenu molitvu! Ne odbij me od sebe, ne zatvori mi srca svoga! Čvrsto sam odlučio, da budem od sada tebi i tvomu ljubljenomu Sinu vjeran. O materinsko Srce Marijino, puno neiskazane blagosti, dopusti mi, da molim i za one nesretnike, koji teško grieše protiv tebe! Samo ti im možeš kod svoga Sina izmoliti milost i pomilovanje, da se osvieste i pokorom uklone kazni njegove srdžbe.

Sjedinjujem se dakle za sada sa svim tvojim vjernim slugama na zemlji, s četama izabranika i s korima angjela na nebu, da tebe, svoju nebesku majku i kraljicu, neprestano s njima slavim; nastojat ću, da ćutim sve više

pobožnosti i ljubavi k tebi i da sve ljude privedem k spoznanju tvojih vrlina. Tvoju djevičansku čistoću, tvoje neprispodobno materinsko dostojanstvo, tvoju slavu i moć na nebu s tim budem marljivije ispovjedao, čim je više bezbožni ljudi napadaju i grde. Daj dakle, da ti se dopadne ovo moje štovanje i ova moja molba i pomozi mi vjerno izvršivati, kaj sam odlučio, da u pobožnosti prema tebi do smrti ustrajem i na sve vieke u tebi našega Gospodina i Otkupitelja, Sina tvoga, Jezuša Kristuša, štujem i hvalim. Amen.

Molitva »Spomeni se«.

Spomeni se, o predobrostiva Djevica Marija, da se nije čulo od vieka, da bi ti koga ostavila, koji se je pod tvoju obranu utekao, tvoju pomoć zamolio, tvoj zagovor zaprosio. Tim pouzdanjem ojačan obraćam se k tebi, o Djeva svih djevica; k tebi dolazim, pred tobom nevoljan grješnik stojim;

nemoj, Majko Rieči Božje, rieči moje prezreti, nego je posluhni i milostivo usliši. Amen.

Kako se moli krunica ili čislo.

Krunica je onaj način moljenja, u kojem se pozdravljenja angjeoska i naše prošnje kao u krunu iliti vienac spleteju na čast Blaženoj Djevici Mariji i na spomen otajstvima otkupljenja našega. Krunica se zove i čislo (ova riječ u starom hrvatskom jeziku znači broj) i brojanice, jer se u ovoj molitvi broje Otec naši i Zdravo Marije.

Imade pak krunica radosna, u kojoj se u svakoj Zdravo Mariji jedne desetke za riečju Jezuš nadodaje otajstvo iz života Kristova, a ta otajstva jesu radosna, te se po njima i sama krunica zove radosna. Otajstva iz muke i smrti Kristove zovu se žalosna, pak po njima i krunica žalosna; otajstva pak iz slave Kristove poslie njegova preslavnog ukrsnuća otajstva su slavna, i krunica po tom slavna.

Krunica se ovako moli: najprije se prekrižiš i izmoliš Vjerovanje apoštolsko držeći križić od krunice; zatim jedan Otec naš na veće zrno i tri Zdravo Marije na tri manja zrna. Potom ide pet desetic, a svaka desetka ima jedan Otec naš i deset Zdravo Marija, od kojih se svakoj dodaje za rieč Jezuš otajstvo,

koje prilikuje, a pred svakim Otec našem u desetkama moli: Dika Ocu.

Kod krunice radosne, koja se govori od prve nedjelje Adventa do čiste sriede (pepelnice), za rieč Jezuš treba dodati ove uzdahe:

Na tri manja zrna.

1. Koji neka nam umnoži vjeru.
2. Koji neka nam učvrsti ufanje.
3. Koji neka nam usavrši ljubav.

Na desetke.

1. Koga si, Djevice, od Duha Svetoga začela.
2. Koga si, Djevice, Elizabetu pohodeći nosila.
3. Koga si, Djevice, rodila.
4. Koga si, Djevice, u cirkvi prikazala.
5. Koga si, Djevice, u cirkvi našla.

Kod krunice žalosne, koja se moli od čiste sriede do Vuzma, nadodavaju se za rieč Jezuš ovi uzdahi.

1. Koji se za nas krvavim znojem znojio.
2. Koji je za nas bičevan bio.
3. Koji je za nas bio trnjem okrunjen.

4. Koji je za nas teški križ nosio.
5. Koji je za nas bio raspet.

Moleći krunicu slavnu, — a moli se od Uskrsa do nedjelje presvetoga Trojstva (ili takodjer sve do Adventa) — nadodavaju se za rieč Jezuš ova otajstva:

1. Koji je uskrsnuo od mrtvih.
2. Koji je uzašao na nebo.
3. Koji je poslao Duha Svetoga.
4. Koji je tebe, Djevica, u nebo uzeo.
5. Koji je tebe, Djevica, u nebu okrunio.

Napokon od nedjelje presvetoga Trojstva do prve nedjelje Adventa može se moliti krunica svakovrsna; to jest u nedjelju, ponedeljak i u četvrtak moli se slavna; u utorak i petak žalosna, a u sriedu i u subotu krunica radosna.

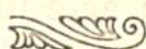

Molitve na čast svetima.

Molitva svim svetima.

O, vi sveti izabranici Božji, koji ste dane života u Božjem strahu i pobožnosti sproveli, te sada već uživate

slavu nebesku, o koliko ste trudova i nevolja morali u svom zemaljskom životu pretrpjeti, da zaslužite vječnu nebesku krunu! Liepi vaš izgled nek me bodri, da se za nebo brinem, da Božje zapovjedi točno izvršujem kak i vi, i da pobožno živem. Ja sam nevoljan griešnik, koji treba pomoći; i vi ste bili nekoć slabi, no Bog vas je krepio u dobru, a sad ste kod Boga, koji vas jako ljubi i vaše molbe rado usliša. Prosite ga, da i mene ojači i kriepi, da morem njegove svete zapoviedi vršiti, vas u kreposti nasljedovati i tako se s vama poslie smrti radovati na vieke. Amen.

Litanije svih svetih s pripadnim molitvama.

Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kristuš, čuj nas!
Kristuš, usliši nas!

Otec, Bog nebeski,
Sin Bog, Otkupitelj svieta,
Sveti Duh Bog,
Sveto Trojstvo, jedan Bog,
} smiluj nam se!

Sveta Marija,
Sveta Bogorodica,
Sveta Djevo djevica,
Sveti Mihael,
Sveti Gabriel,
Sveti Rafael,
} moli za nas!

Svi sveti angjeli i arhangjeli, molite za nas!

Svi sveti redovi blaženih duhova, molite za nas!

Sveti Ivan Krstitelj, moli za nas!

Sveti Jožef, moli za nas!

Svi sveti patrijarki i preroki, molite za nas!

Sveti Peter,
Sveti Pavel,
Sveti Andraš,
Sveti Jakob,
Sveti Ivan,
Sveti Toma,
Sveti Filip,
} moli za nas!

Sveti Bartol,
Sveti Matej,
Sveti Šimun,
Sveti Tadija,
Sveti Matija,
Sveti Barnaba,
Sveti Luka,
Sveti Marko, moli za nas!

Svi sveti apoštoli i evangjelisti, molite za nas!

Svi sveti učenici Gospodinovi, molite za nas!

Svi sveti mladenci, molite za nas!

Sveti Štefan,
Sveti Lovrenc,
Sveti Vincencij, moli za nas!

Sveti Fabijan i Šebastijan,
Sveti Ivan i Pavel,
Sveti Kuzma i Damijan,
Sveti Gervazij i Protazij,
Svi sveti mučenici, molite za nas!

Sveti Silvester,
Sveti Gregur,
Sveti Ambrozij,
Sveti Augustin,
Sveti Jeronim, moli za nas!

Sveti Martin,
Sveti Nikola, } moli za nas!
Svi sveti biskupi i ispovjednici, molite za nas!
Svi sveti učitelji, molite za nas!
Sveti Antun,
Sveti Benedikt,
Sveti Bernard,
Sveti Dominik,
Sveti Francisko, } moli za nas!
Svi sveti svećenici i leviti, molite za nas!
Svi sveti redovnici i pustinjaci, molite za nas!
Sveta Marija Magdalena,
Sveta Agata,
Sveta Lucija,
Sveta Agneza,
Sveta Cecilija,
Sveta Katarina,
Sveta Anastazija, } moli za nas!
Sve svete djevice i udovice, molite za nas!
Svi sveci i svetice Božje, molite za nas!

Milostiv budi — oprosti nam, Gospodine!
Milostiv budi — usliši nas, Gospodine!

Od svakoga zla,
Od svakoga grieha,
Od srditosti tvoje,
Od nagle i nepripravne smrti,
Od zasjeda vražjih,
Od srditosti, mržnje i svake zle volje,
Od duha bludnosti,
Od groma i zla vremena,
Od potresa zemlje,
Od kuge, glada i rata,
Od smrti vječne,
Po otajstvu svetoga utjelovljenja svoga,
Po došašću svojem,
Po rogjenju svojem,
Po krstu i svetom postu svojem,
Po križu i muki svojoj,
Po smrti i pokopu svojem,
Po svetom uskrsnuću svojem,

oslobodi nas, Gospodine!

Po čudesnom uzašašću svojem,
Po dolasku tješitelja Duha Svetoga,
Na dan sudnji,

oslobodi nas, Gospodine!

Mi griešnici,
Da nam oprostiš,
Da nam otpustiš,
Da se dostojiš na pravu nas pokoru ganuti,
Da se dostojiš svoju svetu Cirkvu ravnati i uzdržati,
Da se dostojiš vrhovnoga apoštolskoga pastira i sve cirkvene redove u svetoj vjeri uzdržati,

molimo te,

Da se dostojiš neprijatelje svete Cirkve poniziti,
Da se dostojiš cara i kralja našega apoštolskoga čuvati,
Da se dostojiš kraljima i vladarima kršćanskim mir i pravu slogu darovati,
Da se dostojiš svemu puku kršćanskomu mir i jedinstvo udieliti,

usliši nas!

Da se dostojiš u svetoj nas službi tvojoj potkriepiti i uzdržati,
Da pameti naše k nebeskim željama uzdigneš,
Da sve naše dobročinitelje vječnim dobrima naplatiš,
Da duše naše braće, prijatelja i dobročinitelja od vječne propasti izbaviš,
Da se dostojiš plodove zemlji dati i uzdržati,
Da se dostojiš svim vjernim mrtvima pokoj vječni darovati,
Da se dostojiš nas uslišati,
Sine božji,

molimo te, usliši nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, oprosti, nam Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, smiluj nam se!

Kristuš, čuj nas!
Krištuš, usliši nas!

Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!

Otec naš...

R. I ne upeljaj nas u skušavanje,
O. Nego oslobodi nas od zla.
Amen.

Psalm 69.

Bože, na pomoć mi priteci; * Gospodine, da mi pomogneš, žuri se.

Nek se smeteju i posramiju, * koji traže dušu moju.

Nek se odvrate natrag i nek se posramiju, * koji mi hoće zla.

Nek se odvrate odmah stideći se, * koji mi govore: pravo, pravo!

Nek se raduju i vesele tobom svi, koji traže tebe, * i naj govore jednako: »Veličao se Gospodin«, koji ljube spasenje tvoje.

A ja sam potrebit i nevoljan; * Bože, pomozi mi.

Pomoćnik moj i izbavitelj moj ti si; * Gospodine, ne kesni.

Dika Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

Kak je bilo na početku, tako i sada i na sve vieke viekova. Amen.

R. Spasi sluge svoje,

O. Bože moj, koji se u te ufaju.

R. Budi nam, Gospodine, turen jakosti

O. Od lica neprijateljeva.

R. Nikaj ne napredovao neprijatelj proti nama,

O. I sin bezakonja ne naškodio nam više.

R. Gospodine, ne čini nam po griehima našim,

O. Niti nam vrati po bezakonjima našim.

R. Molimo za papu našega N.

O. Gospodin ga sačuvao, i poživio ga, i blažena učinio na zemlji, i ne dao ga na volju neprijateljima njegovim.

R. Molimo za kralja našega N.

O. Gospodine, spasi kralja našega i usliši nas u dan, u koji te zazovemo.

R. Molimo za dobročinitelje svoje.

O. Dostoj se, Gospodine, sve, koji nam dobro čine, radi imena tvojega nagraditi životom vječnim. Amen.

R. Molimo za vjerne mrtve.

O. Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna im svietila.

R. Počivali u miru.

O. Amen.

R. Za braću našu nenazočnu.

O. Spasi sluge svoje, Bože moj, koji se u te ufaju.

R. Pošlji im, Gospodine, pomoć iz svetinje.

O. I brani ih sa Siona.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi neka dogje.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, kojemu je vlastito smilovati se na vieke i oprostiti, primi prošnju našu, da nas i sve sluge tvoje, koje stežu verige grieha, pomilovanje tvoje dobrote milostivo odrieši.

Usliši, molimo te, Gospodine, ponizne molitve naše i oprosti nam griehe, koje ti ispovjedamo, da nam zajedno i oproštenje i mir dobrostivo udieliš.

Neizrečeno nam, Gospodine, milosrgje svoje milostivo pokaži, da nas zajedno i od svih grieha odriešiš i od kaštige, koje za njih zaslužujemo, izbaviš.

Bože, koga grieh vriegja, a ublažuje pokora, milostivo ponizne molbe puka svoga pogledaj i bič srditosti svoje, koji za griehe svoje zaslužujemo, od nas odvrati.

Svemogući, vječni Bože, smiluj se slugi svojemu vrhovnomu našemu pastiru N., i ravnaj ga po svojoj milosti na putu vječnoga spasenja, da spomoću tvojom, kaj je tebi povoljno želi i svom jakosti izvrši.

Molimo te, svemogući Bože, da sluga tvoj N., kralj naš apoštolski, koji je po tvojem pomilovanju primio upravu kraljestva, zadobije takogjer povećanje svih krijeposti, da njima

dostojno urešen uzmogne grdobe opačina izbjegavati, neprijatelje nadvlagjivati, i drag dojti k tebi, koji si put, istina i život.

Bože, od koga proistječeju svete želje, pravi savjeti i pravedna djela, daj slugama svojim onaj mir, kojega sviet ne može dati, da i srca naša budu zapovjedima Tvojim pokorna, i sadašnja vremena, bez straha neprijatelja, po tvojoj zaštiti mirna.

Užezi ognjem Duha Svetoga bubrege naše i srce naše, Gospodine, da tebi čistim tielom služimo i neokaljanim srcem omilimo.

Bože, stvoritelj i otkupitelj sviju vjernih, dušama službenika i službenica svojih podieli otpuštenje svih grieha, da oproštenje, koje su navieke željeli, pobožnim prošnjama postignu.

Djela naša, molimo te, Gospodine, milošću svojom pretječi i pomoću svojom sprovodi, da se svaka naša molitva i djelo s tobom naviek započne i započeto po tebi da se dovrši.

Svemogući vječni Bože, koji živima zajedno i mrtvima gospoduješ i svima se smiluješ, za koje napried znaš, da budu vjerom i djelom tvoji, molimo te ponizno, da oni, za koje smo odlučili moliti, i koji ili još sada živiju na svietu, ili su se već preselili u vječnost, po zagovoru svih svetih tvojih oproštenje svih svojih grieha milostivo zadobiju. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

R. Uslišio nas svemogući i milosrdni Gospodin.

O. Amen.

R. Duše vjernih po milosrgju Božjem počivale u miru.

O. Amen.

Molitva na čast svetomu Jožefu.

Sveti Jožef, vjerni službenik Božji! Ti si bio tako sretan, te si s Jezušom i Marijom zajedno živio i njihovu pomoć do smrti imao. Primjer

tvoj naj me potiče, da volju Božju naviek vjerno i savjesno ispunjujem, da budem tako čist, tako pobožan i pravedan, tako poslen i strpljiv, kak si bio i ti. Poslušnost zapovjedima Božjim neka bude moja najveća radost, moje najmilije djelo na zemlji. Isprosi mi u Onoga, koji je bio ovdje tvoj posinak, a sada ima svu moć na nebu i na zemlji, krjepostan život, blaženu smrt, a zatim milostivan sud, da njega s tobom u vječnosti hvalim i dičim. Amen.

Molitva svetomu imenjaku.

O sveti N., na svetom krstu dani mi zaštitnik, u te se osobito uzdam i molim te, da me vodiš putem kreposti, mira i vječnoga spasenja. Po tvojoj dobroti pogledaj na me, gdje te ponizno štujem i u pomoć zazivljem. Pomozi, da kaj god činim, na sve veću slavu Božju činim. Brani me od zasjeda neprijatelja i ne dopusti, da skušavanjima podlegnem i sagriešim, već mi isprosi milost, da svladam i u

krepostima napredujem. Zaklinjem te pak, da mi pomogneš, kad mi dogje smrtni čas, da duša moja ne propadne; zato vruće želim, da bude zadnja moja hrana presveti oltarski sakramenat, zadnje moje misli o gorkoj muki i ranama Jezuševim, a zadnje moje rieči: Jezuš, Marija, Jožef! Amen.

Molitva sv. Antunu Padovanskomu za izgubljene stvari.

Sveti sluga Božji, slavni Antun, koji megju ostalim čudesima, u kojima se pokazuje moć tvojega dostojanstva, nastojiš, da se najdeju izgubljene stvari, te put i način kazuješ: pomozi nam milostivo iskati izgubljenu milost i dobro vremenito, da budemo dostojni primiti nestale stvari, izgubljenu milost i obećanu slavu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. angjelu čuvaru.

Čuvaj me, dragi angjel čuvar, od svakoga zla duše i tiela i ne daj, da

budem ikada nevriedno diete Božje. Vodi me, branitelj moj, naviek pravom stezom Božje ljubavi, i ne dopusti, da kada s nje skrenem. Uči me, kako imam biti poslušan Bogu i svojim poglavarima. Pomozi mi, kad me bude napast nagovarala na grieh. Budi mi savjetnikom u dvojbi: tješi me i bodri u nevolji. Daj mi srce, koje će tvoje ponuke rado primati i spremno sliediti. Ojači mi vjeru, učvrsti mi ufanje, užezi u meni ljubav k dragome Bogu. Brani me jakom silom svojom od svake nesreće i budi mi u svim prigodama života vjeran drug i pratilac. Ako pak kada po nesreći posrnem i padnem, pridigni me i moli se za me, dobri angjele, dragomu Bogu, da mi oprosti. Isprosi mi napokon milost, da mi bude na ovom svietu posljednja hrana kruh angjeoski i zadnji moj uzdah: Jezuš, Marija, Jožef! Amen.

Litanije o sv. Alojziju.

Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kristuš, čuj nas!
Kristuš, usliši nas!

Otec, Bog nebeski, smiluj nam se!
Sin Bog, Otkupitelj svieta, smiluj nam se!
Sveti Duh Bog, smiluj nam se!
Sveto Trojstvo, jedan Bog, smiluj nam se!

Sveta Marija, moli za nas!
Sveta Bogorodica, moli za nas!
Sveta Djevo djevica, moli za nas!
Sveti Alojzije, moli za nas!
Sveti Alojzije, angjeoski mladić, moli za nas!
Sveti Alojzije, prečisti gojenec Marijin, moli za nas!
Sveti Alojzije, prezeratelj svjetskih taština, moli za nas!
Sveti Alojzije, liljan nevinosti, moli za nas!
Sveti Alojzije, primjer skrušena srca, moli za nas!
Sveti Alojzije, nedužni pokornik, moli za nas!
Sveti Alojzije, nekrvni mučenik Božje ljubavi, moli za nas!

Sv. Alojzije, miljenik Razpetoga,
Sveti Alojzije, gorljivi štovatelj presv. Sakramenta,
Sveti Alojzije, nježni štovatelj božanskoga Srca Jezuševa,
Sveti Alojzije, vjerni štovatelj djevičanske Majke,
Sveti Alojzije, žrtva ljubavi k bližnjemu,
Sveti Alojzije, angjele u tielu,
Sv. Alojzije, zaštitnik nedužnosti,
Sveti Alojzije, ljubimac čistih i djevičanskih duša,
Sveti Alojzije, dika družbe Jezuševe,
Sveti Alojzije, uzor i zaštitnik kršćanske mladeži,
Sveti Alojzije, sigurni vogja u izboru staleža,
Sveti Alojzije, utočište skrušenih grješnika,
Sveti Alojzije, mogući zagovornik svih, koji te zazivlju,

} moli za nas!

Po svom svetom i nedužnom životu,
Po svom postu i molitvi,

} pomozi nam, sv. Alojzije!

Po svojoj nebeskoj slavi,
Po zagovoru i zaslugama svojim,
U našoj slaboći,
U pogiblima za nedužnost,
U vrieme napasti,
U bolesti i suprotivštinama,
U smrtnoj borbi,
} pomozi nam, sv. Alojzije!

Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš griehe svieta, smiluj se nam!

Kristuš, čuj nas!
Kristuš, usliši nas!
Gospodine, smiluj se!
Kristuš, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!

R. Moli za nas, sv. Alojzije!
O. Da dostojni budemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Nebeskih darova djelitelj, Bože, koji si u angjelskom mladiću Alojziju divnu nevinost života združio s jednakom pokorom, daj nam po svojim za-

slugama i prošnjama, da sliedimo njega pokornika, koji nismo išli za njim nevinim. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva na čast sv. Alojziju, da nam bude pomoćnik u nauku.

Sveti Alojzije, angjelski mladić! Tebe je Kristov namjesnik na zemlji postavio osobitim zaštitnikom mladeži, koja se uči, jer si, ne mareći za zemaljsku kneževsku čast, proslavio Cirkvu nevinošću srca, svetošću života i sjajem čudesa. Odabirem te danas svojim pomoćnikom u ćudorednosti i nauki. Odlučujem tvrdo, da budem nastojao, kako bi, nasljedujući tvoje krieposti i slušajući tvoje savjete, napredovao u znanosti i pobožnosti. Zato te evo molim onom nježnom ljubavi, kojom si goreo spram Jezuša raspetoga i njegove djevičanske Majke, da me primiš za svoga vječnoga slugu i štićenika. Daj, da napredujem u znanju i krjeposti. Sačuvaj mi čistoću duše i tiela. Ot-

kloni od mene nečiste napasti. Obrani me od svih pogibli svieta. Ulij mi u dušu djetinjsko pouzdanje spram Blažene Djevice Marije, Matere dobrog savjeta. Ravnaj me u izboru moga staleža, pak mi isprosi pomoć Božje milosti proti svakom smrtnom griehu. Pak kako si nekoć ti živio u angjelskoj čistoći, tako daj, da i ja uzmognem pod tvojom zaštitom čisto i sveto na zemlji živjeti, dok ne zaslužim biti primljen u nebo megju zborove angjelske. Amen.

Molitva prije dušnoga dana.

Mole se litanije Lauretanske, a poslie blagoslova krunica za pokojnike, zatim:

Pomolimo se.

Bože, Stvoritelju i Otkupitelju svih vjernih, dušama službenika i službenica svojih podieli otpuštenje sviju grieha, da proštenje, koje su uviek željeli, pobožnim prošnjama postigneju. Koji živiš i kraljuješ na sve vieke viekova. Amen.

V. Različite molitve.

Molitva za domovinu.

Bože, previšnji vladar svih zemlja i kralj svih naroda, pred tvojim se svemogućim žezlom i uzvišenim prijestoljem do praha snizujem, proseći te za dobro svoje domovine i svoga naroda. Neka mi bude, Bože, časna ova zemlja, u kojoj sam svietlo života ugledao, sveti krst primio, u vjeri katoličkoj othranjen bio i toliko milosti i dobročinstva iz tvoje darežljive ruke primio. Neka mi bude drag i mio narod, kojega sam član i kojemu slavu i sreću iskreno želim. Blagoslovi, Gospodine, moju domovinu, da u njoj procvate katolička vjera, kršćanska ćudorednost i pravo blagostanje. Daj

svima ljubav, mir i slogu, čuvaj ih od lukavih zasjeda neprijateljskih, a osobito od megjusobnog boja. Daj, da mojom domovinom ravnaju mudri, pravdoljubivi i srcem plemeniti duhovni i svjetovni poglavari. Ražari u srcima svih članova domovine krepku i djelotvornu ljubav k svemu, što je domovini na korist, da marljivo nastoje o svem, kaj vodi k njezinom boljku. Porosi, milostivi Bože, blagoslovom svojim moju milu domovinu, a dušu moju primi jednom u nebesku domovinu megju angjele i blaženike tvoje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za roditelje.

Kršćanine, Bog veli: »Poštuj oca i mater«. Otac i mati su tvoji najbolji prijatelji na zemlji. Njihovo srce ne prestaje tebe ljubiti. I ti dakle njih ljubi i poštuj, i ako hoćeš, da budeš dobar kršćanin, moli takogjer za nje.

Dobri Bože, ja molim za svoje roditelje. Oni to zaslužuju, oni moraju toliko za mene činiti, toliko se brinuti i toliko raditi, pak premda se radi

mene toliko trude, ipak me radi imaju. Tko nam želi bolje nego li roditelji? Sve, kajgod nam oni govore, govore nam zato, jer hoće, da načine od nas vrle i srećne ljude.

Nebeski Oče, hvalim ti, da si mi dao roditelje. Kad pogledam svoga oca, tad se spomenem, da si ti moj Otac; kad vidim, kako me ljubi moja majka, onda mi padne na pamet, da me i ti ljubiš, jer si mi dao tako dobru majku. O dopusti mojim milim roditeljima, da dugo živiju. Nadjeli ih kruhom i živežom; daj, da si potrebito zasluže, i blagoslovi njihov rad!

Ja ih hoćem slušati, štovati i ljubiti. Čim mi oni kaj god rečeju, odmah budem izvršio, tvrdoglav i neposlušan ne ću biti nikada! Nastojao budem, da ih razveselim svojim dobrim i marljivim učenjem. Kod posla je budem pomagao, koliko budem mogao, pa kad jednom narastem, a moji roditelji ne budu mogli više delati, onda se budem ja na mjesto njih trudio.

Ti pak, Oče nebeski, meni i mojim roditeljima podieli milost, da budemo dobri kršćani, pak ako oni prije mene moraju umrieti, učini, da se u nebeskom tvojem domu jednoć opet sastanemo! Amen.

Molitva za bolesne roditelje.

Dragi Bože, pogledaj milostivo na moga bolesnoga oca (moju bolesnu majku)! Do tvoje volje stoji život i smrt, zdravlje i bolest. Ti šalješ bolest, ali je i vračiš. Ja mu (joj) ne morem pomoći, premda bi želio, ja ne morem nikaj nego se žarko moliti k tebi. Ublaži njegovu (njezinu) bol, blagoslovi ljekove, ravnaj doktore, okriepi bolesnika (bolesnicu), da kršćanskom krotkosti podnosi strpljivo svoju bolest. O kako ti budem zahvalan, ako ozdravi! Obećajem ti, ljubezni Bože, da hoću milog oca (milu majku) u buduće, ako na moju utjehu opet ozdravi, djetinjom pokornošću slušati, te se njemu (njoj) na radost jako dobro vladati. Amen.

Molitva za pokojne roditelje.

Svemogući Bože, koji si htio, da moj ljubezni otac (moja ljubezna majka) već u grobu počiva, ja priznajem, da mu (joj) još naviek imam biti zahvalan za svako dobro, koje mi je iskazao(la). Premilosrdni Bože, usliši milostivo prošnju zahvalna djeteta, pak se smiluj premilomu mojemu ocu (mojoj premiloj majci), koji (koja) možda po pravednom tvom sudu u čistilištu trpi. Uzmi ga (ju) u blaženi tvoj stan, te ga (ju) nadari mirom, koji se ne može naći na ovom svietu. Budi ti moj otac, moj savjetnik i moj zaštitnik. Pazi nad menom i nad svim mojim činima i mislima, da ja vrlim i čestitim vladanjem i na ovom svietu tebe obradujem, pak da budem ovdje na zemlji pobožan i valjan, a tamo na nebu da se jednoć s milim svojim roditeljima sastanem. Amen.

Molitva bolesna djeteta.

Dragi Bože i Oče! Evo tvoje je diete, koje ljubiš, bolesno. Znam, da

ti neograničenom dobrotom i ljubavlju ravnaš svietom i sve na naše dobro upravljaš. Ti si mi u svojoj ljubavi ovu bolest poslao, da me kušaš. Ti hoćeš, da mi dadeš zgode, da činim pokoru za svoje griehe i da si stečem zasluge za nebo. Hvalim ti, Oče, i za te boli, koje mi šalješ. Prikazujem ti svoju bolest i sve svoje muke. Daj mi samo jakost i snagu, da ih strpljivo i odano podnosim.

Otkupitelj moj, Jezuš Kristuš! Ti si iz ljubavi k nama toliko trpio, stoga hoću i ja rado iz ljubavi k tebi ove boli trpjeti. No kad progju dani kušnje, podieli mi opet zdravlje. Ti si tako mnoge bolesnike jednom samo rieči ozdravio, dok si na zemlji boravio. Daj, ozdravi i mene, bolesno diete, i ja budem na viek slavio tvoju moć i dobrotu. Obećajem ti, da budem od sada pobožno i krieposno živio i sa svim silama tiela i duše tebi služio. Ali, Gospodine, ne moja, nego tvoja naj bude volja! Ako hoćeš, da već sada umrem, pripravan sam i

na to. Sav se predajem u tvoju svetu volju. Ako je vrieme moga života već isteklo, daj, da u tvojoj milosti pogjem s ovoga svieta na drugi, gdje me primi u svoje vječno blaženstvo.

Sveta Marija, ti zdravlje bolesnih, tebi izručam svoje tielo i svoju dušu. Moli za me sada, da svoje boli strpljivo podnosim i da opet zadobijem zdravlje, a na čas smrti budi mi u pomoć. Amen.

Molitva za duhovne pastire, učitelje i dobročinitelje.

Premilostivi Bože, srdačno ti zahvaljujem, kaj si mi dao duhovne pastire i učitelje, da korisnim znanjem moju pamet obogate, a pobožnošću i krepošću srce oplemene. Ja vidim, da oni imadu vrlo težak i mučan posao i da ih ja mnogoput svojom nepokornošću, nemarnošću i lakoumljem ražalošćujem. Te i ostale moje dobročinitelje nadari krunom blažene vječnosti. Meni pak, o Bože, pomozi svojom milošću, da duhovne pastire, uči-

telje i dobročinitelje dobrovoljnom pokornošću, dobrim vladanjem i točnim izvršivanjem nauka i opomena razveselim. Amen.

Molitva za sve ljude.

Bože dobrostivi, Oče svih, ti si nam po svom Sinu Jezušu Kristušu zapovjedio, da ljubimo sve ljude, i zato si nas tako usko i megjusobno spojio. Po tvojoj dakle volji neka mi bude svaki čovjek mili i dragi. Ja molim za sve. Sve ih tebi, Oče nebeski, preporučujem. Smiluj se svima; slabe jači; one, koji trpe, tješi i ublaži im boli; zabludjele dovedi na put istine, a griešnike na put pokajanja i kreposti, da tebe i tvoga Sina Jezuša Kristuša svi upoznadu; nemoćne podupiraj; nedužne brani; dobre uzdržavaj u pravednosti.

Smiluj se mojim prijateljima i neprijateljima; blagoslovi sve ljude, da se svi raduju tvojoj dobroti i očinskoj ljubavi, te ovdje na zemlji pobožno živiju, a u nebu budu blaženi. Amen.

Molitva za mrtve.

Oče nebeski! Pred tvoje lice ne može doći nikaj okaljana. Oni samo, koji su čista srca, moreju tebe gledati. Zato te prosim, milostivi Oče, skrati vrieme čišćenja onima, koji su vjerujući u tebe usnuli, a sada još ne uživaju plodove svoje vjere; ispuni im ono, za čim čezne duša njihova, operi u njima, kaj je nečisto, da čim prije dogju u nebeske dvorove i tamo se pred tvojim licem navieke raduju. Mene pak obdari milošću, da ljage duše svoje sve više operem. Očisti me već u ovom životu, da poslie smrti ne budem dugo odieljen od sretnoga obitavališta blaženih, nego da k tebi odmah dogjem i tvoje lice u vječnosti gledam. Amen.

Molitva za koju god potrebu.

Neizrečeno nam svoje milosrgje, Gospodine, pokaži, da nas zajedno i od svih grieha odriešiš i od kaštiga, koje smo za njih zaslužili, izbaviš.

Nemoj, svemogući Bože, odbiti puka svojega, kad u nevolji k tebi vapi, nego radi slave imena svojega milostivo u pomoć priteci.

Bože, utočište naše i kreposti, prigji k pobožnim molitvama Cirkve svoje, koj si nam početnik pobožnosti, i podaj, kaj nježno prosimo, da djelotvorno postignemo.

Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

VI. Pobožnost za srećnu smrt.

Najveća je sreća naša: srećno (u ljubavi Božjoj) umrieti; i kako je to najveća sreća, tako je i najveći i najteži posao. Zato se treba na smrt pripraviti, dok je čovjek još zdrav. Može se pako čovjek dobro pripraviti ovako:

Živi uviek kršćanski (bez teškoga grieha), pa ćeš i umrieti kršćanski (bez teškoga grieha). Pamti ovo: kakov život — takva smrt. — Često misli na smrt. Misli, da ti je svaki dan posljednji u životu. — Čini sada često ona djela krjeposti, koja su osobito važna na skrajnjoj uri: volju svoju podloži volji Božjoj, probudi često čin vjere, ufanja, ljubavi i savršeno pokajanje. — Ispovjedi se i pričesti često, a svaki put tako pobožno, kao da ti je to zadnja ispovied i pričest. — Imaj osobitu pobožnost k Presvetom Srcu Jezuševomu, Majci Božjoj, sv. Josefu i svetoj Barbari. — Moli uviek za srećnu smrt.

U bolesti podloži volju svoju volji Božjoj; iz ruke Božje primi rado i bolest i smrt. Imaj pred očima Jezuša raspetoga, Majku Božju i druge Svece...

Primi pobožno svete sakramente umirućih dok još možeš dobro misliti.

Ne zaboravi učiniti testamenat (oporuku). U skušavanju obrati se molitvom k Bogu, Majki Božjoj, Svecima . . . Često izgovaraj pobožno presveta imena: Jezuša, Marije, Jožefa.

Jako je dobro i korisno imati kod sebe raspelo, sliku Majke Božje i Svetaca; svetu vodu . . ., češće se prekrižiti . . ., kratke strjelovite molitvice moliti.

Uzdisanje duše pred raspelom, koja misli na smrt.

Gospodin Jezuš Kristuš, koji si za mene nevoljnoga umro na križu, evo me sada, kao da bi odmah morao umrieti; u ruke tvoje preporučujem dušu svoju. Znam, da mi je sugjeno jedanput umrieti; ali niti znam gdje, niti kako, niti kada ćeš me pozvati s ovoga svieta. Ufam se u neizrečenu dobrotu tvoju, da ćeš me pozvati u stanju milosti tvoje. Zahvaljujem ti se za sve darove, koje sam od tebe do

sada primio, pa i za one, koje se ufam, da budem primio po milosrgju tvojem u vrieme smrti svoje.

Ah molim te, da nakon tolikih darova i milosti, koje sam primio, ne propadne duša moja. Priznajem premnoge i prevelike griehe svoje, i kajem se za njih od sveg srca; ali ipak se ufam u neizmjerno milosrgje tvoje. Krv tvoja presveta, rane tvoje, križ tvoj — sada je i bude uviek jedino ufanje moje. Izbavi me onda od svakoga skušavanja, podaj mi savršeno pokajanje za sve griehe moje i pravu ljubav k tebi, da duša moja od svakog i najmanjeg grieha čista, dostojna bude uviek gledati i ljubiti tebe i predragu Majku Mariju.

U ruke tvoje, o preljubljeni Jezuš,
U ruke tvoje, o preljubljena Marija,
Preporučujem dušu svoju,
Sada i u čas smrti svoje. Amen.
Marija, mati milosti,
Mati milosrdnosti,
Od neprijatelja nas brani,

I na čas smrti sahrani!
Jezuš, Marija, sv. Jožef,
Imena preslatka, premila,
Primite dušu mi na smrti.

Testamenat duše.

U ime Oca † i Sina † i Duha † Svetoga. Amen.

Ja nevoljni griešnik ne znajući vrieme odlaska svoga s ovoga svieta, a želeći, da ne odem nepripravan, poklanjam se tebi, Bože moj, i pred božanskim veličanstvom tvojim, pred blaženom Djevicom Marijom, angjelom čuvarom i cielim dvorom nebeskim očitujem ovu svoju zadnju volju i jaku odluku:

Vjerujem u te, Bože moj, i vjerujem sve, kaj vjeruje sveta mati Cirkva rimokatolička; i zato vjerujem, jer si ti ovo objavio, Bože moj, koji si neizmjerna mudrost i vječna istina. Zahvaljujem ti, kaj si mi dopustio roditi se u ovoj svetoj vjeri, u kojoj odlučujem umrieti.

Ufam se u neizmjerno milosrgje tvoje, Bože moj, i u neizmjerne zasluge Jezuša, Gospodina moga, koji je iz ljubavi k meni umro.

Ljubim te, Bože moj, svim srcem i nada sve; i ljubim te zato, jer si najveće i svake ljubavi najdostojnije dobro. U ovoj ljubavi želim živjeti i umrieti.

Kajem se iz svega srca i žalim, kaj sam tebe, Boga svoga, uvriedio. Obećajem tvrdo, da te neću nigda više uvriediti, i volim prije umrieti, nego li se od tebe teškim griehom rastaviti.

Zahvaljujem ti, premilosrdni Bože, za neizbrojena i neprocienjena dobra, koja si meni nedostojnomu milostivo udielio, osobito ti hvalu dajem, kaj si mene nezahvalnoga toliko vremena u griehu mojem trpio i na pokoru čekao.

Iz ljubavi k tebi, Bože moj, ljubim bližnjega svojega kao sebe samoga i zato od srca opraštam svim, koji su mene kada uvriedili. Ujedno ponizno molim, da i oni oproste meni, koje

sam ja uvriedio, te sam pripravan svakomu zadovoljiti, ako sam koga djelom ili jezikom uvriedio; te mu tielu, poštenju i imetku naškodio.

Ispoviedam, o Bože, gospodaru života i smrti, da drage volje primam, kajgod odrediš o načinu smrti moje. Ti si gospodar moj, neka bude volja tvoja! Griešno tielo moje neka se obrati u prah radi premnogih grieha mojih. Za dušu pak svoju molim predragoga Otkupitelja svoga, da ju radi presvete krvi svoje ne ostavi, nego da ju primi u presvetu ranu Srca svoga božanskoga; u njoj je pokoj moj, u njoj budem prebivao uvieke.

Ispoviedam, o Bože moj, da želim primiti više puta svete sakramente; a osobito u vrieme smrti poslie ispoviedi i pričesti sakrament posljednje pomasti za oproštenje grieha svojih i za umnoženje milosti.

Ispoviedam, da u milostivu Djevicu i Majku Mariju, kanoti Majku milosrgja i umirućima premoguću pomoćnicu, za Bogom stavljam najveće

ufanje svoje; proseći ju svim srcem, da se dostoji mene u svoju milost primiti i obraniti me od neprijatelja u ono strašno vrieme.

Ispoviedam, da zazivam svetoga Mihalja arkangjela za osobitoga branitelja duše svoje; i da zazivam svojega angjela čuvara, da me čuva i dušu moju dovede u ruke Stvoritelja. Na isti način zazivam i molim sve svete, a osobito svetoga Jožefa, svetu Barbaru i zaštitnike svoje N. N., da mi budu u pomoć i okrepe me proti nečistomu duhu.

Primi, Bože, ovu moju žrtvu i poniznu molitvu. I ako bi u čas smrti po skušavanju i prevari nečistoga duha kajgod proti ovoj svojoj dobroj odluki pomislio, govorio ili učinio: sve ono sada uništavam i onomu se svim srcem protivim. A da mi se to ne dogodi, ljubeći presvete rane tvoje, o Jezuš moj, preporučujem se dobroti tvojoj, da se na čas smrti nagje duša moja u ljubavi i milosti tvojoj. Ovako želim, Jezuš moj, nalazeći se u rani

Presvetoga Srca tvoga, živjeti i umrieti:

Ja nedostojno stvorenje tvoje.

Molitva umirućega.

(Od bl. Petra Kanizia.)

Gospodin Jezuš Kristuš, gospodar života i smrti, komu živimo i umiramo, za presvetu i pregorku smrt tvoju na križu molim te i zaklinjem, ne daj, da me dolazak tvoj pri smrti mojoj nagje nepripravnoga, nemarnoga, nego kao budnog i dobrog slugu. Ne dopusti, molim te, da ja nepokajan pogjem s ovoga svieta, i da me zateče nagla i nepripravna smrt: nego na čas smrti ti me okrepi i utvrdi svetom katoličkom vjerom, pravim pokajanjem, iskrenom ispoviegju, presvetim tielom svojim i zadnjom svetom pomašću. Kada me već sve, kaj je na svietu prolazno, ostavi, Ti, koji s odabranima svojim na vieke živiš, ostavit me nemoj; osobito u onoj zadnjoj borbi, kad se treba nada

sve boriti s nečistim duhom. Neka mi u onaj čas na pomoć dogju sveti angjeli tvoji, oni neka me na odlasku s ovoga svieta obrane od sviju skušavanja, a u bolesti mojoj neka me utješe i okriepe. Neka bude onda u meni živa vjera, ufanje, ljubav i strpljivost: u ruke tvoje neka predam dušu svoju, da siguran dogjem u kraljevstvo tvoje, koje si nam smrću svojom pribavio. Opomeni se mene, Gospodine, koji si se udostojao razbojniku, makar i kasno pokajanomu, obećati i milostivo udieliti kraljevstvo svoje. Amen.

Podlaganje volje bolesnikove volji Božjoj.

Gospodin Jezuš Kristuš, iz ljubavi k tebi i na slavu božanskoga veličanstva tvojega ja primam drage volje od očinske ruke tvoje ovu bolest svoju, kanoti kapljice kaleža tvojeg pregorkog, koji si ispio u vrieme muke svoje, i s tobom govorim: ako ne mogu ove kapljice bolesti moje mimo proći,

nego da ih ispijem, neka bude volja tvoja!

O predobrostivi Jezuš! Niti želim život, niti smrt, nego želim samo vršiti presvetu volju tvoju. Ako hoćeš, da umrem, primi, preslatki Jezuš, dušu moju. Ako pak hoćeš, da dulje živim, odlučujem s milošću tvojom, da ću sve ostalo vrieme života svoga posvetiti **službi tvojoj.**

Čin vjere, ufanja i ljubavi i pokajanja u vrieme smrtne bolesti.

O Bože moj, prva i vječna Istina, vjerujem sve, kaj me učiš po svetoj materi Cirkvi; jer si ti to naviestio, koji niti možeš prevariti, niti prevaren biti.

O Bože premilostivi, jedino ufanje i utočište moje, ufam se, da ću po zaslugah pregorke muke i smrti Sina tvoga zveličen biti i milosrgje tvoje uvieke slaviti.

O Bože predobri, ljubim te svim srcem, jer si ti u sebi najveće i neizmjerno dobro.

O dobrota neizmjerna, kako bi ja sada sretan bio, da sam te, predobri Bože, uviek ljubio. Ali na nesreću svoju ja sam proti neizmjernoj dobroti tvojoj sagriešio i zato žalim i kajem se iz svega srca i mrzim na griehe svoje, kaj sam uvriedio najveću dobrotu i predragu ljubav svoju. Evo, povraćam se k tebi s jakom odlukom, da te ne ću nikad više uvriediti.

Primi ovo malo nevoljnoga i nemoćnoga života mojega, o raspeti Otkupitelj, sjedini strpljivo podnašanu muku bolesti moje s mukom svojom i prinesi Ocu nebeskomu za pokoru grieha mojih.

Način primiti smrt dobrovoljno i sveto iz ruke Božje.

Padam pred veličanstvom tvojim, Bože moj, gospodaru života i smrti, od kojega je odregjeno svima jedamput umrieti.

Klanjam se preponizno ovoj odredbi tvojoj, neka bude sv. volja tvoja.

Jest, Bože moj, umrieti hoću, da zadovoljim za griehe svoje i da na smrtnoj postelji kao na oltaru križa svojega prinesem sebe za žrtvu pravičnosti tvojoj, pa da ti bude ova moja žrtva ugodna, sjedinjujem ju sa zaslugama Jezuša, Sina tvoga, koji je za me na križu umro. Umrieti hoću, jer sam toliko puta griehom svojim zaslužio smrt. Zveliči mi samo dušu, koju je Sin tvoj otkupio dragocjenom krvlju svojom, a grješno tielo moje neka se za kaznu zakopa.

Umrieti hoću, da te više ne uvriedim, Bože moj, najveće dobro moje.

Umrieti hoću, da sliedim predragoga Jezuša, Otkupitelja svoga, koji je umro iz ljubavi k meni.

Umrieti hoću, da dogjem do zadnje svrhe svoje, za koju sam stvoren i otkupljen: da tebe, Boga svoga, gledam, ljubim i uživam uvieke. Ah želim se rastati sa svietom i tebe gledati, o neizmjerna ljepota, Bože moj!

Jezuš, za me umrli, molim te za pregorku smrt tvoju, daj mi milost

prave skrušenosti, živu vjeru, krepko ufanje, savršenu i stalnu ljubav, pobjedu u skušavanju, strpljivost u bolesti, odanost u svetu volju tvoju i napokon najveću milost: da u Srcu tvojem u ljubavi tvojoj preminem.

Od ovoga časa pa sve do najzadnjega, živući i umirući ljubim i hvalim te, o Bože moj.

Potpuni oprost za čas smrti.

Da si već sada osiguraš potpuni oprost za zadnji čas života svoga, to se najprije jedan dan skrušeno ispovjedi, dostojno pričesti i gorućom ljubavlju prema Bogu svomu izmoli ovu molitvu:

Gospodine Bože moj! Već sada spremnim i dragim srcem iz ruke tvoje primam svaku vrst smrti, koja tebi bude po volji i to sa svim njezinim tjeskobami, mukami i bolima. (Pio X. 9. ožujka 1904.)

Molitva za srećnu smrt.

O raspeti moj Otkupitelj, Gospodin Jezuš Krištuš! Za tvoju presvetu muku i smrt, za onu pregorku žalost,

koju si podnesao, kad se je presveta duša tvoja od presvetoga tiela tvoga dielila; smiluj se meni sada i u vrieme smrti moje. Usliši, o premilostivi Jezuš, uzdahe i prošnje skrušenoga srca moga; i u onom zadnjem času budi milostiv i milosrdan grješnoj duši mojoj, koju ponizno predajem u ruke tvoje.

A ti, Majko milosrgja, svih griešnika utočište i za Bogom jedino ufanje umirućih, blagoslovljena Majka Božja Marija, čuvaj me u svakom skušavanju i nevolji! Dogji mi u pomoć i utješi me u mojoj bolesti i pogibelji smrtnoj, da u pravoj vjeri, krepkom ufanju i u gorućoj ljubavi predragoga Sina tvoga sretno preminem; te s tobom i sa svimi Svetimi Gospodina Boga svoga svim srcem ljubim, hvalim, slavim sada i u vieke. Amen.

Molitva svetoj Barbari za srećnu smrt.

O sveta djevica Barbara! Kada si za svetu vjeru Jezuševu krvlju svojom svjedočila, onda je tebi premilo-

stivi Jezuš obećao, da oni, koji te zazivaju u pomoć, budu oslobogjeni od nagle i nepripravne smrti. Učini dakle, pomoćnica moja, da se Jezuš spomene prolivene djevičanske krvi i žarke ljubavi tvoje, te po dobrostivom obećanju svojem ne dopusti, da duša moja izagje iz tiela prije nego li se očisti pravom ispoviegju i presvetim se oltarskim sakramentom okriepi za put u vječnost. Amen.

Uzdahi umirućega.

Pomiluj me, Gospodine, po velikom milosrgju svojem. Otec nebeski, Bože, pomiluj me; u ruke tvoje predajem dušu svoju. Sine, Otkupitelju svieta, Bože, pomiluj me; u ruke tvoje predajem dušu svoju. Duh Sveti, pomiluj me; u ruke tvoje predajem dušu svoju.

Vjerujem u tebe i tebi, Bože, jer si neizmjerna mudrost i vječna istina.

Ufam se u neizmjerno milosrgje tvoje, Bože, jer si svemoguć i vjeran u obećanju svojem.

Iz ove ljubavi kajem se, Bože, za sve griehe svoje, jer sam uvriedio najveću i neizmjernu dobrotu tvoju.

Ljubim te više nego li sve druge stvari, Bože, jer si najveće i neizmjerno dobro.

Iz ove ljubavi k tebi ragje hoću sada umrieti, nego li tebe ikada uvriediti.

Jezuš, Sin Božji, milostiv budi griešnoj duši mojoj.

Ne spominjaj se, Gospodine, prestupka u mladosti mojoj i neznanja moga.

Ne othiti me, Gospodine, od lica svoga i ne postupaj s menom po griehu mojem.

O Jezuš, zveličenje onih, koji se ufaju u te; ja sam ciena presvete krvi tvoje, koju si za me istočio.

Postavi muku i smrt svoju megju sud svoj i dušu moju.

O Jezuš, k tebi uzdišem; reci duši mojoj: ja sam zveličenje tvoje.

Jezuš, Marija, Jožef, budite mi u pomoć: Vam predajem dušu svoju;

poradi ljubavi vaše želim trpjeti i umrieti.

Marija, majka milosti, majka milosrdnosti; ti me od neprijatelja brani i sada i na čas smrti sahrani.

Sveta Marija, Majka Božja, moli za me griešnika, sada i na čas smrti moje.

Sveti Mihaele Arkangjel, brani me u ovoj borbi, da ne propadnem na zadnjem sudu.

Angjel Božji, koji si čuvar moj, ti me prosvetljuj, čuvaj, upravljaj i ravnaj.

Vi sveti pomoćnici moji i sv. Jožef, sv. Dismus, sveti Kamilo, sveta Barbara, molite za me!

O preljubljeni Jezuš, u presvete rane tvoje, osobito u Presveto srce tvoje predajem dušu svoju.

O Jezuš, tebi živim, tebi umirem; neka bude volja tvoja!

O Jezuš moj, ja sam živ i mrtav tvoj.

Jezuš, Marija, Jožef!

Preporuka duše.

Gospodine, smiluj se.
Kristuš, smiluj se.
Gospodine, smiluj se!

Sveta Marija,
Svi sveti Angjeli i Arkangjeli,
Sveti Abel,
Cieli kor pravednih,
Sveti Abraham,
Sveti Ivan Krstitelj,
Sveti Jožef,
Svi sveti patriarhi i proroki,
Sveti Petar,
Sveti Pavel,
Sveti Andrija,
Sveti Ivan,
Svi sveti apoštoli i evangjelisti,
Svi sveti učeniki Gospodnji,
Svi sveti mladenci,
Sveti Štefan,
Sveti Lovro,
Svi sveti mučeniki,
Sveti Silvester,
Sveti Grgur,
Sveti Augustin,

moli (ili molite) za njega (za nju)!

Svi sveti biškupi i ispovjedniki,
Sveti Benedikt,
Sveti Francisko,
Sveti Kamilo,
Sveti Ivan od Boga,
Svi sveti redovniki i pustinjaki,
Sveta Marija Magdalena,
Sveta Lucija,
Sveta Barbara,
Sve svete djevice i udovice,
Svi sveti i svetice Božje,

moli (ili molite) za njega (za nju)!

Milostiv budi, oprosti mu, Gospodine!
Milostiv budi, oslobodi ga, Gospodine!

Od srditosti svoje,
Od pogibli smrtne,
Od zle smrti,
Od muka paklenih,
Od svakoga zla,
Od vlasti vražje,
Po rogjenju svojem,
Po križu i muki svojoj,
Po smrti i pokopu svojem,
Po slavnom uskrsnuću svojem,

oslobodi ga (ju), Gospodine!

Po čudesnom uzašašću svojem, | oslobodi ga (ju), Gospodine!
Po milosti Duha Svetoga utješitelja,
Na dan sudnji,

Mi grješniki, tebe molimo, usliši nas!
Da mu (joj) oprostiš, tebe molimo, usliši nas!

Ako je blizu izdahnuće, govori se ova molitva:

Dieli se, duša kršćanska, s ovoga svieta u ime Boga Oca svemogućega, koji te je stvorio; u ime Jezuša Kristuša, Sina Boga živoga, koji je za te mučen; u ime Duha Svetoga, koji je u te ulijan; u ime Angjela i Arkangjela, u ime Priestolja i Gospodstva, u ime Poglavarstva i Vlasti nebeskih, u ime Krjeposti, u ime Kerubina i Serafina; u ime patriarha i proroka; u ime svetih redovnika i pustinjaka, u ime svetih Djevica i sviju Svetaca i Svetica Božjih, neka bude danas u miru mjesto tvoje, prebivanje tvoje na svetom Sionu. Po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva.

Primi, Gospodine, slugu svoga u mjesto zveličenja, kojemu se ufa od milosrgja tvoga. Amen.

Oslobodi, Gospodine, dušu sluge svojega (ili službenice svoje) od svih pogibelji pekla i kazne i od svih teškoća. Amen.

Oslobodi, Gospodine, dušu sluge svojega, kako si oslobodio Enoka i Iliju od općenite smrti svieta. Amen.

Oslobodi, Gospodine, dušu sluge svojega, kako si oslobodio Nou od potopa, Abrahama iz Ura Haldejskoga, Joba od muka njegovih i ostale pravedne u starom zakonu od različnih nevolja. Amen.

Oslobodi, Gospodine, dušu sluge svojega, kako si oslobodio Petra i Pavla iz tamnice. Amen.

I kako si preblaženu Teklu, djevicu i mučenicu, oslobodio od triju najvećih muka, tako se dostoj osloboditi dušu ovoga sluge svojega i učini, da se s tobom veseli u blaženstvu nebeskoga dobra. Amen.

Molitva.

Preporučujemo ti, Gospodine, dušu sluge tvojega i molimo te, Gospodin Jezuš Kristuš, Otkupitelj svieta, da tu dušu, radi koje si milosrdno došao na zemlju, nju u krilo patriarka svojih uvedeš. Poznaj, Gospodine, stvorenje svoje, ne od drugih bogov stvoreno, nego od tebe samoga Boga živoga i istinitoga, jer nema drugoga Boga osim tebe. Razveseli, Gospodine, dušu njegovu pred licem svojim i ne spominji se starih njegovih grieha, koje je sila zločeste želje probudila, jer premda je sagriešio, ipak nije zatajio Oca i Sina i Duha Svetoga, nego je vjerovao, revnost Božju u sebi imao i vjerno se klanjao Bogu, koji je sve učinio.

Pomolimo se.

Grieha u mladosti njegovoj, molimo te, ne spominji se, Gospodine, nego po velikom milosrgju svojem spomeni se njega u slavi svjetlosti svoje! Neka mu se otvore nebesa, a

obvesele angjeli! Gospodine, primi slugu svojeg u kraljevstvo svoje! Neka ga primi sveti Mihael Arkangjel, koji je bio dostojan biti poglavar vojske nebeske! Neka dogju pred njega sveti angjeli Božji i odvedu ga u varoš nebeski Jeruzalem! Neka ga primi sveti Petar apostol, kojemu su od Boga predani ključi od kraljevstva nebeskoga! Neka mole za njega svi sveti i odabrani Božji, da dostojan bude doći u kraljevstvo nebesko, dopustivši mu Gospodin naš Jezuš Kristuš, koji s Ocem i s Duhom Svetim živi i kraljuje u vieke vieka. Amen.

Najposljednji uzdahi.

Klanjam ti se, Bože jedini, živi istiniti.

Vjerujem u te, vjekovita Istina.

Ufam se u te, neizmjerno Milosrgje.

Ljubim te više nego li sve stvari, poradi tebe, najveća i neizmjerna Dobrota.

Gospodine, kajem se iz ljubavi k tebi, kaj sam tebe, predragoga Boga, uvriedio.

Ne ću te nikad više uvriediti.

Jezuš, sin Davidov, smiluj mi se!

Gospodine, u ruke tvoje predajem dušu svoju.

Ne moja, preslatki Jezuš, nego tvoja volja neka bude!

Jezuš, zveliči me!

Jezuš, Marija, Jožef!

Majka Božja, spomeni se mene!

Sveti Angjeli Božji, branite me!

Svi sveci i svetice Božje, molite za me!

Gospodin Jezuš, primi dušu moju!

Jezuš, Jezuš, Jezuš!

Kad se odieli duša od tiela.

(Mole oni, koji su kod umiručega.)

Pomozite, Sveci Božji, dogjite u susret Angjeli Gospodnji, primajući dušu njegovu (njezinu), prinoseći ju pred lice Previšnjega.

Neka te primi Krist, koji te je po-

zvao, i u krilo Abrahamovo neka te povedu Angjeli.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine, i svjetlost vječna neka mu svieti. Gospodine, smiluj se! Kristuš, smiluj se! Gospodine, smiluj se! Otec naš...

V. I ne upeljaj nas u skušavanje,

R. Nego oslobodi nas od zla.

V. Pokoj vječni daruj mu (joj), Gospodine,

R. I svietlost vječna neka mu svietli.

V. Od vrata pekla

R. Izbavi, Gospodine, dušu njegovu (njezinu).

V. Neka počiva u miru.

R. Amen.

V. Gospodine, usliši molitvu moju,

R. I vapaj moj k tebi neka dogje.

V. Gospodin s vama,

R. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Tebi, Gospodine, preporučujemo dušu sluge tvojega (službenice tvoje), da preminuvši s ovoga svieta tebi živi

i koje griehe je po slabosti ljudskoj učinio, ti oproštenjem premilosrdne dobrote izbriši. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Pobožnost za duše u čistilištu.

Istina je svete vjere katoličke, da je čistilište, to jest mjesto, kamo idu duše onih, koji su preminuli u milosti Božjoj; ali imaju još trpjeti vremenite kazni (kaštige) za svoje griehe.

Pogledajmo malo u misli svojoj strahovite muke čistilišne. Tko će izbrojiti sve duše, koje već dugo vremena uzdišu u čistilištu, pa će još dugo teško uzdisati i gorko cviliti. S jedne strane su sretne ove duše. Pekla su se za uvieke oslobodile; sigurne su, da budu jednom došle u vječno blaženstvo; one su Bogu mile — i za uvieke zveličene. S druge pak opet strane veoma su tužne i nevoljne.

Uzdišu nevoljne, jer ih nemilo tišti breme mnogih nesavršenosti; moraju trpjeti vremenite kazni za oproštene već griehe; dugo još moraju boraviti u krutom progonstvu, daleko od premile domovine nebeske; za pokoru su osugjene, da gore u živom ognju.

Promotrimo ih samo u tom stanju, čujmo uzdisaje njihove, ganimo se na milosrgje, pogjimo im u pomoć: svetom misom, primanjem svetih šakramentov, molitvom,

oprostima, milostinjom, postom, trpljenjem i drugim kršćanskim djelima.

Pomagati dušam u čistilištu jest djelo velikoga milosrgja, a nam samim jako korisno. Oslobogjene duše iz čistilišta ne će na nas zaboraviti, nego će nam vratiti ljubav njima iskazanu.

Psalam 129. za duše mrtvih.

Iz dubine vapim k tebi, Gospodine: Gospodine, usliši glas moj.

Neka paze uha tvoja na glas moljenja mojega.

Ako pogledaš na griehe, Gospodine: Gospodine, tko će opstati?

Ali kod tebe je opraštanje, i radi zakona tvojega čekam te, Gospodine: čeka duša moja rieč njegovu.

Ufa se duša moja u Gospodina,

Jer je u Gospodinu milosrgje i obilno je u njemu otkupljenje.

I on će otkupiti Izraela od svih grieha njegovih.

V. Pokoj vječni daruj im, Gospodine,

R. I svjetlost vječna neka im svietli.

V. Od vrata pekla

R. Izbavi, Gospodine, duše njihove.
V. Neka počivaju u miru.
R. Amen.
V. Gospodine, usliši molitvu moju,
R. I vapaj moj k tebi neka dogje.

Molitva za sve vjerne mrtve.

Bože, stvoritelj i otkupitelj svih vjernih, dušam sluga i službenica svojih podieli otpuštenje svih grieha, da oproštenje, koje su uviek željele, pobožnim molbama postignu. Koji živiš i kraljuješ u vieke viekova. Amen.

Molitva za oca i mater.

Bože, koji si nam oca i mater poštovati zapoviedio, smiluj se milostivo duši oca i matere moje i otpusti im griehe, da ih ja u vječnom veselju vidim. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za braću i dobročinitelje.

Bože, djelitelj oproštenja i ljubitelj čovječanskoga zveličenja, prosimo milostivost tvoju, da našu braću, rogjake i dobročinitelje, koji su pre-

minuli s ovoga svieta, po zagovoru Blažene Marije Djevice sa svim svecima tvojim, od muka čistilišnih oslobodiš i u vječno blaženstvo milostivo primiš. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za jednoga mrtvoga.

Prikloni, Gospodine, uho svoje molbama našim, kojima milosrgje tvoje molimo, da dušu sluge svoga N., kojoj si zapoviedio s ovoga svieta preminuti, u okolinu mira i svietla postaviš, i s tvojim Svetima da bude zajedničar, zapoviediš. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za jednu mrtvu.

Molimo, Gospodine, po svojoj dobroti, smiluj se duši službenice svoje N., da od smrtnosti svučenu u diel vječnoga zveličenja postaviš. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Na dan smrti ili pokopa.

Bože, komu je vlastito pomilovati i oprostiti, tebe ponizno molimo za

dušu sluge svoga (ili službenice svoje) N., kojoj si zapoviedio danas s ovoga svieta preminuti, da ju ne predaš u ruke neprijatelju, niti zaboraviš do kraja; nego zapoviedi, da ju sveti Angjeli prime i u domovinu nebesku privedu, da, jer je u tebe vjerovala, ne podnosi kazni pekla, nego uživa vječno veselje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za one, koji počivaju u grobu.

Bože, čijim su se smilovanjem duše vjernih upokojile, slugam i službenicam svojim i svim, koji ovdje i svagdje u Kristu počivaju, daj milostivo oproštenje grieha, da od svake krivnje odriešeni s tobom se bez kraja raduju. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

V. Pokoj vječni daruj im, Gospodine,

R. I svietlost vječna neka im svietli!

V. Neka počivaju u miru.

R. Amen.

Ovako se govori poslie svake molitve za mrtve, a svaki se put za ova zadnja četiri retka dobiva oprost od 300 dana.

Oprosna molitva za duše u čistilištu.

Vječni Otec, prikazujem ti krv, muku i smrt Jezuša Krištuša, boli Blažene Djevice Marije i svetoga Jožefa, — za oproštenje svojih grieha, za oslobogjenje duša iz čistilišta i za obraćenje grješnika.

(100 dana oprosta, jedan put na dan.)

Druga oprosna molitva za duše u čistilištu.

Izmoli 5 Otecnaša i 5 Zdravih Marija, promatrajući kraj toga muku Jezušovo, pa onda kaži ovu molitvicu:

Tebe dakle molimo, svojim slugam pomozi, koje si dragocjenom krvlju svojom otkupio.

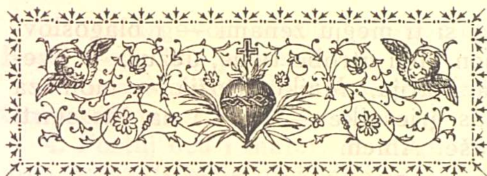
V. Pokoj vječni daruj im, Gospodine,

R. I svjetlost vječna neka im svietli!

V. Neka počivaju u miru!
R. Amen.

(300 dana oprosta — samo za pokojne — jedanput na dan, potpun oprost jedanput na mjesec.)

Molitve, koje treba da svaki katolik nauči.

Znamenje svetoga Križa.

U ime Oca † i Sina † i Duha Svetoga † Amen.

Molitva Gospodnja.

Otec naš, koji si na nebesih, — sveti se ime tvoje, — dogji kraljevstvo tvoje, — budi volja tvoja, — kako na nebu, tako i na zemlji. — Kruh naš svagdašnji daj nam danas — i otpusti nam duge naše, — kako i mi otpuštamo dužnikom našim — i ne upeljaj nas u skušavanje, — nego oslobodi nas od zla. Amen. —

Zdravo Marija, milosti puna! — Gospodin je s tobom, — blagoslovlje-

na si ti megju ženami — i blagoslovljen plod utrobe tvoje, Jezuš. — Sveta Marija, Majko Božja — moli za nas grješnike — sada i na čas smrti naše. Amen.

Vjerovanje apoštolsko.

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, — stvoritelja neba i zemlje. — I u Jezuša Kristuša, Sina njegova jedinoga, — Gospodina našega, — koji je začet po Duhu Svetom, — rogjen od Marije Djevice; — mučen pod Poncijem Pilatom, — raspet umro i pokopan; — sišao nad pekel, — treći dan uskrsnuo od mrtvih; — uzašao na nebesa, — sjedi na desnu Boga Oca svemogućega, — od onud hoće doći suditi žive i mrtve. — Vjerujem u Duha Svetoga, — svetu Cirkvu katoličku, — općinstvo svetih, — oproštenje grieha. — uskrsnuće tiela, — život vječni. Amen.

Deset zapovjedi Božjih.

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogov kraj mene. —

2. Ne izgovori imena Gospodina Boga svoga bez potrebe. —

3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodinov. —

4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji. —

5. Ne umori. —

6. Ne grieši bludno. —

7. Ne kradi. —

8. Ne govori krivoga svjedočanstva protiv bližnjega svoga. —

9. Ne poželi žene bližnjega svoga. —

10. Ne poželi nikakove stvari bližnjega svoga. —

Pet zapovjedi cirkvenih.

1. Svetkuj zapoviedane svetke. —

2. Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapoviedane svetke. —

3. Posti zapoviedane poste i u odregjene dane ne mrsi. —

4. Svake se godine najmanje jedamput ispoviedi — i okolo Vuzma se pričesti. —

5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrieme. —

Sedam svetih šakramentov.

1. Krst. —
2. Potvrda. —
3. Presveti oltarski šakrament. —
4. Pokora. —
5. Poslednje pomazanje. —
6. Sveti red. —
7. Ženidba. —

Sedam glavnih grieha.

1. Oholost. —
2. Skupost. —
3. Bludnost. —
4. Zavist. —
5. Neumjerenost u jelu i pilu. —
6. Srditost. —
7. Lienost. —

Dužnosti kršćanske.

Prva, bježi zlo duhovno ili grieh.

Druga, čini dobro ili drži zapoviedi Božje i živi kreposno. —

Čin vjere.

Vjerujem u te, Bože moj, — da si jedan jedini božanstvom, a troji osobama: — Otec, Sin i Duh Sveti. — Vjerujem, da je druga osoba, Sin Božji, — po kreposti Duha Svetoga čovjekom postao, — rodio se i sve nas otkupio, — da dogje suditi žive i mrtve, — da će dobre naplatiti s dikom nebeskom — a griešnike kazniti s mukama peklenskim. — Vjerujem nadalje sve, — kaj vjeruje i vjerovati uči sveta mati Cirkva rimokatolička. — A sve to vjerujem zato, jer si to navjestio ti, — o Bože, koji si neizmjerna mudrost i vječna istina, — koji ne možeš prevariti niti prevaren biti, jer sve znaš i vidiš. — O Bože, umnoži vjeru moju!

Čin ufanja.

Ufam se u te, premilosrdni Bože moj, — da mi hoćeš po zaslugama muke i smrti Jezuševe — i po mojim dobrim djelima, s pomoću tvojom učinjenima, — oprostiti sve griehe i dati

diku nebesku. — A to se ufam zato, — jer ti, svemogući Bože, — dati možeš, kaj si obećao — i u obećanju svojem stalan i vjeran jesi. — O Bože, objači ufanje moje! —

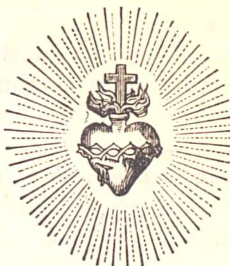
Čin ljubavi.

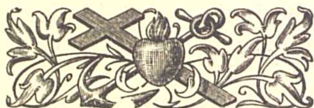
Ljubim te, Bože moj, svim srcem i dušom svojom nad sve, — i više nego samoga sebe, — jer si ti sam po sebi svake ljubavi dostojan, — i radi tebe ljubim bližnjega svoga kao samoga sebe. — O Bože, užgi ognjem ljubavi svoje srce moje, — te iz ove goruće prama tebi ljubavi jako se kajem, — da sam tebe neizmjerno dobro ikada uvriedio. Odurjavam sve griehe života svoga, — i to više nego ikoje drugo zlo. — O da te nikada nisam uvriedio! — Tvrdo obećajem, — da se hoću čuvati svakoga grieha — te volim umrieti, — nego ikojim griehom — osobito smrtnim uvriediti tebe, — najveće dobro. — A sve učinjene griehe — hoću po milosti tvojoj iskreno ispoviediti — i dostojnu za njih

pokoru učiniti. — Smiluj mi se dakle, svemogući Jezuš, — i budite mi na pomoć milostiva Marija i sveti Jožef! Amen.

Četiri zadnje stvari.

Smrt, sud, pekel i nebesko kraljevstvo. — »Čovjek, spomeni se gustokrat svojih zadnjih stvari — pak nećeš nikada sagriešiti.« (Cirkv. 7. 40.)

Kršćanski nauk.

Priredio: Ivan Kuhar.

UVOD.

1. Zakaj smo na svietu?

Na svietu smo zato, da Boga spoznamo, ljubimo, njemu služimo i tako u nebo dogjemo.

2. Kaj moramo činiti, da Boga spoznamo, ljubimo, njemu služimo i da se zveličimo?

Da Boga spoznamo, ljubimo, da njemu služimo i da se zveličimo, treba:

1. da vjerujemo, kaj je Bog objavio;
2. da činimo, kaj Bog zapovieda;
3. da upotrebljavamo sredstva milosti, koja je Bog za naše zveličenje naredio.

PRVI DIEL.

O vjeri.

3. Kaj moramo vjerovati, da se zveličimo?

Da se zveličimo, moramo vjerovati ono, kaj je Bog objavio.

4. Tko nas uči sve ono, kaj je Bog objavio?

Sve ono, kaj je Bog objavio, uči nas sveta Cirkva.

5. Iz česa nas uči sveta Cirkva sve ono, kaj je Bog objavio?

Sve ono, kaj je Bog objavio, uči nas sveta Cirkva iz Svetoga Pisma i iz usmene predaje.

6. Kaj je Sveto Pismo?

Sveto Pismo jesu knjige, koje su napisali ljudi rasvietljeni i nadahnuti od Duha Svetoga i koje Cirkva drži za rieč Božju.

7. Na koliko dielov dielimo Sveto Pismo?

Sveto Pismo dielimo na dva diela: na knjige staroga zakona i na knjige novoga zakona.

8. Kaj je u knjigama staroga zakona?

U knjigama staroga zakona je rieč Božja, koju je Bog ljudem naviestio prije dolaska Jezuša Kristuša.

9. Kaj je u knjigama novoga zakona?

U knjigama novoga zakona je rieč Božja, koju su Jezuš Kristuš i apoštoli naviestili.

10. Kaj je usmena predaja?

Usmena predaja je ona rieč Božja, koju su apoštoli naviešćali, ali ju niesu napisali.

O potrebi i svojstvima vjere.

11. Kaj kaže Jezuš Kristuš za onoga, koji ne će vjerovati, kaj je Bog objavio?

Za onoga, koji ne će vjerovati, kaj je Bog objavio, kaže Jezuš Kristuš: »Tko ne će vjerovati, onaj bude osugjen«.

12. Kako moramo vjerovati sve ono, kaj je Bog objavio?

Sve ono, kaj je Bog objavio, moramo tvrdo i stalno vjerovati.

13. Kada vjerujemo tvrdo?

Tvrdo vjerujemo, ako nikaj ne dvojimo o onom, kaj je Bog objavio.

14. Kada vjerujemo stalno?

Stalno vjerujemo, ako smo pripravni za vjeru pretrpiti sve, pa i istu smrt.

15. Je li je dosta samo srcem vjerovati?

Nije; nego moramo vjeru i djelom pokazati.

O pravoj vjeri.

16. U kojoj vjeri je sve ono, kaj je Bog objavio?

Sve ono, kaj je Bog objavio, je u kršćansko-katoličkoj vjeri.

17. Tko je dao ljudem kršćansko-katoličku vjeru?

Kršćansko-katoličku vjeru dao je ljudem Jezuš Kristuš, Gospodin naš.

18. Kojim znakom osobito pokazujemo, da smo kršćani katolici?

Da smo kršćani katolici, pokazujemo osobito znakom svetoga križa, to jest križanjem.

Opomena: Hvali Bogu za to, kaj si kršćanin katolik, te se nemoj nikad sramiti svoje katoličke vjere.

O vjerovanju apoštolskom.

19. U kojem je vjerovanju u kratko sve ono, kaj moramo vjerovati?

Sve ono, kaj moramo vjerovati, u kratko je u vjerovanju apoštolskom.

20. Na koliko dielov dielimo vjerovanje apoštolsko?

Vjerovanje apoštolsko dielimo na dvanaest dielov ili na dvanaest člankov.

PRVI ČLANAK.

Vjerovanje apoštolsko vidi na str. 224.

1. Bog i svojstva njegova.

21. Tko je Bog?

Bog je gospodar cieloga svieta i naš nebeski otac.

22. Od kada je Bog i kako dugo bude on?

Bog je uviek bio i uviek bude; Bog je vječan.

23. Gdje je Bog?

Bog je svagdje: na nebu, na zemlji i na svakom mjestu.

24. Zakaj ne vidimo Boga u našem sadašnjem životu?

U našem sadašnjem životu ne vidimo Boga zato, jer nema tiela; Bog je duh.

25. Kaj zna Bog?

Bog zna sve: on zna, kaj je bilo, kaj je sada i kaj bude, pak i to, kaj mi mislimo, ili potajno činimo.

26. Kaj može Bog učiniti?

Bog može učiniti sve, kajgod hoće; Bog je svemogući.

27. Kako Bog uregjuje sve na svietu?

Sve na svietu Bog uregjuje tako, da ono, kaj hoće, najbolje postigne; Bog je neizmjerno mudar.

28. Kaj Bog ljubi, a na kaj mrzi?

Bog ljubi samo dobro, a mrzi na zlo; Bog je neizmjerno svet.

29. Kaj čini Bog s onim, koji je dobar, a kaj čini s onim, koji je zločest?

Koji je dobar, onoga Bog naplaćuje, a koji je zločest, onoga kazni, kako zaslužuje; Bog je neizmjerno pravedan.

30. Kaj Bog čini grješniku, koji se obrati?

Grješniku, koji se obrati, Bog rado oprosti; Bog je neizmjerno milosrdan.

31. Kako nas Bog ljubi?

Bog nas neizmjerno ljubi: on nam uviek samo dobro hoće, i samo nam dobro čini; Bog je neizmjerno dobar.

Bog u tri osobe.

32. Je li je više nego jedan Bog?

Nije; samo je jedan Bog.

33. Koliko je osoba u Bogu?

U Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

34. Je li je svaka osoba Bog?

Jest; svaka je osoba Bog. Otac je Bog, Sin je Bog i Duh Sveti je Bog.

35. Pa je li ipak samo jedan Bog?

Jest; ove tri osobe su samo jedan Bog.

36. Zakaj su ove tri osobe samo jedan Bog?

Ove tri osobe zato su samo jedan Bog, jer sve tri imaju jednu te istu božansku narav.

37. Kako se zovu tri božanske osobe jednim imenom?

Tri božanske osobe zovu se jednim imenom presveto Trojstvo.

38. Kaj velimo, da je pojedince učinila svaka božanska osoba?

Velimo, da je Otac stvorio sviet, da je Sin otkupio ljude, a Duh Sveti, da ih posvećuje, akoprem su sve tri osobe to učinile.

O stvaranju i upravljanju svieta.

39. Tko je stvorio sviet?

Sviet je stvorio Bog svojom svemogućom voljom.

40. Kaj je to stvoriti?

Stvoriti je nekaj iz ničesa načiniti.

41. Kako je Bog stvorio sviet?

Bog je samo hotio, da bude, i sve je postalo.

42. Zakaj je Bog stvorio sviet?

Bog je stvorio sviet sebi na slavu, a nam na dobro.

43. Kaj čini Bog još i sada za sviet?

Bog se i sada skrbi za sviet, to jest on uzdržava i upravlja sviet.

44. Za koga se Bog osobito brine?

Bog se osobito brine za ljude; on nam daje svako dobro za tielo i dušu.

45. Zakaj nam Bog daje svako dobro?

Bog nam daje svako dobro, jer je on naš predobar Otac.

O angjelima.

46. Koji su najplemenitiji stvorovi Božji?

Najplemenitiji stvorovi Božji su angjeli i ljudi.

47. Kaj su angjeli?

Angjeli su duhovi, koji imaju razum i slobodnu volju, a tiela nemaju.

48. Kakvi su bili angjeli, kad ih je Bog stvorio?

Kad je Bog angjele stvorio, bili su svi dobri i srećni.

49. Je li su svi angjeli ostali dobri i srećni?

Svi angjeli nisu ostali dobri i srećni, nego su mnogi sagriešili, pa su zato

došli u pekel: ovi se zovu nečisti duhi ili vragi.

50. Je li su svi angjeli postali zločesti?

Nisu; mnogi su ostali dobri i ove dobre je Bog naplatio vječnim blaženstvom.

51. Kakovi su dobri angjeli nam?

Dobri angjeli imaju nas rado; zato nam čuvaju tielo i dušu, moliju se za nas i opominjaju nas na dobro.

52. Kako se zovu oni angjeli, koji nas čuvaju?

Oni angjeli, koji nas čuvaju, zovu se sveti angjeli čuvari.

53. Kaj smo dužni svojemu angjelu čuvaru?

Mi smo dužni svojega angjela čuvara poštovati, njemu zahvalni biti i njegove opomene poslušati.

54. Kakovi su nam zli duhovi?

Zli duhovi nas mrze, zavidni su nam i navagjaju nas na zlo, da i mi dogjemo u pekel.

55. Kaj moramo činiti, kad nas zločesti duh navodi na zlo?

Kad nas zločesti duh navodi na zlo, moramo prositi pomoć od Boga, a skušavanje moramo od sebe odbijati.

O prvim ljudima.

56. Koji su bili prvi ljudi?

Prvi ljudi su bili Adam i Eva.

57. Kako je Bog stvorio Adama?

Bog je stvorio Adama tako, da mu je načinio od zemlje tielo i udahnuo mu je neumrlu dušu.

58. Od česa se sastoji čovjek?

Čovjek se sastoji od tiela i duše.

59. Komu je slična duša čovječja?

Duša čovječja je slična Bogu.

60. Po čemu je duša naša slična Bogu?

Duša naša je slična Bogu po tomu:
1. Kaj ima razum i slobodnu volju.
2. Kaj je neumrla.

61. Je li duša umre?

Duša ne umre nikada; ona je neumrla.

62. Kaj su Adam i Eva nam?

Adam i Eva su nam naši praroditelji.

63. Kako je Bog svoju ljubav osobito pokazao našim praroditeljem?

Bog je svoju ljubav osobito pokazao našim praroditeljem tim, da ih je milošću posvećujućom posvetio, uzeo ih je za svoju djecu i odredio ih je za nebesko blaženstvo.

64. Je li su naši praroditelji ove dare dobili samo za sebe?

Niesu; ove dare su dobili oni i za svu svoju djecu.

65. Gdje su stanovali naši praroditelji?

Naši praroditelji su stanovali u raju zemaljskom.

66. Kako je bilo našim praroditeljima u raju zemaljskom?

Našim praroditeljima u raju zemaljskom bilo je jako dobro; srećno su živjeli, nikaj nisu trpjeli i ne bi nikad trebali umrieti.

O griehu naših praroditelja.

67. Kaj je pomutilo sreću našim praroditeljem?

Sreću našim praroditeljem je pomutio grieh, koji su oni načinili.

68. Kako su sagriešili naši praroditelji?

Naši praroditelji sagriešili su, kaj nisu slušali Boga, nego su jeli od zabranjenoga sada.

69. Kako je Bog kaznio naše praroditelje za učinjeni grieh?

Bog je za učinjeni grieh kaznio naše praroditelje tako, 1. da su izgubili milost Božju i tako nisu mogli dojti u nebesko blaženstvo; 2. da im je razum potamnio, a volja njihova se nagnula na zlo; 3. da su morali mnogo trpjeti i napokon umrieti.

70. Je li je grieh naših praroditelja naškodio samo Adamu i Evi?

Grieh naših praroditelja naškodio je svim ljudem.

71. Kako je grieh naših praroditelja naškodio svim ljudem?

Grieh naših praroditelja naškodio

je svim ljudem tako, da grieh i kazna prelazi na svakoga čovjeka, pa se svaki s ovim griehom rodi na sviet.

72. Kako se zove grieh, koji od praroditelja naših prelazi na svakoga čovjeka?

Grieh, koji od praroditelja naših prelazi na svakoga čovjeka, zove se istočni grieh.

73. Na koga nije prešao istočni grieh?

Istočni grieh nije prešao jedino na blaženu Djevicu Mariju.

75. Kaj bi bilo od ljudi, da se nije Bog njim smilovao?

Da se nije Bog ljudem smilovao, ne bi ljudi nikada mogli dojti u nebo.

76. Kako se je Bog smilovao ljudem?

Bog je obećao i poslao Otkupitelja, da ljude otkupi od grieha i da ih zveliči.

77. Kako dugo su morali ljudi čekati na Otkupitelja?

Ljudi su morali čekati na Otkupitelja od prilike četiri tisuće (4000) godina.

DRUGI ČLANAK.

78. Tko je otkupio sviet?

Sviet je otkupio Jezuš Krištuš.

79. Odkud znamo, da je Jezuš naš Otkupitelj?

Da je Jezuš naš Otkupitelj, to znamo odatle, jer se je na njem sve ispunilo, kaj su proroki o Otkupitelju prorekli.

80. Kaj su proroki prorekli o Otkupitelju?

Proroki su osobito prorekli:

1. kada i gdje se bude Otkupitelj rodio,

2. kako bude živio, trpio i umro,

3. da bude uskrsnuo od mrtvih i da bude na nebo uzašao,

4. da bude osnovao svetu Cirkvu, koja bude trajala do konca svieta.

81. Tko je Jezuš Kristuš?

Jezuš Kristuš je druga božanska osoba, jedinorodjeni Sin Božji, koji je za nas čovjek postao.

82. Kaj znači ime »Jezuš«?

Ime »Jezuš« znači Otkupitelj ili Zveličitelj.

83. Kaj znači rieč »Kristuš«?

Rieč »Kristuš« znači Pomazanik.

84. Zakaj se Jezuš zove »Pomazanik«?

Jezuš se zove Pomazanik zato, jer su u starom zavjetu proroke, svećenike i kralje mazali uljem, a Jezuš je naš najveći prorok, svećenik i kralj.

85. Je li smo i mi djeca Božja?

I mi smo djeca Božja, ali ne po naravi i od vieka, kak Jezuš Kristuš, nego smo samo po milosti posinjeni.

86. Tko nam svjedoči, da je Jezuš Kristuš Sin Božji i pravi Bog?

Da je Jezuš Kristuš Sin Božji i pravi Bog, to svjedoči:

1. Bog Otac;

2. sam Jezuš, te je to s čudesi i proročanstvi dokazao.

TREĆI ČLANAK.

87. Kaj znači to, da je Sin Božji čovjek postao?

Da je Sin Božji čovjek postao, to znači, da je po jakosti Duha Svetoga uzeo tielo i dušu, kako i mi ljudi imamo.

88. Je li dakle Sin Božji pravi čovjek?

Jest, on je i pravi čovjek.

89. Tko je mati Jezuša Kristuša?

Mati Jezuša Kristuša je blažena Djevica Marija.

90. Tko je bio hranitelj Jezuša Kristuša?

Hranitelj Jezuša Kristuša bio je sv. Jožef, zaručnik blažene Djevice Marije.

91. Zakaj je Sin Božji postao čovjek?

Sin Božji je postao čovjek zato:
1. da nas uči riečju i primjerom;
2. da može za nas trpjeti i umrieti.

92. Gdje se je rodio Jezuš?

Jezuš se rodio u Betlehemu, u štalici.

93. Tko je došao prvi pokloniti se djetetu Jezušu?

Prvi su došli pobožni pastiri iz okolice, a zatim tri mudraca ili tri kralja od istoka.

Kada je Jezuš četrdeset dana bio star, onda ga je Marija prikazala u cirkvi Bogu; poslie toga su sv. Jožef i Marija s Jezušom pobjegli u Egipat, jer je kralj Herodeš Jezuša umoriti hotio.

94. Gdje je živio Jezuš, kad se je povratio iz Egipta?

Živio je u Nazaretu, pa se zato i zove Jezuš Nazarenski.

95. Kamo je išao Jezuš, kad mu je bilo dvanaest godina?

Kad je Jezušu bilo dvanaest godina, išao je s Marijom i Jožefom u Jeruzalem i tam je tri dana ostao u cirkvi.

96. Kad je počeo Jezuš naučavati?

Jezuš je počeo naučavati u tridesetoj godini.

97. Kaj je naučavao Jezuš?

Jezuš je naučavao sve, kaj moramo vjerovati i činiti, da se zveličimo.

Jezuš je naučavao 3 godine. Knjige, u kojima je napisan život i nauk Jezušov, zovu se »evangjelje«.

ČETVRTI ČLANAK.

98. Kaj je trpio Jezuš za nas?

Jezuš je mnogo trpio za nas: 1. na gori Maslinskoj se krvavim znojem znojio; 2. bio je bičevan; 3. bio je trnjem krunjen; 4. teški križ je nosio; 5. na gori Kalvariji bio je na križ raspet.

Jezuš je bio raspet na veliki petak, a odsudio ga je na smrt Poncije Pilat. Jezuš nije morao za nas trpjeti i umrieti, nego se je on od svoje volje za nas žrtvovao Bogu.

99. Zakaj je Jezuš trpio i umro?

Jezuš je trpio i umro: 1. da nas otkupi od grieha i od vječnoga prokletstva; 2. da opet zadobimo milost od Boga i da dogjemo u kraljevstvo nebesko.

100. Za čije griehe je Jezuš trpio i umro?

Jezuš je trpio i umro za griehe cieloga svieta, za istočni grieh i za sve druge griehe.

PETI ČLANAK.

101. Kad je Jezuš umro, kamo je otišla duša njegova?

Kad je Jezuš umro, duša njegova je otišla u pretpekel, gdje su duše preminulih pravednika čekale na otkupljenje.

102. Zakaj je duša Jezuševa otišla u pretpekel?

Duša Jezuševa je otišla u pretpekel zato, da pravednim dušam donese veseli glas o njihovom otkupljenju.

103. Kaj je Jezuš učinio treći dan poslie svoje smrti?

Treći dan poslie smrti Jezuš je tielo svoje opet sjedinio s dušom svojom, te je slavno ustao iz groba.

* Jezuš je ustao iz groba u nedjelju (na Vuzem) i ostao je još 40 dana na zemlji, te se je više puta pokazao svojim apoštolom.

ŠESTI ČLANAK.

104. Kaj je učinio Jezuš četrdeseti dan poslie svoga uskrsnuća?

Jezuš je četrdeseti dan poslie svoga uskrsnuća izveo učenike svoje na

goru Maslinsku, pa se je pred njimi uzdignuo na nebo.

105. Kaj znače rieči »sjedi na desnu Boga Oca svemogućega«?

Rieči: »Sjedi na desnu Boga Oca svemogućega« znače, da Jezuš i kano čovjek ima diel u moći i slavi Božjoj.

SEDMI ČLANAK.

106. Kad bude Jezuš opet došao?

Jezuš bude opet došao na svršetku svieta.

107. Zakaj bude Jezuš došao na svršetku svieta?

Jezuš bude došao na svršetku svieta zato, da sudi sve ljude.

108. Kako se zove sud, koji bude na svršetku svieta?

Sud, koji bude na svršetku svieta, zove se općeniti sud ili sudnji dan.

* Na sudnjem danu bude Jezuš dobre postavio na desnu stran, a zle na lievu i očitovao bude svim, kaj su mislili, govorili i činili.

109. Kako bude Jezuš na sudnji dan govorio dobrim?

Jezuš bude na sudnji dan govorio dobrim ovako: »Hodite, blagosloveni Oca mojega, primite kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od početka svieta«.

110. Kaj bude Jezuš rekao zlima?

Jezuš bude zlima rekao: »Idite od mene, prokleti, u oganj vječni«.

111. Poslie sudnjega dana kamo budu došli dobri, a kamo zli?

Poslie sudnjega dana dobri budu došli u nebo, a zli u pekel.

OSMI ČLANAK.

112. Tko je Duh Sveti?

Duh Sveti je treća božanska osoba, s Ocem i Sinom zajedno pravi Bog.

113. Kada je Duh Sveti došao nad apoštole i u Cirkvu?

Duh Sveti došao je nad apoštole i u Cirkvu deseti dan po Jezušovom uzašašću na nebo.

* Svetak dolaska Duha Svetoga slavimo na Trojake. Duh Sveti je došao nad apoštole u slici gorućih jezika; to znači, da im je donesao rasvetljenje i goruću ljubav. Kod krštenja Jezuševa pojavio se Duh Sveti u slici goluba.

114. Zakaj je došao Duh Sveti?

Duh Sveti je došao zato, da djeluje u duši čovjeka i u Cirkvi do svršetka svieta.

115. Kako djeluje Duh Sveti u Cirkvi?

Duh Sveti djeluje u Cirkvi tako, da ju nevidljivo uči i ravna.

116. Kako djeluje Duh Sveti u duši čovjeka?

Duh Sveti djeluje u duši čovjeka tako, da ga na dobro pomaže i posvećuje.

DEVETI ČLANAK.

117. Kaj je Cirkva katolička?

Cirkva katolička je društvo kršćana katolika na cieloj zemlji, kojim je vidljivi vrhovni glavar sveti Otac papa.

118. Tko je osnovao Cirkvu katoličku?

Cirkvu katoličku je osnovao Jezuš Kristuš.

Jezuš je najprije naučavao vjeru kršćansku i sakupljao je vjernike oko sebe, onda je svojim vjernikom dao vidljivoga glavara i druge poglavare i tako je osnovao Cirkvu katoličku.

119. Tko je nevidljivi glavar Cirkve?

Nevidljivi glavar Cirkve jest sam Jezuš Kristuš.

120. Koga je Jezuš postavio Cirkvi za vidljivoga glavara?

Jezuš je postavio Cirkvi za vidljivoga glavara svetoga Petra apoštola.

* Svako uregjeno vidljivo društvo (općina, fara) mora imati vidljivoga glavara; zato je i Jezuš dao Cirkvi katoličkoj vidljivoga glavara.

121. Kojim riečima je Jezuš obećao, da će sv. Petra postaviti za glavara Cirkvi?

Da će Jezuš svetoga Petra postaviti za glavara Cirkvi, to je obećao ovim riečima:

1. »Ti si Petar i na toj stieni budem sazidao Cirkvu svoju.«

2. »Tebi ću dati ključe kraljevstva nebeskoga. Kajgod svezeš na zemlji, bude svezano i na nebu, i kajgod razriešiš na zemlji, bude razriešeno i na nebu.«

* Petar je grčka rieč, a hrvatski znači pećina ili stiena.

* »Ključi kraljevstva nebeskoga« znače najvišu vlast u Cirkvi. Ovu vlast je Jezuš dao svetomu Petru.

122. Kojim riečima je Jezuš postavio svetoga Petra za glavara Cirkvi?

Jezuš je postavio svetoga Petra za glavara Cirkvi ovim riečima: Pasi jaganjce moje... Pasi ovce moje.

Jaganjci znače »vjernike«, a ovce znače »biskupe«.

123. Za koja vremena i za koga je Jezuš osnovao Cirkvu?

Jezuš je osnovao Cirkvu za sva vremena i za sve ljude.

Jezuš je kazao: »Naučavajte sve narode... i evo ja sam s vami sve dane do svršetka svieta«.

124. Tko je po smrti sv. Petra vidljivi glavar Cirkve?

Po smrti sv. Petra vidljivi glavar Cirkve je rimski biskup, to jest sveti Otac papa.

Sveti Petar bio je biskup u gradu Rimu, pa je u Rimu i umro; zato je i nasljednik svetoga Petra uviek rimski biskup.

Sveti Otac papa je namjesnik Jezušov na zemlji; radi njegove svete službe zovemo ga svetim Ocem. (»Papa« znači hrvatski otac.)

125. Koga je Jezuš odredio, da pod ravnanjem sv. Petra budu poglavari Cirkve?

Jezuš je apoštole odredio, da pod ravnanjem svetoga Petra budu poglavari Cirkve.

126. Koji su sada poglavari Cirkve?

Poglavari Cirkve jesu sada nasljedniki apoštola, to jest biskupi Cirkve katoličke.

127. Tko pomaže biskupom u vršenju njihove svete službe?

Biskupom u vršenju njihove svete službe pomažu svećeniki.

* I svećeniki su donekle nasljedniki apoštola.

* Pojedine župe (fare) ravnaju duhovni pastiri ili župniki. Župnikom na pomoć jesu duhovni pomoćniki ili kapelani.

128. Koliko je Cirkvi osnovao Jezuš Kristuš?

Jezuš Kristuš je osnovao samo jednu Cirkvu.

* Jezuš Kristuš je uviek govorio samo o jednoj Cirkvi, jer je samo jedna prava vjera, zato i ne može biti više nego jedna prava Cirkva.

129. Po čemu možemo prepoznati Cirkvu Jezuša Kristuša?

Cirkvu Jezuša Kristuša možemo prepoznati po tom, kaj je: 1. jedna, 2. sveta, 3. katolička ili općenita, 4. apoštolska.

* Ove znake mora imati prava Cirkva Kristušova.

130. Koja je ta jedna, sveta, općenita i apoštolska Cirkva, koju je Kristuš Gospodin osnovao?

Ta jedna, sveta, općenita i apoštolska Cirkva, koju je Kristuš Gospodin osnovao, jest rimokatolička Cirkva.

131. Zakaj je Jezuš osnovao Cirkvu?

Jezuš je osnovao Cirkvu zato, da vodi ljude u vječno blaženstvo.

132. Kako vodi sveta Cirkva ljude u vječno blaženstvo?

Sveta Cirkva vodi ljude u vječno blaženstvo ovako: 1. naučava ih u pravoj vjeri, 2. daje im spasonosne zapoviedi, 3. dieli im svete sakramente.

133. Tko naučava u Cirkvi katoličkoj pravu vjeru?

U Cirkvi katoličkoj naučava pravu vjeru Cirkva naučavajuća.

134. Tko je u Cirkvi naučavajućoj?

U Cirkvi naučavajućoj je sveti Otac papa i s njim sjedinjeni biskupi.

* Cirkva naučavajuća je nepogrješiva. Svi članovi Cirkve, koji ne pripadaju u naučavajuću Cirkvu, jesu Cirkva slušajuća.

135. U čem ne može pogriešiti naučavajuća Cirkva?

Naučavajuća Cirkva ne može pogriešiti u nauku vjere i ćudoregja.

* U nauku vjere i ćudoregja nalazi se ono, kaj moramo vjerovati i činiti, da se zveličimo.

136. Zakaj ne može naučavajuća Cirkva pogriešiti u nauku vjere i ćudoregja?

Cirkva naučavajuća ne može pogriešiti u nauku vjere i ćudoregja zato, jer Jezuš ne ostavlja svoju Cirkvu i jer Duh Sveti takaj ostaje s Cirkvom do vieka, kako je to sam Kristuš, Gospodin naš, obećao.

137. Kaj kaže Krist Gospodin za onoga, koji ne mari za nauku Cirkve?

Koji ne mari za nauku Cirkve, za onoga Krist Gospodin kaže: »Tko ne sluša Cirkvu, neka ti bode kao poganin.«

138. Kakov grieh čini onaj, koji ostavi katoličku Cirkvu?

Koji ostavi katoličku Cirkvu, onaj zataji Jezuša Kristuša i zato učini jako veliki grieh.

* Jezuš Kristuš je kazao svojim učenikom: »Tko vas sluša, mene sluša; i tko vas mrzi, mene mrzi«.

Općinstvo svetih.

139. U čem se sastoji općinstvo svetih?

Općinstvo svetih sastoji se u tom, kaj su živi i pokojni vjerniki Cirkve združeni, te se moreju med sobom pomagati.

140. Koji spadaju u općinstvo svetih?

U općinstvo svetih spadaju:

1. kršćani katoliki na zemlji, to jest Cirkva vojujuća;
2. duše, koje trpe u čistilištu, to jest Cirkva trpeća;
3. blaženi na nebu, to jest pobjedonosna Cirkva.

141. Kako nam pomažu blaženi na nebu?

Blaženi na nebu nam pomažu tako, da se za nas mole.

* Mi štujemo blažene na nebu, pak ih molimo za njihovu pomoć. Svetak Svih Svetih jest 1. novembra.

142. Kako možemo pomagati dušam, koje trpe u čistilištu?

Dušam, koje trpe u čistilištu, možemo pomagati molitvom, dobrim dje-

lima, oprostima, a najviše svetom misom.

* Na večer poslie pozdravljenja se obično molimo za pokojne. U svetoj misi molimo za njih poslie podizanja.

143. Kako se mogu med sobom potpomagati kršćani katoliki, koji živu na zemlji?

Kršćani katoliki, koji živu na zemlji, mogu se med sobom potpomagati svetim misama, molitvama i dobrim djelima.

DESETI ČLANAK.

144. Kaj uči vjerovanje apoštolsko o oproštenju grieha?

O oproštenju grieha uči vjerovanje apoštolsko, da u Cirkvi katoličkoj možemo dobiti oproštenje svih griehov.

* Grieh, koji čovjek načini, se oprosti u sakramentu pokore.

JEDANAESTI ČLANAK.

145. Kaj biva, kad čovjek umira?

Kad čovjek umira, duša se rastaje od tiela i tielo se povraća u zemlju.

146. Do kada ostane tielo čovječje u zemlji?

Tielo čovječje ostane u zemlji do svršetka svieta.

147. Kaj bude s tielom čovječjim na svršetku svieta?

Na svršetku svieta bude Bog tielo (čovječje) s dušom opet sjedinio i zato budu mrtvi opet oživjeli.

* Svi budemo oživjeli sa svojim tielom; ali ne ćemo svi imati jednako tielo. Dobri će imati liepo tielo; a zli odurno.

DVANAESTI ČLANAK.

148. Kaj će biti s dušom, kad umremo?

Kad umremo, Bog će duši odmah suditi.

* Po smrti Bog će duši našoj suditi o tom, kaj smo mislili, govorili, činili ili propustili.

149. Kako se zove sud, koji bude poslie smrti?

Sud, koji bude poslie smrti, zove se posebni sud.

150. Kamo ide duša poslie posebnoga suda?

Poslie posebnoga suda ide duša ili u nebo ili u čistilište ili u pekel.

151. Koji budu došli u nebo?

U nebo budu došli dobri, koji nemaju nikakvoga grieha i koji ne zaslužuju kaznu.

152. Kako naplaćuje Bog dobre u kraljevstvu nebeskom?

U kraljevstvu nebeskom Bog dobre naplaćuje prevelikim blaženstvom; oni gledaju Boga, kakov je, pa su u vječnoj ljubavi s njim sjedinjeni.

153. Koji budu došli u čistilište?

U čistilište budu došli oni, koji su u malom griehu ili koji još zaslužuju vremenitu kaznu.

154. Kako dugo ostaje duša u čistilištu?

U čistilištu ostaje duša tako dugo, dok se od grieha ne očisti.

155. Koji budu došli u pekel?

U pekel budu došli zli, koji su umrli u smrtnom griehu.

156. Kako kazni Bog zle u peklu?

Zle u peklu kazni Bog vječnim mukama; oni ne moreju nikada vidjeti Boga i muče se u vječnom ognju.

* Smrt, sud, nebo i pekel jesu zadnje stvari čovjeka.

157. Kaj znači rieč »Amen« na završetku vjerovanja apoštolskoga?

Rieč »Amen« na završetku vjerovanja apoštolskoga znači: »tako neka bude«, »tako je«, to jest, da čvrsto vjerujemo sve ono, kaj je u vjerovanju apoštolskom.

DRUGI DIEL.

O zapoviedima.

Da se zveličimo, treba drugo: da činimo ono, kaj Bog zapovieda.

1. Je li dosta za zveličenje samo vjerovati, kaj je Bog objavio?

Za zveličenje nije dosta samo vjerovati, kaj je Bog objavio, nego moramo i činiti, kaj Bog zapovieda.

* Jezuš je nekom mladiću ovako rekao: »Ako hoćeš da dogješ u život, drži zapoviedi«.

Glavna zapovied.

2. Kako glasi glavna zapovied, u kojoj su sve druge?

Glavna zapovied, u kojoj su sve druge, glasi ovako:

1. »Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim i svom dušom svojom, svom misli svojom i svom jakošću svojom.«

2. »Ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe.«

3. Kaj nam nalaže glavna zapovied?

Glavna zapovied nam nalaže, da ljubimo Boga nad sve drugo, a bližnjega svoga da ljubimo kao sami sebe.

4. Kada ljubimo Boga nad sve drugo?

Boga ljubimo nad sve drugo, ako činimo ono, kaj je Bogu drago i ako smo pripravni prije sve izgubiti pa i umrieti, nego li Boga teškim griehom uvriediti.

5. Zakaj moramo ljubiti Boga nad sve drugo?

Boga moramo ljubiti nad sve drugo:

1. jer je Bog neizmjerno dobar i svake ljubavi vriedan;

2. jer od njega dobivamo svako dobro.

* Često, a osobito, ako te kaj napastuje na zlo, uzdahni k Bogu ovako: želim radie umrieti, nego li uvriediti tebe, predobri Bože moj.

O pravoj ljubavi prema samomu sebi i prema bližnjemu.

6. Kad ljubimo sami sebe pravo?

Sami sebe pravo ljubimo, kad se više brinemo za zveličenje svoje duše, nego li za vremenito dobro.

7. Tko je naš bližnji?

Naš bližnji je svaki čovjek i prijatelj i neprijatelj.

8. Kad ljubimo bližnjega svojega kao sami sebe?

Bližnjega svojega ljubimo kao sami sebe, kad mu činimo sve ono, kaj hoćemo, da on nam čini.

* Jezuš kaže: Sve, kaj hoćete, da ljudi čine vam, činite vi i njim.

9. Zakaj smo dužni ljubiti svakoga čovjeka?

Svakoga čovjeka dužni smo ljubiti

zato, jer to Bog zapovieda, i jer je svaki čovjek diete Božje.

10. Zakaj smo dužni ljubiti i neprijatelja svoga?

I neprijatelja svojega smo dužni ljubiti zato, jer je i on naš bližnji, i jer je Krist Gospodin naš napose zapovjedio, da ljubimo neprijatelje svoje.

11. Kak osobito pokazujemo, da ljubimo bližnjega svojega?

Da ljubimo bližnjega svojega, to pokazujemo osobito, ako mu iskazujemo tjelesna i duhovna djela milosrgja.

* Tjelesna djela milosrgja jesu:

1. gladne nahraniti, 2. žedne napojiti, 3. gole odjenuti, 4. putnike na stan primiti, 5. sužnje otkupiti, 6. bolestne pohoditi, 7. mrtve pokopati.

* Duhovna djela milosrgja jesu:

1. grješnike pokarati, 2. neznajuće poučiti, 3. dvojećim dobar nauk dati, 4. tužne utješiti, 5. krivicu strpljivo podnositi, 6. uvrediteljem oprostiti, 7. za žive i mrtve Boga moliti.

* Jezuš kaže: »Blago milosrdnim, jer će oni milosrgje postignuti«.

Deset zapoviedi Božjih.

12. U kojih zapoviedih se opširnije razlažu dužnosti naše prema Bogu i ljudem?

Dužnosti naše prema Bogu i ljudem razlažu se opširnije u deset zapoviedih Božjih.

(Deset zapoviedi Božjih su na strani 224.)

* Bog je proglasio deset zapoviedi narodu izraelskomu na gori Sinaju, i predao ih je Mojzešu napisane na dvie kamenite ploče. Danas se nalaze ove zapoviedi u Svetom Pismu.

P r v a z a p o v i e d B o ž j a.

»Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogov kraj mene.«

13. Kaj zapovieda Bog u prvoj zapoviedi?

U prvoj zapoviedi zapovieda Bog, da u njega vjerujemo, u njega se ufamo, njega ljubimo i njemu se klanjamo.

14. Tko grieši proti vjeri?

Proti vjeri grieši: 1. tko ne mari za vjerske istine, ili o njima svojom

krivnjom dvoji; 2. tko govori proti priznatim istinam vjere ili vjeru zataji.

15. Kaj je osobito pogibeljno za našu vjeru?

Za našu vjeru osobito je pogibeljno, ako slušamo ili čitamo ono, kaj je protivno vjeri katoličkoj.

16. Kaj se moramo ufati od Boga?

Od Boga se moramo ufati, da nam bude dao vječno blaženstvo i sve ono, kaj je potrebno, da vječno blaženstvo postignemo.

* Mi se možemo ufati, da će nam Bog dati i zemaljske stvari, u koliko su potrebne za naše blaženstvo i ne prieče naše vječno zveličenje.

17. Tko grieši proti ufanju?

Proti ufanju grieši: 1. tko se ne ufa, da mu bude Bog oprostio griehe i da mu bude na pomoć; 2. tko se previše ufa.

18. Tko grieši proti ljubavi prema Bogu?

Proti ljubavi prema Bogu grieši, tko ne obdržava zapoviedi Božje, ili tko mrmlja proti odredbi Božjoj.

19. Kad se klanjamo Bogu?

Bogu se klanjamo, kad ga onako štujemo, kako treba da štujemo našega najvećeg Gospodina.

* Kad u Boga vjerujemo, u njega se ufamo i njega ljubimo, onda mu se klanjamo nutarnjim načinom.

Bogu se možemo klanjati i vanjskim načinom.

20. Kad se klanjamo Bogu vanjskim načinom?

Bogu se klanjamo vanjskim načinom, kad idemo k službi Božjoj, pobožno sklapamo ruke, prigibljemo koljena itd.

21. Zakaj se moramo Bogu i vanjskim načinom klanjati?

Bogu se moramo i vanjskim načinom klanjati, jer je Bog stvorio tielo i dušu, pa oboje treba da ga štuje i da mu se klanja.

22. Tko učini svetogrgje?

Svetogrgje učini, tko nedostojno primi koji sakramenat ili tko pogrdi Bogu posvećena mjesta, stvari i osobe.

23. Tko grieši praznovjerjem?

Praznovjerjem grieši, tko nekoj stvari pripisuje takovu tajnu moć, kakvo joj Bog nije dao.

* Praznovjerje je na primjer: bacati karte, proricati iz ruke, misliti, da je petak nesretni dan, udariti s mrtvim o prag, kad ga nose iz kuće...

24. Tko je krivobožac?

Krivobožac je onaj, koji neko stvorenje drži za Boga, pa mu se klanja, kako to pogani čine.

O štovanju svetih.

25. Kaj uči Cirkva katolička o štovanju svetih?

Cirkva katolička uči o štovanju svetih, da je pravo i spasonosno štovati svete.

26. Zakaj štujemo svete?

Svete štujemo zato: 1. jer su kreposno živjeli; 2. jer ih je sam Bog proslavio.

27. Koga štujemo izmed svetih najviše?

Izmed svetih štujemo najviše blaženu Djevicu Mariju.

28. Zakaj štujemo izmeđ svetih najviše blaženu Djevicu Mariju?

Izmeđ svetih štujemo najviše blaženu Djevicu Mariju zato, jer je ona mati Božja, pa je upravo radi toga: 1. po milosti Božjoj najsvetije stvorenje; 2. molitvom svojom naša najveća zagovornica kod Boga.

29. Zakaj prosimo svete za njihov zagovor?

Svete prosimo za njihov zagovor zato, jer nam molitvom svojom mogu mnogo pomoći pri Bogu.

30. Zakaj štujemo svete slike?

Svete slike štujemo zato, jer nas sjećaju na Boga, na Jezuša, na svete, pa nas potiću na dobro.

* Osobito je raspelo vriedno, da ga štujemo. Moliti pred slikom ili kipom nije krivoboštvo; jer se mi ne molimo sliki ili kipu, nego onomu, koga nam slika ili kip pokazuje.

31. Zakaj štujemo svete relikvije (ostanke)?

Svete relikvije štujemo zato, jer su to dragocjeni spomeni, koji su nam ostali od Jezuša ili od svetih i jer je Bog po njih više puta učinio čudesa.

* Dragocjene relikvije jesu ostanki od tiela kojega sveca, na primjer: desna ruka sv. Štefana. Najsvetije relikvije jesu ostanki svetoga križa Jezuševoga. Takova relikvija svetog križa nalazi se kod sv. Križa u Megjimurju, kamo zato dolazi svake godine mnogo naroda, da štovanje iskaže toj svetoj relikviji.

Druga zapovied Božja.

»Ne izgovori imena Gospodina Boga svoga bez potrebe.«

32. Tko grieši proti drugoj zapoviedi Božjoj?

Proti drugoj zapoviedi Božjoj grieši, tko pogrgjuje sveto ime Božje.

33. Tko pogrgjuje sveto ime Božje?

Sveto ime Božje pogrgjuje: 1. tko nedostojno izgovara ime Božje; 2. tko kune ili proklinje; 3. tko se grješno zaklinje; 4. tko ne drži svoj zavjet.

34. Za koga velimo da kune?

Za onoga velimo da kune, koji pogrdno govori o Bogu, Jezušu Kristušu, bl. Djevici Mariji ili o kojemu svecu.

35. Za koga velimo da proklinje?

Za onoga velimo da proklinje, tko

u srditosti svojoj sebi ili drugomu zlo želi od Boga.

36. Kaj znači zakleti se (prisegnuti)?

Zakleti se (ili prisegnuti) znači pozvati Boga za svjedoka, da istinu govorimo.

37. Tko se grješno zaklinje?

Grješno se zaklinje: 1. tko se zaklinje bez potrebe; 2. tko se krivo zaklinje ili o stvari dvojbenoj; 3. tko se zaklinje, da bude zlo učinio ili da bude dobro prepustio.

38. Za koga velimo, da je zavjet učinio?

Za onoga velimo, da je zavjet učinio, koji Bogu obeća takovo dobro djelo, koje inače nije dužan učiniti.

* Čovjek slobodno učini zavjet poslie ozbiljnog razmišljavanja; ali tko ne izvrši zavjet, onaj grieši. Ako tko ne može zavjet izvršiti, onda je dobro duhovnog oca pitati za nauk.

Treća zapovied Božja.

»Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodinov.«

39. Kaj zapovieda Bog u trećoj zapoviedi?

U trećoj zapoviedi zapovieda Bog, da svetkujemo dan Gospodinov, to jest nedjelju.

* U starom zavjetu je dan Gospodinov bila subota; ali mi kršćani obdržavamo nedjelju, jer je Kristuš Gospodin naš u nedjelju ustao od mrtvih.

40. Kako moramo svetkovati nedjelju?

Nedjelju moramo svetkovati: 1. da idemo k svetoj misi, 2. da sami ne radimo težačkoga posla i da to ni drugim ne dopustimo.

* Osobito je dobro, da osim svete mise slušamo kršćanski nauk i propovied. Jezuš veli: »Tko je od Boga, rieč Božju sluša«.

41. Koji su težački poslovi?

Težački poslovi su oni tjelesni poslovi, koje navadno vrše sluge, sluškinje, težaki i meštri.

42. Kad je u nedjelju slobodno raditi težačke poslove?

Težačke poslove slobodno je raditi u nedjelju samo onda, kad je to silno potrebno.

* Težački poslovi su silno potrebni, kad postane oganj ili povodnja, ili ako to traži slava Božja ili ljubav bližnjega.

Četvrta zapovied Božja.

»Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.«

43. Kaj zapovieda Bog u četvrtoj zapoviedi?

U četvrtoj zapoviedi zapovieda Bog, da roditelje i poglavare svoje štujemo, ljubimo i slušamo.

44. Zakaj moramo roditelje svoje štovati i ljubiti?

Roditelje svoje moramo štovati i ljubiti, jer su oni namjesniki Božji i za Bogom najveći dobročinitelji naši.

45. Kako treba pokazati, da roditelje svoje štujemo i ljubimo?

Da roditelje svoje štujemo i ljubimo, to treba pokazati tako, da ih ne žalostimo, da se za njih molimo i da ih u nevolji pomažemo.

46. Kaj je Bog obećao onoj djeci, koja štuju svoje roditelje?

Onoj djeci, koja štuju svoje roditelje, obećao je Bog blagoslov i sreću.

47. Kaj čeka djecu, koja ne štuju svoje roditelje?

Djecu, koja ne štuju svoje roditelje, čeka sramota pred ljudima, a od Boga kazna na ovom i na drugom svietu.

* Ne štuje i ne ljubi roditelje, pa zato grieši onaj, koij se svojih roditelja srami ili na njih mrzi, tko njihove pogrješke drugim pripovieda, tko se s njimi svadi, ne sluša ih, zlo im želi ili ih pače tuče.

48. Koga smo još dužni slušati osim svojih roditelja?

Osim svojih roditelja dužni smo još slušati duhovne i svjetovne poglavare.

* Duhovni poglavari jesu: sveti Otac papa, biskupi i svećeniki. Svjetovni poglavari jesu: kralj, oblasti, učitelji, gospodari.

49. Kad nije slobodno slušati roditelje i poglavare?

Roditelje i poglavare nije slobodno slušati, kad bi nam kaj takvoga zapoviedali, kaj je proti volji Božjoj.

* Sveti Petar veli: »Više se treba pokoravati Bogu, nego ljudem.«

* Narod je dužan birati dobre poglavare i zastupnike i tim pripomagati, da uprava i zakoni odgovaraju volji Božjoj.

Peta zapovied Božja.

»Ne umori.«

50. Tko grieši proti petoj zapoviedi Božjoj?

Proti petoj zapoviedi Božjoj grieši, tko škodi tielu ili duši svojoj ili bližnjega svoga.

51. Tko škodi tielu svoga bližnjega?

Tielu svoga bližnjega škodi, tko bližnjemu kvari zdravlje, tko bližnjega tuče, rani ili ga umori.

* Proti tjelesnom životu bližnjega griešimo i s onim, kaj mu život prikraćuje, kao na primjer svagjom, mržnjom, zavidnošću. Smrtno grieši i onaj, koji ima samo nakanu, da umori bližnjega.

52. Tko škodi tielu svojemu?

Tielu svojemu škodi, tko zdravlje svoje ili život svoj bez potrebe izvrgava pogibelji ili ga uništi.

* Zdravlje ili život svoj izvrgava pogibelji na primjer, tko je neumjeren u jelu i pilu, tko se jako srdi ili razuzdano živi.

Tko uništi svoj život, to jest, koji umori sam sebe, učini najstrašniji grieh.

53. Tko škodi duši bližnjega svoga?

Duši bližnjega svoga škodi, tko bližnjemu spačku daje, to jest navodi ga na grieh.

* Gospodin Jezuš veli: »Teško onomu čovjeku, kroz koga dolazi spačka.«

Drugoga navodi na grieh, tko bezvjerske ili besramne stvari govori, takove knjige, slike ili novine med drugimi širi, zločesti primjer daje, na griešno djelo svjetuje, na zlo uči ili nagovara, drugoga u griehu pomaže, tugji grieh hvali.

54. Kaj smo dužni učiniti, ako smo naškodili tjelesnom ili duhovnom životu bližnjega?

Ako smo naškodili tjelesnom ili duhovnom životu bližnjega, dužni smo ne samo da se pokajemo za grieh, nego da učinjeni kvar i popravimo koliko možemo.

55. Tko škodi duhovnom životu svojemu?

Duhovnom životu svojemu škodi, tko učini grieh.

Šesta zapovied Božja.

»Ne grieši bludno.«

56. Tko grieši proti šestoj zapoviedi Božjoj?

Proti šesti zapoviedi Božjoj grieši, tko griešnom voljom misli, govori, gleda ili čini ono, kaj je besramno.

* Sveti Pavel apoštol veli: »Nečistoća neka se i ne spominje med vami.«

Besramnim mišljenjem grieši, tko se takovim mislima hotomice zabavlja i njim se raduje.

Ne grieši, tko nehotomice vidi ili čuje kaj besramnoga.

* Na besramnost najviše navode čovjeka pokvareni ljudi, nepristojne slike, novine, pijanstvo i lienost.

57. Zakaj se moramo osobito čuvati grieha besramnosti?

Grieha besramnosti moramo se osobito čuvati zato, jer su ti griehi osobito odurni i pogibeljni.

58. Zakaj su griehi besramnosti osobito pogibeljni?

Griehi besramnosti su osobito pogibeljni zato, jer kvare dušu i tielo i bacaju čovjeka u sramotu i vječnu propast.

* Da ne padnemo u griehe besramnosti, treba: 1. da se čuvamo svega, kaj bi nas na to moglo navesti; 2. da idemo često na svetu ispovied i pričest; 3. da u napasti zazivamo Boga u pomoč; 4. da imamo na pameti, da Bog sve vidi i da možemo svaki čas umrieti.

* Ako ne znamo, da je koja stvar besramna, treba da se toga čuvamo, i da roditelje ili duhovnog oca pitamo za nauk.

* Gospodin Jezuš veli: »Blago onim, koji su čistoga srca; jer će oni Boga vidjeti.«

Opomena: Pazi na svetu čistoću, jer je ona najveća ljepota tvoje duše. Ako te i nitko ne vidi, nikad ne čini nikaj takvoga, kaj se ne bi ufao učiniti pred roditeljima ili drugim poštenim ljudima.

Sedma zapovied Božja.

»Ne kradi.«

59. Tko grieši proti sedmoj zapoviedi Božjoj?

Proti sedmoj zapoviedi Božjoj grieši, tko bližnjemu nepravedno kvar učini.

60. Tko učini nepravedno bližnjemu svojemu kvar?

Bližnjemu svojemu nepravedno učini kvar: 1. tko si njegove stvari hotomice prisvoji ili ih pokvari; 2. tko bližnjega prevari.

* Tko potajno prisvoji tudje stvari, taj krade; tko ih silom prisvoji, taj učini razbojstvo. Prevarom grieši, tko bližnjemu učini kvar na primjer krivim novcem, krivom mjerom, nevaljanom robom. Lihvar se zove čovjek, koji za posugjeni novac uzima prevelike kamate. I lihvar grieši. Grieši i onaj, koji ukragjene stvari prima, tko bližnjemu kvar prouzrokuje ili kod toga pomaže; nadalje tko nagjene stvari ne vrati gospodaru, tko ne će platiti, kaj je dužan.

61. Kaj treba učiniti, ako imamo tugju stvar pri sebi ili ako smo drugomu hotomice kvar učinili?

Ako imamo tugju stvar pri sebi, moramo ju povratiti, a kvar moramo naknaditi kak najprije možemo, jer drukčije ne ćemo dobiti oproštenje grieha.

* Tugje stvari slobodno je i potajno povratiti.

* Ako imamo kakovu dvojbu o tom, jesmo li dužni povratiti, onda pitajmo duhovnog oca za savjet.

* Ako ne možemo naći gospodara ili baštinike ukragjene stvari, onda ju moramo dati siromakom ili u koju svetu svrhu.

* Svoju vlastitu imovinu moramo upotrebljavati po volji Božjoj. Ne smijemo rasi-

pavati, ali ni skupi ne smijemo biti, nego treba da rado dielimo od svojeg imetka siromakom.

Osma zapovied Božja

»Ne govori krivoga svjedočanstva protiv bližnjega svoga«.

62. Tko grieši proti osmoj zapoviedi Božjoj?

Proti osmoj zapoviedi Božjoj grieši, tko pred sudom krivo svjedoči i u opće, tko laže ili tko škodi poštenju bližnjega.

63. Tko grieši lažju?

Lažju grieši, tko ne govori istinu zato, da drugoga prevari.

* Jezuš veli: »Nečisti duh je otac laži.« Sveto Pismo kaže: »Odurna su Gospodinu usta lažljiva.« Svaka laž je grieh i onda, ako tko od šale laže.

64. Tko škodi poštenju bližnjega svoga?

Poštenju bližnjega svoga škodi: 1. tko bez dovoljnoga razloga o drugom misli, da je možda zlo učinio ili da je u istinu zlo učinio; 2. tko bližnjega svoga ogovara ili kleveće; 3. tko se bližnjemu ruga ili ga srdi.

* Tko bez dovoljnoga razloga o drugom misli, da je možda zlo učinio, taj krivo sumnja; tko bez dovoljnoga razloga misli o drugom, da je u istinu zlo učinio, taj krivo sudi i tako grieši. »Nemojte suditi, da ne budete sugjeni,« kaže Jezuš.

65. Tko grieši ogovaranjem?

Ogovaranjem grieši onaj, koji pripovieda griehe svoga bližnjega, kad to nije potrebno i pred kim nije potrebno.

* Griehe svoga bližnjega treba samo onda pripoviedati drugomu (roditeljem, poglavarom), ako ga tim možemo popraviti ili ako možemo kakovo zlo zapriečiti.

66. Tko grieši klevetanjem?

Klevetanjem grieši onaj, koji izmišlja na bližnjega svoga kakovu pogrješku ili pogrješku njegovu povećava.

67. Kaj je dužan učiniti onaj, koji je bližnjega svoga oklevetao?

Koji je bližnjega svoga oklevetao, dužan je opozvati ono, kaj je lažno rekao.

* Tko je klevetanjem svojim bližnjemu svojemu kvar učinio, i ako je on taj kvar predvidio, onda je dužan i učinjeni kvar naknaditi.

* Tko je bližnjega svoga ogovarao, mora nastojati, da ga ispriča, i da poštenje njegovo, koliko može, popravi.

* Ruganje ili pogrgjivanje je takogjer grieh proti poštenju bližnjega. Ako smo drugoga uvriedili, moramo ga prositi za oproštenje.

Deveta i deseta zapovied Božja.

»Ne poželi žene bližnjega svoga.« — »Ne poželi nikakove stvari bližnjega svoga.«

68. Kaj zabranjuje Bog u zadnjim dvima zapoviedima?

U zadnjim dvima zapoviedima zabranjuje Bog besramne i pohlepne želje.

* Sposobnost, jakost, marljivost, štedljivost nije kod svih ljudi jednaka, zato ni imetak njihov nije jednak. Tko je bogat po volji Božjoj, treba da potpomaže siromake. Siromak treba da se ufa u dobrotu Božju i da s poštenim djelom zasluženi kruh više cieni, nego nepošteno stečeni imetak.

Pet zapoviedi cirkvenih.

69. Koje još zapoviedi mora kršćanin obdržavati osim deset zapoviedi Božjih?

Osim deset zapoviedi Božjih mora kršćanin obdržavati još pet zapoviedi cirkvenih.

* Cirkva katolička dobila je vlast od Jezuša Kristuša, da upravlja vjernike, pa zato u njegovo ime daje zapoviedi. Gospodin Jezuš dao je Cirkvi tu vlast ovim riečima: »Kaj god svežete na zemlji, bude svezano na nebu.«

* Tko ne obdržava zapoviedi cirkvene, večinom učini smrtni grieh; jer Jezuš veli: »Tko ne sluša Cirkvu, neka ti bude kak poganin i grješnik.«

70. Kaži pet zapoviedi cirkvenih!

Nalaze se na strani 225.

* Osim ovih pet zapoviedi dala je Cirkva još i druge naredbe. I ove moramo strogo obdržavati. Tako na primjer Cirkva ne dopušta, da čitamo zabranjene knjige, da sklopimo zabranjenu ženidbu.

* Cirkva katolička ima vlast kazniti one, koji zapoviedi njezine zlobno prestupaju. Tako: može im uskratiti svete sakramente, može im zabraniti kumovanje na krstu i potvrdi, može ih isključiti iz Cirkve, i može im uskratiti cirkveni pokop.

Prva zapovied cirkvena.

»Svetkuj zapoviedane svetke.«

71. Koliko vrsti svetka je u Cirkvi katoličkoj?

U Cirkvi katoličkoj jesu tri vrsti svetka: 1. svetki Gospodnji, 2. svetki blažene Djevice Marije i 3. svetki drugih svetih.

72. Kako treba svetkovati svetke Cirkve katoličke?

Svetke Cirkve katoličke treba svetkovati kao i nedjelje.

Druga zapovied cirkvena.

»Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapoviedane svetke.«

73. Tko je dužan slušati svetu misu u nedjelju i druge svetke?

U nedjelju i druge svetke dužan je slušati svetu misu svaki kršćanin počevši od svog sedmog ljeta, samo ako ga ne ispričava velik razlog.

* Od slušanja svete mise ispričava veliki razlog na primjer one, koji radi bolesti ne mogu u cirkvu, koji dvore bolesnika, koje

zadržava dužnost, koju ne mogu odgoditi na drugo vrieme.

74. Tko grieši proti drugoj zapoviedi cirkvenoj?

Proti drugoj zapoviedi cirkvenoj grieši: 1. tko svojom krivnjom zanemari cielu svetu misu ili koji glavni njezin diel; 2. tko je pod svetom misom svojevoljno rastrešen ili se nepristojno ponaša.

Treća zapovied cirkvena.

»Posti zapoviedane poste i u odregjene dane ne mrsi.«

75. Kolikovrsni je post, kaj nam ga Cirkva nalaže?

Post, kaj nam ga Cirkva nalaže, jest dvovrsni: 1. strogi post; 2. uzdržavanje od mesa (nemrs).

76. U čem se sastoji strogi post?

Strogi post sastoji se u tom, da se kroz cieli dan samo jedamput najedemo do sita i da ne jedemo mesa.

77. Kad je strogi post?

Strogi post jest:

1. u adventu svaku sriedu i petak (adventski post);

2. u korizmi svaki dan, osim nedjelje (korizmeni post);

3. u jednom tjednu svake godišnje dobe i to u sriedu, petak i subotu (kvaterni post);

4. na dane prije nekih svetka.

78. Komu je na stroge posne dane dopušteno višeput se do sitosti najesti?

Na stroge posne dane dopušteno je višeput se do sitosti najesti: 1. onim, koji još nisu navršili 21. ljeto i onim, koji su već navršili 60.; 2. bolesnikom; 3. onim, koji obavljaju teške posle.

79. Kad nam je zabranjeno jesti meso?

Jesti meso zabranjeno nam je:

1. svaki petak; 2. na sve posne dane, ako ga nije biskup dopustio jesti.

80. Tko smije jesti meso na posne dane?

Na posne dane smiju jesti meso: 1. koji još nisu navršili sedam ljeta; 2. bolesniki; 3. koji ne mogu dobiti posnu hranu; 4. koji su dobili oprost.

* Cirkva nam zapovieda postiti zato, da sliedimo primjer Gospodina Jezuša, da činimo pokoru za svoje griehe i da zločeste želje svoje lakše svladamo.

Četvrta zapovied cirkvena.

»Svake se godine najmanje jedamput ispoviedi i okolo Vuzma se pričesti.«

81. Kada počima i kako dugo traje u našoj nadbiskupiji vrieme za vuzmenu (uskrsnu) svetu pričest?

Vrieme za vuzmenu (uskrsnu) svetu pričest u našoj nadbiskupiji se počima na pepelnicu i traje do nedjelje presvetoga Trojstva.

* Cirkva katolička jako želi, da se svaku godinu višeput ispoviedamo i pričešćujemo.

* Djeca se mogu prviput ispoviedati i pričestiti, kad već znadu razliku izmed dobra i zla i kad su dosta pripravljena za primanje svetih šakramenta.

Peta zapovied cirkvena.

»Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrieme.«

82. Kaj zabranjuje Cirkva u petoj zapoviedi?

U petoj zapoviedi zabranjuje Cirkva svečane svadbe i bučne zabave u vrieme, koje je odregjeno za pokoru i za pobožno svetkovanje.

83. Koje vrieme je zabranjeno?

Vrieme zabranjeno jest od prve nedjelje adventske do svetih Tri kralja, od pepelnice do prve nedjelje po Vuzmu, to jest do biele nedjelje.

Grieh u opće.

84. Tko učini grieh?

Grieh učini onaj, koji se znajući i hotimice ne pokorava zapoviedi Božjoj.

* Bog je nekoje svoje zapoviedi sam objavio, a druge nam objavljuje po Cirkvi katoličkoj.

85. Na koliko načina možemo sagriešiti?

Sagriešiti možemo na četiri načina: 1. mišlenjem i željom, 2. riečju, 3. djelom, 4. zanemarivanjem zapoviedanih djela.

86. Jesu li svi griehi jednaki?

Svi griehi nisu jednaki; jesu ve-

liki griehi, koji se zovu smrtni griehi, i jesu manji griehi, koji se zovu lahki griehi.

87. Tko učini smrtni grieh?

Smrtni grieh učini onaj, koji se znajući i hotimice ne pokorava zapoviedi Božjoj u velikoj (važnoj) stvari.

88. Zakaj se moramo na svaki način čuvati smrtnoga grieha?

Na svaki način moramo se čuvati smrtnoga grieha zato, jer s njim teško vriegjamo Boga, a sebi pribavljamo najveće zlo.

89. Kakovo zlo si pribavljamo smrtnim griehom?

Smrtnim griehom 1. gubimo milost Božju i kraljevstvo nebesko, 2. pribavljamo si vremenitu i vječnu kaznu.

* Veliki griehi zovu se smrtni griehi zato, jer nam oduzimlju milost posvećujuću, to jest vrhunaravni život naše duše i pripravljaju nam vječnu smrt u peklu. Koliko je zlo grieh, to nam pokazuje muka Jezuševa.

90. Tko učini lahki grieh?

Lahki grieh učini, tko se ne poko-

rava zapoviedi Božjoj u maloj stvari ili se ne pokorava posve svojevoljno.

* Manji griehi zovu se lahki griehi, jer nam ne oduzimaju milost posvećujuću, pa se zato lakše mogu oprostiti i bez svete ispoviedi, naime pokajanjem, dobrim djelima i podnašanjem vremenitih kazni.

91. Zakaj se moramo čuvati i lahkih grieha?

I lahkih grieha se moramo čuvati: 1. jer i s njimi vriegjamo Boga, te nas po malo vode u smrtne griehe; 2. jer si njimi pribavljamo vremenite kazne.

Različite vrsti grieha.

92. Koje su osobitije vrsti grieha?

Osobitije vrsti grieha jesu: 1. glavni griehi, 2. griehi proti Duhu Svetomu, 3. u nebo kričeći griehi, 4. tugji griehi.

93. Koji su glavni griehi?

Glavni griehi jesu: 1. oholost, 2. skupost, 3. bludnost, 4. zavist, 5. neumjerenost u jelu i pilu, 6. srditost, 7. lienost.

94. Zakaj se ovi griehi zovu glavni griehi?

Ovi griehi zovu se glavni griehi

zato, jer iz njih izviraju mnogi drugi griehi.

95. Koji su griehi proti Duhu Svetomu?

Griehi proti Duhu Svetomu jesu: 1. ufati se preuzetno u milosrgje Božje, 2. zdvajati o milosti Božjoj, 3. protiviti se priznatoj istini kršćanske vjere, 4. zavigjati bližnjemu darove Božje, 5. odbijati tvrdokorno duši korisne opomene, 6. ostati hotimice u nepokori do smrti.

* U nebo kričeći griehi jesu tako veliki griehi, da nekim načinom kričiju k Bogu, da kazni one, koji su ih učinili; takovi griehi su: hotomično umorstvo, tlačenje siromaka, udovica i sirota, nepravedno zaustavljanje zaslužene plaće.

96. Tko učini tugji grieh?

Tugji grieh učini onaj, koji drugoga pomaže u griešenju.

* Tugji griehi jesu: 1. savjetovati na grieh, 2. zapoviedati na grieh, 3. privoliti na tugji grieh, 4. nagovarati na grieh, 5. hvaliti tugji grieh, 6. šutiti na grieh, 7. ne pokarati grieh, 8. pomagati na grieh, 9. braniti tugji grieh.

Napasti (skušavanja) i savjest.

97. Kaj nas napastuje na grieh?

Na grieh nas napastuje: 1. naša narav, koja je sklona na zlo, 2. nečisti duh, 3. zločesti ljudi.

* Napast je pokušanje volju namamiti (nagovoriti) na zlo. Napast postane grieh samo onda, ako pristanemo na zlo. Bog dopušta napast, da pokažemo svoju dobru volju i da si pribavimo veće zasluge za nebo, ako napast nadvladamo.

98. Kako možemo svladati napast?

Napast možemo svladati, ako se molimo i ako se odmah na početku protivimo napasti.

* Kad smo u napasti, osobito je dobro, da se prekrižimo, da zazovemo Jezuša na pomoć, da započnemo kakvim pametnim poslom.

99. Kaj nas još može navesti na grieh osim napasti?

Osim napasti može nas navesti na grieh još i grješna prilika.

100. Kaj može biti grješna prilika?

Grješna prilika može biti koja osoba, mjesto, igra i uopće sve, kaj nas

lahko može navesti na grieh, ako se toga ne čuvamo.

* Ako nas koja stvar jako lahko navede na grieh, onda je to bližnja griešna prilika.

101. Kaj opominje čovjeka u duši, da dobro čini, a zla se čuva?

Čovjeka opominje u duši njegova savjest, da dobro čini, a zla da se čuva.

* Savjest jest glas naše duše, koji glas nam veli, kaj je dobro, a kaj je zlo; kaj slobodno činimo, a kaj ne smiemo učiniti; taj glas nam veli i to, jesmo li kaj dobroga ili kaj zla učinili.

Dobra djela i kreposti.

102. Kaj moramo još činiti, da se očuvamo od grieha?

Da se očuvamo od grieha, moramo još i dobro činiti i trsiti se, da budemo sve bolji i savršeniji.

* Nije dosta, da drvo ima samo lišće, nego treba da nosi i plod. Gospodin Jezuš veli: »Svako dobro drvo dobre plodove nosi. Svako drvo, koje ne nosi dobrog ploda, posjeći će se i u oganj baciti.«

103. Koja su djela dobra?

Ona djela su dobra, koja se Bogu svigjaju.

104. Kad činimo takova djela, koja se Bogu osobito svigjaju?

Takova djela, koja se Bogu osobito svigjaju, činimo onda, kad držimo zapoviedi, kad se molimo, postimo i kada dielimo milostinju.

105. Kad nam dobra djela pribavljaju zasluge za nebo?

Dobra djela pribavljaju nam zasluge za nebo onda, kad smo u milosti Božjoj i kad ih s dobrom nakanom činimo.

* Grješnik si dobrim djelom može zaslužiti vremenito dobro i pribaviti si milost Božju, da se obrati.

106. Kad radimo s dobrom nakanom?

S dobrom nakanom radimo, kad nekaj činimo radi Boga i na slavu Božju.

107. Tko je dobar ili krepostan čovjek?

Dobar ili krepostan čovjek je onaj, koji je uvjek pripravan činiti dobro.

108. Koje su najglavnije kreposti?

Najglavnije kreposti jesu: vjera, ufanje i ljubav.

109. Kako možemo probuditi u sebi vjeru, ufanje i ljubav?

Vjeru, ufanje i ljubav možemo probuditi u sebi ovako:

»Bože, vjerujem u te, jer si vječna istina.«

»Bože, ufam se u te, jer si neizmjerno milosrdan.«

»Bože, ljubim te, jer si neizmjerno dobar.«

110. Kada treba osobito probuditi u sebi vjeru, ufanje i ljubav? *

Probuditi u sebi vjeru, ufanje i ljubav treba osobito po nedjeljama i svetkima, zatim prije primanja svetih sakramenata i u smrtnoj pogibelji.

* Druge glavne kreposti jesu: 1. razboritost, 2. pravičnost, 3. umjerenost, 4. duševna jakost.

Razboritošću spoznavamo, kaj je uistinu dobro; pravičnošću dajemo svakomu svoje; umjerenošću držimo se u svem, a osobito u uživanju prave mjere; duševnom jakošću

podnašamo sve nevolje i poteškoće, da uzmognemo učiniti ono, kaj Bog hoće.

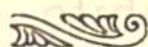
Iz ovih četiri kreposti izviraju one kreposti, koje su protivne glavnim griehom, i to: poniznost, darežljivost, čistoća, ljubav prema bližnjemu, umjerenost, krotkost, revnost u dobrom.

Ove četiri kreposti, kao i one kreposti, koje iz njih izviraju, zovu se ćudoredne kreposti, a za onoga, koji te kreposti ima, velimo, da je ćudoredan čovjek.

111. Kako postajemo osobito dobri i savršeni ljudi?

Dobri i savršeni ljudi postajemo osobito, ako sliedimo primjer Jezuša Kristuša.

* Katolička društva osobito su zgodna za to, da se u njih naučimo kreposno živjeti.

TREĆI DIEL.

Sredstva milosti.

Da se zveličimo, treba treće: da upotrebljavamo ono, čim dobivamo milost Božju.

Milost Božja.

1. Kaj nam je osobito potrebno za to, da se zveličimo?

Zato, da se zveličimo, osobito nam je potrebna milost ili pomoć Božja.

2. Kolikovrsna je milost Božja?

Milost Božja je dvovrsna: 1. djelujuća, 2. posvećujuća.

3. Kaj čini Bog u duši našoj po milosti djelujućoj?

Po milosti djelujućoj Bog nas u duši: 1. prosvjetljuje, da možemo dobro spoznati, 2. jača nas, da možemo činiti ono dobro, koje je potrebno za zveličenje.

* Bog daje svakomu dosta milosti, da se može zveličiti.

* Da nam bude djelujuća milost na zveličenje, ne smijemo se njoj protiviti, nego treba, da s njom zajedno radimo.

4. Kaj čini Bog u duši našoj po milosti posvećujućoj?

Po milosti posvećujućoj Bog čisti dušu našu od smrtnih grieha, posvećuje nas, prima nas za svoju djecu i po tom postanemo baštiniki kraljevstva nebeskoga.

* Milost posvećujuća daje duši našoj vrhunaravni život i čini ju svetom. Bez milosti posvećujuće ne možemo se zveličiti.

5. Kad smo prviput dobili milost posvećujuću?

Milost posvećujuću dobili smo prvipat, kad smo bili kršteni.

6. Kako dugo ostaje milost posvećujuća u duši čovjeka?

Milost posvećujuća ostaje u duši čovjeka tako dugo, dok ne učini smrtni grieh.

Opomena. Milost posvećujuća je najdragocjeniji dar Božji. Budi pripravan radije sve izgubiti, nego li milost Božju.

Sredstva milosti — šakramenti.

7. Po čem si možemo osobito pribaviti milost Božju?

Milost Božju možemo si osobito pribaviti po šakramentima, blagoslovinama i molitvama.

8. Kaj su šakramenti?

Šakramenti su vidljivi znakovi, naregjeni od Jezuša Kristuša, po kojih

nam daje Bog milost posvećujuću i razne djelujuće milosti.

9. Koliko je šakramenta naredio Krist Gospodin naš?

Krist Gospodin naš naredio je sedam svetih šakramenta, i to: 1. krst, 2. potvrda, 3. presveti oltarski šakrament, 4. pokora, 5. posljednje pomazanje, 6. sveti red, 7. ženidba.

10. Po kojim šakramentima daje Bog milost posvećujuću onim, koji su u smrtnom griehu?

Onim, koji su u smrtnom griehu, daje Bog milost posvećujuću po šakramentu krsta i pokore, ako su toga vriedni.

* Krst i pokora zovu se šakramenti mrtvih, jer ih mogu primiti i oni, koji nemaju vrhunaravni život u duši svojoj, to jest, koji su u smrtnom griehu. Tko je pri razumu, postane vriedan milosti posvećujuće, ako se pokaje za svoje griehe i ako hoće primiti šakramenat.

11. Koje šakramente ne smije primiti onaj, koji zna, da je u smrtnom griehu?

Koji zna, da je u smrtnom griehu, ne smije primiti potvrdu, presveti

oltarski šakrament, zadnju pomast, sveti red i ženidbu.

* Potvrda, presveti oltarski šakrament, zadnja pomast, sveti red i ženidba zovu se šakramenti živih, jer ih smijemo primiti samo onda, ako imamo vrhunaravni život u duši svojoj, t. j. ako imamo milost posvećujuću. Šakramenti živih umnažaju u nama milost posvećujuću.

* Tko zna, da je u smrtnom griehu, pa ipak ovako nedostojno prima šakramente živih, čini svetogrgje.

12. Koliko puta se smiju primiti šakramenti?

Krst, potvrda i sveti red smiju se primiti samo jedamput, ostala četiri šakramenta smiju se primiti i višeput.

KRST.

13. Kaj je krst?

Krst je prvi i najpotrebniji šakrament, koji čisti čovjeka od istočnoga grieha i od svakoga drugoga grieha, koji je učinjen prije krštenja, te ga posvećuje i čini članom Cirkve katoličke.

* Koji su valjano kršteni, svi pripadaju Cirkvi katoličkoj osim onih, koji su isklju-

čeni iz nje ili koji su svojom voljom ostavili Cirkvu katoličku, pa su stupili u koju sljedbu.

14. Zakaj je krst prvi šakrament?

Krst je prvi šakrament, jer onaj, koji još nije kršten, ne može drugi šakrament valjano primiti.

15. Zakaj je krst najpotrebniji šakrament?

Krst je najpotrebniji šakrament, jer se bez krsta ne bi mogli zveličiti.

* Koji se ne mogu pokrstiti, mogu se izvanrednim načinom spasiti krstom želje ili krstom krvi. Krstom želje mogu se spasiti, koji se savršeno pokaju za svoje griehe, te su pripravni učiniti sve, kaj je potrebno za spasenje. — Krstom krvi mogu se spasiti, koji za Jezuša pretrpe mučeničku smrt prije, nego li su se mogli pokrstiti.

16. Kad je Jezuš naredio šakrament krsta?

Jezuš je naredio šakrament krsta, kad je apoštolom ovako govorio: »Naučavajte sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«.

17. Tko smije krstiti?

Krstiti smije redovito samo svećе-

nik; ali u velikoj potrebi smije krstiti svaki čovjek.

18. Kako treba krstiti?

Onomu, koji se krsti, treba glavu polievati vodom, a med tim se moraju izgovarati ove rieči: »... ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«.

* Da bude krštenje valjano, potrebno je, da krstitelj ima nakanu činiti ono, kaj je naredio Jezuš Kristuš, ili kaj Cirkva običava činiti.

* Krstiti se može svakom naravnom vodom; ali ako je moguće, mora se upotrebljavati krsna voda.

* Na krstu dobiva čovjek ime kojega sveca zato, da sliedi njegov primjer. Ovaj svetac je zaštitnik krštenoga. Ime, dobiveno na krstu, zove se »krsno ime«.

* Prije krštenja izmoli krštenik vjerovanje i položi krsni zavjet. Mjesto male djece čine to krsni kumovi.

19. Kaj smo obećali Bogu na svetom krstu?

Na svetom krstu obećali smo Bogu, da hoćemo vjerovati i sliediti nauk katoličke vjere i da ćemo se protiviti napastima nečistoga duha.

20. Koje dužnosti imaju krsni kumi?

Krsni kumi imaju dužnost paziti na to, da kršten bude dobar katolik.

* Krsni kumi moraju biti dobri katolici, jer drugač ne mogu izvršavati svoju dužnost.

POTVRDA.

21. Kaj je potvrda?

Potvrda je šakrament, u kojem Duh Sveti jača pokrštenog čovjeka, da vjeru svoju stalno priznava i da po vjeri svojoj živi.

Rieč potvrda znači pojačavanje.

22. Tko podjeljuje šakrament potvrde?

Šakrament potvrde podjeluju biškupi.

23. Kako podjeljuje biškup svetu potvrdu?

Biškup polaže ruke na onoga, koji se potvrgjuje, i čini mu svetom krizmom na čelu znak križa govoreći: »... znamenujem te znakom križa i potvrgjujem te krizmom zveličenja u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«.

* Na početku potvrgjivanja biškup raširi ruke nad svim potvrgjenikima i na njih za-

ziva Duha Svetoga; na koncu potvrgjivanja moli se za sve i daje im svoj blagoslov. Nije u redu, ako potvrgjeniki ostavljaju cirkvu prije ovog biškupovog blagoslova.

* Kod potvrgjivanja biškup lahko udari potvrgjenika po licu i tim ga opominja, da za vjeru katoličku sve dragovoljno podnese.

24. Kaj je krizma?

Krizma je ulje od masline, pomiešano s balzamom, koje biškup na veliki črtvrtak posvećuje.

* Balzam ugodno miriši (diši), pa znači, da potrvgjenik mora biti drag Bogu svojim dobrim djelima; maslinovo ulje znači, da je obilna i jaka milost, koju daje Duh Sveti.

* U staro su vrieme ljudi, koji su se borili, uljem mazali ruke svoje, da se lakše mogu boriti; svetom potvrdom i nas pomazuje biškup za borbu proti neprijateljem naše duše.

25. Kako se treba pripraviti za potvrdu?

Za potvrdu treba se pripraviti: 1. da se prije ispovjedimo i pričestimo, 2. da obećamo Bogu, da želimo živjeti i umrieti kao pravi katoliki.

* Potvrdu može primiti svaki pokršten čovjek, koji još nije potvrgjen. Koji su već bili na prvoj svetoj ispoviedi i pričesti, ti

su već dosta stari za to, da mogu dobro pripravljeno primiti šakrament potvrde. Ako i nije potvrda neophodno potrebna za zveličenje, zato ipak teško grieši, tko zanemari potvrdu primiti.

* S potvrgjeniki idu na potvrdu potvrdni kumi. Dječaki mogu imati samo kuma, a djevojke samo kumu. Kod potvrgjivanja stavlja potvrdni kum desnu ruku na desno rame potvrgjenika.

26. Koje dužnosti ima potvrdni kum?

Potvrdni kum ima dužnost, da potvrgjenika riečju i primjerom potpomaže u duhovnoj borbi.

* Potvrdni kum mora biti potvrgjen i dobar katolik.

PRESVETI OLTARSKI ŠAKRAMENT.

27. Kaj je presveti oltarski šakrament?

Presveti oltarski šakrament je pravo tielo i prava krv Gospodina našega Jezuša Kristuša pod prilikama kruha i vina.

* Oltarski šakrament zove se presveti, jer je u njem sam Jezuš Kristuš.

* Izvanjske prilike oltarskog šakramenta jesu oni izvanjski znaki, koji se na presve-

tom šakramentu mogu opaziti, kao: oblik, boja, tek itd.

28. Kad je Jezuš Kristuš naredio presveti oltarski šakrament?

Jezuš Kristuš je naredio presveti oltarski šakrament na zadnjoj večeri prije svoje gorke muke.

29. Kako je Jezuš Kristuš naredio presveti oltarski šakrament?

Jezuš Kristuš je uzeo u ruke svoje kruh, blagoslovio ga je, prelomio i dao učenikom svojim govoreći: »Uzmite i jedite, ovo je tielo moje.« — Zatim je uzeo kalež s vinom, blagoslovio ga je i dao učenikom govoreći: »Pijte iz njega svi, ovo je krv moja. To činite na moj spomen.«

30. Kaj je Jezuš Kristuš učinio ovim riečima: »Ovo je tielo moje, ovo je krv moja«?

Ovim riečima: »Ovo je tielo moje, ovo je krv moja«, Jezuš Kristuš je pretvorio kruh i vino u svoje sveto tielo i krv.

31. Kakovu je vlast i zapovied dao Jezuš Krístuš apoštolima ovim riečima: »To činite na moj spomen«?

Ovim riečima: »To činite na moj spomen«, dao je Jezuš Kristuš apoštolom vlast i zapovied, da kruh i vino pretvaraju u tielo i krv njegovu.

32. Na koga je prešla od apoštola ta vlast pretvarati kruh i vino u tielo i krv Jezuševu?

Ta vlast pretvarati kruh i vino u tielo i krv Jezuševu prešla je od apoštola na biškupe i svećenike.

33. Kada pretvaraju biškupi i svećeniki kruh i vino u tielo i krv Jezuševu?

Biškupi i svećeniki pretvaraju kruh i vino u tielo i krv Jezuševu u svetoj misi, kad izgovaraju ove Jezuševe rieči: »Ovo je tielo moje, ovo je krv moja«.

* Onaj tanak beskvasni kruh, koji u svetoj misi svećenik pretvara, zove se hoštija.

* Poslie pretvorbe je tielo i krv Jezuševa na oltaru, a nam se čini, kao da je kruh i vino, jer se vanjska prilika kruha i vina ne pretvara.

34. Zakaj je Jezuš naredio presveti oltarski šakrament?

Jezuš je naredio presveti oltarski šakrament: 1. da ostane uviek med nami; 2. da bude u svetoj pričesti hrana našoj duši; 3. da se u svetoj misi žrtvuje za nas.

35. Tko je u presvetom oltarskom šakramentu?

U presvetom oltarskom šakramentu nazočan je Gospodin naš Jezuš Kristuš.

* U oltarskom šakramentu je Gospodin naš Jezuš Kristuš pod izvanjskim prilikama i kruha i vina živ i cieli, tielom i krvlju, dušom i božanstvom svojim.

* U ormariću na oltaru je Jezuš pod prilikama kruha u pokaznici (monstranciji) i u kaležu za pričešćivanje. Na to nas sjeća vječno svjetlo, koje gori pred oltarom. U sredini pokaznice je mali držak, sličan polumjesecu; na njem se vidi oltarski šakrament.

* Kad svećenik prelomi svetu hoštiju, ne prelomi tielo Kristuševo na dielove, nego samo vanjsku priliku kruha. Gospodin Jezuš je nazočan u svakom dielu svete hoštije.

36. Kaj moramo činiti pred presvetim oltarskim šakramentom?

Pred presvetim oltarskim šakramentom moramo kleknuti i klanjati se Jezušu.

JEZUŠ U SVETOJ PRIČESTI HRANA NAŠOJ DUŠI.

37. Kaj primamo u svetoj pričesti?

U svetoj pričesti primamo tielo i krv Gospodina našega Jezuša Krištuša, da njim nahranimo dušu svoju.

* Gospodin Jezuš je kazao: »Tielo moje u istinu je jelo i krv moja u istinu je pilo«.

* Cirkva katolička daje vjernikom presveti oltarski šakrament samo pod prilikom kruha. Nije potrebno primati ga i pod prilikom vina, jer je sveta krv Gospodina Jezuša nazočna i pod prilikom kruha.

38. Kojim je riečima Jezuš naredio pričest?

Pričest je Jezuš naredio ovim riečima: »Zaista, zaista vam kažem, ako ne budete jeli tielo Sina čovječjega i ne budete pili krv njegovu, ne ćete imati života u sebi«.

39. Koje milosti nam daje sveta pričest?

Sveta pričest nas združuje s Jezu-

šom, pa zato: 1. umnožava u nama milost posvećujuću; 2. slabi zle želje i daje nam jakost za dobro; 3. čisti nas od lahkih grieha i čuva od smrtnih.

* Sveta pričest nam daje jamstvo, da ćemo jednom slavno uskrsnuti.

40. Kad dobivamo u svetoj pričesti ove milosti?

U svetoj pričesti dobivamo ove milosti samo onda, kada se dostojno pričestimo, to jest, kad se pričestimo u milosti posvećujućoj.

41. Kaj čini onaj, tko se nedostojno pričesti, to jest, tko se znajući i hotomice pričesti u smrtnom griehu?

Tko se nedostojno pričesti, to jest, tko se znajući i hotomice pričesti u smrtnom griehu, čini svetogrgje.

* Po svetogrdnoj pričesti postane čovjek sličan Judi, koji se pred Jezušem pokazivao, kao da mu je prijatelj, a u isto vrieme ga je izdao njegovim neprijateljem.

* Ako smo u lakom griehu, sveta pričest nije nedostojna, ali dobivamo manje milosti.

42. Kolikovrsna priprava je potrebna za svetu pričest?

Za svetu pričest je potrebna dvovrsna priprava, i to: priprava s dušom i priprava s tielom.

43. Kako se treba pripraviti s dušom za svetu pričest?

S dušom se treba pripraviti za svetu pričest: 1. da u svetoj ispoviedi očistimo dušu svoju od smrtnih grieha, a za lahke griehe da se barem pokajemo; 2. da izmolimo pripravnu molitvu.

* U pripravnu molitvu za svetu pričest spada i to, da probudimo: 1. vjeru, ufanje i ljubav, 2. pokajanje i tvrdu odluku, 3. poniznost i želju za presvetim oltarskim šakramentom.

44. Kako se treba pripraviti tielom za svetu pričest?

Tielom se treba pripraviti za svetu pričest, da smo na tašte, to jest, da od polnoći nikaj ne jedemo niti ne pijemo.

* Prije svete pričesti ne moraju biti na tašte samo oni, koji su teško bolesni. — K

svetoj pričesti treba pristupiti, koliko je moguće, u pristojnoj opravi.

45. Kaj moramo učiniti, kad svećenik prije svete pričesti pokaže presveti oltarski šakramenat?

Kada svećenik prije svete pričesti pokaže presveti oltarski šakramenat, moramo kleknuti, s pokajanjem se udarati u prsa i tri puta reći: »Gospodine, nisam vriedan, da dogješ pod krov moj, nego samo reci rieč i ozdravit će duša moja«.

* K oltaru treba pristupiti sklopljenim rukama i spuštenim očima. Prije nego li dogjemo k mjestu, gdje se dieli sveta pričest, treba da prignemo koljeno pred presvetim oltarskim šakramentom.

46. Kaj moramo činiti, kad nam svećenik daje svetu pričest?

Kad nam svećenik daje svetu pričest, moramo pred sobom držati knjigu ili rubac, glavu podignuti, jezik malo spustiti na dolnju usnicu i s najvećim poštovanjem primiti presveti oltarski šakrament.

* Pristoji se, da svetu hoštiju ne grizemo i da ju dugo ne držimo u ustih. Ako se priliepi na nebce, treba ju jezikom odliepiti.

* Kad ostavljamo oltar, onda prignemo koljeno pred presvetim oltarskim šakramentom.

47. Kaj moramo činiti poslie svete pričesti?

Poslie svete pričesti moramo se klanjati Gospodinu Jezušu Kristušu, njemu se zahvaljivati i prositi ga za njegove milosti.

* Poslie svete pričesti ne smijemo ostaviti cirkvu, dok nismo izmolili molitve poslie svete pričesti. Ako je kak moguće, treba da ostanemo barem četvrt sata u pobožnoj molitvi.

JEZUŠ SE ŽRTVUJE ZA NAS U SVETOJ MISI.

48. Kaj znači: žrtvovati?

Žrtvovati znači, prikazati Bogu neku stvar, koja nam je mila, da ga tim priznamo za najvećega gospodara.

* Žrtva se može prikazati sa četiri nakane: 1. da se Bogu klanjamo, 2. da mu se zahvaljujemo, 3. da ga za nekaj prosimo, 4. da mu zadovoljimo za griehe.

* Žrtvovali su Kain i Abel, Noa, Melhizedek, Abraham, a kašnje po zapoviedi Božjoj narod židovski.

49. Tko je prikazao najsvetiju žrtvu?

Najsvetiju žrtvu prikazao je Jezuš Kristuš, kad se je na križu sam žrtvovao za nas.

50. U kojoj žrtvi ponavlja Jezuš Kristuš žrtvu na križu?

Žrtvu na križu ponavlja Jezuš Kristuš u žrtvi svete mise.

* Ova rieč: meša ili misa uzeta je iz latinskoga jezika i jest ime svete žrtve.

51. Kaj je sveta misa?

Sveta misa je žrtva novoga zakona, u kojoj se Gospodin naš Jezuš Kristuš pod izvanjskim prilikama kruha i vina prikazuje svomu nebeskomu Ocu.

* Žrtva na križu i sveta misa je jedna ter ista žrtva; jer se i u svetoj misi prikazuje sam Gospodin Jezuš. Svećenik je kod žrtvovanja samo posrednik.

52. U čemu se razlikuje sveta misa od žrtve na križu?

Sveta misa razlikuje se od žrtve na križu u tom, kaj se Jezuš na križu prikazao prolievanjem krvi, a u svetoj misi se prikazuje bez prolievanja krvi.

53. Kad je Jezuš naredio žrtvu svete mise?

Žrtvu svete mise naredio je Jezuš na zadnjoj večeri.

* Jezuš reče ovako: »Ovo je tielo moje, koje se daje za vas« (za žrtvu). »Ovo je krv moja, koja će se prolijati za vas i za mnoge . . . Ovo činite na moj spomen.«

* Jezuš je naredio svetu misu: 1. da imamo savršenu žrtvu; 2. da budemo uviek dielniki onih milosti i blagodati, koje nam je Jezuš zaslužio svetom žrtvom na križu.

* Sveta misa je najsavršenija žrtva za klanjanje, zahvalu, prošnju i zadovoljštinu.

* Svetu misu prikazujemo samo Bogu, ali se u njoj možemo sjetiti i svetih.

54. Tko dobiva milosti svete mise?

Milosti svete mise dobivaju osobito člani Cirkve katoličke, živi i mrtvi.

* Osim svećenika, koji služi svetu misu, najviše milosti dobivaju oni, za koje se prikazuje sveta misa i koji pobožno svetoj misi prisustvuju.

55. Koji su glavni dielovi svete mise?

Glavni dielovi svete mise jesu: 1. prikazivanje, 2. pretvorba, 3. pričest.

* I Jezuš je: 1. prikazao kruh i vino svomu nebeskomu Ocu; 2. pretvorio kruh i vino u svoje tielo i u svoju krv; 3. dao je svoje tielo i krv učenikom za pričest.

* 1. Kod prikazivanja svećenik prikazuje Bogu kruh i vino. Kod toga prikažimo i mi svetu misu na koju nakanu.

2. Kod pretvorbe svećenik Jezuševim riečima pretvara kruh i vino u tielo i krv Jezuševu, a zatim je podizanje. Kod toga se klanjamo presvetom oltarskom šakramentu, te velimo ove rieči: Jezuš, tebi živim, Jezuš, tebi umirem; Jezuš tvoj sam živ i mrtav!

3. Kod pričesti svećenik prima tielo i krv Jezuševu. Kod toga treba da se barem duhovnim načinom pričestimo, to je, da vruće želimo primiti tielo Jezuševo. Koji su pri svetoj misi, nje obično zvonjenje sjeća na glavne dielove svete mise.

* Pred glavnim dielima svete mise dolaze neki dielovi kao priprava; med njimi

je najvažnije evangjelje. Kad se čita evangjelje, onda stojimo iz poštovanja, te si čelo i usta i prsa bilježimo znakom svetoga križa. Poslie glavnih dielova dolazi svršetak. Tu je obično i blagoslov, koji primamo križanjem.

ŠAKRAMENT POKORE.

56. Kaj je šakrament pokore?

Šakrament pokore je šakrament, u kojem svećenik mjesto Boga oprašta griehe, a koji su učinjeni poslie krštenja.

57. Kad je Jezuš naredio šakrament pokore?

Šakrament pokore naredio je Jezuš poslie svoga uskrsnuća, kad je dahnuo na apoštole i ovako govorio: »Primite Duha Svetoga. Kojim oprostite griehe, budu im oprošteni; a kojim zadržite griehe, budu im zadržani«.

* Vlast opraštati i zadržavati griehe prešla je od apoštola na njihove nasljednike, naime na biškupe i svećenike. Ovu vlast za opraštanje grieha upotrebljavaju oni, kad odrješuju grješnika u šakramentu pokore; a zadržavaju griehe, kad uskraćuju ili odgagjaju odrješenje.

58. Koje nam milosti daje šakrament pokore?

Šakrament pokore: 1. čisti nas od grieha; 2. oslobagja nas od kazne vječne i barem od jednog diela vremenitih kazni; 3. daje nam milost posvećujuću; 4. daje nam i djelujuću milost, da možemo pobožno živjeti.

* U šakramentu pokore možemo dobiti oproštenje svih grieha. Oproštenje nekih većih grieha zadržano je svetom Ocu papi i biškupom. U smrtnoj pogibelji i u nekojim važnijim zgodama može od ovih zadržanih grieha odriešiti svaki svećenik.

59. Kaj moramo učiniti, ako hoćemo, da dostojno primimo šakrament pokore?

Ako hoćemo, da dostojno primimo šakrament pokore, moramo: 1. da ispitamo svoju savjest; 2. da se pokajamo za griehe; 3. da tvrdo odlučimo ne griešiti više; 4. da se ispoviedimo; 5. da imamo volju izvršiti zadanu pokoru.

* Kaj kod šakramenta pokore činimo, to je u kratko ovo: 1. ispitivanje savjesti; 2. pokajanje; 3. tvrda odluka; 4. ispovied; 5. zadovoljština.

60. Kaj moramo učiniti, kad se hoćemo pripraviti za šakrament pokore?

Kad se hoćemo pripraviti za šakrament pokore, moramo prositi pomoć Duha Svetoga, da možemo svoje griehe dobro spoznati, za njih se od srca pokajati i iskreno ih ispovjediti.

ISPITIVANJE SAVJESTI.

61. Kaj razmišljavamo, kad ispitujemo svoju savjest?

Kad ispitujemo svoju savjest, razmišljavamo, kaj smo sagriešili.

62. Kak ispitujemo svoju savjest?

Svoju savjest ispitujemo ovako:

1. razmišljavamo, kad i kako smo se zadnjiput ispovjedili, pa jesmo li izvršili zadanu pokoru; 2. redom uzimamo Božje i cirkvene zapoviedi i promišljavamo, jesmo li protiv njih sagriešili mišljenjem, govorom, činom ili zanemarivanjem dužnosti.

63. Na kaj moramo osobito paziti kod smrtnih grieha, kad ispitujemo svoju savjest?

Kad ispitujemo svoju savjest, moramo kod smrtnih grieha paziti, koliko puta smo ih učinili.

* Broj naših grieha možemo saznati tako, da promislimo, koliko smo ih puta po priliki načinili na tjedan ili na mjesec.

* Treba kazati i one prilike, po kojih se lahki grieh pretvara u smrtni grieh (n. pr.: ako je tko mnogo ukrao, ako je učinio veliki kvar); pa i one prilike treba kazati, po kojih se mienja vrst smrtnih grieha (n. pr.: ako je tko ukrao u cirkvi, ako je roditelje udario, ako je braću svoju mrzio).

* Polakšavamo si ispitivanje savjesti, ako svaku večer ispitujemo svoju savjest i ako se više puta ispoviedamo.

Opomena. Ne budi odveć zabrinut, kad si ispituješ savjest, ali ne budi ni lahkouman kod toga i ne drži velike griehe za malenkosti. Osobito pazi, da sam pred sobom ne tajiš svoje navadne pogrješke.

POKAJANJE.

64. Kad se kajemo za svoje griehe?

Za svoje griehe se kajemo, kad nam je žao u duši, kaj smo sagriešili i kad mrzimo na ono, kaj smo učinili.

* Kad primamo šakrament pokore, najvažniji je posel, da u sebi probudimo pokajanje; jer ako se ne pokajemo za svoje griehe, onda ne možemo dobiti od Boga oproštenje grieha.

65. Za koje griehe se moramo svakako pokajati?

Svakako se moramo pokajati za sve smrtne griehe, ali je jako dobro, da se pokajemo i za lahke griehe.

* Tko nema smrtnoga grieha, on se mora svakako pokajati barem za jedan lahki grieh, jer bi drugač nevaljano primio šakrament pokore.

66. Kad se moramo pokajati za svoje griehe?

Za svoje griehe moramo se pokajati prije svete ispoviedi ili barem prije odrješenja.

67. Kolikovrsnim pokajanjem možemo dostojno primiti šakrament pokore?

Šakrament pokore možemo dostojno primiti dvovrsnim pokajanjem: pokajanjem savršenim i manje savršenim.

68. Kad se kajemo savršeno?

Savršeno se kajemo, kad se za svoje griehe kajemo osobito zato, kaj smo uvriedili Boga, najveće i svake ljubavi najdostojnije dobro.

69. Kad se kajemo manje savršeno?

Manje savršeno se kajemo, kad se za svoje griehe kajemo osobito zato, kaj se bojimo Boga i kaj smo od njega zaslužili kaznu.

* Kad se za svoje griehe kajemo iz ljubavi prema Bogu ili od straha pred njim, onda je naše pokajanje svrhunaravsko. Kad se pak za svoje griehe samo zato kajemo, kaj smo po njih zadobili vremenito zlo ili kaj smo pali u sramotu, onda je takovo pokajanje naravsko. Za šakrament pokore je potrebno svrhunaravsko pokajanje.

70. Kakovo pokajanje moramo u sebi probuditi, kad nam je život u pogibelji, a ne možemo primiti šakrament pokore?

Kad nam je život u pogibelji, a ne možemo primiti šakrament pokore, onda moramo u sebi probuditi savršeno pokajanje.

* Ako i nismo u smrtnoj pogibelji, a savjest nam kaže, da smo učinili smrtni grieh, moramo probuditi savršeno pokajanje i odlučiti, da ćemo se ispovjediti, čim bude moguće.

* Da se budemo mogli pravo pokajati, treba da prosimo pomoć Duha Svetoga, a po tom da promislimo: 1. koliko je za nas trpio Jezuš, a kako smo mi ipak njemu ne-

zahvalni; 2. kako je grieh bespotrebna i grda stvar i kolika nas kazna čeka u peklu ili u čistilištu.

* S pokajanjem se još mora združiti: 1. ufanje, da će nam Bog oprostiti; 2. tvrda odluka.

TVRDA ODLUKA.

71. Kad imamo tvrdu odluku?

Tvrdu odluku imamo, kad ozbiljno odlučimo, da ne budemo više griešili.

72. Kaj moramo svakako odlučiti s tvrdom odlukom?

S tvrdom odlukom moramo svakako odlučiti: 1. da ne budemo više griešili ili da se budemo čuvali barem svakoga smrtnoga grieha; 2. da budemo izbjegavali bližnje prilike, koje nas vode na smrtni grieh; 3. da budemo učinjeni kvar popravili, koliko bude moguće.

* Tko ne će, da se ostavi smrtnoga grieha ili bližnje prilike, koja ga vodi na smrtni grieh, ili tko ne će učinjeni veliki kvar naknaditi, takav se bez koristi ispoviedi, pače teško grieši, ako se ipak ispovieda.

* Tko se srdi na drugoga, ne može primiti šakrament pokore, ako prije ne oprosti svomu neprijatelju.

73. Kojim riečima možemo u sebi probuditi savršeno pokajanje i tvrdu odluku?

Savršeno pokajanje i tvrdu odluku možemo u sebi probuditi ovim riečima: »O Bože moj, od svega srca se kajem za sve svoje griehe, jer sam njima uvriedio tebe, Bože, najveće i najmilije dobro; tvrdo odlučujem, da ne budem više griešio i da se budem čuvao svake griešne prilike.«

ISPOVIED.

74. Kaj činimo, kad se ispoviedamo?

Kad se ispoviedamo, kazujemo skrušeno svoje griehe svećeniku, da nas od njih odrieši.

75. Koje griehe moramo svakako ispoviediti?

Svakako moramo ispoviediti smrtne griehe, kojih se sjećamo, a moramo reći i to, koliko puta smo ih učinili.

* Lahke griehe ne moramo ispoviedati, ali je to ipak dobro i zveličajno, jer nam budu onda i oni oprošteni. Ne znamo li, da je koji grieh smrtni ili lahki, onda se preporuča, da i taj grieh ispoviedimo.

* Ako ne znamo sigurno, koliko puta smo učinili koji grieh, onda kažemo broj

onako, kako ga znamo, na primjer, koliko puta smo ga po priliki učinili u jednom tjednu ili u jednom mjesecu.

* Spomenuti moramo i one prilike, po kojih se koji čin pretvara u smrtni grieh, koji drugač ne bi bio smrtni grieh; zatim one prilike, po kojih se koji smrtni grieh pretvori u drugu vrst smrtnoga grieha. Nuzgredne prilike ne treba spominjati. Ime drugih treba zašutiti.

76. Kako moramo ispoviedati svoje griehe?

Svoje griehe moramo ispoviedati iskreno i razumljivo.

* U svetoj ispoviedi možemo sve bez straha i iskreno očitovati onako, kako se je dogodilo; jer ispoviednik nikada ne smije izdati, kaj je čuo u svetoj ispoviedi, pa mora radje umrieti, nego da izda ispoviednu tajnu. Tko iz tugje ispoviedi kaj sazna, dužan je takogjer o tom šutiti.

Pr. Sveti Ivan Nepomuk.

* Da bude ispovied razumljiva, treba imenom kazati griehe, a ne smiju se upotrebljavati općenite rieči, koje imaju različito znamenovanje; na primjer nije dovoljno kazati ovako: Sagriešio sam proti deset zapoviedi Božjih, ili: Nisam ljubio Boga; ili: Zlo sam učinio.

77. Kaj mora učiniti onaj, koji je u svetoj ispoviedi bez svoje krivnje zaboravio kazati koju važnu stvar?

Koji je na svetoj ispoviedi bez svoje krivnje zaboravio kazati koju važnu stvar, mora to reći na budućoj svetoj ispoviedi.

* Važna je stvar u svetoj ispoviedi: smrtni grieh, broj smrtnih grieha ili kakva prilika, koja mienja vrst grieha.

78. Kaj mora učiniti onaj, koji je u svetoj ispoviedi hotomice zašutio koji smrtni grieh?

Koji je u svetoj ispoviedi hotomice zašutio koji smrtni grieh, mora ga kazati na budućoj ispoviedi i mora ponoviti cielu prijašnju ispovied.

* Tko je hotomice zašutio jedan smrtni grieh, učinio je svetogrgje, a ispovied mu je nevaljana. Takav ne smije primiti svetu pričest. Sveta ispovied je nevaljana i onda, ako pokornik nije imao pokajanje i tvrdu odluku. Sveta ispovied može biti nevaljana i onda, ako je tko radi jako nemarnog ispitivanja savjesti izostavio koji smrtni grieh.

79. Kako se zove takova ispovied, u kojoj opetujemo više svojih ispoviedi?

Takova ispovied, u kojoj opetu-

jemo više svojih ispoviedi, zove se velika ispovied.

* Na početku velike ispoviedi kažemo svećeniku, zakaj činimo veliku ispovied. Tko se je kad nevaljano ispoviedao, mora kazati i to, koliko je bilo nevaljanih ispoviedi i da li se je poslie pričestio. Na to kažemo, kaj smo sagriešili od svoje zadnje ispoviedi, a zatim opetujemo svoje prijašnje ispoviedi.

80. Tko mora činiti veliku ispovied?

Veliku ispovied mora činiti, tko se je jedamput ili više puta nevaljano ispoviedio.

* Preporučuje se velika ispovied: 1. prije prve svete pričesti, 2. kad stupimo u novi stalež, 3. kad se pripravljamo na smrt.

81. Kako počimamo svetu ispovied?

Svetu ispovied počimamo tako, da se prekrižimo i velimo:

»Molim Vas, otec duhovni, za sveti blagoslov, da morem pravo i potpuno očitovati svoje griehe.«

Kad si dobio blagoslov, reći dalje:

»Ja nevoljni grješnik tužim se Bogu svemogućemu, Blaženoj Djevici Mariji, svim svetima i Vam, otec du-

hovni, na mjesto Boga, da sam od svoje zadnje ispoviedi, koju sam (na primjer: u korizmi, u adventu, prije mjesec dana itd.) izvršio, mnogo puta i teško sagriešio. (Ako se paki još nikada nisi ispoviedao, onda reči: da sam od svoga djetinstva mnogo puta i teško sagriešio)...

Sada reci sve griehe. Poslie ovako moli, kad si dobio već pokoru:

»Za ove i sve ostale griehe svega života svojega kajem se od svega srca, jer sam uvriedio Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje griehe i tvrdo odlučujem, da se budem popravio i da ne ću više griešiti. Molim Vas, otec duhovni, naložite mi spasonosnu pokoru i odriešite me od grieha. Amen.«

82. Kaj čini ispovjednik na koncu svete ispoviedi?

Na koncu svete ispoviedi, poslie korisne opomene, ispovjednik zadaje pokoru, a zatim odrješuje grješnika od grieha.

* Ispovjednik nam za pokoru zadaje molitvu ili koje drugo dobro djelo. Kod odrje-

šenja čini znak križa prema pokorniku i izgovara ove rieči: »Ja te odriešujem od tvojih grieha u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.«

83. Kaj moramo činiti poslie svete ispoviedi?

Poslie svete ispoviedi: 1. moramo se zahvaliti Bogu, kaj nam je oprostio griehe; 2. moramo izvršiti pokoru, koju nam je zadao ispovjednik.

ZADOVOLJŠTINA.

84. Zakaj nam ispovjednik zadaje pokoru?

Ispovjednik nam zadaje pokoru, da nam Bog po zadanom dobrom djelu, koje izvršujemo, oprosti bar jedan diel vremenitih kazni.

* Ako ne možemo izvršiti, kaj nam ispovjednik zadaje, možemo ga prositi drugu pokoru.

* Tko ne izvrši pokoru, ali je prije odriešenja imao nakanu izvršiti ju, ispovied mu je istina valjana, ali grieši i gubi mnoge milosti Božje.

OPROST.

85. Kaj je oprost?

Oprost je otpuštenje vremenite kazne izvan svete ispoviedi.

* Cirkva ne otpušta s oprostom niti griehe, niti viečnu kazan, nego samo kaznu,

koja je preostala poslie svete ispoviedi, a koju bi morali pretrpjeti ili na ovom svietu ili u čistilištu.

86. Kolikovrstan je oprost?

Oprost je dvovrstan: 1. potpuni oprost, kad nam se oprašta ciela vremenita kazna, koju smo zaslužili; 2. nepotpuni oprost, kad nam se oprašta samo jedan diel vremenite kazne.

* Na primjer nepotpuni oprost je oprost od 100 dana, po kojem nam se oprašta toliko kazne, koliko bi nam se oprostilo, kad bi po staroj Cirkvenoj odredbi sto dana činili pokoru.

87. Kaj se zahtjeva, da možemo dobiti oprost?

Da možemo dobiti oprost, zahtjeva se: 1. da nam je duša čista od smrtnoga grieha; 2. da točno izvršimo ona dobra djela, koja je Cirkva odredila.

* Potpuni oprost možemo dobiti samo onda, ako smo se oslobodili i svih lahkih grieha. Za potpuno oproštenje potrebno je, da se ispoviedimo i pričestimo i da se molimo na nakanu svetog Oca pape.

* Nepotpun oprost daje Cirkva redovito, ako molimo stanovite molitve.

* Većinu oprosta možemo dobiti **ne samo** za sebe, nego ih po dopuštenju Cirkve možemo nameniti i za trpeće duše u čistilištu.

KRIZMANJE ILI ZADNJA POMAST.

88. Kaj je zadnja pomast?

Zadnja pomast je šakrament, koji je Jezuš naredio za bolesnike, da dobiju od Boga milost za dobro duše, a više puta i tiela.

* Krizmanje zove se i zadnja pomast; zove se »pomast« zato, jer svećenik bolesnoga pomaže svetim uljem; a zove se »zadnja« zato, jer je to obično zadnje pomazanje.

89. Kako koristi zadnja pomast duši?

Zadnja pomast koristi duši tako, da 1. umnožava milost posvećujuću; 2. oprašta lahke griehe, a i one smrtne griehe, koje bolesnik više ne može ispovjediti, ako se je barem pokajao za nje; 3. daje jakost u mukama i napastima, a osobito u smrtnoj borbi.

90. Kako koristi zadnja pomast tielu?

Zadnja pomast koristi tielu tako, da olakšava bol, a povraća zdravlje, ako je to na zveličenje bolesnika.

* Ako je bolesnik već primio zadnju pomast, ne treba se bojati, kao da bi zato morao i umrieti. Tko u pravo vrieme primi šakrament, tomu Bog brže vraća zdravlje.

Kad bolesnik primi šakrament, dobiva mir duševni, pa već i to može bolest njegovu obratiti na bolje.

91. Kako svećenik podjeljuje zadnju pomast?

Svećenik podjeljuje zadnju pomast tako, da svetim uljem maže bolesniku: oči, uha, nos, usta, ruke i noge.

92. Tko može primiti zadnju pomast?

Zadnju pomast može primiti svaki kršćanin katolik, koji je već došao k razumu, pa je pogibeljno bolestan.

* Zadnju pomast mogu primiti i takova djeca, koja se još nisu ispoviedala, ali su već došla k razumu, na primjer djeca od šest ili sedam godina.

93. Kad mora bolesnik primiti zadnju pomast?

Zadnju pomast mora bolesnik primiti, ako je moguće, dok je još pri sviesti.

* Najbolje je, ako se zadnja pomast primi odmah, kad bolest počima biti pogibeljnija, jer zadnja pomast daje milost i za strpljivo podnašanje bolesti.

* Koji imaju bolesnika u kući, njihova je sveta dužnost, da k bolesniku pozovu svećenika i onda, ako je bolesnik u pogibelji života izgubio sviest.

94. Kako se mora bolesnik pripraviti za zadnju pomast?

Za zadnju pomast mora se bolesnik pripraviti tako, da se 1. ispoviedi ili da se bar pokaje za griehe, ako se ne bi mogel ispoviediti; 2. da probudi u sebi vjeru, ufanje i ljubav i da se sasvim preda u volju Božju.

* U sobi bolesnikovoj, prije nego dogje svećenik, treba pokriti stol bielim stolnjakom, na stol med dvie svieće postaviti raspelo, blagoslovljenu vodu, tanjur s malo soli i kruha i kupicu vode.

* Bolesnik prima obično tri šakramenta: šakrament pokore, presveti oltarski šakrament i zadnju pomast. Ovi tri šakramenti zovu se onda obično šakramenti umirajućih. Kad bolesnik prima svetu pričest i zadnju pomast, nazočni ljudi se klečeći mole za njega.

95. Koliko puta se može primiti zadnja pomast?

Zadnja pomast može se primiti u svakoj pogibeljnoj bolesti po jedamput, a i u istoj se može primiti više puta, ako je pogibelj prošla, a poslie se opet povratila.

SVETI RED.

96. Kaj je sveti red?

Sveti red je šakrament, kojim se oni, koje Bog poziva sebi na službu, zaregjuju za svećenike, da za svetu službu svoju dobiju duhovnu vlast i milost.

97. Tko može zarediti svećenika?

Svećenika može zarediti biškup, koji je dobio vlast za to, kad je bio posvečen za biškupa.

* Regjenje svećenika se obavlja polaganjem ruku i molitvom.

* Sveti red ima više stupnja. Koji se zaregjuju za svećenike, primaju ponajprije četiri niža reda, a zatim tri viša reda. Tri viša reda jesu: podgjakonat, gjakonat i svećenički red. Koji se pak zatim zaregjuju za biškupe, dobivaju još veću duhovnu vlast i milost.

98. Kakovu vlast dobivaju svećeniki?

Svećeniki dobivaju vlast: 1. da mogu prikazivati Bogu žrtve svete mise; 2. da mogu dieliti šakramente; 3. da mogu navješćivati rieč Božju.

ŽENIDBA.

99. Kaj je ženidba?

Ženidba je šakrament, kojim se jedna muška i jedna ženska osoba uzimaju u nerazdruživu zajednicu života i od Boga milost dobivaju, da mogu ženidbene dužnosti vjerno izvršivati.

100. Koje su ženidbene dužnosti?

Ženidbene dužnosti jesu: 1. da muž i žena živiju u megjusobnoj ljubavi i vjernosti; 2. da svoju djecu kršćanski odgajaju.

* Ženidba se može sklopiti, kad ju ne prieči nikaj, po čemu bi ženidba bila nevaljana ili nedopuštena.

* Ženidbu zapriečuju: ženidbene zaprieke, po kojih je ženidba nevaljana, i ženidbene zaprieke, po kojih je ženidba nedopuštena.

* Ženidba je nevaljana, ako jedna stranka nije pokrštena, ili je već s drugom osobom sklopila valjanu ženidbu; nevaljana je ženidba i onda, kad bez oprosta sklapaju ženidbu oni, koji su u rodbinstvu i svačtvu, ili ako su koga prisilili na ženidbu. — Ima

još i drugih ženidbenih zaprieka. Nekoje može Cirkva iz važnih razloga oprostiti. — Ženidba je zabranjena, ako jedna stranka nije kršćansko-katoličke vjere ili ako ženidba nije prije tri puta navieštena u cirkvi. Tko sklapa ženidbu sa ženidbenom zabranom bez oprosta, taj istina grieši, ali je ženidba njegova ipak valjana.

101. Kako se zove ona ženidba, u kojoj je jedna stranka katolička, a druga nekatoličko-kršćanska?

Ona ženidba, u kojoj je jedna stranka katolička, a druga nekatoličko - kršćanska, zove se mješovita ženidba.

102. Zakaj Cirkva zabranjuje mješovite ženidbe?

Cirkva zabranjuje mješovite ženidbe: 1. jer katolička stranka u njoj teško vrši svoje vjerske dužnosti, a može lahko i vjeru izgubiti; 2. jer je rietko kada moguće odgajati djecu u katoličkoj vjeri.

* Tko sklopi ženidbu pred nekatoličkim svećenikom, pa tako dopusti, da mu se diete ne odgaja u katoličkoj vjeri, taj teško grieši i kazni se isključenjem iz Cirkve.

103. Kada dopušta Cirkva mješovitu ženidbu?

Mješovitu ženidbu dopušta Cirkva: 1. ako katolička stranka može bez zaprieke vršiti svoje vjerske dužnosti; 2. ako stranke obećaju, da će svu svoju djecu odgajati u katoličkoj vjeri.

* Katolička stranka mora nastojati, da nekatoličku stranku pouči u katoličkoj vjeri i da ju obrati.

104. Kaj moraju najprije učiniti, koji hoće primiti šakrament ženidbe?

Koji hoće primiti šakrament ženidbe, moraju najprije sklopiti valjane zaruke, a prije vjenčanja moraju se ispoviediti i pričestiti.

* Pred Cirkvom katoličkom su samo one zaruke valjane, koje su sklopljene pismeno s potpisom plebanošovim ili drugih dva svjedoka i zaručnikov; a ako koji ili oba zaručnika ne znaju pisati, onda s potpisom još jednog svjedoka.

105. Pred kim moraju zaručniki primiti šakrament ženidbe?

Zaručniki moraju primiti šakrament ženidbe pred duhovnim pastirom ili pred njegovim zamjenikom u nazočnosti dvojice svjedoka.

* Ako i mogu zaručniki pred kojim god duhovnim pastirom ili njegovim zamjenikom sklopiti valjanu ženidbu, ipak moraju to učiniti pred vlastitim duhovnim pastirom, ako je moguće, jer inače grieše.

* Duhovni pastir ili njegov zamjenik pita zaručnike, hoće li megju sobom sklopiti ženidbu; nakon njihove izjave svećenik blagoslovi njihovu ženidbu.

* Po svjetovnom zakonu u Ugarskoj zaručniki će prije pred gragjanskim činovnikom dati zapisati svoju nakanu, da želiju sklopiti ženidbu. To se zove gragjanska (civilna) ženidba. Gragjanskom se ženidbom po sebi još ipak ne prima šakrament ženidbe. Zato oni katoliki, koji živu samo u gragjanskoj ženidbi, pred Bogom i pred Cirkvom ne živu u zakonitoj ženidbi. Dok su svojevoljno u ovom stanju, tak dugo živu u smrtnom griehu i ne mogu dobiti niti odrješenje od grieha, niti svetu pričest, pa ni šakrament zadnje pomasti. Ovakovi ne mogu biti kumi na krstu, ni svjedoki kod vjenčanja; a u slučaju smrti nemaju pravo niti na cirkveni pokop.

* Kršćanska je ženidba po Božjem zakonu nerazrješiva. Iz važnih razloga može duhovna oblast, to jest cirkveni sud, rastaviti ženidbene drugove, da ne moraju zajedno živjeti; ali dok su obadvie stranke u životu, ni jedna od njih ne može sklopiti novu ženidbu.

Jezuš veli: »Kaj je Bog svezao, to čovjek naj ne rastavlja.«

BLAGOSLOVINE.

106. Kaj su blagoslovine?

Blagoslovine su osobito one stvari, koje je Cirkva blagoslovila, na primjer: blagoslovljena voda.

* Kad se osobe ili stvari posvećuju ili blagoslivlju, zovu se ovi sveti čini: blagoslovine.

* Stvari, koje su odregjene za službu Božju, kao na primjer: cirkva, oltar, groblje, posvećuje Cirkva katolička, pa ih tim stavlja pod osobitu zaštitu Božju i čini, da postanu štovanja vriedne.

* Blagoslovom zaziva i daje nam Cirkva pomoć Božju, na primjer: kad daje blagoslov s presvetim oltarskim šakramentom ili kad blagoslivlja polja i jelo.

MOLITVA U OPĆE.

107. Kaj činimo, kad molimo?

Kad molimo, govorimo s Bogom, da mu se klanjamo, da ga slavimo, da mu se zahvaljujemo ili da ga nekaj prosimo.

108. Zakaj moramo moliti?

Moliti moramo: 1. jer je to Jezuš zapoviedio, 2. jer bez molitve ne možemo dobiti potrebne milosti.

Jezuš veli: »Prosite i dat će vam se.«

109. Kad je molitva naša Bogu mila?

Molitva naša je Bogu mila, kad se ponizno i pobožno molimo u ime Jezušovo.

* Molitva naša je ponizna, kad spoznamo, da nismo vriedni milosti Božje; a pobožna je onda, kad se molimo od srca i sabranom pameću. U ime Jezuševo molimo, kad molimo: 1. ono, kaj je za naše zveličenje, 2. čvrstim pouzdanjem i ustrajno, 3. imajući milost posvećujuću.

110. Kak moramo moliti, kad kaj prosimo od Boga?

Kad kaj prosimo od Boga, moramo moliti: 1. s pouzdanjem, 2. postojano, 3. Bogu odano.

* Mi ne dobivamo uviek ono, kaj od Boga prosimo, jer ili se ne molimo dobro, ili nije za naše zveličenje, kaj molimo, ili su pak griehi naši krivi, da ne zaslužujemo ono, kaj molimo.

Ako i ne dobimo ono, kaj od Boga prosimo, zato nam Bog ipak samo dobro hoće; pa ako nam Bog i ne da ono, kaj prosimo, mjesto toga dati će nam takove stvari, koje su nam još više na zveličenje.

111. Kad je osobito potrebno i kad je zveličajno, da molimo?

Osobito je potrebno, da molimo, kad smo u napasti ili u drugoj kakovoj pogibelji; a zveličajno je, da se molimo u jutro i na večer pa i po danu prije važnijeg posla.

112. Za koga molimo?

Molimo za svakoga; za prijatelje i neprijatelje svoje, za žive i mrtve, osobito za svoje roditelje, za braću, za rogjake, za dobročinitelje, za duhovne i svjetovne poglavare.

113. Kakvim znakom počimamo i svršavamo molitvu?

Molitvu počimamo i svršavamo znakom svetoga križa, to jest križanjem.

* Znak svetoga križa jači nas i tješi u nevoljah tiela i duše, jer nas sjeća na smrt Jezuševu; osim toga nas brani i donaša nam blagoslov, jer kad se križamo, zazivamo presveto Trojstvo.

MOLITVA GOSPODNJA.

114. Koja je najsvetija molitva?

Najsvetija molitva je molitva Gospodnja ili Otec naš.

»Otec naš« zove se molitva Gospodnja, jer nas je sam Krist Gospodin naš učio i zapoviedio, da tu molitvu molimo.

115. Koliko diela ima »Otec naš«?

»Otec naš« ima dva diela: 1. predgovor, 2. sedam prošnja.

* Predgovor u Otecnašu je: »Otec naš, koji si na nebesih«. Tu nazivljemo Boga svojim Ocem, jer nas je on primio za svoju djecu.

* Prva prošnja je: »Sveti se ime tvoje«. Ovom prosimo, da svaki čovjek spozna i slavi Boga.

* Druga prošnja je: »Dogji kraljevstvo tvoje«. Ovom prosimo Boga, da budemo mogli jedanput doći u kraljevstvo nebesko.

* Treća prošnja je: »Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji«. Ovom prosimo od Boga milost, da možemo i mi na zemlji tak izvršivati volju Božju, kak ju angjeli izvršuju na nebu.

* Četvrta prošnja je: »Kruh naš svagdašnji daj nam danas«. Ovom prosimo od Boga, da nam dade ono, kaj je potrebno za uzdržavanje duhovnog i tjelesnog života.

* Peta prošnja je: »I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnikom našim«. Ovom prosimo, da nam Bog oprosti griehe naše, kak i mi opraštamo svakomu, koji nas je uvriedio.

* Šesta prošnja: »I ne upeljaj nas u skušavanje«. Ovom prosimo, da s pomoću mi-

losti Božje možemo u svakom iskušavanju nadvladati sve, kaj nas navesti hoće na grieh.

* Sedma prošnja je: »Nego oslobodi nas od zla«. Ovom prosimo Boga, da nas očuva od svake nevolje ili da nam dade milosti, da budemo mogli vremenite nevolje strpljivo podnašati.

* Zaključna rieč »Amen« znači: neka bude ono, kaj od Boga prosimo.

POZDRAV ANGJELOV.

116. Kaj mi katoliki molimo obično poslie Otecnaša?

Mi katoliki molimo obično poslie Otecnaša angjelov pozdrav, to je »Zdravo Marija«.

117. Koliko dielov ima pozdrav angjelov?

Pozdrav angjelov ima tri diela: 1. Rieči angjela Gabriela, kojim je pozdravio blaženu Djevicu Mariju, 2. pozdrav svete Elisabete, 3. molitvu Cirkve.

* Pozdravne rieči angjela Gabriela jesu: »Zdravo Marija, milosti puna! Gospodin je s tobom.« Ove rieči znamenuju to, da je blažena Djevica Marija, kao majka Gospodina Jezuša Kristuša, med svim stvorovima dobila najviše milosti od Boga.

* Pozdrav svete Elisabete je: »Blagoslovljena si ti megju ženami i blagoslovljen plod utrobe tvoje«, a k tomu dodamo rieč Jezuš. Iz ovih rieči se vidi, da pozdravljajući blaženu Djevicu Mariju, s njom zajedno štujemo i Jezuša.

* Molitva Cirkve je: »Sveta Marija, majko Božja, moli za nas grješnike sada i na čas smrti naše. Amen.« Ovim riečima molimo blaženu Djevicu Mariju, da nam u svakoj nevolji pomogne svojim zagovorom, a osobito na koncu života našega, kad nam je pomoć najviše potrebna.

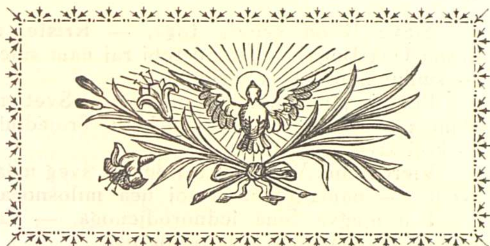
118. Kaj molimo, kad u jutro, u podne i na večer zvoni na pozdravljenje?

Kad u jutro, u podne i na večer zvoni na pozdravljenje, onda molimo »Angjel Gospodnji« (stranica 6.).

119. Kaj je čislo?

Čislo je mila pobožnost Cirkve, u kojoj ponavljamo najljepše molitve »Otec naš« i »pozdrav angjelov«, te razmišljavamo od života Jezuševoga i blažene Djevice Marije.

Pjesme duhovne.

Prvi dio.

MISNE PJESME.

a) Kod svetih misa za žive.

1. Gospodine Bože...

Pristup. Gospodine, Bože živi, — Nebo, zemlja, sve je tvoje; — Kralj Gospodar ti si svega stvorenog. — Smiluj se. — Kriste, Bože Spase čovječanstva, — Nebo nama podaj svim! — Smiluj se! — Gospodine Duše Sveti, ljubavi si vrutak živi, — Posveti nas svojim darom milosti. — Smiluj se.

Slava. I na zemlji mir svim ljudma, — Dobra volja svim u grudma! — Nek te hvale svi živući — Bože, Oče svemogući.

Slava ti od svijeta toga, — Kriste, s desne Oca Boga; — Da po tebi raj nam sine, — smiluj nam se sa visine! Poštuj, puče, svetost pravu, — Svetom Duhu pjevaj slavu. — Slavan budi, Trojedini, — koji živiš na visini.

Vjerovanje. Vjerujem u Boga, iz sveg uma svoga, — nama djeci svojoj oca milosnoga. I u njegva Sina jednorodjenoga, — Za spas duša naših na krst propetoga. Vjerujem u Duha, Boga Velikoga, — Po kojemu zaće Djeva Sina svoga.

Svet. Svet, svet, svet i prevelik — Svemogući Gospod Bog! — O Bože Sabaot!

Poslije podizanja. 1. Zdravo budi Isusovo — Pravo tielo preblaženo, — Začeto od Duha Svetog — I porogjeno od Marije Djevice. — 2. Zdravo krvi Isusova, — Za spas ljudi prolivena. — Zdravo cijena otkupljenja, — Što si podana za nevrijedne grješnike.

Pričest. 1. Tople suze rosite — Sad za krv prolivenu, — Te Isusa prosite, — Žrtvu za nas mučenu. — 2. On nam grijehe odnosi, — Oca Boga proseći — Bolji život donosi, — život vječnih radosti.

2. Pred Božanstvom.

(Cecilija 1907, str. 24.)

1. P. Pred Božanstvom tvojim padamo sada, — Sav kršćanski kleči, moli se rod; — I k nebesim' pjesme, molitve sklada, — Da odmieva silni nebeski svod. — Čuj molbe

nam, Bože, sad glas: — Daj tješi nas, spasi sve nas! — Nek milosti tvoje sveti sad plamen — Sav kršćanski puk ti obaspe. Amen.

2. **D.** Oj slava ti, slava, nebeski Kralju! — Nek slavljen je dičan svemožni Bog. — Sad kršćani pjesme priestolju šalju — Sa doline suzne pred Boga svog! — Nek slave ti svesilne čar — Nam utjeha bude i dar! — Sva srca ti kliču kršćanska prava: — Oj slava ti, Bože svesilni, slava!

3. **V.** Svi vjeruju, Oče, božanstvo sveto, — U Isusa Krista, Sina ti, sad — I svetoga Duha, Trojstvo presveto, — Što nebeskog dvora divan je sklad — A vjere te svete će plam — Viek blažiti boli sve nam! — Da puku ti vjernom oživi snaga — I Kraljica neba pomoć će blaga!

4. **Prikazanje.** Gle srca sva naša plamenom gore, — A molitve vruće ona su glas; — I žrtvom ti gore, molitvom zbore: — Daj, svevišnji Bože, usliši nas! — I primi sad srca nam žar — Ko žrtve ti malene dar! — Oj, brani nam grudu domaje svetu, — Nek angjeli vienac slave joj pletu!

5. **S.** Svet, svet si, o Bože svesilni veli! — Pred svesiljem tvojim čovjek je prah; — Stog slavi te nebo, slavi sviet cieli, — Jer čovjeku umnom, crvku si strah. — Ah, milosti svoje nam daj — I život nek bude nam raj! — Svi viek ćemo Križa nositi znamen — I klicati tebi: Svet si, svet! Amen!

3. Sa nebesa.

(Novak V. 2.)

1. Sa nebesa sad će doći — Veličanstvo, Isus Bog. — Pozdravimo smjerno njega — Iz dubine srca svog! — S riečma svetim misničkima — On će sići k nama svima — Na žrtvenik sveti svoj.

2. Slava Bogu na visini, — Zapjevajmo složno svi, — A svim ljudma na nizini — Podaj mir svoj, Bože ti! — Tebe, Oče, viek priznavat, — Tebi hvalu, čast podavat — Daj, da želi svaki nas!

3. Hvala tebi, višnji Bože, — Za tvoj nauk presveti; — Daj, da svaki od nas može — Po njem viekom živjeti! — Svakom, koj po njemu živi, — Ti ćeš, Oče milostivi, — Vječnu slavu podati.

4. Bože, tvoja riec nek bude, — Koja redom stvori sve: — Nebo, zemlju, plod i ljude, — Što nas svaki vjeruje; — Nauk taj donese nama — Sin tvoj vječni, mudrost sama, — S tobom, Duhom, pravi Bog.

5. Primi, Bože, prikazanje, — Što po ruku misničkih — Žrtvujemo za priznanje, — Da nas ljubiš očinski. — Oče sveti, žrtvu ovu — Pretvori u Isusovu — Krv i Tielo presveto!

6. Svet, svet, svet pun jesi slave, — Vječni Bože Sabaot! — Od ljubavi k nama prave — Dao nam jesi tu radost: — Da te Boga spoznajemo, — Tebi slavu pridajemo — Na visini hosana!

4. O silni, jaki Bože.

(Novak 9.)

1. O silni, jaki Bože! — Čuj molbe puka svog, — Da dostojno uzmože — Proslavit Sina tvog. — Pregorku smrt i muku, — Što za naš podni spas, — Oprosti svome puku — Milostivo dug vas.

2. Viek slava na visini! — Nebeski pjeva zbor; — Viek slava na nizini! — Sad kliče svaki stvor. — A megju nama tude — Nek vlada mira raj! — Da kršćaninu bude — Spas duši život taj.

3. O Bože dobrostivi, — Ne prezri ovaj dar, — Bud puku milostivi, — Koj snižen pred oltar — U skrušenosti pada, — Da dragom žrtvom tvom — Namiri duge sada — Po milosrgju tvom.

4. Presveti jaki Bože, — Svet od viekova si! — Svet klikni sve, što može, — Gospodin, svet si ti! — Nek slavom na visini — Nebesa ore sva, — A ovdje na nizini — Nek hvalu svak ti dâ.

5. Bože, evo dolazimo.

(Novak 4.)

1. Bože, evo dolazimo, — Ko pred Oca djeca svog, — Da proštenje izmolimo, — Žrtvujemo Sina tvog; — Uspomenu njegve svete — Ponavljamo ljubavi; — Jer od smrti on nas vječne — Svojom smrti izbavi.

2. Uzdigni se iz nizina, — Duša moja, zemaljskih, — Do nebesa, gdje množina —

Pjeva zbora angjelskih: — Slava Bogu na visini, — Svima mir na zemlji svet! — Boga vječnog u nizini — Neka slavi čitav sviet.

3. Isusova riječ je svjetlost — Vječna sveta istina; — nauk, utjeha i jakost — Vječnog raja baština. — Nek se širi, Bože mili, — Nauk tvoj po svietu svud, — Narodima da omili, — Svima kaže u raj put!

4. Stvoritelju svemogući, — Mi te ispoviedamo; — Mi se tebi, kako uči — Sveta vjera, klanjamo. — Vjerujemo Sina tvoga, — Boga Spasa ljudskoga, — Duha Svetog, pravog Boga, — Tješitelja vječnoga.

5. Bože, Oče, blagoslovi — Žrtvu našu, molbe glas; — Radi mukâ Isusovih — Grješnike pomiluj nas. — Priznajemo svoje zloće, — Nama grješnim oprosti; — Griehe naše oprat tko će, — Do tvog Sina milosti?

6. Slava, dika i poštenje — Na viek budi Višnjemu, — Koji daje mir, spasenje — Dušam našim na nebu. — Na koljena, čovječanstvo, — Padaj i pokloni se; — Tu će čovjek i božanstvo — Združeno nalazit se.

6. Klečim, Bože moj, pred tobom.

1. Klečim, Bože moj, pred tobom, — Zadovoljan niesam sobom; — Srce gori, grieh me mori. — Smiluj mi se, Gospodine, — Iz nebeske tvê visine.

2. Slava tebi, dika, Bože; — Tek po tebi sve se može. — Slava Sinu, Duhu Svetom,

— Slava Trojstvu u visini, — A mir ljudem na nizini.

3. Rieč Božju slušam sada, — Sveti križ je moja nada; — tebe štujem, tebe slavim, — Spasitelju, Božji Sine, — Uslišaj me sa visine!

4. Kruh i vino žrtvujemo, — Tvrdom vjerom vjerujemo, — Da je cijelo Krista tijelo — Na križ za nas razapeto, — Pomirenje s Bogom sveto.

5. Sveti dobri, Bože jaki, — Slab bez tebe stvor je svaki. — Kudgod gledam oko sebe, — Svuda vidim silu tvoju, — A slaboću gledam svoju.

7. Sad će počet.

(Cecilija 1910, 42, Hrvatski korali, 10.)

1. Sad će počet žrtva sveta na oltaru Gospodnjemu; — Tamjan miris k nebu siže, hvalu daje Svevišnjemu! — I mi k nebu vapijemo iz dubine srca svoga: — Daj usliši molbe vruće, molbe puka nevoljnoga!

2. Slava tebi, višnji Oče, koj nad zvijezdam prebivaš; — Sa modrina sa nebeskih stado si blagosivaš: — Tebe, Bože, kralju mira, pozdravlja od sada svak — Kano ptice male, zlatne, praskozorja prvi trak.

3. Vjerujem u tebe, Oče, i u Krista, Sina tvoga; — Tješitelja Duha Svetog: sveto Trojstvo, jednog Boga. — Ta mi vjera dušu krijepi, utjehe joj tužnoj daje, — od zemnih je slasti trga vječni život obečaje.

4. Sa oltara, Oče, žrtvu primi kao mili dar; — S njom ti skrušen puk tvoj nudja plamenoga srca žar. — Ah, ne odbij molbe vruće, što ih šalje narod tvoj; — Kroz života borbu tešku blagoslov mu daruj svoj!

5. Svet si, Bože silni, šapće neba zbor; — Svet si, Oče blagi, pjeva svaki stvor. — Nebom, zemljom ori: Svet si, Bože ti, — Tebi, Stvoritelju, klanjaju se svi.

6. S nebesa sad si sašao k nama vječni kralju dobrostivo; — Srca našeg molbe smjerne daj usliši milostivo. — Srca naša, malen darak, donijesmo ti, dobri Kriste, — Nemoj odbit iskren poklon ljubavi nam žarke čiste.

7. Jaganjče, o Sine Božji, koj otpuštaš grijehe nam; — Naše misli k nebu svrni i zlih strasti zgasni plam. — Muku tvoju nekad krvnu, grijeha naših skrivi vir, — Prosti, Bože, puku svome, nebeski mu podaj mir.

8. Gospodine smiluj se.

(Cecilija 1908, 6 il 1911, 1.)

1. Gospodine smiluj se, Gospodine smiluj se, — Gospodine, Gospodine smiluj se, — Kriste smiluj se, Kriste smiluj se, — smiluj se, Kriste smiluj se, — Gospodine smiluj se, Gospodine smiluj se, — Gospodine, Gospodine smiluj se.

2. Slava Bogu na visini, — A mir, a mir ljudma na nizini. — Klanjamo ti se, blagoslivamo te, hvalu ti uzdajemo, — O Oče

svemožni! — Isukrste, Sine Božji, primi molbe naše! — Tebi slava s Duhom Svetim. Amen.

3. Vjerujem u Oca Boga stvoritelja, — Stvoritelja neba i zemlje, — Vidiva svega i nevidiva vasionog svjetla. — I u jednog Gospoda Isukrsta Sina Božjeg jedinorodjenoga. — Vjerujem u Duha Svetog, — Koj od Oca i Sina ishodi, i život vječni. Amen.

4. Svet, svet, svet Gospodin Bog Sabaot! — Puna su nebesa i zemlja slave tvoje. — Hosana na visini, hosana na visini.

5. Blagoslovljen, blagoslovljen — Koj dolazi u imenu Gospodnjem. — Hosana na visini, — Hosana na visini, na visini.

6. Jaganjče Božji, koj oduzimlješ grjehe svijeta, — Smiluj se nama, smiluj se, smiluj nama. — Jaganjče Božji, koj oduzimlješ grjehe svijeta, — Smiluj se nama, smiluj se nama. — Jaganjče Božji, koj oduzimlješ grjehe svijeta, — Mir svoj, mir svoj daruj nama, mir svoj daruj nama!

9. Latinska misa.

1. Kyrie eleison, Kyrie eleison. Kyrie eleison, Christe eleison, Christe eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Kyrie eleison, Kyrie eleison.

2. Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus Rex coelestis, Deus

Pater omnipotens. Domine Fili unigenite Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus Jesu Christe. Cum Sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

3. Credo in unom Deum, Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de coelis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine. Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis; sub Pontio Pilato passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in coelum; sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos et mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum, et vivificantem; qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur; qui locutus est per prophetas. Et unam sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam. Con-

fiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen.

4. Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt coeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

5. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis. — Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis. — Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona nobis pacem.

10. Skrušen padam.

(Novak 7.)

1. Skrušen padam na tle, Bože, — Tebi se ponizujem, — Ti si ovdje, to ja smjerno dušom cijelom vjerujem. — Na oltaru sad je samo kruha, vina prilika, — a bît mu je Kriste, tvoje tijelo i krv presveta.

2. O presveta krvi zdravo, zdravo tijelo Krista mog, — O božanstvo živo, pravo, slavim tebe, Boga svog! — Ti si zdravlje bolesnika, utočište grješnika, — ti si blago nevoljnika, radost sviju bijednika.

11. Svemožni Bože.

1. Svemožni Bože, milosti vrelo, — Iz dike svoje pogledaj nas; — Pogledaj žrtvu: Krv svetu, Tielo, — Što žrtvujemo mi za svoj spas, — O Oče naš!

2. Primi od svoga skrušenog puka — Tu žrtvu čistu, spomen presvet — Trpljenih za nas pregorkih muka, — Što ih podnese Spasitelj naš — O Oče naš!

3. Daj nam podieli, Oče naš blagi, — Da prestav griehom te vriegjati — Budemo tebi mili i dragi, — Viek vjerna djeca, ti Oče naš — O Oče naš!

4. Za muke Sina preteške tvoga — Usliši, Oče, ti biedne nas; — Nakon života zemaljskog toga — Daj radost vječnu skrušenim nam — O Oče naš!

12. Blagi Bože.

1. Blagi Bože, ljubav moja, — Od sveg srca ljubim te; — Ljubim, jer ti Bog si pravi, — Vriedan, da te svatko slavi — I u dobru i u biedi, — Vršeć tvoje zapoviedi. — Blagi Bože i t. d.

2. Blagi Bože, ljubav moja, — Od sveg srca ljubim te. — Ta mi ljubav dušu muči, — Jer s' od tebe često luči; porad tebe, ne rad sebe — Žalim, da uvriedih tebe! — Blagi Bože i t. d.

3. Ah moj Bože, što učinih, — Kad te griješeć uvrijedih! — Sve sam dobro ostavio, — Zlo najveće prigrlio. — Ah oprosti meni, Oče, — Grijehe i sve moje zloće! — Ah moj Bože i t. d.

4. Meni grješnom grijehe prosti, — Čuvaj me od svakog zla! — Od sad volim i umrijeti,

— Nego te uvrijedit htjeti. — Tebe ljubim; ne daj, Bože, — Da mi grijeh naudit može. — Meni grješnom i t. d.

13. Oče naš dobri.
(Cecilija 1907, 18.)

1. Oče naš dobri, u te vjerujemo, — Koj si na nebu, kao i na zemlji: — Jedan u Božtvu, a troji u Trojstvu, — Sav na svem svietu.

2. Mi tvoji sluge stvoreni od tebe, — Po tvojem Sinu spaseni od pakla, — Od Svetog Duha krstom posvećeni — Za djecu tvoju.

3. Od sviju zala, ti nas, Bože, brani; — Vodi nas stazom krjeposnog života, — K nebeskoj slavi daj nam doći svima — Živjeti stobom.

14. S rajskih visina.
(Cecilija 1915, br. 5.)

1. S rajskih visina evo te k nama — Cieli te narod pozdravlja tvoj! — Radost, veselje neka ti reče, — Pjesme sad naše zanosni poj! — Hosana tebi, Isuse Kriste, u slici svete Hostije.

2. Koje li čudo pred nama puca! — Isus gle rajski ostavlja kras: — Ljubav na zemlju k nam ga dovede, — Ljubav i skrb za vječni naš spas. — Hosana tebi, Isuse Kriste, u slici svete Hostije.

3. Nekad na križu za nas se dade, — Ljude za grješne sveti naš Bog, — Sad na

oltaru žrtvuje žrtvu — Krvi i tiela presveta svog! — Hosana tebi, Isuse Kriste, u slici svete Hostije.

b) Kod pokojničkih misâ.

15. Vjernim mrtvim.

(Novak 130.)

1. Vjernim mrtvim, Bože sveti, — Mir i pokoj viečni daj. — Svjetlo tvoje nek im svietli, — Uvedi ih gor' u raj!
2. A nas tješi u žalosti, — U toj srca nevolji, — Da od groba tvom milosti — Vraćamo se sve bolji.
3. U toj vjeri da smo stalni — Sve do smrti, Bože daj! — Daj nam slavno uskrsnuti, — Daj nam doći svim u raj!

16. Sekvencija.

1. Na dan sudnji Bog će veli — Spalit ognjem sviet taj cieli, — To Sibila, David veli.
2. Kolik trepet tad će biti, — Kada Sudac bude priti — Sve potanko razviditi.
3. Glas će trublje zajeknuti, — U grobu će mrtvac čuti, — Nek pred Suca se zaputi.
4. Smrt i narav čudit će se, — Kada mrtvi probude se, — Da im djela razvide se.
5. Knjiga će se otvoriti, — U kojoj će sve to biti, — Za što će se sviet suditi.
6. Sudac dakle kada side, — Sva otajna tad se vide; — Osveta se ne obide.

7. Što ću tužan onda reći, — Komu ću se moć uteći, — Kad uzdrhta mnogo veći?
8. Kralju svake uzmožnosti, — Koj spasavaš po blagosti, — Spas' me vrelo ti milosti!
9. O Isuse, spomeni se, — Da ti za me uputi se, — Na dan onaj smiluj mi se!
10. Radi sviju, koji grieše, — Na grozni te križ razpeše; — Pa da muka zahman bješe?
11. Pravi Suče osvećenja, — Dar mi podaj oproštenja — Prije dana rasugjenja.

17. Za čim hlepiš.

(Novak 135. str.)

1. Za čim hlepiš, srce moje, — Kakvo ti je žiće sve? — Čemu iščeš blago, koje — Ov sviet dati ne može? — Ah promisli, dušo moja, — Rad česa si stvorena: — Domovina da je tvoja — Nad zemljom uzvišena!
2. Poštuj Boga, žrtvuj njemu — Svoj vremenit život vas, — Vjerno služit Svevišnjemu — Nastoj žića svaki čas! — Drži zakon Svevišnjega, — Dok ti traje žića tiek, — Griehom nemoj vriegjat njega, — Jer na grieh Bog mrzi viek.
3. Dok je časa, oj čovječe, — Stupaj putem krieposti, — Da te naglo ne zateče — Poziv pred sud vječnosti: — O Isuse, slavo moja, — Nadari me s milosti, — Da zemaljskog poslie boja — Nagjem mir u vječnosti.

18. S Bogom ostaj.

(Novak 141. str.)

1. S Bogom ostaj, sviete pusti, — Ne ćeš mene varat već, — Nikad više s mojih usti — Ne ćeš čuti grješnu rieč, — Slast će bit mi pokora.

2. Sad od grieha duša ciela — Odvraća se s odlukom: — Grješne misli, rieči, djela — Ne će stan u srcu mom — Imat više nikada.

3. Sveti Bože, čvrsto kanim — Popraviti život svoj — Protiv zla ću da se branim, — Protiv njega vodim boj, — Da ne zgriešim nikad već!

4. Ah, ja slab sam, dobri Bože, — Zato tebe molim sad: — Ti me brani, da ne može — Stignuti me griešni jad, — Milost daj mi tvoju steć.

5. Skrušen sada, blagi Oče, — Kajem se u srcu svom, — Za sve svoje griehe, zloće — Molim ti se milostnom: — Oče, sve mi oprosti!

19. Bože Oče, duše vjerne.

1. Bože Oče, duše vjerne — S priestolja svog pogledaj, — Kako trpe teške muke, — K tebi, Ocu, dižu ruke: — Pokoj vječni njima daj!

2. Biedne stvore, tvoju sliku, — Blagi Bože, pomiluj — K tebi želja duše vuče, — Ne daj, Oče, da se muče, — Već im prošnju milu čuj!

20. Izbavi me.

(Novak Vjenceslav 63, Hrvatski korali, 40.)

1. Izbavi me Bože moćni, — Smrti vječne, vječne tame; — Kada na sud k tebi dogjem, — Smiluj tad se Oče na me!

2. Pokajat se podaj svima — Prije no ćeš svijet taj cijeli — Na dan sudnji ognjem satrt, — Što Sibila, David veli.

3. Umorne kad klonu vjedje, — Kada duša k tebi dogje, — Tad je primi i dopusti, — Da u krilo tvoje podje.

4. Smiluj nam se grješnicima, — Smiluj nam se, Oče dragi; — A svim vjernim pokojnima — Daj udijeli mir svoj blagi.

21. Requiem aeternam...

Requiem aeternam dona eis Domine: et lux perpetua luceat eis, Te decet hymnus Deus in Sion, et tibi reddetur votum in Jerusalem: exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet. Requiem.

Dies irae...

Dies irae, dies illa, — Solvet saeclum in favilla: — Teste David cum Sibyla. — Quantus tremor est futurus, — Quando judex est venturus, — Cuncta stricte discussurus! — Tuba mirum spargens sonum — Per sepulchra regionum, — Coget omnes ante thronum. — Mors stupebit et natura — Cum resurget creatura, — Judicanti responsura. — Liber scriptus proferetur, — In quo totum continetur, — Unde mundus judicetur. —

Judex ergo cum sedebit, — Quid-quid latet apparebit: — Nil inultum remanebit. — Quid sum miser tunc dicturus, — Quem patronum rogaturus? — Cum vix justus sit securus. — Rex tremendae majestatis, — Qui salvandos salvas gratis, — Salva me fons pietatis. — Recordare Jesu pie, — Quod sum causa tuae viae: — Ne me perdas illa die. — Quaerens me, sedisti lassus: — Redemisti crucem passus: — Tantus labor non sit cassus. — Juste judex ultionis, — Donum fac remissionis — Ante diem rationis. — Ingemisco tamquam reus — Culpa rubet vultus meus: — Supplicanti parce Deus. — Qui Mariam absolvisti, — Et latronem exaudisti, — Mihi quoque spem dedisti. — Praeces meae non sunt dignae: — Sed tu bonus fac benigne, — Ne perenni cremer igne. — Inter oves locum praesta, — Et ab hoedis me sequestra, — Statuens in parte dextra. — Confutatis maledictis, — Flammis acribus addictis: — Voca me cum benedictis. — Oro supplex et acclinis, — Cor contritum quasi cinis: — Gere curam mei finis. — Lacrimosa dies illa, — Qua resurget ex favilla. — Judicandus homo-reus: — Huic ergo parce Deus. — Pie Jesu Domine, — Dona eis requiem. Amen.

Domine Jesu Christe . . .

Domine Jesu Christe, Rex gloriae, libera animas omnium fidelium defunctorum de poenis inferni, et de profundo lacu: libera

eas de ore leonis, ne obsorbeat eas tartarus, ne cadant in obscurum: sed signifer sanctus Michael repraesentet eas in lucem sanctam: * Quam olim Abrahae promisisti et semini ejus. — Hostias et preces tibi Domine laudis offerimus: tu suscipe pro animabus illis, quarum hodie memoriam facimus: fac eas, Domine, de morte transire ad vitam. * Quam olim.

Sanctus . . .

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt coeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

Agnus Dei . . .

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona eis requiem. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona eis requiem. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona eis requiem sempiternam.

Lux aeterna . . .

Lux aeterna luceat eis Domine: Cum sanctis tuis in aeternum, quia pius es. Requiem aeternam dona eis Domine, et lux perpetua luceat eis. Cum sanctis tuis in aeternum, quia pius es.

22. Libera . . .

Libera me, Domine, de morte aeterna, in die illa tremenda. Quando coeli movendi sunt et terra: Dum veneris judicare saecu-

lum per ignem. Tremens factus sum ego, et timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. Quando coeli movendi sunt et terra. Dies illa, dies irae calamitatis et miseriae, dies magna et amara valde. Dum veneris veneris judicare saeculum per ignem. Requiem aerternam dona eis Domine: et lux perpetua luceat eis.

ADVENTSKE PJESME.

23. Padaj s neba.

(Novak 31. str.)

1. Padaj s neba roso sveta, — Padaj s rajske visine! — Vapijahu starog svieta — Duše čiste, pravedne. — Otvori se, zemljo mila, — Da iz plodnog tvoga krila — U taj sretan, blažen čas — Svemu svietu nikne spas.

2. Več se bliži vrieme blago, — Već se bliži onaj čas, — Kad će izić sunce drago, — Svanut svemu svietu spas. — Svani dane i noć skrati, — Sini sunce i povrati — Bogu čast na visini — Svietu mir na nizini.

3. Sve na svietu, Bože blagi, — Dare ti prikazuje, — Primi i taj dar predragi, — Koji puk tvoj žrtvuje: — Pod prilikom kruha, vina, — Krv i tielo tvoga Sina, — Neizmjerne ciene dar — Stavlja tebi na oltar.

4. Složi glas svoj, dušo moja, — Sa nebeskim četama, — Pjevajte mu usta moja, — Koji je nad zviezdama! — Sve što bješe

i sve što je, — Tebi Bogu slavu daje, — Sve te diči i slavi, — Oče vječne ljubavi.

24. Poslan je bio arkangjeo svet.

1. Poslan je bio arkangjeo svet — Od Boga u grad Nazaret — K Djevi poniznoj i smjernoj, — Službenici Božjoj vjernoj.

2. Došao u prostu kučicu, — Nagje poniznu Djevicu. — Pozdrav doni njoj od Boga — Oca svima predobroga:

3. Zdravo, o Marijo, budi — Uzvišena vrh svih ljudi, — Puna milosti i sreće — I od angjeoske veće.

4. Gospod tebe viek sa svima — Prati svojim milostima; — Ti si za viek od svih žena — Najsrećnija, preblažena.

5. Kad je rieči angjelove — Čula Dieva svete ove, — U svom srcu smuti sva se, — Uzbunjena poboja se.

6. Tad je angjeo prozborio: — Ne plaši se, o Marijo! — Božju milost dobila si, — Jer životom sveta sva si.

7. Ti ćeš Sina zanositi, — Boga-čovjeka roditi. — Majkom Božjom ćeš se zvati, — Djevičanstvo uščuvati.

25. Poslan bi angjeo Gabriel.

1. Poslan bi angjeo Gabriel — Od Boga u grad Nazaret; — K jednoj poniznoj Djevici — I k pravoj Božjoj službenici.

2. Kad k Mariji on doteče, — Ponizno joj ovo reče: — Oj zdravo, puna milosti, — Djevice, kruno svetosti!

3. Veselje sad će početi, — Sina ćeš Božjeg začeti; — Bog Duh će sveti s tobom bit — I ove rieči ispunit.

4. Sina ćeš ti poroditi, — Isus će se nazivati, — A plod tvoj bit će Božji Sin — I pravi Bog i Gospodin.

5. Oj kršćani svikolici — Zahvalimo toj Djevici; — Liepo ju svi uprosimo, — S angjelom ju pozdravimo:

6. Oj zdravo, Djevo izbrana, — Od sviju svetih štovana, — Griešnikom bud milostiva, — A Majka nam dobrostiva.

26. Raduj se grade Nazaret.

1. Raduj se grade Nazaret, — U tebi niknu krasan cviet. — O Nazaret, — Svem ljudstvu sretni vrt; — Iz tebe dogje nam spas!

2. Preskromni cviete angjelski, — Uresu pravi nebeski! — O Marijo! — Ti Majko preblaga, — Bud Mati dobra nam!

27. Zdravo budi Marijo.

1. Zdravo budi Marijo — prejasna zornice, — Istočnog bez grieha — Začeta Djevice! — Tebe je vječni Bog — Odabrao od vieka — Za radost puka svog.

2. Začeće bezgriešno — Tvoje mi štujemo, — buduć da utješno — Od Crkve čujemo: — Da ti si jedina — Od sveg svieta ljudi — Začeta nevina.

3. S nebesa je angjeo — Božji doletio, — Pozdravio je tebe: — Zdravo, o Marijo, — Preblažena ti si, — Vrhu sviju žena — Gospod te uzvisi!

4. Začeti ćeš Sina — Isusa zvanoga, — S nebeskih visinâ — Svem svietu danoga. — On će sve spasiti — Rastjerati tmine, — Ljude prosvietliti.

5. Božja milost blaga — Tebe je obsjala, — Kad si Majko draga — Te rieči kazala: — Prosta Djevica — Hoću da sam Božja — Naviek službenica.

28. Zlatnih krila.

(Cecilija, 1907, br. 3.)

1. Zlatnih krila angjela si, — Bože, k meni poslao, — Angjeo me svetim slovom — Majkom Božjom prozvao.

2. Hvala Višnji, tebi hvala — Za tu milost toliku! — A u suzi u mom oku — Čitaj ljubav veliku.

3. Poklanjam se, košto cvietak, — Što pod večer milotni — Sklanja glavu hvaleć tebi — Za svoj ukras divotni.

4. Usred trave, sitne trave, — Tajno miri ljubica, — Nad njom cvate divna ruža, — Divna kao kraljica.

5. Al ti, Višnji, ti si ubro — Rukom svojom ljubicu; — Ti si, Kralju, skromnu Djevu — Uzeo za Kraljicu.

6. Slušaj srce, pjevaj srce, — Dobrom Kralju svojemu, — Pjevaj viekom pjesmu liepu, — Pjesmu svoju zahvalnu.

29. O rumena zoro.

1. O rumena zoro jasna, — Božjeg Sina Majko časna! — Zdravo budi, Djevo Marijo!
2. Morska zviezdo čista sjaja, — Stazo naša do sred raja! — Zdravo budi itd.
3. Milostima urešena — Od angjela pozdravljena! — Zdravo budi itd.
4. Nebeskoga diko dvora, — Angjeoskog slavo kora! — Zdravo budi itd.
5. Majko dobra, Majko mila, — Na pomoć nam vazda bila! — Zdravo budi itd.

30. Zdravo Djevica. I.

1. Zdravo Djevica, — Bogorodica! — Ti si liepi cviet! — Gospa blažena — Ruža rumena — Sveta Marija!
2. Pozdrav s' uzela — Od Gabriela, — Ti si itd.
3. Ti s' iz korena — Jesse stvorena, —
4. O život pravi, — O zdenac zdravi, —
5. Gospa angjeoska, — Mati nebeska, —
6. Sunce presvetlo, — Pravice steklo, —
7. Vrt ogragjeni, — Cviet porogjeni, —
8. Turen jakosti, — Mati milosti, —
9. Zdravlje bolestnih, — Veselje tužnih, —
10. Priestol mudrosti, — Konac žalosti, —
11. Sveta Djevica, — Nebeska Kraljica, —
12. Budi ti dika, — Svigdar velika, —

Zdravo Djevica. II.

1. Zdravo Djevice, — Bogorodice! — Ti si liepi cviet! — Gospo blažena, ružo rumena, — Sveta Marijo!

2. Viek ću Djevice — Pjet ti pjesmice: — Ti si itd.

3. Viek ću Djevice — Plest ti kitice, — Ti si itd.

4. Krasni urese, — Miomirise, — Ti si itd.

5. Izvor milosti, — Vrelo radosti, — Ti si itd.

6. Od svih hvaljena, — Od svih milena, — Ti si itd.

7. Svegj na ustima, — Viek na grudima, — Ti si itd.

8. Nikad prestati — Ne će slava ti! — Ti si itd.

31. Ptičice lijepo pjevaju.

Pristup. Ptičice lijepo pjevaju, obnoć na gnijezda sjedaju. — Jutrom rano traže hranu izabranu. — Takova ptica jesam ja, — Koj pjevam: zdravo Marija!

Slava. Gabriel — oro leteći — iz neba glase noseći; — Dolje leti javljajući, pjevajući: — Na nebu slava Višnjemu, — Ocu nas sviju možnomu!

Vjerujem. Soko, što leti od Boga, donosi glase ljudima. — Ljudi sve to lijepo štuju i vjeruju. — Sve su to spasa nam glasi, — Nitko se bez njih ne spasi.

Prikazanje. A labud čist ko ljiljani, bijel kano snijeg na poljani, — Bogu nosi milo dijete majke svete, — Što Sin se Božji naziva, — Ko kralj nebeski priziva.

Svet. Isus Krist, višnji pelikan, kraljem je ptica nazivan; — Jer ko ptice mi smo male, što ga hvale, — S Marijom zato pjevajmo: — »Hosana Sinku« kličimo.

32. Evo ide čas.

Evo ide čas, kad minut će jad. — Jer zore sja već kras, — Već blizu naš je Spas. — Nek svak se raduje njemu sad.

Divni, jaki Bog, — to naziv mu svet, — U njega sva je čast — U njega sva je vlast, — I njemu klanjat se sav će svijet.

U taj sveti dan svak pjevat će kraj, — Jer mjesto ljut da jed — Svud slatki teć će med — I svuda zasjat će sunca sjaj.

Tebi slava stog, o Marijo, vijek, — Ti rastjerat ćeš noć, — Od tebe Spas će doć — I našim bolima dati lijek.

33. O dogji, dogji.

1. O dogji, dogji ti naš spas, — Za tobom čezne puk naš vas, — Svi griešnici te molimo — I skrušeno te prosimo, — Veseli se, puče moj, — Naskoro doć će spas ti tvoj!

2. O dogji prava svjetlosti, — Razgoni našu tminu ti, — Iz bludnje ti izbavi nas, — Na svjetli put privedi nas. — Veseli se, o puče moj itd.

3. O dogji Božje čedo ti, — Svim milo, puno blagosti; — Čuj uzdahe nas griešnikâ. — Nek Oca tvog nam milost sja. — Veseli se itd.

4. O dogji Spasitelju naš, — Da hrane Božje ti nam daš; — Za tobom gine duša sva, — Jer hranila ju ljubav tva. — Veseli se itd.

BOŽIĆNE PJESME.

a) Crkvene.

34. Kirie eleison.

1. Kirie eleison, eleison; — Isus se rodi u štalici; — Pojte pastiri, — Tam se svi njemu poklonite!

2. Kriste eleison, eleison; — On za nas trpi, čim se rodi; — Pojte pastiri, — Tam se svi njemu poklonite!

3. Kirie eleison, eleison; — U jasle mora da se skriva; — Pogjite kralji; — Tam se svi njemu poklonite!

35. Svim na zemlji.

1. Svim na zemlji mir, veselje, — Budi polag Božje volje! — To sad nebo naviešćuje — I glas s neba potvrgjuje.

2. Dobre volje svaka duša — Grieha neka već ne kuša, — Nego hvali, diči Boga, — Što je poslo Sinka svoga.

3. Sinka svoga, Boga moga, — S Ocem, Duhom jednakoga; — Duhom Svetim začetoga, — Od Marije rogjenoga.

36. O pastiri.

1. O pastiri, čudo novo, — Nieste nigdar vidjeli ovo: — U jaslicam prostim rodio se Bog, — Koji s neba sigje radi puka svog.

2. Betlem evo nije daleko, — Znajte, da vam istinu rekoh: — U štalici prostoj leži djetešce — Na slamici prostoj kano janješce.

3. Ljubav Božja prevelika — Primi pravu put čovjeka; — S neba sigje dole radi griešnika, — Rodi se u štali radi čovjeka.

37. Radujte se, narodi.

1. Radujte se, narodi, — Kad čujete glas, — Da se Isus porodi — U blaženi čas. — Svaki narod čuj, čuj! — I Betlemu pristupljuj!

2. Vidi Božje Otajstvo — U podrtoj štalici — I tko trpi ubožtvo — Na toj tvrdoj slamici. — To otajstvo čuj, čuj! — I k jaslicam pristupljuj!

3. Raduje se Marija — S Josipom gledeći; — Angjeo pjeva »Gloria« — Po zraku leteći; — I ti sviete čitavi, — Spasitelja pozdravi!

4. Pogji i ti, narode, k betlehemskom dvoru, — Pridruži se klanjajuć angjelskomu koru! — Liepe dare daj, daj! — Pa mu liepo zapjevaj:

5. Zdravo, mali Isuse, — Koj nas sad pohodi! — Tebe sav puk uznosi, — Nas u slav' uvedi — Sveto tvoje rogjenje, — Bilo svim na spasenje!

38. Čestit svietu.

1. Čestit svietu danak svemu, — Jer ogranu sunce njemu: — Tužni mrak je prošao — Sunce — Isus — došao. — Zapjevajmo malenomu — Kralju danas rogjenomu: — Slava Bogu višnjemu, — A mir ljudem po njemu!

2. Došao nam uzdisani — I od Boga obećani — Željni sviju Spasitelj — Svieta razveseljitelj. — Zapjevajmo itd.

3. Djeva Majka svietu svemu — Nema mjesta u Betlemu — Za stan nagje štalicu, — Za postelju slamicu. — Zapjevajmo itd.

4. U pol noći to se zgodi; — Kada Djeva Majka rodi — Sada Sinka svojega — Viekom Sina Božjega. — Zapjevajmo itd.

39. Veselje ti naviešćujem.

1. Veselje ti navješćujem, puče kršćanski, — Jerbo se kralj u Betlemu rodi nebeski, — Još mali u štali, — Kog stvorenje svako slavi, — Štuje diči, jer je pravi — On naš Spasitelj i Otkupitelj.

2. Pored njega stoji Majka Djeva Marija, — Pa sveg svieta Spasitelja liepo povija; — — Njeg doji i goji, — Uspavljuje njegujući; — Spavkaj, spavkaj! pjevajući — U toj štalici sve na slamici.

3. A pastiri došli skromno padnu ničice; — O pastiru svih pastira, k nam obrati se; — Dogjosmo, donjesmo: — Sebe tebi žrtvo-

vati, — Tebe, Bože, darivati — Slatki Isuse, nas pomiluj sve!

4. Majka Božja, sveti Josip, molite za nas, — Koji smo se kod Betlema skupili danas, — Da naše srdašce — Povoj bude Božjem Sinu — Isusu Gospodinu — U vieke. Amen. — U vieke. Amen.

40. O Betleme.

1. O Betleme, grade slavni od Boga — Najveći si ti od grada svakoga! — Jer iz tebe nam izagje vojvoda — Isus dragi Davidova poroda.

2. Marija ga, Djeva čista, porodi — I u jasle ona njega položi — Dostojno se ona Sinu poklanja — I s veseljem srca svoga pozdravlja.

3. Zdrav mi bio Sinak dragi, mileni, — Tuj na slami plačeš slab od studeni; — Ti si nada, spas i sreća svieta tog, — Ti si Sinak Oca vječnog, pravi Bog!

4. Radujmo se i mi dakle svi danas, — Jer se rodi Isus slatki i za nas; — Hajdmo, braćo, k slavnom gradu Betlemu — Poklonit se Spasitelju našemu!

5. Puni sreće i veselja pogjimo, — Sa pastiri pred svog Boga padnimo; — Njemu svi poklonimo se duboko, — Jer otajstvo to je sveto veliko.

41. Sa kakva se svjetla.

1. Sa kakva se svjetla sja Betlem grad? — Zar u njem se kakvo zbi čudo sad?

2. O braćo pastiri, svi ustajmo, — Tu betlemsku svjetlost pogledajmo!
3. I nebo je svjetlo sad oblilo — Božansko se djelo dogodilo.
4. I pjesme se čuje nebeske glas — Oj svietu se evo porodi Spas!
5. To angjeli rajski navješćuju, — Da biedni sviet cieli uzraduju.
6. U Betlem sad ajte svi narodi, — Gdje Mesija nama se porodi.
7. Bog sigje na zemlju, da spase sviet, — Da život nam steče, Bog dogje mriet.

42. Dan je danas radosti.

1. Dan je danas radosti: Ti se rodi, Kriste, — Od Marije Matere Djeve slatke, čiste! — Usred zime studene Isus se je rodio; — Cijelom rodu ljudskom spas je žuđen donio. — Slava, slava, pjevajmo, Bogu hvalu dajmo!
2. Tmine se raspršile, sunce svietu sinu — Po Mariji Djevici i po Božjem Sinu. — Ti, koji si čovjeku vrelo svake milosti, — Spasitelju blagi, nama griehe oprosti, — Da u slavi pjevamo: Slava Bogu! Amen.

43. Spavaj, Sinko!

1. Spavaj, Sinko, majka pjeva — Spavaj Jednorođeni! — Spavaj, čedo, otac pjevka, Spavaj, Sinko maleni. — Hiljadni tebi od nas hvalospjev, — Od nas jasni pjesme pjev.
2. Spavaj milje, prava slasti, — Spavaj, moje srdašce, — Štogod hoćeš: blago, časti, — Prosut ću u jaslice.

3. Štogod želiš, dat ću tebi; — Spavaj, drago djetešce, — Spavaj, Sinko, svjetlosti mi, — Krotko moje janješce.

3. Želiš glazbe: sve pastire — Hrlo ću ti dozvati; — Pjesma zvučna, što je poju, — Tebe će uspavati.

44. S nebesa...

1. S nebesa angjel sišao, — I dobre glase donio. — A ljudi svi se raduju — I Bogu svome klikuju: Aleluja, Bogu hvala!

2. Nad Davidovim Betlemom — Zasinu zvijezda obzorom, — Da navijesti mudracima, — Gdje Spas se rodi ljudima.

3. Iz divnog milosrgja svog — Sad došao je k nama Bog, — Od grijeha da nas izbavi — I štiti svojom ljubavi.

4. Čuj molbe, Kriste, sviju nas, — Jer Gospod si nam blagi spas; — O čuj, kad puk te moli tvoj, — I podaj blagoslov mu svoj!

45. Kad Djeva milost dobila.

1. Kad Djeva milost dobila i Boga nam porodila; — U jasle ga položila — U pelene ga povila. — O Djetešce milo, o Isuse moj, — O Marijo slatka, daj, da budem tvoj.

2. Na zemlju dogje Božji Sin, — Taj nježni cvietak Marijin, — Da žrtvom spase grješnike — I za njih — cvijetak — uvene.

3. Oj svi te hvale, Djetešce, — Što spavaš kano janješce — U štalici na slamici, — I mole ti se grješnici.

46. Dijete Isus.

1. Suze lije dijete Isus usred ljute zime; — Hladni ljudi pod svoj domak ne će, da ga prime.

2. Njegva svaka suza žarka more grieha suši, — Njegov uzdah mir ulijeva jadnoj ljudskoj duši!

3. Njegov jecaj i plač glasan muke ljudske glasi — Betlehem nas i Golgota od zla svakog spasi!

4. Slavimo te, Kriste spase, pjesme pjevajući; — Hvalimo ti od sve duše, Bože svemogući!

47. Na prostoj slami.

(Pjeva se kak i »Neba dvorani«).

1. Na prostoj slami — Isus se nami — Narodi. — Nek bude dika — Bogu velika — Na nebu!

2. Na zemlji svima — Mir skrušenima — Ljudima! — Bože Isuse, — Tvojoj smiluj se — Dječici:

3. S tobom u raju, da prebivaju — Na vieke; — Za nas tu dole, — Da se viek mole, — Biednike.

48. Došao je s neba.

1. Došao je s neba — Angjel k pastirom — I veli: — Glejte tu svjetlost, — Došla je vječnost — U Betlehem!

2. Nagjete tamo — Majku Mariju — Sa Sinekom, — Koj vam se rodio za zveličenje — U jaslicah.

3. Nagjete polag dve živinice — U štalici: — Dragoga Sinka — Majke Marije — Na slamici.

4. Onda pastiri, — Čvrsti u vjeri — Svi vele: — Idemo taki — K Isusu svaki — Poklonit se!

49. Narodi nam se.

1. Narodi nam se Kralj nebeski — Od Marije, čiste Djevice. — Na tom mladom ljetu veselimo se, — Mladoga Kralja mi molimo.

2. Po njemu sliedi sveti Stefan, — Prvi mučenik Gospoda Boga. — Na tom mladom itd.

3. Sveti Ivan preljubljeni, — Med apostoli preodabrani. — Na tom mladom itd.

4. Drobnu dječicu pomoriše — Za ime Božje kano ovčice. — Na tom mladom itd.

5. Tomaš biskup skupa mučenik; — Tomino ime to je blaženo. — Na tom mladom itd.

6. Silvestar papa k njim se pridruži, — Nam za spasenje imenuje se. — Na tom mladom itd.

7. Sveti tri Kralji dare nose: — Tamjan i zlato, plemenitu mast. — Na tom mladom itd.

8. O mi svi Božji kršćeniki, — Mladomu Kralju dare nosimo. — Na tom mladom itd.

9. Hvaljeno budi sveto Trojstvo, — Hvalu svi dajmo Gospodu Bogu! — Na tom mladom itd.

10. Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje. — Na tom mladom ljetu svega obilja! — Na tom mladom itd.

b) Kućne.

50. Djetešce nam se rodilo.

1. Djetešce nam se rodilo, — U jasle se položilo. — Isuse mili, Bože moj, — Srce ti dajem, da sam tvoj.
2. Sin Boga Oca i Bog sam — S neba na zemlji sigje k nam. — Isus srčeni itd.
3. Čista ga Djeva rodila — I svojim mliekom dojila. — Isus srčeni itd.
4. »Isus« mu ime Otac da, — Da nas otkupi, posla ga. — Isus srčeni itd.
5. On dieli svietu radosti, — Darove Božje milosti. — Isus srčeni itd.
6. On, vladar neba, zemlje sve, — Podnosi za nas nevolje. — Isus srčeni itd.
7. Čast budi, dika malenom — Isusu za nas rogjenom. — Isus srčeni itd.
8. Budi hvala i Djevici — Prečistoj Bogorodici. — Isus srčeni itd.

51. Oj Djetešče moje drago.

1. Oj Djetešce moje drago, — Vesela sam ti. — Ti si moje milo blago. — Spavalo bi ti. — Sinak, mili moj ljubljeni — Nuder zaspi ti! — Oj golube moj mileni, — Sve moje si ti.
2. Tebe Otac ljubi, slavi — Vrhu svih ljudi; — Jerbo si mu Sinak pravi — I nitko drugi. — Liepa moja ti ružice, — Mili Sinak

moj! — Mirišava ljubičice, — Željni golub moj!

3. Ljubezan je Sin moj dragi — U pelenicah; — Kako krotko spava blagi — Sad u jaslicah. — Na nebesih sve zviezdice — Kralju sievaju, — I veselo svud ptičice — Njemu pjevaju.

4. Oj pastiri svu noć bdeći, — Gore stanite, — Mladom Kralju prihodeći — Dare nosite! — Oj pastiri, Kralj se vama — Mladi raduje, — Niti mari, da gizdama — Njega sviet štuje.

52. Amo nebeski angjeli.

1. Amo nebeski angjeli, — Pritecite i narodi! — Danas Marija Djevica — Nam prečisto Djetešce — Isukrsta porodi.

2. Starac Josip njega ljulja, — Marija mu liepo pjeva: Spavaj, spavaj, Djetešce, — Spavaj, spavaj, srdašce, — Hvale te sve ptičice.

3. Liepo kuka kukavica, — Liepo pjeva i grlica: — Kukru, kukru veliku, — Dajuć ljudem priliku, — Pjevajuć Bogu diku.

4. Volak premda bez razuma — Dobro pozna svoga Boga. — Kad od zime drhtaše, — Njemu se poklanjaše, — Svojom parom dihaše.

53. O kakva to svjetlost.

1. O kakva to svjetlost — S kom Betlem gori? — Glas čudan veselja — Po zraku zvoni: — Čast Bogu u visini, — Mir ljudem

v' nizini! — S radošću, s radošću — To svaki kriči.

2. Tu starac u štali — Naslonjen stoji; — Med oslom i volom — Djetešce leži. — Mati ga odieva — Te milo pripjeva: — O Isus, o Isus, — Predragi moj Sin!

3. Koj nebo i zemlju — Na vlasu drži, — On za nas golotu — I zimu trpi; — U jaslicam plače, — Koj stvorio je sva, — Za Materom javče, — Da hranu mu dâ.

4. Angjeli iz neba — U štalu lete, — Pobožni pastiri — Iz polja drče; — Ptičice u zraku — Slietavaju se — I male ovčice — Sastajaju se.

5. Ako li sve stvari — U štalu bježe, — I mladomu Kralju — Svoj poklon čine. — Ah, čovjek nevriedni — I ti mu takaj — Najdraže, kaj imaš, — Na dar mu podaj!

6. A Isus ti srce — Najragje ima, — I u njem svoj pokoj — Najdraži ima; — S njim k njemu putujmo — Na dar mu darujmo: — Nek malom Isusu — to za naviek bu!

Na sv. tri kralja.

54. Nebo daj oku.

1. Nebo daj oku — Zviezdu visoku — Vidjeti; — Jer triju kralja — Stazicu valja — Sliediti.

2. Svietla nebesa — Čine čudesa — Rogjenom: — Angjeli svoju — Pjesmicu poju — Malenom.

3. Kraljima zviezda — U Betlem kaže — Stazicu; — Po njoj su tako — spoznali lako — Štalicu.

4. Gašpar poteče — Melkior reče: — Baltazar! — Hodimo taki — nosimo svaki — Što na dar!

5. Tamjan i zlato, — Mast dragu na to — Uzeše; — Sliedeči svjetlost, — Od Boga milost — Pogjoše.

6. Jerusalemu — Stanu po svemu — Pitati: — Gdje je Kralj mladi, — Mi bi mu radi — Čast dati.

7. Kralju je mladu — U Betlem gradu — Rodit se. — Mora ta zgoda — Njegva poroda — Slavit se.

8. Hote onamo — Poslie se amo — Vratite; — Da i ja znadem — I čast mu dadem, — Javite!

9. Irud se ljuti — I sav se smuti — Od čuda: — Zar se Kralj rodi, — Kralj svoj gospodi, — Od kuda?

10. Pita zviezdare, — Knjige još stare, — Što vele? — Tad se ublaži, — Primi se laži — Vesele.

11. Došavši kralji, — K gradu su stali — Betlemu: — Diete nagjoše, — Dare dadoše — Tu njemu.

12. Angjel im kaže, — Da ne potraže — Iruda; — Da ga obidu, — Kada otidu — Od tuda.

13. Ti stvore mali — Betlemskoj štali — Poteci! — I Bogu pravu — Rogjenom slavu — Svu reci!
14. Kralju kraljeva — Nek slavu pjeva svaki nas, — Daj sviete cieli — Ti se veseli — Ovaj čas!

55. O sveti tri kralji.

1. O sveti tri kralji, — O blažen vaš dan, — Kad svieta Kralj mladi — Bi s neba poslan.
2. O srećna zviezdica, — Ka svietlila nam; — Kad Sinka Djevica — Porodila nam.
3. Kam' idete sada — Tak dal'ko na put? — Kad zima svud vlada — I vjetar je ljut.
4. Nebu li zrak škodio — I truda bu žao? — Kad Kristuš se rodio — Herodeš bu znao.
5. Al' mudrost zna vaša — Nevigjeni zrok, — Jer pismo donaša, — Da rogjen je Bog.
6. Gle zviezdica vodi — Na svem putu nas; — To znak, da se rodi — Svim ljudima Spas.
7. Oj pogjite k njemu — U prosti mu stan; — Oj svietu je svemu — Sad radosti dan!

56. Radovao se Isus mali.

1. Radovao se Isus mali — S Marijom i Josipom; — K njemu došli su tri kralji — S velikom poniznošćom. — Iz daleka njemu idu, — Da bi ga poštovali; — Da to Diete malo vide, — Te bi ga darovali.
2. Zviezda srećna i blažena, — Koja njim je kazala. — Zima jaka i ledena — Nije njima škodila. — Dragi dari: zlato, srebro,

— Čim su ga darovali; — Klečeć ruke podižući — Njemu su žrtvovali.

3. Ah, što za to su dobili — Od Isusa dragoga? — Da su ga tak pohodili, — Toga Kralja mladoga: — Sreću, zdravlje na tom svietu, — Dokle jesu živjeli; — Poslie na vieke na nebu — Veselja su uživali.

IME ISUSOVO.

57. O ti Isus, uspomena.

1. O ti Isus, uspomena — Preslatkoga tvog Imena, — Kako puna je slatkosti, — Utješenja i radosti!

2. Niti izreć može slovo, — Nit' napisat ruka ovo, — Ona samo znade duša, — Koja tebe sretna kuša.

3. Ti si radost u žalosti, — Ti si sunce u tamnosti, — Više nego mogu želit, — Ti me možeš razveselit.

58. Isuse, ja te ljubim.

1. Isuse, ja te ljubim, — Ti si mi sreća sva! — Ko jedno srce nek su — Viek naša srca dva. — Da ništ' me ne odmami — Taštinom u čar svoj, — Biti duša sva mi — Mileni zalog tvoj.

2. Isuse, ja te ljubim, — Ti si mi sreća sva! — Gdje tvoja ljubav nije, — Meni je praznina. — Usplamti srce moje — Žarom dobrote sve; — Da pitam, kad što radim, — Jesu l' to želje tve?

3. Isuse, ja te ljubim, — Ti si mi sreća sva! — Utješna, slatka, mila, — Jer mi je

ljubav tva! — Na tebe nek me sjeti — Sunašca prvi trak: — U tebi radit htjeti — Da mogu do u mrak!

4. Isuse, ja te ljubim, — Ti si mi sreća sva! — Tva ljubav srce jači, — Da boli trpjet zna. — I sve da rado prima, — Kak radost, — tak i vaj; — Na umu viek da ima, — U tebi da je raj!

59. Isuse ti slasti.

1. Isuse ti slasti, cviete djevičanski! — Tko da te ne časti, Sine ti božanski! — Najveća dobrota i Srcu milota — Nek je tvoja ljubav sveta.

2. Isuse preslatki, od sunca sjajniji, — Želi te svaki nas, jer si najmiliji; — Slava si nebeska i okrepa prava, — Koja duše oživljava.

3. Slava je gorjeti, spram tebe ljubavlju, — Prava je krepost vjek za tobom čeznuti; — Ti naša svietlosti, što daješ milosti, — Brani sve nas od žalosti!

KORIZMENE.

60. Počinje se strašna muka.

1. Počinje se strašna muka, — Koju trpi Isus Bog. — Na što njega samo nuka — Naroda grieh nevoljnog. — Daj nebeski, sveti Oče, — Da nam srce proplače!

2. Židovi su nemilosni — Okrutno ga mučili, — Pa ga svega pogrgjena — Pod križ teški skučili. — Daj nebeski itd.

3. Uhvatiše ga u vrtu, — Kad se Bogu molio, — Gdje mu krvav znoj od muke — Blago lice polio. — Daj nebeski itd.

4. Zatim k Ani povedoše — Spasitelja Gospoda, — A od njega opet Kajfi, — Svećeniku naroda. — Daj nebeski itd.

5. K Irudu ga i Pilatu — Svezana su poveli, — Te ga onda izranjena — Na sud strogi doveli. — Daj nebeski itd.

6. Ah, što Isus tad podnese, — Ne će nitko do vieka; — Nit' izreći to ne mogu — Usta biedna čovjeka. — Daj nebeski itd.

7. U sredini Isus stoji, — A sav puk mu ruga se, — Al' on mirno kano janje — Tiho snosi muke sve. — Daj nebeski itd.

8. Napokon ga izvan grada — Povedu na Golgotu, — Da ga raspnu, da na križu — Kraj mu bude životu. — Daj nebeski itd.

9. I tu na križ propet bude — I završi život svoj. — Iza glasa kadno reče: — Primi, Oče, ti duh moj! — Daj nebeski itd.

61. O Isuse.

1. O Isuse, daj da pjevam — Muku tvoju, suze lievam — Gledajuć te nevina, — Za nas grješne mučena! — Isukrste, svoju muku — Tisni u srca svomu puku; — Po toj muci ti nam daj — Poslie smrti vječni raj!

2. Na maslinskoj moliš gori, — Tu te smrtna muka mori — I oblieva krvav znoj, — Isuse, o Bože moj! — Isukrste itd.

3. Gledam, gdje te sucem tuže, — A vojnici kruti ruže, — Gdje od ljutih bičeva — Krv se tvoja prolieva. — Isukrste itd.

4. Gdje te biju, psuju, kunu, — Stavljaju na glavu krunu, — Krunu oštru, trnovu, — Da ti rani glavu svu. — Isukrste itd.

5. Ah, ti mirno križ svoj nosiš, — Nit' se tužiš, niti prosiš, — Dobri pastir duša svih — Rado trpiš sve rad njih. — Isukrste itd.

6. I najposlie megju dvima — Raspeše te zločincima. — A ti praštaš dušom svom — Svima svojim zlotvorom. — Isukrste itd.

7. Skrušenomu sad i meni — Prosti, Kriste božanstveni, — Kad mi smrtni dogje čas, — Daj mi tada vječni spas! — Isukrste itd.

62. Stala Majka.

1. Stala Majka pod raspelom, — Pod raspetim Sinka tielom, — Zaplakala gorki plač. — Kan da dušu tugujuću, — Rascviljenu stradajuću — Probode joj britki mač.

2. Turobna i pobijena, — Bješe Majka preblažena — Majka Sina jedinog; — Kad jaučuć i cvileći — Vidi dragu krvcu teći — I pogubu čeda svog.

3. Tko će videć ne plakati, — Isusova kako Mati, — Gine s biede tolike? — Tko da s njom se ne ražali, — Smatrajuć je u pečali — S muke Sina velike?

4. Vidjela ga, gdje se poda. — Za pogrješke svog naroda — Pod bič ljutom krv-

niku. — Sin moj mili, Sin moj slavljen — Na umoru sam ostavljen — Dušu pusti veliku.

63. Staše plačuć.

1. Staše plačuć tužna Mati — Polag križa, kada pati, — Sin na križu viseći.

2. Koje dušu tugujuću, — I pregorko uzdišuću, — Mač je britki prošao.

3. O koliko rastužena — Bješe ona preblažena — Majka Sina jedinog.

4. Koja tužeć i cvileći — Drhtala je sva videći — Muke Sina časnoga.

5. Koji čovjek može biti, — Da ne plače i viditi — Nju u takvoj žalosti?

6. Tko je, da se ne rascvili — Misleć, kako Majka cvili — Sad za Sinom tugujuć?

7. Zarad grieha svoga puka — Vidi ona njeg u mukah — Oštrim bičem podložna.

8. Vidi Sinka poljubljena — I od Oca ostavljena — Kad umiruć izdiše.

9. Majka vrelo od sladosti, — Daj, da gorkost od žalosti — Ćuteć s tobom proplačem.

10. Čini, da i srce moje — Gori ljubeć kak i tvoje — Da Isusu ugodim.

11. Sveta Majka, rane tvoga — Sinka za me raspetoga — U srce mi utisni.

12. Da mi srce rana ljutih — Muku Sinka tvog oćuti, — Razdieli ju ti s menom.

13. Čini, da ja bez prestanka — Do zadnjega svoga danka — S tobom plačuć tugujem.

14. Polag križa s tobom stati — I u družtvu tugovati — S tobom, Majko, želim ja.

15. O ti Djevo sviju djeva, — Pogledaj me milostiva, — Čin', da s tobom cvilim ja.

16. Da u srcu uviek nosim — Križ i muku Sinka, prosim, — Da nje budem dielnikom.

17. Čašu gorke muke piti — I ranjenu meni biti — Daj za ljubav njegovu.

18. Kad se vas sviet uplameni, — Ti u pomoć budi meni — Na dan suda strašnoga.

19. Čini, da me križ obrani, — Sinka tvoga smrt sahrani, — Milost tvoja pomaže.

20. Kad od smrti tielo pade, — Čini, da se duši dade — Slava raja vječnoga.

64. Narode moj židovski.

1. Narode moj židovski, megju svim odbrani — I od Oca mojega na službu izbrani.

2. Narode moj, reci mi, a na čudo sebi: — Kakvu li sam nepravdu učinio tebi?

3. Izvedoh te iz robstva, teška misirskoga, — A ti kruto sveza me, kao roba svoga!

4. Kroz to more crveno vogjah te po suhom, — Faraona utopih u valovju morskom.

5. A ti mene kroz more smrtnih goniš jada — U krvi me vlastitoj utopit si rada.

6. Četrdeset punih ljet u pustinji hranu — Davao sam ti obilnu — angjeosku manu.

7. I čudesa stvarao sam medju tobom živući, — Bolesne ozdravljajuć, mrtve podižući.

8. A za sve to, puče moj, tako me obruži: — K drvu križa pribi me, žednom octa pruži.

65. Na uljevoj tužnoj gori.

1. Na uljevoj tužnoj gori — Spasitelj sad kleči moj, — Smrtna žalost njega mori, — Krvav s njega teče znoj. — Kad podigne tužnu glavu, — Vidi strašnu Golgotu, — Gdje on će kroz smrt krvavu — Platit našu grjehotu.

2. Ah, što Isus tad podnese, — Tko bi mogao kazati, — Sve izreći se ne može — Niti perom pisati. — Ondje propet bi na križu — I predade Krvcu svu — Ocu, kako knjige pišu, — I završi muku svu.

66. Ja se kajem.

1. Ja se kajem, Bože mili, — Od svakoga grieha svoga, — I srce mi gorko cvili, — Jer uvriedih tebe Boga.

2. Ljubim tebe, dobri Bože, — Iz dubine srca svoga, — Što već moja duša može, — Više nego seb' istoga.

3. Ja sam spreman svakolika — Izgubiti i umrjeti, — Nego tebe, rajska dika, — Unapriedak uvriediti.

67. Isukrste moj raspeti.

1. Isukrste moj raspeti, — Tvojih sedam rieči svetih, — Koje s križa ti izusti, — Prije nego duh ispusti, — Tu pobožno promišljavam.

2. Daj, da k tebi dogjem gori, — Za rieč, koju progovori — Razbojniku govoreći: — »Još ćeš danas neba steći — Za skrušeno srce svoje«.

3. Za rieč: Oče, ja u tvoju — Ruku dajem dušu svoju! — Daj, da u raj duša dogje, — Kad s ovoga svieta pogje — Na pravedni sud posljednji.

68. Svaka duša.

(Hrvatski korali, 30.)

1. Svaka duša, što Isusa hoće pravo ljubiti, — Koja ne će svoje sreće u nebu izgubiti: — Nek pogleda te pokuša, — Što sve trpi njegva duša, — Nek razmisli boli mu.

2. Gorku čašu teških muka htjede za nas popiti, — Biče, trnje, ruglo i smrt — sve u žrtvu stopiti; — Oj, protrni nad tim djelom, — Obrati se dušom cijelom — K Spasitelju svojemu!

69. O Isuse izranjeni.

1. O Isuse izranjeni, — K drvu križa pribijeni, — Dušu si ipustio.

2. Od ljubavi prevelike — Za sve ljude nas grješnike — Ah, da te ne ljubim ja.

3. Daj, da rado svagda snosim — Križ i muke, pa te prosim, — Daj mi za to milosti.
4. Da života sto imadem, — Za ljubav ih rado dadem — Tek za ovo vapijem:
5. Kada kucnu zadnji časi, — Ti me, dobri Kriste, spasi, — Nemoj me osuditi!

70. Tužno plače.

1. Tužno plače, žuhko javče — Majka Marija. — Putem hodeć narekujuć, — Išće si Sina. — S njom putuje Magdalena — Puna žalosti, — Za Isusa, meštra svoga, — Plače zadosti.
2. Jutrom rano gore stanu, — Dalje putuju, — Koga goder gdje sastanu, — Svigdje pitaju: — Recite nam, dragi ljudi, — Vi za Isusa: — Je li čuli ili vidli — Jeste gdje njega?
3. Tamo ti je, Majko mila, — Pri Pilatušu, — Svezan, zbijen, izmrcvaren — Poslan Kajfašu. — Židovi ga osudiše, — Za kaj? — Ne znamo, — A suci ga osudiše, — To mi svi znamo!
4. Kad Marija to začuje, — Trga si vlasi; — Tužno plače, žuhko kriči: — Ah, Sinak, gdje si? — Gdje si moje ti veselje, — Dika ljubljena? — Nigdar više ne ću bit' u srcu vesela.
5. Kada dogju k Pilatušu, — Da ga gledaju, — K njemu zlobni oni ljudi — Nju ne pušćaju.— Otprite mi tužnoj vrata!— Majka govori, — Da se srce Pilatušu — Za Sina moli.

6. Kad zapazi Majka Sinka: — Sav je krvavi, — I nemilo po svem tielu — Jako ranjeni. — Onda pita: Sinak mili, — Jesi l' ti pravi? — Ne mogu te spoznati, Sinko, — Tak si krvavi!

7. Ne pitaj me, Majko mila, — Moram trpjeti — Za nevoljni narod griešni — I smrt podnieti. — Ne plači se! Boli me tvoj — Plač, jaukanje! — Više nego muka, koja — Mi se zadaje!

8. Ah, meni prežalostnoj, — Tužnoj materi! — Ispunilo se je mojih sedam žalosti. — Nigda više ne ću bit' u — Srcu vesela, — Kad jedinu ljubav moju — Sam izgubila!

9. Ah, uzdahni pokoljenje — Ti čovječansko! — I hiti se na koljena — Ljudstvo kršćansko. — Skrušenoga srca prosi, — Da se smiluje, — I Isus te preljubljeni — S nebom daruje!

71. Tužnoj Majci.

1. Tužna Majko Isusova, — Tvoja djeca k tebi viču: — »Utjeha nam tužnim budi!« — Pouzdano k Majci kliču.

2. Ti znaš, Majko, naše tuge — I množinu naših suza; — Ne odbaci uzdisaje — Robova iz zemnih uza.

3. Ti si, Majko Isusova, — Sinu rane zavijala, — Znaš i naših rana boli, — Kad bi im i melem dala!

4. A taj melem utjeha je, — Što je ljubav tvoja rosi; — Slušaj, Majko tješiteljko, — To te vjeran narod prosi!

72. Dobri Kriste.

1. Dobri Kriste, Sine Božji, za nas grješne propeti! — Tebe plače Djeva Mati, — Ljubeć križ tvoj presveti, — Na komu si za spas svijeta — Svoju krvcu prolio.

2. Plačite sve majke gorko Sina moga jedinog, — Raspeta na drvu križa, — Spasa svoga premilog, — Svoje djece, svoje nade — Učitelja dobroga.

73. Sretnih li vas, grješni ljudi.

1. Sretnih li vas, grješni ljudi! — Novi život sviće vam: — Ljubavlju za vama žudi — Nasred križa Višnji sam — Vaše grjehe meće na se, — Da vas digne, da vas spase — Sa svog križa Bog vaš sam!

2. Kakove li trpi muke! — Kakav rug za čitav svijet! — Probijene noge, ruke; — Zlatna kruna, trnov splet. — Još mu više, još mu jače — Duša trpi, duša plače, — Trpi, plače za sav svijet!

3. Ljubite ga, braćo ljudi, — Ljubite ga snagom svom! — Svaki odsad drugi budi — Svetim svojim zavjetom! — On vam grijehe uze na se, — On vas diže, on vas spase! — Ljubite ga dušom svom!

USKRSNE PJESME.

74. Na čast uskrsnuvšega.

1. Na čast uskrsnuvšega — Sina Boga vječnoga — Veseo glas uzdignimo, — Te Isusa dičimo — Aleluja!

2. Uskrsnuvši preslavno — Spase ljudstvo nevoljno. — Veseo glas itd.
3. Slava pobjeditelju — Našemu Spasitelju! — Veseo glas itd.
4. Radujte se kršćani, — Jer nas Isus obrani! — Veseo glas itd.
5. Str'o je kletvu žalosti, — Pribavio nam milosti. — Veseo glas itd.
6. Grieha se obranimo, — Život svoj promienimo! — Veseo glas itd.
7. Kad nam dogje smrtni čas, — Kriste, ti pomiluj nas! — Veseo glas itd.

75. Kraljice neba.

1. Kraljice neba, raduj se. — Aleluja!
2. Jer kog si dostojna bila nosit. — Aleluja!
3. Uskrsnu, kako je rekao. — Aleluja!
4. Moli Boga za nas! — Aleluja!

76. Veliko je sad veselje.

1. Veliko je sad veselje, — Duše kršćanske; — Jer nadvlada naš Spasitelj — Sile dušmanske. — On uskrsnu, kako reče, — Veselimo se! — Aleluja, aleluja! — I radujmo se!
2. Majka Božja, prije puna — Gorke žalosti; — Raduje se Sinku svomu, — Puna radosti. — On uskrsnu itd.
3. Umukoše Isusovi — Ljuti dušmani, — A po svietu raduju se — Vjerni kršćani. — On uskrsnu itd.

4. Hvala tebi, naš presveti — Otkupitelju! — Hvala tebi, griešnog svieta — Izbavitelju! — On uskrsnu itd.
5. A kad i mi uskrsnemo — U posljednji dan, — S tielom, dušom primi tada — Sve nas u svoj stan. — On uskrsnu itd.

77. Veseli se, o Marija.

1. Veseli se, o Marija, — Aleluja!
2. Veseli se, Majko mila, — Aleluja!
3. Onog, kog ti prope sila, — Aleluja!
4. Božja moć je oživila. — Aleluja!
5. Isus usta, kako reče. — Aleluja!
6. Svietu niknu zora sreće. — Aleluja!
7. Svanu sunce boljeg dana. — Aleluja!
8. Dogje sreća obećana. — Aleluja!
9. Silu smrti smrću slomi. — Aleluja!
10. Čovječanstvo oslobodi. — Aleluja!
11. Na nebesih život pravi, — Aleluja!
12. Isus nama svim pripravi. — Aleluja!
13. Pobjednik i smrtne noći. — Aleluja!
14. Daj u nebo i nam doći. — Aleluja!
15. Kada i mi uskrsnemo. — Aleluja!
16. Daj, da raj svi postignemo.—Aleluja!
17. Moli za to, Majko, Boga, — Aleluja!
18. Jedinoga Sinka svoga! — Aleluja!
19. Uskrsu se veseleći. — Aleluja!
20. Hajdmo hvalu Bogu reći: — Aleluja!

78. Uskrsnu Isus doista.

1. Uskrsnu Isus doista, — U ranu zoru uskrsnu; — Aleluja, aleluja, aleluja, aleluja.

2. U ranu zoru uskrsnu, — U slavlju naš Otkupitelj.
3. Kad sunca prvi sinu trak, — Tad raspade se grijeha mrak;
4. I angjeo nam navijesti — Spasenja tu vijest veselu.
5. U dvore ugje nebeske — Uskrsnuli naš Spasitelj;
6. Koj nadbi sile paklene — Te slavno sada kraljuje.

79. Isus je uskrsnuo.

1. Isus je uskrsnuo, od smrti nas spasao. — Djavla je nadvladao, silu njegvu slomio.
Pripjev: Slava tebi Kriste! Aleluja.
2. Vrata raja otvori, tako željno čekanog, — Radosno tad javi se usred dvora nebeskog.
3. Klicao je rajski dvor pun veselja, radosti, — Zadrhtao pakla zbor u golemoj nevolji.
4. Popadajmo i mi svi k uskrslome Isusu — I u žarkoj ljubavi pjesmu pojmo veselu:
5. Hvala tebi, Jaganjče, nevin za spas predani, — Slava ti, što uskrse, Spasitelju pobjedni.

80. Uskrsnu Isus danas nam.

1. Uskrsnu Isus danas nam, aleluja, aleluja! — Na ljudsku blagu utjehu. Aleluja, aleluja!
2. Ukazao se Mariji, — Njoj majci svojoj premiloj!

3. Pojavio se Mariji, — Toj grješnici prepokornoj;
4. I Petru se, ostalima — Pokazao apostolima.
5. U uskrsnom tom veselju — Zahvalimo Gospodinu.
6. I hvala Trojstvu presvetom — I slava Bogu svemožnom!

81. O, nastran gorke suze.

1. O, nastran gorke suze, vaj! — O Majko stradanja! — Jer Sinu uskrsnuća sjaj — I zvijezda nadanja.
Pripjev: Sa svetom Majkom sada svi, — O slavimo ga veseli! — Nek vlada kralj nada!
2. Uskrsnu Sinak mili ti, — O Majko žalosna; — Riječ proročka se na njem zbi, — O, budi radosna! — Sa svetom Majkom...
3. Uskrsnu tvoje krvi krv, — To vrelo jakosti; — Već gine ljudskog jada crv, — I sila pakosti. — Sa svetom Majkom...
4. Sva narav pjeva: gora, dol — I ljudstvo nesretno: — »Uskrsnu Gospod, presta bol, — O, srce presretno!« — Sa svetom Majkom...
5. Uskrsnu Sin tvoj, raduj se, — O Majko žalosna; — Uskrsnu Isus, spasi sve, — O budi radosna! — Sa svetom Majkom...

82. Pjevaj hvale, Magdaleno!

1. Pjevaj hvale, Magdaleno, — Jer uskrsnu Janješce; — Trgnu iz sna ljudstvo sneno, — Svlada tmine moći zle.

Pripjev: Zdravo, zdravo, Spasa cijeno! — Zdravo Janje pomirbeno!

2. Svršila se krvna žrtva, — Krist pobijedi svijeta grijeh; — Obnovi nam carstva mrtva, — Pade pakla bijes i smijeh. — Zdravo, zdravo ...

3. Svim uskrsnu život duše, — Usta Gospod, mira car; — Potoci se krvi suše, — Otkad grije njegov žar. — Zdravo, zdravo ...

4. Suza sreće nek ti teče, — Magdaleno, s oka tvog; — Usta Gospod, kako reče, — Usta s groba velji Bog. — Zdravo, zdravo ...

5. Srce ljudsko, gore, gore, — Jer uskrsnu Isus Spas! — Nek u njegve rajske dvore — Naše pjesme dopre glas! — Zdravo, zdravo ...

6. Sini duši uskrsnuće, — Kriste, daj nam žrtve plod! — O, ispuni to čeznuće: — O, uskrisi ljudski rod. — Zdravo, zdravo ...

PROSNI DANI.

83. Duše Bože.

1. Duše Bože neizmjerni, — Primi poklon naš presmjerni, — Skrušenoga puka svoga, — Ovdje danas sabranoga.

2. Slaveć tebe Tješitelja, — Naših duša Svetitelja, — Sve mudrosti ishodište, — Svih grješnikâ utočište.

3. S Ocem, Sinom nek je slava — Od svih ljudi tebi prava; — A kad bude odtud proći, — Daj u nebo k tebi doći.

SPASOVSKE PJESME.

84. Kako krasno.

1. Kako krasno svršuje se, — O Isuse, život tvoj, — Preobražen vraćaš nam se — Na nebeski priestol svoj, — Da odonud svaki čas — U životu braniš nas!

2. Kano kad se dobri otac — Na daleki sprema put, — Skuplja tužnu djecu svoju — Oko sebe zadnji put, — Da se od njih rastavi — U očinskoj ljubavi.

3. I tu skupiv učenike, — Vjernu svoju dječicu! — Izvede ih tad iz grada — Na maslinsku goricu. — Pun dobrote, milosti — Tu se s njima oprosti.

4. Blagoslov i nauk dade — Posljednji im u čas taj, — Podiže se u visine — K višnjem Ocu, u svoj raj, — Kog na zemlji proslavi — A rod ljudski izbavi.

DUHOVSKE ILI TROJAČKE.

85. Dogji Duše.

1. Dogji Duše presveti! — Pamet našu prosvietli — Zrakom višnje svjetlosti!

2. Dogji Oče ubogih — Djelitelju milosti, — Dogji srca svjetlosti!

3. Tješitelju predobri, — Goste duši premili, — Sladka naša rashlado!

4. Pokoju otrugjenih, — Rashlado upaljenih — Tješitelju žalosnih!

5. Svjetlosti preblažena, — Ti u srcu vjernikâ — Skromne misli ispuni!
6. Jer bez tvoje milosti — **Nema u nas** svjetlosti, — Ništa nije nevino.
7. Kaljavo sve odnosi, — Što je suho, narosi, — Lieči, što je ranjeno.
8. Prigni sve ukočeno, — Ogrij, što je studeno; — Sve što manjka, naknadi.
9. Sedam dara milosti — Vjernim svojim dopusti, — Koji u te ufaju.
10. Nama daj po krieposti — Postići u vječnosti — Vjekovite radosti.

86. Veni Creator Spiritus . . .

1. Veni Creator Spiritus, — Mentes tuorum visita, — Imple superna gratia, — Quae tu creasti pectora.
2. Qui diceris Paraclitus, — Altissimi donum Dei, — Fons vivus, ignis, charitas. — Et spiritalis unctio.
3. Tu septiformis munere, — Digitus paternae dexterae, — Tu rite promissum Patris, — Sermone ditans guttura.
4. Accende lumen sensibus, — Infunde amorem cordibus, — Infirma nostri corporis, — Virtute firmans perpeti.
5. Hostem repellas longius — Pacemque dones protinus — Ductore sic te praevio — Vitemus omne noxium.
6. Per te sciamus da Patrem, — Noscamus atque Filium, — Teque utriusque Spiritum — Credamus omni tempore.

7. Deo Patri sit gloria — Et Filio, qui a mortuis — Surrexit ac Paraclito — In sempiterna saecula. Amen.

NA DAN PRESV. TROJSTVA.

87. Ime štujem.

1. Ime štujem Trojstva presvetoga — Od sve duše, od sveg srca svoga, — Jerbo sve, što imam, — Ja od njega primam.

Pripjev: Budi uviek hvaljeno — Trojstvo sveto slavljeno!

2. Svemogućstvo Oca nebeskoga — Jest početak stvorenja svakoga — Sav sviet izgovara, — Da on sve to stvara.

3. Bog Sin s neba sigje iz ljubavi, — Da naukom ljude sve popravi; — Čovječju uze put, — Utrvši neba put.

4. Bog Duh Sveti sve nas posvećuje, — Krepost našu uviek ukriepljuje. — Njemu hvala budi — Uviek od svih ljudi.

5. U jedinom bistvu pravog Boga — Tri su sopstva Trojstva presvetoga. — Zato sada složno — Pjevajmo pobožno: — Budi...

TIELOVSKE PJESME.

88. Hvali Sion.

1. Hvali Sion Stvoritelja, — Vogja svog i Spasitelja, — Hvali njega pjesmami.

2. Kako možeš, hvali njega, — Jer je vrh slavljenja svega, — Dost mu hvale ne ćeš dat.

3. Predmet hvale jest divotan — Kruh nam živi i životan — Danas ovdje daje se.

4. Svete noći Krist kod stola — Braći dvanaest apostola — Kruh tad dade blagovat.

5. Budi hvala, puna glasna, — Dostojna i budi časna — Radost srca našega.

6. Svečana je zgoda ova — Danas prva ustanova — Tog otajstva slavi se.

7. Tim otajstvom kralj nam novi — Novu Pashu ustanovi, — Staru Fazu ukine.

8. Staro progje, novo sine, — Stari zavjet, sjena, mine, — Svjetlo tamu rastjera.

9. Što za stolom Krist naredi, — To ponavljat zapovjedi — Uviek nam na spomen svoj.

10. Vjeruje kršćanstvo cielo, — Da prelazi kruh u tielo, — Vino pak u svetu krv.

11. Razum ljudski što ne shvaća, — U tom nek nas vjera jača, — Vjera u riječ Kristovu.

12. Pod tim raznim prilikama, — Ali samo znakovima, — Stvari divne kriju se.

13. Tielo hrana, a krv piće, — Kristovo pak cielo biće, — Pod svakom je prilikom.

14. Vjerniku se daje svakom — Ali sudbom nejednakom — Života il' propasti.

15. Život dobrim, a smrt zlima, — Vidi, kako nije svima — Jednak izlaz primanja.

16. Kruh je ovaj nam angjelski — Dušam našim kruh nebeski — Prava hrana za vječnost.

17. Izakovo žrtvovanje — I vazmeno čisto janje — Slika je otajstvu tom.

18. Oj pastiru dobri, blagi, — Kruše živi, Kriste dragi, — Ti nas spasi, čuvaj nas!

19. Daj, da bud'mo našljedniki — I nebesa baštiniki, — U raj tvoj uvedi nas!

89. Klanjam se ponizno.

(Adoro te.)

1. Klanjam se ponizno, skrito Božanstvo, — Koje si pod kipom kruha Otajstvo. — Srce moje tebi sve se predaje, — Jer u misli na te njega nestaje.

2. Opip, okus, oko tobom vara se, — Ali tvrdom vjerom dvojba para se; — Vjerujem, što reče Isus Bog mi sam, — Veće ja istine od te ne spoznam.

3. Skrit si bio na križu samo kako Bog, — Tu imam čoveka još nevidljivog; — Ipak Bog i čovjek tu si nazočan, — Prosim, što je prosio lupež pravičan.

4. Rana, kako Toma, istina, ne zrem, — Bogom ipak mojim tebe priznajem. — Vjeru moju u te viek mi učvršćuj, — Ufanje i ljubav meni upaljuj!

5. O ti spomen mili smrti Gospodnje. — Kruše živi, dajuć duši življenje: — Daj od sebe duši mojoj živiti — I njoj sebe uviek sladko miriti!

6. Premili moj Isus, dragi pelikan, — Krvlju svojom čisti srca moga stan: — Zar nij dosta jedna Krvi kapljica, — Da s' opere svieta krivica?

7. Isus, kog te sada gledam skritoga, — Daj, da te na nebu zrem otkritoga. — To najveća želja mi je svaki čas, — Blažen da zagledam tamo tvoj obraz!

90. O jezici.

(Pange lingua.)

1. O jezici hvale dajte — Čudu tiela slavnoga — I krv svetu opjevajte — Cienu roda ljudskoga, — Koju kralj u smrtnoj boli, — Da otkupi sviet, proli.

2. Dan je nami, rogjen nami — Od prečiste Djevice, — I svojimi besjedami — Put pokaza pravice, — Naredbu nam on udieli — Divnu, kad se odieli.

3. Na večeri s braćom milom — Najpošljednjoj blagujuć, — Sve, što zakon htjede, djelom — Potpuno dovršujuć, — Njima tada ne zakrati — Dati se blagovati.

4. Bog i čovjek kruh u tielo — Riečju svojom obraća, — A iz vina krv učini, — Premda pamet ne shvaća; — U srdaca toj slabosti — Vjera sama je dosti.

5. Svetotajstvu dakle tomu — Ponizno se klanjajmo, — Novi zakon spram staromu — Izvrsniji priznajmo; — Česa razum ne dokući, — Tvrda vjera nas uči.

6. Roditelju, Rogjenomu, — Vječna slava i radost, — Čast i slava preslavnomu — Bud blagoslov, bud krepost, — Čast i Duhu nek se pjeva, — Koji od njih odsjeva. Amen.

91. O spasiteljna.

(O salutaris hostia.)

1. O salutaris hostia — Quae coeli pandis ostium, — Bella premunt hostilia, — Da robur, fer auxilium!

2. Defensor noster aspice, — insidiantes reprime, — Guberna tuos famulos, — quos sanguine mercatus es.

3. Uni trinoque Domino — sit sempiterna gloria — Qui vitam sine termino — nobis donet in patria.

92. Svete svečanosti.

1. Svete svečanosti slavljem se slavile, — Srdačne s radosti hvale se pjevale! — Staroga ne bilo, novim se stvorilo — Srce, rieči i sve djelo.

2. Pošljednje večere spomen se proslavi — Kad Isus da vjere zalog i ljubavi — Zboru ljubimaca, jagnje i priesnaca — Tajnu starinskih Otaca.

3. Po kipnom jagnjetu jegjenim za stolom, — Tielo i krv svetu dade apoštolom, — Kakogod jednomu, tako i svakomu, — Bogatu dâ i prostomu.

4. Kruh angjelski si dao gladnim za zasitak — Vino u Krv pozvao žednim za napitak — Veleći: Nek jede, primi, svak i pije: — Ovo Tielo i Krv mi je.

5. Tak ovom prilikom žrtvu tu naredi — I nju svećenikom služit zapovjedi: — Predanom da službom, milosti zaslužbom — Hrane sebe sa svom družbom.

93. Čovječtva mili Spasitelj.

(Salutis humanae Sator.)

1. Salutis humanae Sator, — Jesu, voluptas cordium, — Orbis redempti Conditor — Et casta lux amantium.

2. Tu dux ad astra et semita, — Sis meta nostris cordibus, — Sis lacrimarum gaudium — Sis dulce vitae praemium.

Hrvatski:

1. Čovječtva mili Spasitelj, — O Isus, srca radost ti! — Spas svieta tog i Stvoritelj — I ljubavi luč čiste si.

2. Nadzviezdni budi vogja nam — I cilj srdašcu čistomu, — Veselje suznim sirotam — I slatka plaća vjernomu.

94. Kralj vjekovječni.

(Aeterne Rex.)

1. Aeterne Rex altissime — Redemptor et fidelium, — Cui mors perempta detulit — Summae triumphum gloriae.

2. Jesu, tibi sit gloria, — Qui victor in coelum redis: — Cum Patre et almo Spiritu — In sempiterna saecula.

Hrvatski:

1. Kralj vjekovječni, svevišnji — Otkupitelj svih vjernika, — Koj smrt podnesav višnju si — Zasluži čast pobjednika.

2. O Isus, tebi slavnomu — Nek slavu pjeva naša grud — I Ocu i Duhu Svetomu — Na vieke vieka sveposvud.

95. Za tobom mi vene duša.

(Pričesna.)

1. Za tobom mi vene duša, — Spasitelju moj! — Daj, da tebe sretna kuša, — Daj joj pokoj svoj!

Privjev: Dogji, dogji, Spasitelju moj, — Stan ne prezri srca moga, — Budi pokoj moj.

2. Rana tvojih melem blagi — Liekom grieha bud'; — Samo pogled tvoj mi dragi — Bolnu blaži grud.

3. Žiće moje neka bude — Slično žiću tvom. — Volja tvoja kaže tude — Stazu cilju mom.

4. Prezret daj mi svieta toga — Varav uviek sjaj, — Da u stanu Srca tvoga — Meni bude raj.

5. Dogji, dogji željo moja, — Tebe želim ja; — Samo ljubav sveta tvoja — Pokoj dati zna.

96. Probudi se dušo moja
(Pričesna.)

1. Probudi se dušo moja, — Snagu srcu momu daj; — Želje, misli, čuvstva tašta, — Sve nesveto sad u kraj! — Dušo, Kristušu u srcu — Stanak sveti pripravi, — Dostojno dočekaj njega, — Zalog vječne ljubavi!

2. Usred dragih učenikâ, — Oko stola sabranih, — Svojih vjernih poslanikâ, — Sebi dušom odanih — Uze Krist u ruke svoje — Kruh i vino veleći: — Evo tiela, krvi moje. — Što će za vas isteći!

3. To otajstvo viek poštivat, — Kriste ti naloži nam, — Njime dušu okriepljivat — Ti nas k sebi zoveš sam. — Ah, da budemo mi vriedni — Čiste duše primati — Kruh nebeski ovaj pravi, — Ljubav tvoju slaviti!

4. Samo jednu rieč izusti, — Bože moj, rieč milosti — Duša će mi zdrava biti, — Ti joj griehe oprosti! — O da ta nebeska hrana, — Kad nam život izmine, — Sve dovede nas u krilo — Vječne nam domovine!

97. Hvali sviete Spasitelja.
(Pričesna.)

1. Hvali sviete Spasitelja — I pastira dobroga; — Hvali duša Učitelja, — Zaručnika vjernoga.

Pripjev: Sad uzdigni srce svoje, — Jezik glasno nek zapoje: — Čast i hvala Isusu, — Našemu Spasitelju.

2. Isus nas je silno ljubio — I svoj život za nas dao; — Da se ne bi tko izgubio, — Za nas sve se žrtvovao.

3. Prije neg' se otud dielio, — Pustio je za spomen nam — Svoje tielo nam udielio — Sin Bog je za hranu sam.

4. To nam je nebeska mana, — Kruh života vječnoga; — To je prava duši hrana, — Zalog žića rajskoga.

5. Tko tu hranu vriedno prima, — Nek se smrti ne boji; — Isus ga u srcu ima, — Na obrambu mu stoji.

6. Kako na zelenoj paši — Pase Isus jagnjeta, — Pričešću se dušam našim — Nova dâ moć života.

7. Dogji k Isusu ovčica, — Želi te zagrliti. — Drago kupljena dušica, — Njegva opet budi ti!

8. Mile su mu duše same, — Koje mu se utječu. — Prima ih na svoje rame, — Jača ih svom krepošću.

9. Isus sad u men' ostani, — Moja radost bit će to. — Zemaljsko mi žiće sahni, — Rajsko mi je začeto!

10. Sretan, koji vriedno se viek — Hrani tielom Isusa, — Tajnosne na nebu će viek — Pjevat pjesme mu duša.

98. Ovdje je sada.

1. Ovdje je sada Sin živoga Boga, — Ovdje je sada svjetlost svega svijeta, —

Ovdje je sada sva nebeska sila — Na tom oltaru.

2. Ovdje je sada hrana sviju gladnih, — Ovdje je sada pilo sviju žednih, — Ovdje je sada utjeha svih tužnih — Na tom oltaru.

3. Hodite amo, blagujte tu hranu, — Milošću Božjom nama gladnim danu, — Da nam se duše s Isusom sastanu — Po tom oltaru.

99. O, da mogu . . .

1. O, da mogu kao Herub Božji — Pobožno se Isusu klanjati! — O, da mogu ko Marija Djeva — Nad koljevkom Isusu pjevati!

2. O, da mogu kao Magdalena — Svete noge Isusu oprati! — O, da mogu ko ljubljeni Ivan — Na Isusa glavu naslanjati!

3. O, da mogu vječno svjetlo biti, — Pred Isusom trepteći plamsati! — O, da mogu tabernakul biti, — Pa Isusa dan i noć čuvati!

100. Moj Isuse.

1. Moj Isuse, raskriljujem tebi ruke, — Da se sjetiš svoga križa, svoje muke.

2. Moj Isuse, otvaram ti usta svoja, — Da sve čuješ, što mi želi duša moja!

3. Moj Isuse, otkrivam ti srce moje, — Da ugledaš prijestolje u njem svoje!

4. Moj Isuse, uzdižem ti bolne oči, — Zvijezdo moja, svijetli meni u toj noći!

101. Pod prilikom hljeba.

1. Ti Bog vječni i Gospodar neba — Kerubini tebi se klanjaju — Serafini tebe veličaju — Ti šutiš pod prilikom hljeba.

2. Ti Bog vječni i Gospodar neba, — Sve su k tebi uzdignute oči, — Sve je ništa bez tvoje pomoći, — A ti šutiš pod prilikom hljeba.

3. Ti Bog vječni i Gospodar neba, — Ti si bio, pa ćeš opet biti, — Nitko tebe nikad dohvatiti, — A ti šutiš pod prilikom hljeba.

4. Ti Bog vječni i Gospodar neba, — A zemlja ti dužne časti neda, — Pakao te ljutim okom gleda, — A ti šutiš pod prilikom hljeba.

5. Ti Bog vječni i Gospodar neba, — Ti gospodar smrti i života, — Ti Dobroto, Istino, Ljepoto, — A ti šutiš pod prilikom hljeba.

102. Zdravo sveti Sakramenat.

1. Zdravo sveti Sakramenat, — Vjere naše fundamenat. — Zdrav živući Bog s velikom — Hostije oltarske dikom.

2. Zdravo, zdravo prevelika — Svemožnosti tvoje dika, — Zdrav Sin dragi Oca Boga, — Stvoritelja svemožnoga.

3. Zdravo, zdravo sveto Tielo, — Kak lilijan liepo bielo, — Kak Boga te vjerujemo — I kak kralja poštujemo.

4. Zdravo, zdravo Krv presveta! — Za sve griehe svega svieta — Na križu si prolijana, — Za obrambu svim nam dana.

103. Hodi hvali mlad i sied.

(Misna pjesma za mladu nedjelju.)

1. Hodi hvali mlad i sied — Ovaj sveti Sakrament: — Koji Isus je naredio — Nam za testament.

2. Ovo njegvo Tielo, Krv — Svake je dobrote vrh. — Kad za griehe se kajemo, — Snima sa nas trh.

3. Hvala tebi svaki čas, — Za nas naviek veseo glas. — U taboru, kugi, gladu — Stalno braniš nas.

4. Toga kruha podaj nam, — Kad čas smrtni dogje nam — Naše molbe, naše želje — Ti ne skrati nam.

5. Bože višnji, jačaj nas, — Kruh angjelski kriepi nas, — Ti očuvaj, te izbavi — Svih nevolja nas.

6. Koj si troji u Trojstvu, — I jedini u Božtvu, — Tebi hvala bud' bez konca — Zbog tog Jaganjca!

PRESV. SRCU ISUSOVOMU.

104. Do nebesa...

1. Do nebesa nek se ori — Naših grudi gromki glas; — Neka jeknu rajski dvori, — Nek nas čuje Isus spas: — Isukrste, Srcu tvom — S nama naš se kune dom: — Dušom, tielom viek sam tvoj, — Za krst časni bijuć boj!

2. Čujte puki širom svieta, — Oci naši čujte sad! — Čujte sluge pakla kleta, — Kako srcem kličem mlad: — Isukrste, Srcu tvom itd.

3. Radost naša Srce Krista; — Tu nam rudi sreća, spas; — Tu sloboda zlatna; — Tu se ori gromki glas: — Isukrste, Srcu tvom itd.

4. Pregji naši kano lavi — Za krst časni biše boj. — Tko je sinak ovoj slavi, — Vjeran Kristu uviek poj: — Isukrste, Srcu tvom itd.

5. Neka grmi pakao hudi; — Neka bjesni cieli sviet; — Neka borba lomi grudi; — Čvrsto stoji zavjet svet: — Isukrste, Srcu tvom itd.

6. Kralju slave silni, blagi: — Blagoslovi zavjet taj! — Blagoslovi rod nam dragi, — U svom srcu stan mu daj! — Isukrste, Srcu tvom itd.

105. Pjevajmo braćo.

1. Pjevajmo braćo kršćani, — Pjevajmo pjesmu veselu — Isusu, Sinu Božjemu, — Svojem milom Spasitelju! — O slavno vrelo ljubavi: — Isus, Otkupitelj premili! — O Srce, naše ufanje, — Izvore svake milosti!

2. Tko želi naći utjehe — U svojim teškim tugama, — K Isusu neka pristupi — K njegovu Srcu presvetom. — O slavno vrelo itd.

3. Slušajte, kako milostiv — Nevoljne k sebi dozivlje: — Dogjite k meni, žalosni; — Dogjite, da vas utješim. — O slavno vrelo itd.

4. Srdaca svetih ufanje, — Naše veselje najveće, — Rane nam grieha ozdravi, — A srce novo usadi! — O slavno vrelo itd.

5. Isus, ti slatka ljubavi! — Tko ganu tebe nevina, — Da Srce tvoje Presveto — Koplje preoštro probode? — O slavno vrelo itd.

6. Ljubav te tvoja potaknu — Da teške muke podneseš, — Da, Adam drugi, povratiš, — Što prvi griehom izgubi. — O slavno vrelo ljubavi itd.

106. Sladko Srce.

1. Sladko Srce Isusovo, — Molba naših slušaj glas! — Prosimo te samo ovo: — Da pogledaš milo nas. — Radosno pjesme pjevamo svete — Isusu dobrom u nebo gor'! — Neka nebeske čuju nas čete, — Neka nam rajski pomogne dvor!

2. Odkrij žarko srce nama, — Da nas dirne njegov trak. — Kriepi život s tvoga plama, — Da ne bude tako mlak. — Radosno itd.

3. Komu tvoja milost kane, — Komu žarki daješ dar: — Onom srce ognjem plane, — Jer ga svieti grije žar. — Radosno itd.

4. Pogledaj nas stoga milo, — Svoju ljubav ti nam daj! — Da bi i nam lako bilo: — Po njoj k tebi doć' u raj. — Radosno itd.

MARIJINE PJESME.

107. O najsvetija.
(O sanctissima.)

1. O najsvetija, najpobožnija — Slatka Djevo Marija; — Majka si mila viek čista bila, — Moli, moli za sve nas!
2. Tvoje krieposti, tvoje milosti — Pomoć će nam, Marija; — Što treba nama, ti moliš sama, — Moli, moli za sve nas!
3. Sviju potrebâ, svih nezgodâ — Rieši nas, o Marija; — Svih nas oprosti teških žalosti, — Moli, moli za sve nas!
4. Čista Djevice, možna kraljice, — Brani nas, o Marija; — Naša sladosti, naša radosti, — Moli, moli za sve nas!

108. Djevice nevina.

1. Djevice nevina, Majčice blaga, — Pogledaj ovaj nevoljni sviet, — Koj te zaziva, Majčice draga — I moli za tvoj zagovor svet.
2. Ah, ne ogluši se, usliši, Djevo, — Ponizne molbe smjerni nam glas; — Zaštiti biedne griešnike evo, — Što pomoć išću u ovaj čas!
3. Ljubljena Djevice, ti sreća naša, — Gdje put je pravi, vodi nas viek; — Molba nek sveta tvoja donaša — Blagoslov svima, bolnima liek.
4. Prečista Djevice, Isusa moli, — Da nas po smrti primi u raj; — Da nam za

patnje suzne te doli — U carstvu svome usliša vaj.

109. Prejasna Kraljice.

1. Prejasna Kraljice, raja sveg čar, — Čista si, Djevice, Višnjega dar: — Svrni, ah svrni k nam milosti gled, — Djevo preslatka ti nebeski cviet.

2. Zviezda nam ufanja, obzorja kras, — Nebom uzvišena sjećaj se nas: — Svrni, o vogjice, predobra ti, — Milostne na nas sad svoje oči.

3. Ljubezna majka sad biednima bud', — Gorki, gle, stiže jad svima nam grud, — Pogled, moguća, ah svima nam daj, — Lieči, ublaži pregorki nam vaj.

110. Zdravo Djevo.

1. Zdravo, Djevo, svih milosti puna, — Vječnog sunca ogrnu te sjaj; — Oko čela zvjezdana ti kruna, — Ispod nogu stenje pakla zmaj! — Rajska Djevo, ti Kraljice naša, — Naša Majko zlatna zora naša, — Odanih ti srca primi dar, — Primi čiste ljubavi nam žar!

2. Blažena si, jerbo sva si čista. — Zmijin dah ne okuži ti grud! — Zviezda sreće, i nama da blišta, — Noći grieha mrak rasprši hud! — Rajska Djevo itd.

3. Kršćan za križ bio je bojak sveti; — Vodio ga je liljan — barjak tvoj! — Nova neman križu častnom prieti — Silna Djevo, na braniku stoj! — Rajska Djevo itd.

4. Nevjera se od Isusa dieli, — Na puk Božji sipat striela roj. — Ti nad nami plašt razastri bieli, — Brani, Gospa, brani narod svoj! — Rajska Djevo itd.

5. Kad nam oko zadnju suzu roni, — Zadnji borbe zahvati nas val: — Na grud svoju, Majko, nas prisloni, — Na nebeskog doma nosi žal! — Rajska Djevo itd.

111. Sred te se pećine.

(Pred kipom Lurdske Djevice.)

1. Sred te se pećine Marija javi, — Iz rajske visine svak nju pozdravi: — Zdravo, zdravo, zdravo Marija! — Zdravo, zdravo Marija!

2. Djevojče moleći hitru uz Gavu, — Tuj gleda nebeske Marije slavu. — Zdravo itd.

3. Marija bezgrješna zove se Djeva, — Bernardica prva joj hvalu pjeva. — Zdravo itd.

4. Svud narod viest ovu brzo dočuje, — I sa sviju stranâ k Lurdu putuje. — Zdravo itd.

5. Kršćani se evo k tebi utiču — I pjesme ti, Djevo, veselo kliču: — Zdravo itd.

6. Čuj, Majko, nas, bieda kad dogje prieka — Da budemo djeca tvoja do vieka. — Zdravo itd.

112. Moćna, odičena.

1. Moćna, odičena, — Liepa, uzvišena, — Nebeska, draga, — Majčice blaga! — Tebi za malen har — Žrtvujem sad na dar: —

Sav sebe s tielom — I dušom cielom. — Život ti izručam — I sve preporučam. — Primi, ah, primi, sve dajem ti sam; — Marija mila, ja te zazivam!

2. Bez grieha začeta, — Životom presveta, — Djeva prečista, — Majčice Krista! — Tebe rad smjernosti — I svete vjernosti, — Čistu kak nježan lier — Uze za kćer — Gospodar svieta tog, — Svevišnji otac Bog; — On tebe, Majko, — Uzvisi nad vse, — Nad čitavog — Svieta stvorove!

3. Sveg svieta Spasitelj — S Bogom izmiritelj, — Sin Božji pravi, — Tebe proslavi: — Njemu si Majka ti — Draža od svih ljudi — Marija mila, — Pomoć nam bila! — Da ti čast ispuni — I tebe okruni: — Duh Sveti tebe — Sam je zaručio, — Što Bog od vieka — Ti je odlučio.

4. Ah, Majko milosti, — Ti uzrok radosti, — Sred sviju jada — Ti si nam nada. — Jer si pomoćnica — I zagovornica, — Budi na pomoći — Svojom moći! — Kad smrtni dogje čas, — Zaštiti, Majko, nas: — Primi nas, Majko, — U svoj naručaj, — Uvedi tad nas — K Sinku sve u raj!

113. Majko Djevo.

1. Majko Djevo, ti jedina — Prava Majka Božjeg Sina, — Ti jedina Djevice, — Bez istočne krivice! — Tebe moli sviet taj cieli, — Blagoslov mu ti udieli; — O Marijo, dan i noć — Budi nama u pomoć!

2. Majko Božja, koja zvati — Dostojiš se naša mati, — Za nas brigu voditi, — Sina za nas prositi: — Tebe moli itd.

3. Pogledaj nas sa visine, — Tužne kćeri, tužne sine; — Vidiš i znaš najbolje — Naše, Majko, nevolje. — Tebe moli itd.

4. Majko, nam se ne ogluši, — Pomoć tjelu daj i duši, — Tko će za nas moliti, — Ako nas odhitiš ti? — Tebe moli itd.

5. Srdžbu Sinka svog odvrni, — Milosrdno zaogrni — Sve nas jadne sirote — Plaštom brige majčine. — Tebe moli itd.

6. Ah, za Sinka svoga ime — Nas pomiri, Majko, s njime, — Da po zagovoru tvom — On oprosti puku svom.

114. Majko Božja čudotvorna.

1. Majko Božja čudotvorna, — Zdravo, zviezdo krasna, zorna, — Svoje oči na nas svrati, — Budi naviek naša mati. — O Marija, brani nas — U bolesti, u žalosti, svaki čas!

2. Milosti nam ne uskrati, — Ne daj, rod da ovdje pati, — Vojsku, kugu i glad ljuti, — Ne daj, Majko, da tko ćuti. — O Marija itd.

3. Majka, vrutak slasti svete, — Djevičanski divni cviete; — Daj nam putem vjere poći, — Naviek živjet u čistoći. — O Marija itd.

4. A kad zadnji dan nam svane, — Daj, da sunce spasa grane; — Ti nas onda blagoslovi, — K svome Sinku, Majko, zovi. — O Marija itd.

115. Kraljice možna.

1. Kraljice možna, Majko pobožna, — Djevo Marija, predivna si. — Premila ružice, preslatka Djevice, — Ti čuvaj nas! — Glada i kuge, vojske i tuge — Čuvaj i brani, moli za nas!

2. Bolesne liečiš, žalosne tješiš, — Djevo Marija, utješi nas. — O Majko ljubljena, od svih nas čašćena, — Usliši nas! — U pošlednji čas ti primi duh naš, — Majko Marija, oj spasi nas!

116. O Marija, zviezdo mora.

1. O Marija, zviezdo mora, — Svietli nama do na kraj; — Preko tvoga zagovora — Daj nam doć u vječni raj! — O Marija, liep si cviet, — Tebe štuje cieli sviet!

2. Primi nas, o Majko, primi — Pod okrilje milosti, — S duša naših biednih snimi — Breme svake griešnosti. — O Marija itd.

3. Daj, da staze tvoje sliedit, — O Djevice nevina, — Slavu tvoju unapriedit, — Želja nam je jedina. — O Marija itd.

4. Moli, Majko, Sinka svoga, — Da svim griehe oprosti, — I da svakog pravednoga — Utvrdi u krieposti. — O Marija itd.

5. Brani našu domovinu — I kršćanski narod vas; — Daj, da jadi svi ga minu, — Daj mu sreću, vječni spas! — O Marija itd.

117. O pruži mile ruke.

1. O pruži mile ruke, — Kad žića tone brod, — Kroz vala teške muke — Izvodi

brod na kraj. — Što zviezda je mornaru, — Tvoj kip je kršćaninu; — Marija, Marija, ti pomozi nam!

2. Ti Majko naša mila, — Daj pokoj zemlji svud, — Svud sreća, s tebe bila, — Da plod nagradi trud. — Ah ne daj, da tko strada — Od uboštva i glada. — Marija, Marija, ti pomozi nam!

3. Kad biednik koji jauče, — A ne zna pomoć nać, — Sirote kad se muče — I gorki plaču plač; — Kad bolan nema lieka, — A zaludu ga čeka. — Marija, Marija, ti pomozi nam!

4. Od Boga milost prosi, — Da mir nam dade svoj; — Koj ljubav slogu nosi, — S kog gine svagja, boj. — Pred tobom, Majko blaga, — Nek svi smo braća draga. — Marija, Marija, ti pomozi nam!

118. O Djeva blažena.

1. O Djeva blažena — Puna milosti, — Kralja uzvišena, — Majko sveta ti. — Premila Djevice, — Ravnaj život taj; — Nek dušu dječice — Tvoj prosine sjaj.

2. Na nebu zvjezdica — Noći svjetlost da. — Tako i Djevica — Nama milo sja. — Sred neba vrhunca — Titra ljubki plam, — I ljepši od sunca — Dan osvanu nam.

3. Kad, Djevo, u tugi — Duša plače plač, — Budi mjesec drugi, — Nemoj tužnoj zać! — Djeva, pomoć budi, — Kad zavrije strast! — Kad na naše grudi — Mraz bi htio past.

119. Svi u glas.

1. Svi u glas, jeziki, — Sad se složite — I pjevat Djevici — Majki počnite! — Nju svi pozdravljajmo: — Zdravo Djevice! — Dan i noć pjevajmo: — Zdravo, Kraljice!

2. Majka u visinah — Ima priestolje, — Naše u nizinah — Vidi nevolje. — Nju svi itd.

3. Sjajnom krunom slave — Trojstvo uresi; — Majku dike prave — Gor u nebesih. — Nju svi itd.

4. Dostojna je, da se — Klanjamo njoj svi, — Krista nam dragoga — Ona porodi. — Nju svi itd.

5. Isusa Krista — Majkom j' postala, — Djevica je čista viekom ostala. — Nju svi itd.

6. Vrata rajskog dvora — Svakom čedu svom — Djevica otvara svojom molitvom. — Nju svi itd.

120. Marija, o mili glas.

1. Marija, o mili glas, — Sladko ime za sve nas, — Marija! — Ime tvoje kad čujem, — U srcu se radujem, — Marija! — O Marija! Tebe vazda — Želim smjerno hvaliti — I pred svakim slaviti, — Marija! —

2. Od sunca si svjetlija, — A od zviezda sjajnija, — Marija! — Ponizno te hvalimo, — Od sveg srca slavimo, — Marija! — O Marija! jer po tebi — Milost nama daje se, — Od tvog Sinka šalje se, — Marija! —

3. Koji tebe poštuje, — Koj se tebi raduje, — Marija! — Čuvaj od zla onoga, — I

od grieha svakoga, — Marija! — O Marija! moli Sinka, — Da nam griehe oprosti, — Duše naše očisti, — Marija! —

4. O nebeska ružice, — Ti angjelska Kraljice! — Marija! — Utočište grješnika, — Pomoći nevoljnika! — Marija! — O Marija, rajska vrata! — Moli Sinka za sve nas — Sada i na smrtni čas! — Marija! —

121. O Marija, slatki su mi časi.

1. O Marija, slatki su mi časi, — Kad se sveto Ime tvoje glasi! — Sva se rodi s Imena tvog slast; — S njim se diže po svem svietu — Tebi slava, čast! — Stan je Božji usred srca tvoga, — Zato srca okrilje si moga; — Srce sveto, dana ti je moć, — Da, kud sine sunce tvoje, — Gine grieha moć. —

2. O Marija, mila moja nada, — Duša moja misli na te rada, — Jer miline nema takve svjet, — Kako svetog srca tvoga — Jest u raju cviet; — Tebe Isus, mudrost Božja sama, — Dade svim za majku dobru nama, — Uz to sveta ljubav srca tvog — S pouzdanjem k tebi diže čuvstva srca mog. —

3. Kad kog snagje bieda teškog jada, — Ti ga tješiš, Majko mila, tada! — Koj te ljubi, dižeš ga u raj — Kano majka diete svoje — U svoj naručaj. — O Marija, k tebi dižem oči, — Ti mi budi viekom u pomoći, — Kadagod me stigne kakvo zlo, — Ti me brani, Majko draga, — Mila Marija! —

122. O Marija, Majko mila.

1. O Marija, Majko mila. — Majko milosrdnosti, — Koja niesi uskratila — Nikom dara milosti. — O Marija, usliši me — Za preslatko tvoje Ime.

2. K tebi cvili duša moja, — Grieh ju ljuti tlači viek, — I uzdiše bez pokoja, — Majko, tješi, budi liek! — O Marija itd.

3. O nesretnog uviek časa, — Kad se s Bogom rastavih, — Ah, ne prezri, Majko, glasa, — Nikad me ne ostavi! — O Marija itd.

4. Što mi srce tuži, to je — Jer prošastog života — Vidim teške griehe svoje — Ja nevoljna sirota. — O Marija itd.

5. Griešit ne ću već nikada, — Samo pomoć prositi, — Odlućujem, Majko, sada — Ufano te moliti. — O Marija itd.

123. Marija, Majko ljubljena.

1. Marija, Majko ljubljena, — Ti Majko dragog spomena; — S tvog, Djevo, svetog Imena — U srcu slast je milena.

2. Marija, ime mileno, — Nek bude svagdje hvaljeno, — Nek slave svi ga stvorovi, — Ko angjeoski zborovi!

3. I mi ti, slatka Majčice, — Pjevamo skromne pjesmice — I ko što dijete nevino — Od sveg te srca ljubimo.

124. Majka ljubavi.

1. Majko ljubavi nam svete, — Primi srca slabi glas, — Koji, Majko, tvoje diete — Tebi šalje ovaj čas. — Svud se širi slava tvoja, — Majko svete ljubavi, — Slavi tebe duša moja, — Slave tebe, Majko, svi.

2. Srce tvoje naviek diže, — Bogu čiste molbe kâd, — A kad Srcu njegvom stiže, — Nevoljnim se blaži jad. — Ne odvrni mile oči — Djevo sveta, ti od nas. — Milosrgja i pomoći — Izmoli nam ovaj čas.

3. Ljubav tvoja, Majko draga, — Puni ovu zemsku dol, — Molba tvoja, Djevo blaga, — Svaku nama sladi bol. — Ljubav tvoja nek nas štiti, — Posljednji kad bude boj, — Molba tva u pomoć hiti, — Kad će Sin nas sudit tvoj.

125. Zdravo nado.

1. Zdravo nado svijeta svega, — Zdravo Majko Svevišnjega! — Ljubavlju si jaka, krasna, — Majko slatka, Djevo jasna.

2. Molim ti se, odabrana, — Od sveg srca, zaufana: — vjeru, nadu premilenu, — Ljubav daj mi savršenu!

3. Zdravo, Majko Božjeg Sina, — Što nas ljubiš sa visina! — Zdravo, Majko sviju ljudi, — Viek nam slatka nada budi.

126. Zdravo, Djevo čista.

1. Zdravo, Djevo čista, — Milosti svih puna! — Zdravo, Majko Krista, — Slave rajske kruna!

2. Puk tvoj k tebi hrli, — Majku blagu gleda: — Gdjeno Sinka grli — I za spas naš preda.

3. Ponizno te moli: — Čuvaj ga i brani, — Zloći da odoli, — Da ga grijeh ne rani.

4. Več da srca čista — Svietom ovim brodi, — Daj, o Majko Krista, — Ti ga brižno vodi!

127. Marija, Marija!

1. Marija, Marija! — Ti mila ljubice, — Ti divna ružice — Bez trnja svakoga, — Marija! — Ti liljan prebieli, — Raj se veseli — Sa cvieta takvoga, — Marija!

2. Marija, Marija! — Od sn'jega čistija, — Od zviezda sjajnija, — Radosna danice, — Marija! — Suncem ogrnjena, — Zviezdam okrunjena, — Nebeska Kraljice, — Marija!

3. Marija, Marija! — Svaki k tebi kreće, — Na te oči skreće, — Majko, naše milje, — Marija! — Naša odvjetnice, — Primi nas grješnike — U svoje okrilje, — Marija!

4. Marija, Marija! — Koj k tebi dolazi, — Od tebe odlazi — Pun slatke radosti, — Marija! — Jer mu je svanulo, — Srcu odlanulo — Od gorke žalosti, — Marija!

5. Marija, Marija! — Tko te u nemoći — Proseći pomoći — Ufano pozdravlja, — Marija! — On tebe zaziva, — Zavjet prikaziva, — Od boli ozdravlja, Marija!

128. O mladice.

1. O mladice, Djevo Marijo, — Divan li je cvietak tvoj! — Nema nigdje ljepšega, — Tu na zemlji toj!

2. To rosica na te pala je, — Kojom rosi samo raj. — K njemu doć i mirit ga, — Daj nam, Djevo, daj!

3. Ko pčelice čiste, brižljive — Evo k njemu rado nas, — U njem nam je slatki med, — U njem nam je spas.

129. Majki Spasa.

1. Spasa nam Majko, Marijo ti sveta, — Tisućput zdravo, tješiteljko tužnih; — Tisućput zdravo, zaštitnice bijednih! — Zdravo Marijo!

2. Ti povrh sviju blažena si, Majka; — Tvoja čistoća nad sve hvale sjaji, — Posudo zlatna, puna rajskih čara! — Zdravo Marijo!

3. Sjajna nebesa Kraljicom te slave, — Gospojom svojom pozdravlja te zemlja, — I gromko, Djeva, pozdravom ti pjesmi: — Zdravo Marijo!

130. Zdravo Divo, Božja Mati.

1. Zdravo Divo, Božja Mati, — Lica tvoja k nam obrati, — Obrati se, Majko mila, — Vik ti radost naša bila!

2. Gospa ti si svega svita, — Milost daješ, tko ju pita, — Divo sveta, pomiluj nas, — Pomozi nam, o Divice!

Pripjev k 1. i 2. kitici:

Milosrdne oči tvoje, — Usliši Gospe naše poje, — Sav te puk naš, Divo, moli, — Ti žalosnih nas utoli.

Zdravo Marijo, Diva kruna, — Milosti Božje ti si puna, — Ti si Diva nad sve dive, — Blaženo je tvoje ime. — Amen, Amen!

131. O Marijo, Bogorodice.

1. O Marijo, Bogorodice, — Ružo smjernosti, — Slatka Majko, čista Djevice, Puna milosti, — Pomozi nam, dobra Majko, Djeva Marija premilostiva!

2. O Marijo, svjetlo presjajno Božje tajnosti, — Svetog Duha zlatna posudo, puna kreposti. — Pomozi...

3. O Marijo, svemu kršćanstvu ti si obrana, — K tebi, Majko, sva se utječu djeca zahvalna. — Pomozi...

4. O Marijo, daj nam ljubiti tebe prečistu, — Tvoju ljubav daj okusiti, hranu nebesku! — Pomozi...

132. Kraljice nebesa.

1. Kraljice nebesa, zdravo, zdravo budi, — Zdravo zviezdo jasna, zdravo Djevo krasna! — Zdravo Majko sveta nevoljnika ljudi.

2. Milošću te Božjom duša divna cvjeta, — Njome milo miri, miris dalje širi, — Kudgod sunce sija, sve do na kraj svieta.

3. Moli, Majko, za nas Oca nebeskoga, — Da nam griehe prosti svojoj u milosti, — Da nam dade svoga raja blaženoga.

133. Danak svaki.

1. Danak svaki Božjoj Majci — Dajmo hvalu, dajmo čast; — Ufajmo se u nju moćnu, — svojom će nas molbom spast. — Svete njene sve vrline, — koje su joj rajski kras, — Neka k Bogu u visine — kao uzor vode nas!

2. U životu kad nas stigne — Napast, tuga, bijeda, jad, — S pouzdanjem, živom vjerom — Brzo k Majci Božjoj tad! — Jer je slatka Majka nama, — Pomoći će rado nas, — Jer je Ocu kćerka mila, — Čut će njene molbe glas.

3. Majko draga, Majko blaga, — Padamo pred prijesto tvoj: — Čuvaj od svih grješnih ljaga — Skrušen, bijedan narod svoj! — Teški njega jadi tište, — Majko, budi njemu spas, — Budi njemu utočište — Sada i u smrtni čas!

134. Tebe štujem, o Marijo.

1. Tebe štujem, o Marijo, — Na nebeskoj visini, — Ja, koji sam sagriešio — Na zemaljskoj nizini. — Preponizno radi sebe — Sad, Marija, molim tebe.

2. Ah da mogu milost ovu — Ja od tebe primiti, — Spasonosnom da po slovu — Naučim se živiti. — Preponizno itd.

3. Moli Sinka svog predragog, — Da mi prosti krivice — I sačuva od paklenog — Zavodnika himbe zle. — Preponizno itd.
4. Ti si moje sve ufanje — Viek u svakoj nezgodi, — U te stavljam pouzdanje, — Ti mi, Majko, pomozi. — Preponizno itd.

135. Liepa si, liepa. I.

1. Liepa si, liepa ruža Marija, — Tebe viek časti rajska družina. — Angjeli liepo pjevaju, — Tebi čast viekom davaju.
2. Pogledaj na nas, milena Mati, — Svrni k sirotam pogled svoj zlati, — Usliši nas, o Majčice, — Ne odbij svoje dječice!
3. Ti si nam zviezda jedina nada, — Posred zemaljskih tuga i jada. — Koji se tebi uteče, — Utjehu slatku naći će.
4. Ti si nam izvor milja i sreće; — Koji te zove, propasti ne će, — Koji te ljubi, ti ćeš mu — Pripravit slavu nebesku.
5. Prejasna zviezda, svietli nam, svietli, — Ti nam daj sretno u raj dospjeti. — Tad ćemo viekom s angjeli, — Majčice, tebe častit mi!

136. Liepa si, liepa. II.

1. Liepa si, liepa ruža Marija, — Tebe viek časti rajska družina; — Angjeli liepo pjevaju, — Tebi čast viekom davaju.
2. S neba j' pogledao Otac nebeski, — Propalu djecu u dol zemaljski, — Poslao je na sviet Mariju, — Prečistu Bogorodicu.

3. Nama što Eva je izgubila, — To nam Marija je pridobila, — Rodila nam je Isusa, — Dragoga nam Spasitelja.

4. Vod' nas Marija po pravom putu, — U kušnju da ne zagjemo ljutu: — Budi nam jakost i snaga — Protiv paklenskoga vraga!

5. Kada nam svima bude umrieti, — Daj nam, Marija, vriedno prijeti — Presveto Tielo Isusa, — Miloga nam Spasitelja!

137. Liep cvietak.

1. Liep cvietak cvate jedan — U vrtu nebeskom, — Ko ovaj nij' nijedan — Pod gizdavim nebom; — Tko tužne suze roni, — Onom je bol stišen, — U žalosti tko toni, — Onaj je utješen.

2. Marija je taj čisti — Liljan odabrani, — On, kog ja štujem isti, — S nebom je vjenčani. — Marija je taj liljan — Nam čisti, cvatući, — Mirisom svojim isti — Sve nadilazeći.

3. Obraduj slatki cvietu — Nam žalosno srce, — Procvati našem svietu — S mirisom ružice; — Daj svetost, pokoj duši; — Njoj stišaj tužni vaj, — Po smrti nam dopusti — Uživat s tobom raj!

138. Budi, Majko, milostiva.

1. Budi, Majko, milostiva nam, — Zdravo, zdravo, naša Kraljice! — Budi, Majko, tješiteljka nam, — O izvor ljubavi sve. — K tebi, Majko, se utičemo — I tvoju milost prosimo; — O svrni okom na nas sad, — Izmoli oprost grieha nam! — Budi, Majko,

milostiva nam, — Zdravo, zdravo, naša Kraljice! — Budi, Majko, tješiteljka nam! — O izvor ljubavi sve. — O svrni okom na nas sad, — Izmoli oprost grieha nam!

139. Kraljice angjelska.

1. Kraljice angjelska, — Obramba zemaljska! — Lice svoje svrni k nam, — Milost Božju podaj nam.
2. Angjeli te diče, — Vas puk tebi viče, — Jer te Bog sam odabra — I na radost svieta da.
3. Tko god k tebi teče, — Nikad zdvojit ne će, — Ti sve tužne raduješ, — Milostima daruješ.
4. Koji tebe ljubi, — Nikad se ne gubi; — Jer ga Isus miluje, — Koj se tebi podaje.

ZA SVIBANJSKU POBOŽNOST.

140. Marija, svibnja kraljice.

1. Marija, svibnja kraljice, — Ti, Majko rajskog slavlja! — Pred sliku tvoju ružice — Na pozdrav svibanj stavlja.
2. O daj ga, daj blagoslovi, — I sve nas, Majko, s njime, — Te srca naša prizovi, — Da tvoje slave Ime!
3. Mi tebi sve izručamo, — Svu zelen, cvieće tudi; — Učini, što se ufamo, — Da tebi ures bude.
4. Oj, Majko Božje milosti, — Viek pomoć nama budi, — Da vienac sviju kreposti — Nam svima resi grudi.

5. Napose štiti cvieta tri, — Jer svak je divan, ubav: — U burah brani, Majko, svih — Ufanje, vjeru, ljubav.

6. A srca hladna, ledena — Uspali svetim žarom; — Ti daj ih, Majko ljubljena, — Nadari krasnim darom.

7. Da pjesma nam se izvine, — Ko uzdah k nebu gore, — Iz ove suzne doline — U rajske k tebi dvore.

8. Da bude pozdrav sviju nas — Kod priestolja nam toga, — Da bude molbe smjeran glas: — Oj, moli za nas Boga!

141. Gle, svibanj cvatući.

1. Gle, svibanj cvatući — I proljetni čar; — I uzdah gle vrući — Pobožnosti žar! — Da ti pjeva, Djevo, — U skladan glas, — Uzvisuje harno — Sad ovaj čas.

2. I pjeva ti slavu — Već proroka zbor, — I slavio je svuda — Svaki te stvor. — Sav slavu ti ori — Nebeski svod — I zemlja i sunce, — Sav ljudski rod.

PJESME SVETAČKE.

142. Sv. Josip (19. ožujka).

(Te Joseph celebrent.)

1. Josipe, tebe nek slave nebeščani, — Diku nek pjevaju tebi svi kršćani, — Jer vriedno združen si s Djevicom blaženom — Čistim, bezgriešnim savezom.

2. S Djevom izabranom čudo se dogodi: — Za Majku ljubljenu Bog si ju izvoli; — Javi to angjel ti, da sveto Čedanče — Božje sile je začeće.

3. Presveto Djetešce čuvao si radostan, — Bježao u Egipat s njime si žalostan, — U hramu Učeće iskao si prebrižan, — Vesel našao ga treći dan.

4. Druge po smrti tebe srećne smrt učini, — Boga kad gledaju slavom ovienčani, — A ti na zemlji već jednak si angjelom, — Jer viek združen si s Isusom!

143. Sv. Alojzij. I.

(21. lipnja.)

1. Pjevajmo u slavu — Pjesmu veselu — Svetom Alojziju, — Pravom angjelu; — Dive se nebesa — Čudu tog uresa. — Bogu hvala, — Koj za zemnog vieka — Diže tog čovjeka — Do divne svetosti — Po milosti.

2. Kad krasna sunčana — zraka zasine, — Osvane liljana — Sjajnost bjeline; — Ljepša od liljana — Alojzija čistoća, — Oj, krasota! — Za tobom uzorom, — Zborom a i tvorom — Stupati svaki čas — Volja je nas!

3. S ushitom usnice — Mole goruće, — S milina suzice — Rone se vruće: — Bogu mila duša — Rajske slasti kuša — Vjeko-

save! — Dar nam daj isprosi, — Da mi vjekom tvoje — Sliedimo kreposti — S Bogom milosti!

144. Sv. Alojzij. II.

1. Alojzije, daj, da te slavim, — Nebeski mladče, dušom svom, — Jer ti si svetim žićem pravim — Bio naviek sličan angjelom, — Oj, molimo te, Alojzije, — Ne odbij našeg srca dar! — Alojzije, Alojzije, — O daj nam tvoga srca žar!

2. Ti cieli taj sviet si prezirao — I sav mu varav sjaj i lud, — Za nebom si samo uzdisao, — Jer angjelska ti bila ćud. — Oj, molimo te, Alojzije itd.

3. I klanjat se na križu Kristu, — To bješe tvoje duše mar, — I štovat Božju Majku čistu — Bi čistog tvoga srca žar. — Oj, molimo te, Alojzije itd.

4. Ti samom sebi strog rad si bio — I trapio si se pokorom, — Uz suzice i krvcu si lio, — Prem tako čist u srcu svom. — Oj, molimo te, Alojzije itd.

5. A što da radim ja, Gonzago, — Koj griešnik sam na zemlji toj? — I ja ću prezret svjetsko blago — I kajat se sav život svoj. — Oj, molimo te, Alojzije itd.

6. I skrušeno te molim stog: — Zakrili me za žića mog, — I moli za me dobrog Boga, — I spasit će me dobri Bog. — Oj, molimo te, Alojzije itd.

PJESMA PRED PRODIKOM.

145. Dogji k nama.

1. Dogji k nama, Duše Sveti! — Božja sad će r'ječ početi; — Dogji rajske iz visine — I prosvietli srca tmine, — Istine put da spoznamo.

2. Dogji Duše Stvoritelju, — Čistih srca ljubitelju! — Sve nečisto odstrani, — U nama se daj nastani, — Srce ti promjeni naše!

3. Dogji zdenče svih dobara, — Djelitelju sedam dara! — Mudrost, razum, svjetovanje, — Bogoljubnost, jakost, znanje, — I strah Božji nam udieli.

4. Dogji, Duše, da spoznamo — Krepost tvoju i pjevamo: — S Ocem, Sinom tebi budi — Čast i slava od svih ljudi, — Trojstvo nek sviet hvali cieli!

ODGOVORI PRI SV. MISI.

(Responzoriji.)

Pri molitvama (oracijama).

Latinski:

Svećenik: Dominus vobiscum.
Odgovor: Et cum spiritu tuo.
Sv.: Per omnia saecula saeculorum.
Odg.: Amen.
Sv.: Sequentia sancti Evangelii secundum Matthaeum. (Marcum, Lucam, Johannem.)
Odg.: Gloria tibi, Domine.

Hrvatski:

Svećenik: Gospod s vami.
Odgovor: I s duhom tvojim.
Sv.: U sve vieke viekova.
Odg.: Amen.
Sv.: Posliegjenje svetoga evangjelja po Mateju. (Marku, Luki, Ivanu.)
Odg.: Slava tebi, Gospode.

Predslavlje (prefacija).

Sv.: Per omnia saecula saeculorum.

Odg.: Amen.
Sv.: Dominus vobiscum.
Odg.: Et cum spiritu tuo.
Sv.: Sursum corda!
Odg.: Habemus ad Dominum.
Sv.: Gratias agamus Domino, Deo nostro.
Odg.: Dignum et iustum est.

*

Sv.: U sve vieke viekova.
Odg.: Amen.
Sv.: Gospod s vami.
Odg.: I s duhom tvojim.
Sv.: Gore srca!
Odg.: Imamo ih pri Gospodu.
Sv.: Hvale uzdajmo Gospodu, Bogu našemu.
Odg.: Dostojno i pravedno je.

Oče naš (Pater noster).

Sv.: Per omnia saecula saeculorum.
Odg.: Amen.
Sv.: Et ne nos inducas in tentationem.
Odg.: Sed libera nos a malo.

*

Sv.: U sve vieke viekova.
Odg.: Amen.
Sv.: I ne upeljaj nas u skušavanje.
Odg.: Nego oslobodi nas od zla.

Pax Domini (Mir Gospodnji).

Sv.: Pax Domini sit semper vobiscum.
Odg.: Et cum spiritu tuo.

*

Sv.: Mir Gospodnji budi svigdar s vami.
Odg.: I s duhom tvojim.

Svršetak.

Sv.: Ite, missa est. — Ili
Sv.: Benedicamus Domino.
Odg.: Deo gratias.

*

Sv.: Idite, misa je (minula). — Ili
Sv.: Blagoslovimo Gospoda.
Odg.: Bogu hvala.

(Pri sv. misi za pokojne.)

Sv.: Requiescat in pace.
Odg.: Amen.

*

Sv.: Da počinu u miru.
Odg.: Amen.

ODGOVORI PO »VENI SANCTE«.

Svećenik: Emitte Spiritum tuum et creabuntur.
Odg: Et renovabis faciem terrae.
Sv.: Dominus vobiscum.
Odg.: Et cum spiritu tuo.
Sv.: Oremus. Deus . . . nostrum.
Odg.: Amen.

*

Svećenik: Pošlji Duha svojega, i bit ćemo preporogjeni.
Odgovor: I ponovit ćeš lice zemlje.
Sv.: Gospod s vami.
Odg.: I s duhom tvojim.
Sv.: Pomolimo se . . . našem.
Odg.: Amen.

NB. U uskrsno vrieme se pridaje: Aleluja.

ODGOVORI KOD USKRSNUĆA.

Svećenik: Pax vobis, ego sum. Alleluja.
Odgovor: Nolite timere. Alleluja.

*

Svećenik: Mir s vama, ja sam. Aleluja.

Odgovor: Nemojte se bojati. Aleluja.

(Ovo se triput opetuje sve višim glasom.)

Poslie procesije se pjeva:

Te Deum laudamus. (Tebe Boga hvalimo.)

A na koncu:

Regina coeli laetare. (Kraljice neba, raduj se. [Str. 397.]

Sv.: Gaude et laetare, Virgo Maria. Alleluja.

*

Sv.: Raduj se i veseli se, Djevo Marija. Aleluja.

ODGOVORI NA TIELOVO.

I. postaja.

Sv.: Cibavit eos ex adipe frumenti. Alleluja.

Odg.: Et de petra melle saturavit eos. Alleluja.

*

Sv.: Hranio si je najboljim kruhom, Aleluja.

Odg.: I nasitio si je slatkim medom. Aleluja.

Blagoslov s Presvetim.

Sv.: Sit nomen Domini benedictum.

Odg.: Ex hoc nunc et usque in saeculum.

Sv.: Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Odg.: Qui fecit coelum et terram.

Sv.: Benedictio Dei omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, descendat super vos, et maneat semper.

Odg.: Amen.

*

Sv.: Blagoslovljeno nek je ime Gospodnje.

Odg.: Od sada i naviek vieke.

Sv.: Pomoć naša u imenu Gospodinovu.

Odg.: Koji je stvorio nebo i zemlju.

Sv.: Blagoslov svemožnoga Boga i Sina i Duha Svetoga nek dogje na nas i ostane s nama na vieke.

Odg.: Amen.

II. postaja.

Sv.: Panem coeli dedit eis. Alleluja.

Odg.: Panem Angelorum manducavit homo. Alleluja.

*

Sv.: Kruh nebeski dao si njima. Aleluja.

Odg.: Kruhom se angjeoskim hrani čovjek. Aleluja.

Blagoslov s Presvetim, kao kod I. postaje.

III. postaja.

Sv.: Panem de coelo praestitisti eis. Alleluja.

Odg.: Omne delectamentum in se habentem. Alleluja.

*

Sv.: Kruh s neba dao si njima. Aleluja.

Odg.: Svu slast u sebi imajući. Aleluja.

Blagoslov s Presvetim, kao kod I. postaje.

IV. postaja.

Sv.: Educas panem de terra, Alleluja.

Odg.: Et vinum laetificet cor hominis. Alleluja.

*

Sv.: Proizvagjaš kruh iz zemlje, Aleluja.

Odg.: I vino razigra srce čovječje. Aleluja.

Blagoslov s Presvetim, kao kod I. postaje.

Na koncu:

Tebe Boga hvalimo. — Tantum ergo. — Genitori.

Kod blagoslova s Presvetim oltarskim — sakramentom.

Klanjamo ti se!

Klanjamo ti se, živi kruh angjelski, — Bog i čovjek pravi, kralj smožni nebeski! — Svet, svet, svet, — Svet i presvet — Isus u oltarskomu — Sakramentu svetomu! — Ne ostavi nas nigdar, blagoslovi nas svigdar; —

Budi s nami svaki čas, Isus, Spasitelju naš! — Slavno budi ime Isus, — Slavno ime Marija! — Nedaj nam umrieti, Otac Bog nebeski, — Bez pomoći Isusa, Marije i Josipa! — Ime Isus slavno budi, — Slavno ime Marija!

Tantum ergo. — Genitori.

Tantum ergo Sacramentum — Veneremur cernui, — Et antiquum documentum — Novo cedat ritui; — Praestet fides supplementum — Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque — Laus et jubilatio, — Salus, honor, virtus quoque — Sit et benedictio! — Procedenti ab utroque — Compar sit laudatio.

Sv.: Panem de coelo praestitisti eis. (Alleluja.)

Odg.: Omne delectamentum in se habentem. (Alleluja.)

Sv.: Oremus: Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti: tribue, quaesumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis . . .

*

ZAHVALNICA. I.

1. Tebe Boga hvalimo, — Vjerno ispovjedajmo, — Vječnog Oca slavimo, — Slož-

nim glasom pjevamo: — Na nebesih angjeli — Štuju te s arkangjeli.

2. Kerubini složno svi — Duboko se klanjaju, — Serafini smjerno ti — Jednoglasno pjevaju: — Svet, svet, svet je Gospod Bog, — Kralj preslavni puka svog!

3. Sviet i nebo prepuno — Veličanstva tvojega, — Apostoli potpuno — Hvale Boga svojega; — Proroci gospodstvu tvom — Klanjaju se vječitom.

4. Mučenici hvale te — S Crkvom Boga pravoga, — Neprestano slave te, — Oca svoga dobroga, — Sina, Duha Svetoga, — Trojstvo, Boga jednoga.

5. Isus, slavni kralj i Bog, — Rogjeni od Djevice, — Sin od vieka Oca svog, — Oprao naše krivice, — Silu pakla obori — I nam nebo otvori.

Tebe Boga hvalimo! II.

Tebe Boga hvalimo; — Tebe Gospodina ispovjedamo. — Tebe Oca vječnog sva zemlja poštuje. — Tebi svi angjeli, tebi nebesa i svekolike vlasti, — Tebi Kerubi i Serafi neprestanim glasom pjevaju: — Svet, svet, svet, Gospodin Bog nad vojskama, — Puna su nebesa i zemlja veličanstva slave tvoje. — Tebe slavni apostolski zbor, — Tebe proročki dični broj, — Tebe mučenika sjajna hvali četa, — Tebe po krugu zemaljskom ispovjeda sveta Crkva. — Oca neizmjernoga

veličanstva, — Časnoga tvojega pravoga i jedinoga Sina, — Svetoga takogjer Utješitelja Duha, — Ti kralj slave, Kriste, — Ti Očev vječni si Sin. — Ti za oslobogjenje čovjeka niesi se bojao Djevičine utrobe. — Ti svladavši žalac smrti, otvorio si vjernima kraljevstva nebeska. — Ti s desne Bogu sjediš u slavi Očevoj. — Kao Sudac, vjerujemo, da budeš došao:

(Sada se klekne.)

Tebe dakle molimo, svojim slugam pomozi, koje si dragocjenom krvlju otkupio. — U vječnoj slavi daj da se med svetima tvojima broje. — Otkupi narod svoj, Gospodine, i blagoslovi nasljedstvo svoje. — I upravljaj njima, i uzdrži ih do vieka. — Svaki dan blagoslivljamo tebe. — I hvalimo ime tvoje naviek vieke. — Dostoj se, Gospodine, ovaj dan, bez grieha sačuvati nas. — Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se. — Neka bude milosrgje tvoje, Gospodine, nad nama, kak se uzdamo u tebe. — U tebe se, Gospodine, uzdam, neka se ne posramim do vieka.

Sv.: Blagoslivajmo Oca i Sina s Duhom Svetim.

Odg.: Hvalimo i uzvisujmo ga na vieke.

Sv.: Blagosloven si, Gospodine Bože, u svodu nebeskom.

Odg.: Hvaljen i slavljen i uzveličan u vieke.

Sv.: Gospodine, usliši molitvu moju.

Odg.: I vapaj moj k tebi neka dogje.
Sv.: Gospodin s vama.
Odg.: I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, čijemu milosrgju nema broja i čije dobrote beskrajno je blago, predobrostivom veličanstvu tvomu na udieljenim darovima zahvaljujemo tvoju milostivost proseći, da koji moliteljima daješ, što prosiju, njih ne ostavljajući pripraviš im buduću plaću. Po Kristu, Gospodinu našem.
Odg.: Amen.
Sv.: Božja pomoć ostala na viek s nami.
Odg.: Amen.

TE DEUM LAUDAMUS!

Te Deum laudamus; te Dominum confitemur. — Te aeternum Patrem omnis terra veneratur. — Tibi omnes Angeli, tibi coeli, et universae Potestates, — Tibi Cherubim et Serafim, incessabili voce proclamant: — Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth. — Pleni sunt coeli et terra majestatis gloriae tuae. — Te gloriosus Apostolorum chorus, — Te Prophetarum laudabilis numerus, — Te Martyrum candidatus laudat exercitus, — Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia. — Patrem immensae majestatis. — Venerandum tuum verum et unicum Filium, — Sanctum quoque Paraclitum Spiritum. — Tu Rex gloriae Christe. — Tu

Patris sempiternus es Filius. — Tu ad liberandum suscepturus hominem: non horruisti Virginis uterum. — Tu devicto mortis aculeo: aperuisti credentibus regna coelorum. — Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris. — Judex crederis esse venturus. — Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni: quos pretioso sanguine redemisti. — Aeterna fac eum sanctis tuis in gloria numerari. — Salvum fac populum tuum, Domine, et benedic haereditati tuae. — Et rege eos, et extolle illos usque in aeternum. — Per singulos dies benedicimus te. — Et laudamus nomen tuum in saeculum, et in saeculum saeculi. — Dignare Domine die isto sine peccato nos custodire. — Miserere nostri, Domine, miserere nostri. — Fiat misericordia tua, Domine, super nos, quemadmodum speravimus in te. — In te, Domine, speravi, non confundar in aeternum.

Sv.: Benedicamus Patrem, et Filium cum Sancto Spiritu.

Odg.: Laudemus et superexaltemus eum in saecula.

Sv.: Benedictus es Domine Deus in firmamento coeli,

Odg.: Et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in saecula.

Sv.: Domine, exaudi orationem meam.

Odg.: Et clamor meus ad te veniat.

Sv.: Dominus vobiscum.

Odg.: Et cum spiritu tuo.

Oremus.

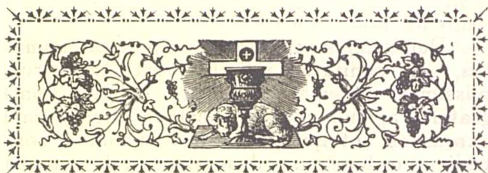
Deus, cujus misericordiae non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus; piissimae majestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes: ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deseramus, ad praemia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum.

Odg.: Amen.

Sv.: Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

Odg.: Amen.

Podvorba kod svete mise.

Ministrant kod oltara služi Bogu i mjesto puka odgovara na molitve svećenika. Zajedno sa svećenikom prigne koljeno pred oltarom; odnese knjigu na oltar, a zatim pred stubom klekne kraj svećenika.

Pristupne molitve:

Svećenik i ministrant se prekriže: In nomine Pátris — et Filii — et Spiritus Sankti. — Amen.

Svećenik: Introibo ad altare Dei.

Ministr.: Ad Deum, — kvi letifikat — juventútem meam.

Sv.: Judika me Deus, et discerne kauzam meam de gente non sankta, ab homine inikvo et dolozo erue me.

Min.: Kvia tu es Deus — fortitúdo mea — kváre me repulisti — et kváre tristis incédo dum afligit me — inimikus.

Sv.: Emitte lucem tuam, et veritatem tuam, ipsa me dedukserunt et addukserunt in montem sanktum tuum et in tabernakula tua.

Min.: Et introibo — ad altáre Dei — ad Deum — kvi letifikat — juventútem meam.

Sv.: Konfitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus, kvare tristis es anima mea, et kvare konturbas me.

Min.: Spéra in Deo — kvóniam adhuk konfitébor illi — salutáre vultus mei — et Deus meus.

Sv.: Gloria Patri et Filio et Spiritui Sankto.

Min.: Sikut érat in principio — et nunk et semper — et in sekula sekulórum. Amen.

Sv.: Introibo ad altare Dei.

Min.: Ad Deum — kvi letifikat — juventútem meam.

Sv.: Adjutorium nostrum in nomine Domini. (Križanje.)
Min.: Kvi fécit — celum et terram.
Sv.: Konfiteor Deo omnipotenti.. mea kulpa... ad Dominum Deum nostrum.
Min.: Mizereátur tui — omnipotens Deus — et dimissis — pekkátis tuis — perdukat te ad vitam eternam.
Sv.: Amen.
Min.: Konfiteor Deo — omnipotenti — beate Marie — semper virgini — beáto Mihaéli arkángelo — beáto Joanni baptiste — sanktis apostolis — Petro et Paulo — omnibus sanktis — et tibi páter — kvia pekkávi nimis — kogitacióne — verbo et opere — mea kulpa — mea kulpa — mea maksima kulpa. — Ideo prékor — beátam Mariam — semper virginen — beátum Mihaélem arkangelum — beátum Joannem baptistam — sanktos apóstolos — Pétrum et Paulum — omnes sanktos — et te páter — oráre pro me — ad Dóminum Deum nostrum.

Sv.: Mizereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis pekkatis vestris perdukat vos ad vitam eternam.

Min.: Amen.

Sv.: Indulgenciam, absolucionem et remissionem pekkatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et mizerikors Deus.

Min.: Amen.

Sv.: Deus tu konversus vivifikabis nos.

Min.: Et plebs tua letábitur in te.

Sv.: Ostende nobis, Domine, mizerikordiam tuam.

Min.: Et salutáre tuum da nóbis.

Sv.: Domine eksaudi oracionem meam.

Min.: Et klámor meus at te veniat.

Sv.: Dominus vobiskum.

Min.: Et kum spiritu tuo.

Poslie ulaza:

Sv.: Kirie eleison.

Min.: Kirie eleison.

Sv.: Kirie eleison.

Min.: Kriste eleison.

Sv.: Kriste eleison.
Min.: Kriste eleison.
Sv.: Kirie eleison.
Min.: Kirie eleison.
Sv.: Kirie eleison.

Poslie Gloria (kadkada izostane):

Sv.: Dominus vobiskum.
Min.: Et kum spiritu tuo.

Na skupljenu molitvu:

Sv.: Oremus ... per omnia sekula sekulorum.
Min.: Amen.

Na koncu poslanice:

Svećenik se ogleda.
Min.: Deo gratias.
Kad svećenik ide u sredinu oltara, ministrant prenese misnu knjigu na drugu stranu.

Na evangjelje:

Sv.: Dominus vobiskum.
Min.: Et kum spiritu tuo.
Sv.: Sekvencija sankti evangelii sekundum ...

Min.: (učini znak križa na čelu, na ustima i na prsima pa veli): Gloria tibi Domine.

Na koncu evangjelja, kada svećenik poljubi knjigu:

Min.: Laus tibi Kriste. (Na to klekne.)

Poslie Kredo (kadkada izostane):

Sv.: Dominus vobiskum.

Min.: Et kum spiritu tuo.

Na prikazivanje:

Kada svećenik odkrije kaleš, ministrant donese odmah dvie posudice s vinom i vodom. Zatim prostre rubac na vanjkuš. Kada je svećenik već nalio vino u kaleš, ministrant odnese posudicu na mjesto. Sobom donese tanjurić i nalieva vodu iz druge posudice na ruke svećenika, da si ih pere. Poslie kako si je svećenik oprao ruke, odnese ministrant tanjurić zajedno s posudicom na svoje mjesto. Sada uzme rubac, koji je za ruke, složi ga i odnese na mjesto. Zatim klekne u sredini oltarnih stuba.

Na Orate fratres:

Min.: Suscipiat Dominus — sakrificium — de mánibus tuis — ad laudem et gloriam — nóminis sui — ad utilitátem kvokve nostram — totiuskve eklézie sue sankte. (Sada se digne i stane na desni kraj stube.)

Poslie tihe molitve, kada svećenik postavi ruke na oltar:

Sv.: Per omnia sekula sekulorum.
Min.: Amen.
Sv.: Dominus vobiskum.
Min.: Et kum spiritu tuo.
Sv.: Sursum korda.
Min.: Habémus ad Dominum.
Sv.: Gratias agamus Domino Deo nostro.
Min.: Dignum et justum est (sada klekni).

Predslavlje:

Svećenik se moli razširenim rukama; a kad ih sklopi, nakloni se i tri puta veli:

Sanktus,

na to ministrant tri puta zazvoni.

Pod Kanonom poslie molitve za žive:

Svećenik drži ruke nad kaležom, zatim ih povuče i čini znak križa nad kaležom. Ministrant pozvoni na to jedamput.

Na pretvorbu i podizanje:

Kada svećenik prigne koljeno, ministrant pozvoni jedamput; kada svećenik podigne svetu hostiju, ministrant pozvoni triput; a kad svećenik opet prigne koljeno, pozvoni još jedamput. Tako isto pozvoni jedamput, triput i opet jedamput, kad se podiže kalež. Poslie toga kleči ministrant sve do svete pričesti.

Po molitvi za mrtve, na koncu Kanona:

Sv.: Per omnia sekula sekulorum.
Min.: Amen.

Na koncu Otčenaša:

Sv.: Et ne nos indukas in tentacionem.
Min.: Sed libera nos a málo.

Kad se lomi hostija:

Sv.: Per omnia sekula sekulorum.
Min.: Amen.

Sv.: Paks Domini sit semper vobiskum.

Min.: Et kum spiritu tuo.

Poslie Agnus Dei:

Svećenik se ponajprije moli sklopljenim rukama, zatim uzme u lijevu ruku svetu hostiju s pliticom, a s desnom rukom se tri puta udara u prsa govoreći.

Domine non sum dignus,

ministrant na to pozvoni triput.

Kod pričesti:

Kada svećenik odkrije kalež, ministrant donese posudice s vinom i vodom i stoji na strani oltara.

Poslie pričesti:

Kad svećenik pruži kalež, ministrant nalije vina u kalež, zatim nalieva na prste svećenika najprije vino, a onda vodu. Na to stavi posudice na mjesto i prenese misnu knjigu na drugu stranu.

Na zahvalnu molitvu:

Sv.: Dominus vobiskum.

Min.: Et kum spiritu tuo.

Sv.: Oremus ... per omnia sekula sekulorum.

Min.: Amen.

Ako svećenik ostavi otvorenu misnu knjigu, ministrant ju mora prenesti na drugu stranu.

Svršetak:

Sv.: Dominus vobiskum.

Min.: Et kum spiritu tuo.

Sv.: Ite missa est (ili Benedikamus Domino).

Min.: Deo Grácias.

Kod crne mise, sveć.: Rekvieskant in pace.

Min.: Amen.

Na blagoslov:

Ministrant klekne pa se prekriži.

Sv.: Benedikat vos omnipotens Deus Pater et Filius et Spiritus Sanktus.

Min.: Amen. Sad ustane pa ide na mjesto.

Na zadnje evangjelje:

Sv.: Dominus vobiskum.

Min.: Et kum spiritu tuo.

Sv.: Inicium sankti evangelii sekundum Joannem.

Min.: Gloria tibi Domine.

Na koncu evangjelja veli ministrant: Deo gracias.

Poslie svete mise, kada se svrše molitve, uzme ministrant misnu knjigu, pred oltarom prigne koljeno zajedno sa svećenikom i pred njim ide u sakristiju.

Kazalo.

MOLITVE.

PJESME.

Misne.

a) Kod svetih misa za žive.

b) Kod pokojničkih misa.

Adventske pjesme.

Božićne pjesme.

a) Crkvene.

Strana

b) Kućne.

Na sv. tri kralja.

Ime Isusovo.

Korizmene pjesme.

Uskrsne pjesme.

Prosni dani.

Spasovske pjesme.

Duhovske ili trojačke.

Na dan presv. Trojstva.

Tielovske pjesme.

Presvetom Srcu Isusovomu.

Marijine pjesme.

Svibanjska pobožnost.

Pjesma pred prodikom.

Pjesme svetačke.

